

T.C.

KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**ATATÜRK KİTAPLIĞI BEL YZ K 0340 VE MİLLÎ
KÜTÜPHANE 06 HK 3661 NUMARALI MECMUALARIN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE
TASNİFİ**

Hüseyin ODABAŞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2022

©2022-Hüseyin ODABAŞI

T.C.

KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**ATATÜRK KİTAPLIĞI BEL YZ K 0340 VE MİLLİ
KÜTÜPHANE 06 HK 3661 NUMARALI MECMUALARIN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE
TASNİFİ**

**TRANSCRIPTION AND MESTAP OF ATATURK LIBRARY
BEL YZ K 0340 AND NATIONAL LIBRARY 06 HK 3661
NUMBERED JOURNALS**

Hazırlayan

Hüseyin ODABAŞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

KIRŞEHİR-2022

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Hüseyin ODABAŞI tarafından hazırlanan “Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0340 ve Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Mecmuların Transkripsiyonlu Metni ve MESTAP’a Göre Tasnifi” adlı tez çalışması 19.07.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman.....(İmza)

Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

Üye.....(İmza)

Prof. Dr. Ahmet İÇLİ

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Fatih KOYUNCU

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2022

(İmza)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin .... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../2022

Hüseyin ODABAŞI

İmza

ÖZET

ATATÜRK KİTAPLIĞI Bel Yz K 0340 VE MİLLİ KÜTÜPHANE 06 Hk 3661 NUMARALI MECMUALARIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Hüseyin ODABAŞI

Danışman: Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

2022-(IX+317)

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

Prof. Dr. Ahmet İÇLİ

Doç. Dr. Fatih KOYUNCU

Mecmua, kelime kökeni itibarıyla Arapça “cem” kelimesinden türetilip “bir araya getirme, toplama” manalarına gelmektedir. Edebi bir terim olarak mecmua, Klasik Türk Edebiyatının önemli kaynaklarından biri olup tertip edicisinin zevkine göre manzum ve/veya mensur çeşitli metinleri bir araya getirmek sureti ile oluşturulan eserlerdir. Şiir mecmuaları ise muhtelif şairlerden seçilen farklı yahut aynı nazım şekillerindeki ve türlerindeki manzumelerin derlenmesi ile vücuda getirilen seçkilere dir. Mecmualarda kimi zaman; divanı bulunmayan şairlerin şiirlerine, divanı olan şairlerin divanlarında bulunmayan şiirlerine, bilinen şiirlerin kaynaklarda geçtiğinden farklı hallerine rastlanabilir. Ayrıca derkenar ve vikaye yapılarında yer alan bilgilerle de edebiyatın yanı sıra tarih, tıp, coğrafya vb. çeşitli bilim dallarına katkı sağlamaktadır.

Mecmuaların yazma eser kütüphanelerinde çok sayıda örneği bulunmaktadır. Bu mecmualardan ikisi olan Milli Kütüphane 06 Hk 3661 ve İbb Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0340 numaralı eserler çalışma konumuzu teşkil etmektedir.

Çalışmamızda her iki mecmuanın transkripsiyonlu çevirisi yapılarak MESTAP'a (Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi) göre tasnif edilmiştir. Çalışmamıza konu olan mecmualarda 114 şaire ait toplam 348 şiir tespit edilmiş ve bu şiirler -varsa- şairlerin divanlarıyla mukayese edilerek nüsha farkları gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Mecmua, Şiir Mecmuası, MESTAP.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND MESTAP OF ATATURK LIBRARY Bel Yz K 0340AND NATIONAL LIBRARY 06 Hk 3661 NUMBERED JOURNALS

M. Sc. Thesis

Preparer: Hüseyin ODABAŞI

Advisor: Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

2022-(IX+317)

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School of Social Sciences

Turkish Language and Literature Department

Jury

Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

Prof. Dr. Ahmet İÇLİ

Doç. Dr. Fatih KOYUNCU

Mecmua, due to its word origin, is derived from the Arabic word "cem" and means "to bring together, to gather". As a literary term, mecmua is one of the important sources of Classical Turkish Literature and is the works created by bringing together various texts in verse and/or prose according to the taste of the organizer. Poetry journals, on the other hand, are notebooks created by collecting poems in different or same verse forms and genres selected from different poets. Sometimes in magazines; Poems of poets who do not have poetry books, poems of poets who do not have poetry books, and different versions of known poems from the known ones are encountered. In addition, with the information in it, besides literature, history, medicine, geography, etc. contributes to various sciences.

There are many examples of journals in manuscript libraries. Our study subject is the two works numbered National Library 06 Hk 3661 and İbb Ataturk Library Bel Yz K 0340.

In our study, both journals were translated with transcription and classified according to MESTAP (Systematic Classification of Journals Project). A total of 348 poems belonging to 114 poets have been identified in the journals that are the subject of our study, and these poems, if any, are compared with the divans of the poets and their differences are shown.

Keywords: Divan literature, journal, MESTAP, poetry journal.

ÖN SÖZ

Arapça “cem” kökünden türetilen ve “toplanan, biriktirilen” manalarına gelen mecmua, günümüzde daha çok dergi karşılığında kullanılan bir kelimedir. Klasik Türk Edebiyatında ise mecmua, derleyicisinin sanat zevkine göre manzum/mensur veya karışık şekilde kaleme alınan, içerisinde birden fazla şairden seçilen metin parçaları bulunan eserlere verilen isimdir.

Mecmualar, muhtevalarında yer alan bilgiler ve zengin metin örnekleriyle edebiyat tarihine önemli katkıları olan eserlerdir. Söz gelimi; bir şairin divanında bulunmayan veya halihazırda divanı bulunmayan şairlerin ürünleri, bilinen şiirlerin kaynaklarda geçtiğinden farklı halleri, yeni türler, derkenar olarak kaydedilen farklı alanlara ait değişik bilgilerle başta edebiyat ve tarih olmak üzere birçok ilim dalına kaynak sunmaktadır.

İçerisinde bu denli değerli bilgiler bulundurması yönüyle kültür ve edebiyatımızın saklı hazineleri niteliğindeki mecmualar üzerine yapılan çalışmaların sayısı özellikle MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi) kapsamında hazırlanan tezler ve makalelerle son yıllarda bir hayli artmıştır. Bu çalışma da “İBB Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0340 ve Milli Kütüphane 06 Hk 3661” numaralarıyla kayıtlı olan iki mecmuanın hem transkripsiyonlu metni verilmiş hem de MESTAP’a göre tasnifi yapılmıştır.

Çalışmanın giriş kısmında mecmuanın tanıtımı, tarihi gelişimi, mecmualarla ilgili genel değerlendirmeler ve araştırmacıların ortaya koyduğu mecmua tasniflerine değinilmiştir.

Birinci bölümde çalışma konusunu teşkil eden mecmuaların nüsha tavsifi yapılarak içinde barındırdıkları şair ve şiir sayıları, şairlerin yaşadığı dönemler, nazım şekilleri ve vezinleri tespit edilerek tablolar ve grafikler halinde ortaya konmuştur.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise mecmuaların önce transkripsiyonlu metin çevirisi yapılmış ve arkasından mecmularda tespit edilen 114 şaire ait toplam 348 şiir MESTAP tablosuna yerleştirilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise her iki eserden alınmış görsellere yer verilmiştir.

Bu vesileyle, çalışmam boyunca yaptığı yardımları ve bana olan itimatından ötürü öğrencisi olmaktan iftihar ettiğim kıymetli hocam Prof. Dr. Ahmet DOĞAN’a, değerli bilgilerini paylaşma nezaketini gösteren Araş. Gör. Giyasi BABAARSLAN’a şükranlarımı sunarım.

Kırşehir, 2022

Hüseyin ODABAŞI

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
BİLDİRİM.....	II
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
ÖN SÖZ.....	V
TABLO VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	VIII
KISALTMALAR LİSTESİ	IX
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM I	6
1. MİLLİ KÜTÜPHANE 06 Hk 3661 NUMARALI ŞİİR MECMUASININ TANITIMI	6
1.1. Nüsha Tavsifi.....	6
1.2. Mecmuanın Tertip Hususiyetleri	7
1.3. Şairler Dizini	7
1.4. Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllara Göre Dağılımı	9
1.5. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı	10
1.6. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinlere Göre Dağılımı	11
1.7. Mecmuada Bulunan Şiirlerin Nazım Şekline Göre Buldukları Sayfa Numaraları.....	12
2. İBB ATATÜRK KİTAPLIĞI BEL Yz K 0340 NUMARALI ŞİİR MECMUASININ TANITIMI.....	13
2.1. Nüsha Tavsifi.....	13
2.2. Mecmuanın Tertip Hususiyetleri	14
2.3. Şairler Dizini	14
2.4. Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllara Göre Dağılımı	16
2.5. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı	17
2.6. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinlere Göre Dağılımı	18
2.7. Mecmuada Bulunan Şiirlerin Nazım Şekline Göre Buldukları Sayfa Numaraları.....	19
BÖLÜM II	21
1. MECMUALARIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE DÖKÜMÜ	21

1.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem	21
1.2. Metinlerin Okunuşu Sırasında Mukayese İçin Kullanılan Divanların Kısaltma Listesi	23
1.3. Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni.....	26
1.4. Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Mecmuanın MESTAP'a Göre Dökümü.....	134
1.5. İBB Bel Yz K 0340 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni	151
1.6. İBB Bel Yz K 0340 Numaralı Mecmuanın MESTAP'a Göre Dökümü	281
SONUÇ.....	306
KAYNAKLAR.....	308
EKLER	313

TABLO VE GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo 1.1. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Tablo 1.2. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Tablo 1.3. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Tablo 1.4. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

Tablo 1.5. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

Tablo 1.6. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

Tablo 2.1. Metin çevirisinde kullanılan özel işaretler.

Grafik 1.1. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Grafik 1.2. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Grafik 1.3. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı. (06 Hk 3661)

Grafik 1.4. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

Grafik 1.5. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

Grafik 1.6. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı. (Bel Yz K 0340)

KISALTMALAR LİSTESİ

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.¹

Kısaltmalar	Açıklamalar
Bel.	Belediye
çev.	Çeviren
drl.	Derleyen
haz.	Hazırlayan
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
M	Mecmua
MESTAP	Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
No.	Numara
s.	Sayfa
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
vb.	Ve benzeri
vs.	Vesaire
yp.	Yaprak
yy.	Yüzyıl
yz.	Yazma

---

¹ Kısaltmaların yazımında TDK kısaltmalar dizini esas alınmıştır.

GİRİŞ

MECMUANIN TANITIMI, TARİHİ GELİŞİMİ VE BAZI MECMUA TASNİFLERİ

Arapça cem' kökünden gelen mecmua kelimesi sözlüklerde; “*toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap, dergi*” (Devellioğlu, 2006:596), “*toplanıp biriktirilmiş ve tanzim ve tertip edilmiş şeyler hey'eti, eş'âr ve sâir âsâr-ı münteheba cem ve kayd ile hâsıl olmuş risâle, ulûm ve fûnûn ve edebiyâta müteallik mebâhisi câmi' olarak neşrolunan risâle-i mevkuta*” (Şemseddin Sami, 2006:1293) vb. şekillerde tarif edilmektedir.

Mecmua yazmaları ilk başlarda, birçok bakımdan benzediği cönk gibi ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevaid), notların, tarihi belge ve kayıtların (tevarih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır. Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra genellikle kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır (Uzun, 2003:265).

Klasik Türk edebiyatındaysa edebi bir terim olarak mecmua, çoğu zaman müellifi veya müstensihisi belli olmayan, derleyicisinin zevkine göre içeriği oluşturulan, farklı sanatçıların değişik türlerdeki eserlerini ihtiva eden ya da tek bir tür veya form etrafında şekillenen manzum, mensur veya manzum-mensur karışık defterler anlamında kullanılmıştır (Şenödeyici, Akdağ, 2016:367).

Mecmuaların bir tür olarak ortaya çıkışında, İslamiyet öncesi Arap kültüründe şiire gösterilen ehemmiyet etkili olmuştur. Bu dönemde şiirleri kayda geçirmeye başlayan Araplar sayesinde birçok şiir unutulmaktan kurtarılmış ve böylece primitif mecmua eserleri meydana getirilmiştir. İslamiyet'le birlikte Hz. Peygamber'in hadislerini kaydetme çabaları dolayısıyla da mecmua türünün sınırları çizilmeye devam etmiştir.

Türk edebiyatında mecmua geleneğinin ne zaman ve ne şekilde başladığına dair kesin bir bilgi bulunmamakla beraber mecmuaların XV. yüzyıldan beri var olduğu bilinmektedir. (Doğan, Babaarslan, 2020: 751). Ömer bin Mezid tarafından 1437'de derlenen Mecmuatü'n-Nezair, Türk edebiyatında türün ilk örneği olarak edebiyat tarihi kaynaklarında yerini almıştır. Bu eser bir nazire mecmuasıdır. XV. yüzyılda nazire mecmuaları şeklinde karşımıza çıkan bu gelenek, XVI. yüzyıldan itibaren farklı şairlere ait,

farklı türdeki eserlerin derlendiği defterler şeklinde devam etmiştir (Şenödeyici, Akdağ, 2016:368).

Mecmualar, içerisinde barındırdıkları şairlerin eserlerinde bulunmayan şiirlerinin ortaya çıkarılmasının yanı sıra bugün elimizde eseri bulunmayan şairlerin tespit edilmesinde de önemli rol oynamaktadır. Edebiyatın yanı sıra din, tıp, fal, müzik vb. türlü alanlarla ilgili bilgileri de ihtiva eden mecmualar, bu yönüyle birçok alana kaynaklık eden eserlerdir.

Mecmualar, derleyicilerinin şahsi defterleri olduklarından genellikle tek nüsha halinde olmakla birlikte birden çok nüshası mevcut olan mecmualar da vardır. Bir mecmuanın birden çok nüshasının olması, o mecmuanın başka kişiler tarafından takdir edildiğinin göstergesidir. Dönemin edebi zevkine de ışık tutan mecmualar, içerdiği şairler bakımından şairlerin kudretinin ve şiirlerinin beğenildiğinin de bir göstergesidir (Şenödeyici, Akdağ: 2016:374- 376).

Mecmuaların sınıflandırılması hususunda edebiyat tarihçileri tarafından çeşitli tasnifler yapılmıştır. Bu tasniflerin ilki Âgah Sırrı Levend'e aittir. Levend, mecmuaları şöyle sınıflandırmıştır:

1. Nazire Mecmuaları
2. Meraklılarca Toplanmış Birer Antoloji Niteliğindeki Seçme Şiir Mecmuaları
3. Türlü Konulardaki Risalelerin Bir Araya Getirilmesiyle Meydana Gelen Mecmualar
4. Aynı Konudaki Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Meydana Gelen Mecmualar
5. Tanınmış Kişilerce Hazırlanmış, Birçok Yararlı Bilgileri, Fıkraları ve Özel Mektupları Kapsayan Mecmualar

Âgah Sırrı Levend'den sonra Günay Kut² mecmuaları tasnif etmiştir. Günay Kut'un tasnif çalışması şu şekildedir:

1. Nazire Mecmuaları
2. Seçme Şiir Mecmuaları (Mecmû'a-i Eş'âr, Mecmû'a-i Devâvîn)
3. Aynı Konu ile İlgili Eserlerin Bir Araya Getirilmesiyle Oluşan Mecmualar
4. Karışık (Manzûm/Mensûr) Mecmualar
5. Tanınmış Kişilerce veya Derleyeni Bilinenlerce Hazırlanmış Mecmualar

---

²Kut, G. (2002). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Cilt 4*. İstanbul: Dergâh.

Mecmuaların tasnifi hususunda en kapsamlı çalışma ise Atabey Kılıç³'a aittir. Kılıç, konuyu geniş biçimde kategorilere ayırarak tüm mecmua çeşitlerini kapsayıcı bir tasnif oluşturmuştur:

1. Cilt ve Tertip Hususiyeti Bakımından Mecmualar:

1.1. Cönkler

1.2. Mecmualar

1.2.1. Tertip Durumuna Göre Mecmualar

1.2.1.1. Mürettep Mecmualar

1.2.1.2. Mürettep Olmayan Mecmualar

1.2.2. Mürettep Durumuna Göre Mecmualar

1.2.2.1. Mürettibi Bilinen Mecmualar

1.2.2.2. Mürettibi Bilinmeyen Mecmualar

1.2.3. Aynı Zümreye Mensup Şahsiyetlerin Eserlerinin Toplandığı Mecmualar

2. Şekil Bakımından Mecmualar:

2.1. Manzum Metin Mecmuaları

2.1.1. Kaside Mecmuaları

2.1.2. Gazel Mecmuaları

2.1.3. Nazire Mecmuaları

2.1.4. Mu'amma Mecmuaları

2.1.5. Manzum Lugat Mecmuaları

2.1.6. İlahi Mecmuaları

2.1.7. Şehr-engiz Mecmuaları

---

³Kılıç, A. (2012). Mecmûa Tasnifine Dâir. *Turkuaz*, 75-96.

- 2.1.8. Na't Mecmuaları
- 2.1.9. Hilye Mecmuaları
- 2.1.10. Mi'raciyye Mecmuaları
- 2.1.11. Matla' Mecmuaları
- 2.1.12. Mersiye Mecmuaları
- 2.1.13. Mesnevi Seçkilerini İhtiva Eden Mecmualar
- 2.1.14. Güfte Mecmuaları
- 2.1.15. Müstezad Mecmuaları
- 2.1.16. Tarih Mecmuaları
- 2.1.17. Musammat Mecmuaları
- 2.1.18. Kıt'a ve Ruba'i Mecmuaları
- 2.1.19. Divan Mecmuaları

2.2. Mensur Metin Mecmuaları

- 2.2.1. Lugaz Mecmuaları
- 2.2.2. Fetva Mecmuaları
- 2.2.3. Tefsir Mecmuaları
- 2.2.4. Şerh Mecmuaları
- 2.2.5. Sakk Mecmuaları
- 2.2.6. Mekan Tasvirlerini İçeren Mecmualar
- 2.2.7. Münşe'at Mecmuaları
  - 2.2.7.1. Derleme Münşe'at Mecmuaları
  - 2.2.7.2. Tek Şahsa Ait İnşa Örneklerinden Oluşan Münşe'at

Mecmuaları

2.3. Karışık Manzum ve Mensur Eserler Mecmuaları

2.3.1. Fevayid ve Eş'ar Mecmuaları

2.3.2. Farklı Türleri Barındıran Mecmualar

3. Dil Bakımından Mecmualar:

3.1. Arapça Mecmualar

3.2. Farsça Mecmualar

3.3. Türkçe Mecmualar

3.4. Çok Dilli Mecmualar

4. Muhteva Bakımından Mecmualar

4.1. Din Mecmuaları

4.2. Tasavvuf Mecmuaları

4.3. 'İlm-i Nücum / Fal ve Reml Mecmuaları

4.4. Hikaye / Latife Mecmuaları

4.5. Hezel ve Hicv Mecmuaları

4.6. Edviye Mecmuaları

4.7. Musıki Mecmuaları

4.8. Hat ve Kitabet Mecmuaları

5. Şahısların Tertip Ettiği veya Şahıslar Adına Tertip Edilen Mecmualar

BÖLÜM I

1. MİLLİ KÜTÜPHANE 06 Hk 3661 NUMARALI ŞİİR MECMUASININ TANITIMI

1.1. Nüsha Tavsifi⁴

Kütüphane: Millî Kütüphane

Koleksiyon: Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi

Yer No.: 06 Hk 3661

Cilt: Kahverengi meşin cilt.

Eser Adı: Mecmu'a-i Eş'ar

Mürettibi: ?

Tertib Tarihi: ? [19. yy. (1849) sonrası]

Ölçüleri: 197x120-160x92 mm.

Yaprak Sayısı: 30

Dil: Türkçe

Yazı Stili: Nesih Kırması

Satır Sayısı: Değişik

Baş: Āşufte idüp bendeñi bu ħüsn ü letāfet

Sulţānumadur dilde olan meyl-i maĥabbet

Son:  Āķıbet cevır ile cān almak ħün oldu ħū saña

Ben de geĥdüm cān u dilden ey şanem yā ħū saña

Açıklamalar: Eserin zahriyesinde birkaç beyitle beraber mürettibe ait oluşunu düşündüğümüz imza benzeri bir işaret bulunmaktadır. “1a” sayfasında Arapça bir ibare içerisinde “Ġāyetü'l-beyan fi Şerhi'l-hidaye” isimli fıkıh kitabının ismi

⁴Nüsha tavsifinde Millî Kütüphane resmî internet sitesindeki katalog bilgileri esas alınmıştır.

zikredilmektedir. Yine “1a” sayfasında mecmuayı sahiplenene ait bilgi ve bir mühür yer almaktaysa da bunların üzeri silik ve karalı olduğu için okunamamaktadır.

“2b” sayfasının başındaki beyitte mecmuanın ismi “Mecmū’atü’l-ma’ânî sandûkatü’l-ma’ârif ” şeklinde geçmektedir.

Kimi şairlerin başında “Kıt’a, Gazel” gibi nazım şekli yahut “Gazel-i Hâletî, Güfte-i Behiştî, Kabûlî” gibi nazım şekli ve şairinin adı yazılmışken kimi şiirlerde herhangi bir başlık söz konusu değildir. Mecmuanın “27a” sayfasında üç farklı mühür yer almaktadır. “31b”de birtakım hesaplar mevcuttur. Ayrıca vikaye yaprağında da “Tevekkeltü alallâh” yazmaktadır.

1.2. Mecmuanın Tertip Hususiyetleri

Mecmuada; gazel, şarkı, müfred, kıta, matla, murabba, muhammes, müseddes, tesdis ve tahmis şekillerinde şiirler mevcuttur. Şiirler, şekil, tür ve şairlerine göre herhangi bir kaide gözetilmeksizin kaydedilmiştir. Mecmuadaki müfredlerin 2b ile 3a sayfalarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Şiirler genellikle ikişer sütun halinde kaydedilmiş olup bazı şiirlerin başında nazım şekilleri ve şairlerinin ismi yazmaktadır. Ayrıca şairlerin divanlarında yer alan gazellerin içerisinde yer alan bazı beyitler, mecmuaya “müfred” başlığıyla kaydedilmiştir. Yine mecmuada yer alan bazı gazellerin beyit sayısı, şairlerin divanlarındaki hallerine göre farklılık göstermektedir.

Büyük bölümünü gazellerin oluşturduğu mecmuanın 4b sayfasındaki Bâkî’ye ait bir gazel 10a sayfasında; 15b sayfasındaki Ulvî’ye ait gazel de 17b sayfasında mükerreren kaydedilmiştir. Mecmuanın 5b ve 20a sayfalarında kayıtlı 2 adet Farsça kıta bulunmaktadır.

1.3. Şairler Dizini

Sıra No.	Yaşadığı Yüzyıl	Mahlas	Nazım Şekli	Şiir Sayısı
1	?	Ahmed	Gazel	1 (11b)
2	16. yy.	Ahmed Cemâlî	Matla	1 (2b)
3	16. yy.	Bâkî	Gazel	20 (4b, 7b, 8b, 10a, 10a, 11b, 14b, 15a, 21b, 22a, 22a, 23b, 24a, 24b, 25a, 25b, 26b, 26b, 27a, 29a)
			Müfred	2 (2b, 3a)
			Matla	1 (2b)
4	17. yy.	Bahtî	Gazel	1 (19a)
5	16. yy.	Bursalı Rahmî	Gazel	1 (3b)

6	16. yy.	Behiştî	Gazel	3 (5a, 6a, 25b)
			Matla	1 (20b)
7	16. yy.	Belîğî	Gazel	1 (12a)
8	16. yy.	Celâlî	Gazel	1 (12a)
9	16. yy.	Cinânî	Muhammes	1 (14a)
10	16. yy.	Derûnî	Muhammes	1 (9a)
11	16. yy.	Derzi-zâde Ulvî	Gazel	4 (14b, 15b, 20a, 26b)
			Tesdîs	1 (9b)
12	16. yy.	Emrî	Murabba	1 (30a)
13	?	Fakrî	Gazel	1 (4a)
14	16. yy.	Fevrî	Müseddes	1 (12b)
15	17. yy.	Feyzî	Gazel	1 (1b)
16	16. yy.	Figânî	Müfred	2 (2a, 5b)
			Gazel	1 (23a)
17	?	Füzûnî	Gazel	2 (18b, 18b)
18	17. yy.	Gani-zâde Nâdirî	Gazel	1 (28a)
19	16. yy.	Gelibolulu Âlî	Matla	2 (2b, 3b)
			Gazel	1 (7a)
			Müfred	1 (2b)
20	?	Hâşimî	Matla	1 (2b)
21	16. yy.	Hâletî-i Gülşenî	Gazel	1 (19b)
22	16. yy.	Hayâlî	Gazel	3 (8b, 17b, 25a)
			Matla	2 (28a, 28a)
			Müfred	2 (29a, 29a)
23	16. yy.	Hayretî	Gazel	1 (21a)
			Murabba	1 (5b)
24	?	Huzûrî	Müseddes	1 (10b)
25	16. yy.	Hüdâyî-i Kadîm	Müfred	1 (11a)
26	?	Izzî	Şarkı	1 (1b)
27	?	Îlâhî	Gazel	1 (7a)
28	16. yy.	İshak Çelebi	Matla	1 (2b)
			Müfred	1 (3a)
29	16. yy.	Kabûlî	Gazel	1 (6b)
30	?	Kadrî	Gazel	1 (8a)
31	?	Lalî	Gazel	1 (24b)
32	16. yy.	Mânî	Matla	1 (2b)
33	15. yy.	Mesîhî	Gazel	1 (17a)
			Müfred	1 (2b)
34	?	Meşkî	Gazel	1 (21b)
35	16. yy.	Meylî	Gazel	1 (15b)
36	?	Misâlî	Gazel	1 (8a)
37	?	Molla Hüsrev	Gazel	1 (23b)
38	16. yy.	Muhibbî	Gazel	2 (5b, 17a)
39	16. yy.	Muîdî	Gazel	1 (21a)
40	?	Muînî	Gazel	1 (29b)
41	15. yy.	Necâtî	Gazel	4 (22b, 27a, 29b, 30b)
			Matla	2 (3a, 6b)
42	16. yy.	Nev'î	Gazel	6 (5a, 19a, 27b, 27b, 28b, 28b)
			Kıta	1 (3a)
43	16. yy.	Nihânî	Gazel	1 (20b)
44	16. yy.	Nimetî	Gazel	1 (17a)
45	16. yy.	Rahikî	Gazel	1 (17b)
46	?	Refikî	Tahmîs	1 (26a)
47	?	Sabrî	Gazel	1 (24a)
48	?	Sadrî	Gazel	1 (30b)
49	?	Şâhidî	Gazel	1 (15a)
50	?	Sânî	Müseddes	1 (16b)
51	?	Şehîdî	Gazel	1 (19b)

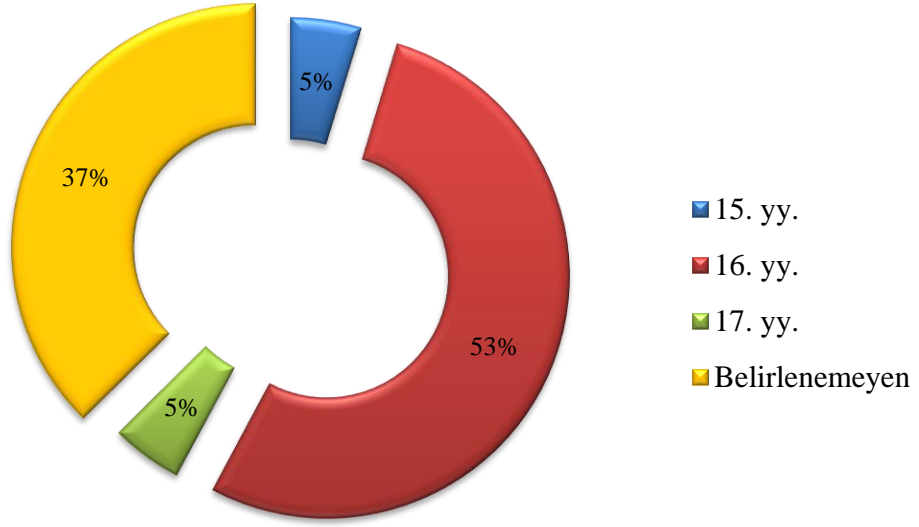
52	?	Selâmî	Gazel	1 (28a)
53	?	Selmân	Gazel	1 (6b)
54	16. yy.	Şem'î	Gazel	2 (4a, 13b)
			Müfred	1 (4a)
55	15. yy.	Sun'î	Müseddes	1 (16a)
56	16. yy.	Tayyib-zâde Ehli	Matla	1 (2a)
57	16. yy.	Taşlıcalı Yahyâ	Gazel	2 (13b, 22b)
			Müfred	1 (2a)
58	16. yy.	Tiğî	Tesdis	1 (13a)
59	16. yy.	Ubeydî	Gazel	1 (6a)
			Matla	1 (3a)
60	?	Ulvî	Gazel	1 (23a)
61	16. yy.	Usûlî	Müfred	1 (2a)
62	16. yy.	Ümîdî	Gazel	1 (3b)
63	?	Yahyâ	Gazel	1 (4b)
64	?	Zuhûrî	Gazel	1 (20b)

1.4. Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyllara Göre Dağılımı

Mecmuada toplam 64 şair yer almaktadır. Bunlardan 40'nın 15.yy. ile 17. yy. arasında yaşadığı tespit edilirken 23'ünün ise yaşadıkları dönem belirlenememiştir:

Tablo 1.1. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı

Yüzyıl	Şair Sayısı
15. yy.	3 (Mesihî, Necâtî Bey, Sun'î)
16. yy.	34 (Usûlî, Figânî, Tayyib-zâde Ehli, Taşlıcalı Yahyâ, İshâk Çelebi, Defterdar-zâde Ahmed Cemâlî, Gelibolulu Âlî, Bâkî, Mânî, Ubeydî, Nev'î, Ümîdî Ahmed, Bursalı Rahmî, Şem'î, Behîştî, Muhibbî, Hayretî, Kabûlî, Hayâlî, Derûnî, Derzi-zâde Ulvî, Hüdâyî-i Kadîm, Celâlî, Belîğî, Fevrî, Tiğî, Cinânî, Meylî, Nîmetî, Rahîkî, Hâletî-i Gülşenî, Nihânî, Muîdî, Emrî)
17. yy.	3 (Feyzî, Bahtî, Gani-zâde Nâdirî)
Yaşadıkları Yüzyıl Belirlenemeyen	24 (İzzî, Hâşimî, Fakrî, Selmân, İlâhî, Misâlî, Kadrî, Ahmed, Şâhidî, Sâni, Füzûnî, Şehîdî, Zuhûrî, Meşki, Molla Hüsrev, Sabrî, La'li, Refikî, Selâmî, Muîni, Sadrî, Yahyâ, Huzûrî, Ulvî)

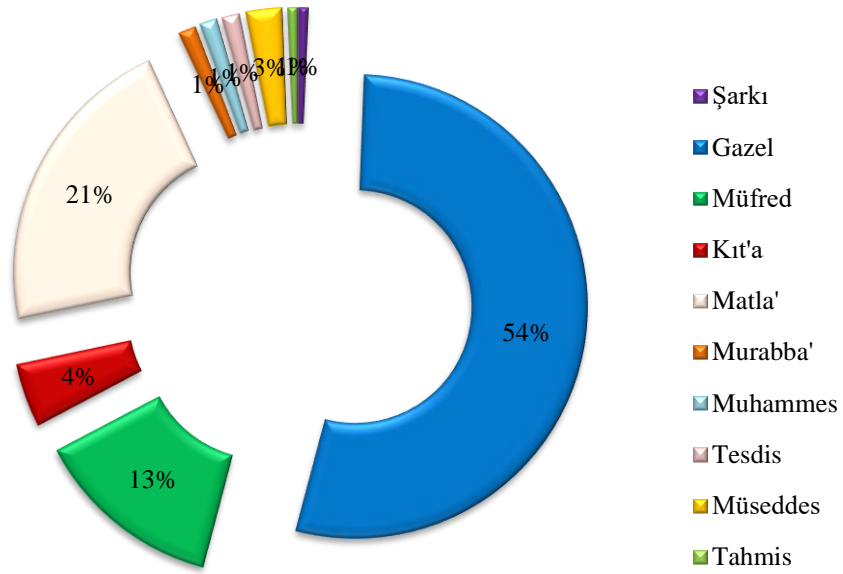
Grafik 1.1. Şairlerin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımı.

1.5. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı

Mecmuada 10 farklı nazım şekliyle kaydedilmiş 2'si Farsça olmak üzere toplam 161 adet şiir bulunmaktadır. Bunlar:

Tablo 1.2. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı

Sıra	Nazım Şekli	Şiir Sayısı
1	Gazel	85
2	Matla	34
3	Müfred	21
4	Kıt'a	7
5	Müseddes	4
6	Murabba'	2
7	Muhammes	2
8	Tesdis	2
9	Şarkı	1
10	Tahmîs	1

Grafik 1.2. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı.

1.6. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinlere Göre Dağılımı

Mecmuada 2'si Farsça olmak üzere toplam 161 şiir, 13 farklı vezinde kaleme alınmıştır. Bunlar:

Tablo 1.3. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı

Sıra	Vezin (Aruz Kalıpları)	Adet
1	fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	49
2	mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	36
3	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	30
4	fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	9
5	mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	9
6	mef'ülü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün	8
7	mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	7
8	mef'ülü/fâ'ilâtün/mef'ülü/fâ'ilâtün	4
9	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	2
10	mef'ülü/mefâ'ilün/mef'ülü/mefâ'ilün	2
11	fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	1
12	müfte'ilün/müfte'ilün/fâ'ilün	1
13	mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	1

2. İBB ATATÜRK KİTAPLIĞI BEL Yz K 0340 NUMARALI ŞİİR MECMUASININ TANITIMI

2.1. Nüsha Tavsifi⁵

Kütüphane: İBB Atatürk Kitaplığı

Koleksiyon: Yazma Eserler

Yer No.: T811 Şİİ 1

Cilt: Bilgi yok.

Eser Adı: Şiir Mecmuası.

Mürettibi: ?

Tertib Tarihi: ? [19. yy. (1849) sonrası]

Ölçüleri: 210x130 mm.

Yaprak Sayısı: 56

Dil: Türkçe

Yazı Stili: Nestalik

Satır Sayısı: Değişik

Baş: E's-selām ey server-i evlād-ı âdem e's-selām

E's-selām ey bādī-i ĩcād-ı ʿâlem e's-selām

Son Gözüm kıan büridi dönmem ölümden

Gül yüzli yārumdan ayırduñ felek

Açıklamalar: Mecmuanın 1a sayfasında “Kerīme Emine”nin 13 Safer 1265 (8 Ocak 1849) gününde doğduğunu belirten bir not , 1b ile 2a sayfalarında çeşitli dualar, 46a sayfasında Bakara Suresi 156. ayette geçen “Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allah’a aidiz ve şüphesiz ona döneceğiz” mealindeki “innâ lillâhi ve innâ ileyhi râci’ün” ifadesi yer

⁵Nüsha tavsifinde, İBB Atatürk Kitaplığı resmî internet sitesindeki katalog bilgileri esas alınmıştır.

almaktadır. “53b, 54a, 54b” sayfalarında bazı hastalıklarla ilgili ilaç tarifleri bulunurken 55b sayfasında ise namaz vakitlerini gösteren bir takvim vardır.

Toplam 56 varak olan eserin “2b, 3a, 3b, 4a, 18a, 18b, 19b, 26b, 31b, 32a, 33b, 34a, 34b, 42b, 45b, 46a, 48b, 49a, 50b, 51b, 55a” sayfaları boş, son sayfası ise yırtıktır.

Şiirlerin üst kısmına “*Münacat, Murabba, Medh-i Resul, Nazm, Nef'i, Divan*” gibi başlıklar yazılmıştır. Bu başlıklar ile şiirlerin asıl nazım şekli arasında kimi zaman tutarsızlık olduğu görülmektedir.

Mecmuadaki dikkat çekici bir başka özellik ise içerisinde yer alan ve kimliği tespit edilen toplam 50 şairden “Vâhib, Lebîb, Şevkî, Hâmî-i Âmidî, Silvanlı Âşık, Hafîd, Beyzâde Mehmed Nûri” mahlaslı şairlerin Diyarbakırlı olmalarıdır. Ayrıca Âgâh, Semerkand doğumlu olmasına karşın ömrünün büyük bir kısmını Diyarbakır’da geçirmiştir. Son olarak Gürcü Yûsuf Ziyâ Paşa da bir dönem Diyarbakır’da yöneticilik görevinde bulunmuştur.

2.2. Mecmuanın Tertip Hususiyetleri

Mecmuada; gazel, kaside, murabba, muhammes, müfred, şarkı, tahmis, terki-i bend, müstezad, koşma, semai, türkû, matla, nazm, selis ve ilahi nazım şekillerinde yazılmış şiirler bulunmaktadır. Bu şiirler ikili sütun halinde ve çift kuzulu kırmızı cetvel içinde kaydedilmiştir.

Mecmuada hem aruz hem de hece vezni ile yazılmış şiirler yer almaktadır. Birkaç istisna dışında; 4b ile 19a arası şiirlerin aruz; 20a ile 53a arası şiirlerin umumiyetle hece vezinli olması hasebiyle divan ve halk edebiyatı ürünlerinin kendi arasında kategorize edildiği görülmektedir.

Şiirlerin tertibinde nazım şekillerine göre bir sıralamadan bahsetmek mümkündür. Bazı bozulmalar olsa da genellikle belli sayfa aralıklarında aynı nazım şeklindeki şiirler birbiri ardınca kaydedilmiştir. Bunun yanı sıra 5b’de İbrahim Hakkı, 10a’da Âgâh’, 14a-14b’de Nesîmî, 15b-16a sayfalarında ise Âşık Ömer’e ait ikişer şiir art arda yazılmıştır.

2.3. Şairler Dizini

Sıra No.	Yaşadığı Yüzyıl	Mahlas	Nazım Şekli	Şiir Sayısı
1	19. yy.	Adlî	Tahmîs	1 (19a)
2	18. yy.	Âgâh	Gazel	10 (5a, 5a, 6a, 6a, 6b, 7a, 9b, 10a, 10a, 11a)
3	17. yy.	Âşık Ömer	Şarkı	6 (15b, 15b, 16b, 40a, 40a, 40b)
			Koşma	2 (17a, 53a)

			Murabba'	2 (16a, 16a.)
			Semâî	1 (35b)
4	16. yy.	Bağdatlı Rûhî	Terkîb-i Bend	1 (47a)
5	16. yy.	Bâkî	Gazel	2 (8a, 12a)
6	?	Cedîdî	Şarkı	1 (44a)
			Koşma	1 (25b)
7	?	Cihânî	Koşma	1 (30b)
8	?	Cüvân	Koşma	9 (24b, 27a, 27a, 27b, 28a, 29b, 29b, 30a, 30b)
			Gazel	1 (11b)
9	?	Emîrî	Gazel	2 (6b, 13a)
10	19. yy.	Enderunlu Vâsıf	Muhammes	1 (52a)
11	19. yy.	Es'ad Paşa	Gazel	1 (12b)
			Murabba'	1 (6b)
12	?	Fehmî	Şarkı	1 (39a)
			Türkü	1 (36a)
13	?	Feyzî	Koşma	2 (28b, 31a)
			Gazel	1 (5a)
			Şarkı	1 (36a)
			Semâî	1 (44b)
14	18. yy.	Fıtnat Hanım	Gazel	1 (8a)
			Şarkı	1 (38b)
15	?	Fikrî	Gazel	1 (9a)
16	16. yy.	Fuzûlî	Gazel	2 (11b, 12a)
			Müstezâd	1 (17b)
17	17. yy.	Gevherî	Koşma	1 (23b)
			Selis	1 (16b)
18	?	Gümrâhî	Koşma	1 (27b)
19	18. yy.	Hafîd	Gazel	1 (8b)
20	?	Hâfız	Türkü	1 (37a)
21	?	Hâmî	Gazel	1 (13a)
22	18. yy.	Hâmî-i Amîdî	Gazel	1 (8a)
23	?	Hatmî	Koşma	1 (21b)
24	18. yy.	İbrahim Hakkı	Gazel	2 (5b, 5b)
25	13. yy.	İmam Busîrî	Kasîde	1 (4b)
26	?	Kâtiboğlu	Türkü	1 (37b)
27	17. yy.	Kayıkçı Kul Mustafâ	Koşma	2 (35b, 50a)
28	?	Kemâlî	Gazel	1 (43b)
29	18. yy.	Lebîb	Gazel	1 (9b)
			Kasîde	1 (10b)
30	?	Lutfî	Müfred	1 (47a)
31	?	Mansur	Koşma	2 (24a, 24b)
32	19. yy.	Mehmed Nûri Efendi	Şarkı	1 (37a)
33	?	Mu'inoğlu	Gazel	1 (43a)
34	17. yy.	Nâbî	Gazel	6 (4b, 6a, 7a, 9b, 11a, 12b)
35	18. yy.	Nahîfî	Gazel	1 (43a)
36	?	Nazîfî	Koşma	2 (28a, 31a)
37	?	Nazmî	Koşma	1 (28b)
38	17. yy.	Nef'î	Gazel	1 (6a)
39	14. yy.	Nesîmî	Gazel	5 (14a, 14a, 14b, 14b, 15a)
40	?	Niyâzî	Koşma	1 (39a)
41	17. yy.	Niyâzî-i Mısrî	Gazel	1 (15a)
42	?	Nûrî	Türkü	1 (41b)
43	?	Silvanlı Âşık	Koşma	1 (20a)
44	19. yy.	Şevkî	Gazel	1 (7b)
45	17. yy.	Şeyhü'l-İslâm Yahyâ	Gazel	2 (7b, 13b)
46	?	Şîrînî	Koşma	7 (20b, 21a, 21b, 22b, 23a, 23b, 25a)
47	18. yy.	Vâhib	Gazel	1 (9a)

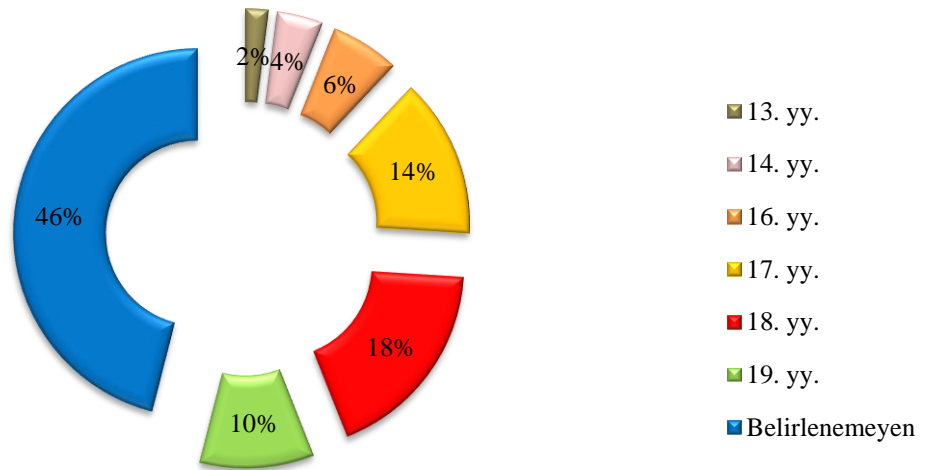
48	?	Yahyâ	Gazel	1 (13b)
49	14. yy.	Yûnus Emre	İlâhî	1 (5a)
50	18. yy.	Yûsuf Ziyâ Paşa	Gazel	2 (7a, 17a)

2.4. Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyllara Göre Dağılımı

Mecmuada toplam 50 şair bulunmaktadır. Bunlardan 27'sinin yaşadığı dönem tespit edilebilirken çoğunluğu halk şairlerinden oluşan 23'ünün yaşadığı dönem belirlenememiştir:

Tablo 1.4. Şairlerin yaşadığı yüzyllara göre dağılımı

Yüzyıl	Şair Sayısı
13.yy.	1 (Busîrî)
14.yy.	2 (Yûnus Emre, Nesîmî)
16.yy.	3 (Bâkî, Fuzûlî, Bağdatlı Rûhî)
17.yy.	7 (Nâbî, Nef'î, Şeyhü'l-islâm Yahyâ, Niyâzî-i Mısırî, Âşık Ömer, Gevherî, Kayıkçı Kul Mustafâ)
18.yy.	9 (Âgâh, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Hâmî-i Amîdî, Fıtnat Hanım, Hafîd, Vâhib, Lebîb, Yûsuf Ziyâ Paşa, Nahîfî)
19. yy.	5 (Enderunlu Vâsîf, Adlî, Şevkî, Es'ad Paşa, Mehmed Nûri Efendi)
Yaşadıkları Yüzyıl Belirlenemeyen	23 (Feyzî, Emîrî, Fikrî, Cüvân, Yahyâ, Silvanlı Âşık, Şîrînî, Hatmî, Mansur, Cedîdî, Gümrahî, Nazîfî, Nazmî, Cihânî, Fehmî, Hâfız, Kâtiboğlu, Niyâzî, Hâmî, Kemâlî, Lutfî, Nûrî, Mu'inoğlu)

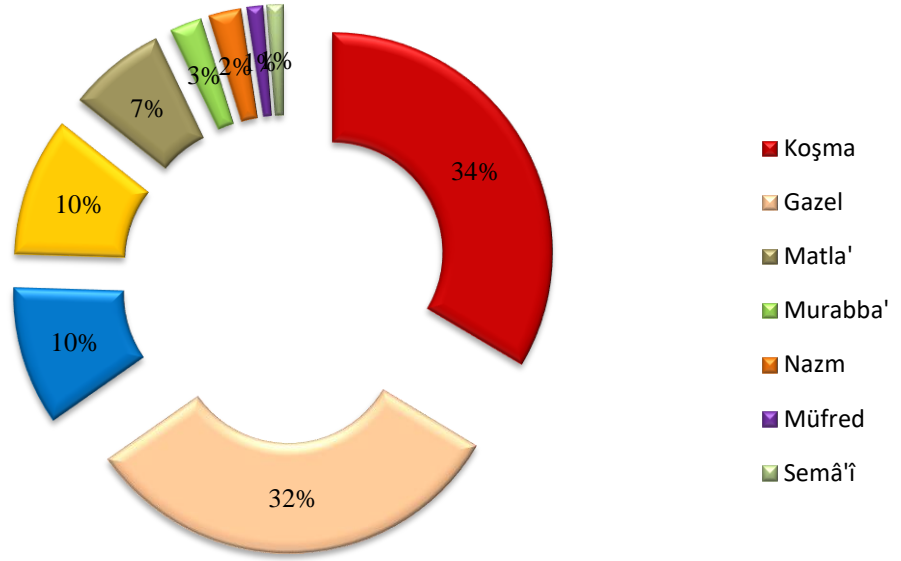
Grafik 1.4. Şairlerin yaşadığı yüzyllara dağılımı

2.5. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı

Mecmuada 10'u Arapça olmak üzere toplam 187 adet şiir bulunmaktadır. Kalan 177 şiirin 3'ünde ise nazım şekli belirsizdir. Böylelikle 174 şiir 16 farklı nazım şekliyle teşekküldür:

Tablo 1.5. Şiirlerin nazım şekline göre dağılımı

Sayı	Nazım Şekli	Şiir Sayısı
1	Koşma	56
2	Gazel	53
3	Şarkı	17
4	Türkü	17
5	Matla'	12
6	Murabba'	4
7	Nazm	4
8	Müfred	2
9	Semâ'i	2
10	Kasîde	1
11	Muhammes	1
12	Terkîb-i Bend	1
13	Tahmîs	1
14	Müstezâd	1
15	Selis	1
16	İlâhî	1

Grafik 1.5. Şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı

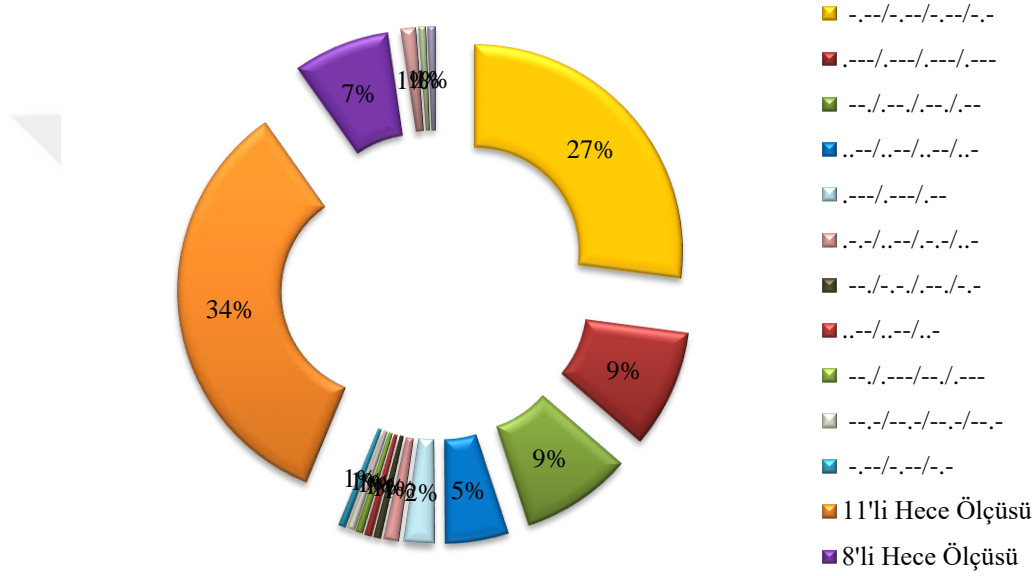
2.6. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinlere Göre Dağılımı

Mecmuada hem aruz hem de hece vezni ile yazılmış şiirler yer almaktadır. 187 adet şiirin 10'u Arapçadır. 177 şiirin 6'sında vezin kusuru tespit edilmiştir. Buna göre kalan 171 şiirde kullanılan vezin ve ölçüler aşağıdaki gibidir:

Tablo 1.6. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı

Sıra	Aruz Vezni/Hece Ölçüsü	Sayı
1	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	47
2	mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	16
3	mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	15
4	fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	5
5	mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	4
6	mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	2
7	mef'ülü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün	1
8	fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	1
9	mef'ülü/mefâ'ilün/mef'ülü/mefâ'ilün	1
10	müstef'ilün/müstef'ilün/müstef'ilün/müstef'ilün	1
11	fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	1

12	11'li Hece Ölçüsü	59
13	8'li Hece Ölçüsü	13
14	14'lü Hece Ölçüsü	2
15	7'li Hece Ölçüsü	1
16	10'lu Hece Ölçüsü	1
17	13'lü Hece Ölçüsü	1

Grafik

1.6. Şiirlerin vezinlere göre dağılımı

2.7. Mecmuada Bulunan Şiirlerin Nazım Şekline Göre Buldukları Sayfa Numaraları

Gazel: 4b, 5a, 5a, 5a, 5b, 5b, 6a, 6a, 6a, 6a, 6b, 6b, 7a, 7a, 7a, 7b, 7b, 8a, 8a, 8b, 8b, 9a, 9a, 9b, 9b, 9b, 10a, 10a, 10b, 11a, 11a, 11b, 11b, 12a, 12a, 12b, 12b, 13a, 13a, 13b, 13b, 14a, 14a, 14b, 14b, 15a, 15a, 17a, 43a, 43a, 43a, 43a, 43b.

Koşma: 17a, 20a, 20a, 20b, 20b, 21a, 21a, 21b, 21b, 22a, 22a, 22b, 22b, 23a, 23a, 23b, 23b, 24a, 24a, 24b, 24b, 25a, 25a, 25b, 25b, 26a, 27a, 27a, 27b, 27b, 28a, 28a, 28b, 28b, 29a, 29a, 29b, 29b, 29b, 30a, 30a, 30b, 30b, 31a, 31a, 35b, 36b, 37b, 39a, 45a, 48a, 49b, 49b, 50a, 50a, 53a.

Şarkı: 15b, 15b, 16b, 35a, 36a, 37a, 38b, 39a, 39b, 40a, 40a, 40b, 41a, 44a, 44a, 45a, 46b.

Türkü: 35a, 35b, 36a, 36b, 37a, 37a, 37b, 38a, 38a, 38b, 38b, 39a, 39b, 41a, 41b, 41b, 42a.

Matla': 13a, 46b, 46b, 46b, 47a, 47a, 47a, 47a, 47b, 50a, 52a, 53a.

Murabba': 6b, 7a, 16a, 16a.

Nazm: 47a, 47b, 47b, 52a.

Müfred: 47a, 47a.

Semâ'i: 35b, 44b.

Kasîde: 10b.

Terkîb-i Bend: 47a.

Tahmîs: 19a.

Mütezâd: 17b.

Selis: 16b.

Îlâhî: 5a.

Muhammes: 52a.

BÖLÜM II

1. MECMUALARIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE DÖKÜMÜ

1.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem

1. Metnin kuruluşunda mecmuadaki şiir sıralamasına uyulmuştur.
2. Şiirlerin her birinin başına mecmuadaki sıraya uygun şekilde numara verilmiştir.
3. Şiirlerin başlıklandırılmasında; şairi belli ise şairin mahlası, değilse nazım şeklinin ismi esas alınmıştır.
4. Manzumelerin vezni başlıklardan sonra koyu ve italik karakterle yazılmıştır.
5. Mecmuada yer almayıp tarafımızdan yapılan tüm eklemeler köşeli parantez “[ ]” ile belirtilmiştir.
6. Vâv-ı ma'dûleler “” ile gösterilmiştir.
7. Halk şiirlerindeki yerel ifade ve ağız özelliklerinde düzenleme yapılmayıp mecmuada geçtiği şekliyle çeviriye yansıtılmıştır.
8. Şiirlerle ilgili özel durumlar MESTAP tablosunun açıklama kısmında belirtilmiştir.
9. Metin tespitinde aşağıdaki transkripsiyon sistemi esas alınmıştır:

Tablo2.1. Metin çevirisinde kullanılan özel işaretler

Küçük Harf	Büyük Harf	Simge
ﺀ	ﺀ	ء
ā	Ā	آ
š	Š	ث
ḥ	Ḥ	ح
ḫ	Ḫ	خ
ẓ	Ẓ	ذ
ş	Ş	ص
ḍ - ẓ	Ḍ - Ẓ	ض
ṭ	Ṭ	ط
ẓ	Ẓ	ظ
‘	‘	ع

ğ	Ğ	غ
ķ	Ķ	ق
ñ	-	ك
ū	Ū	و
ī	Ī	ى

1.2. Metinlerin Okunuşu Sırasında Mukayese İçin Kullanılan Divanların

Kısaltma Listesi

- AGD:** Akpınar, Ş. (2006). *Âgâh Dîvânı ve İncelemesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- AÖD:** Ergun, S. N. (1935). *Âşık Ömer Hayatı ve Şiirleri*. Semih Lütfi Matbaa ve Kitabevi.
- BAD:** Kayaalp, İ. (2019). *Bahtî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- BD:** Küçük, S. (1994). *Bâkî Dîvânı [Tenkitli Basım]*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- BĞD:** Erten, S. R. (2018). *Kayseri Raşit Efendi Eski Eserler Kütüphanesi'ndeki Bağdatlı Rûhî Dîvânı Nüshası (Metin-İnceleme)*. (Yüksek Lisans Tezi). Yozgat Bozok Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yozgat.
- BHD:** Aydemir, Y. (2018). *Ramazan Behiştî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- BRD:** Erdoğan, M. (2011). *Bursalı Rahmî ve Dîvânı*. İstanbul: Dergâh.
- DUD:** Çetin, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî [Hayatı-Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni]*. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- ED:** Saraç, A. Y. (2002). *Emrî Divanı*. İstanbul: Eren.
- FD:** Çeçen, H. (1996). *Fıtnat Hanım [Hayatı, Sanatı ve Divanı İnceleme-Metin]*. İnönü Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- FİD:** Çaylı Cankurt, G. (2015). *Figânî Divanı Gramatikal İndeksi*. (Yüksek Lisans Tezi): Adnan Menderes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- FKD:** Eflatun, M. (2003). *Feyzî-i Kefevî Dîvânı: Tahlil-Metin*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- GAD:** Aksoyak, İ. H. (2018). *Gelibolulu Mustafa Âlî Divanı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- GND:** Külekçi, N. (1985). *Ganî-zâde Nâdirî [Hayâtı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesi'nin Tenkidli Metni]*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi/Fen-Edebiyat Fakültesi, Erzurum.
- HAD:** Yılmaz, K. H. (2011). *Hâmî Ahmed (Diyarbakrî) Dîvânı [İnceleme-Metin]*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- HD:** Tarlan, A. N. (1945). *Hayâlî Bey Divanı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

- HFD:** Koç Açar, G. (2006). *Hafîd Dîvanı [İnceleme-Transkripsiyonlu Metin]*. Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- HGD:** Altunel, İ. (1988). *Hâletî-i Gülşenî [Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni]*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- HKD:** Demiralay, M. (2007). *Hüdâyî-i Kadîm (16.yy) ve Dîvânı [İnceleme-Tenkidli Metin]*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- HYD:** Çavuşoğlu, M., Tanyeri, M. A. (1981). *Hayretî, Dîvan, [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- İÇD:** Çavuşoğlu, M. Tanyeri, M. A. (1989). *Üsküblü İshâk Çelebi, Dîvan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Prof. Dr. Nâzım Terzioğlu Basım Atölyesi.
- İHD:** Koçak, Ş. (2019). *Erzurumlu İbrahim Hakkı Dîvânı'nın Tahlili*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- KAD:** Erdoğan, M. (2008). *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- LD:** Kurtoğlu, O. (2017): *Lebîb Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- MED:** Mengi, M. (2020). *Mesîhî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- MHD:** Yavuz, O. (2014). *Muhibbî Dîvânı [Kendi Hattıyla]*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- MUD:** Tanrıbuyurdu, G. (2012). *Mu'îdî, Dîvân [Metin-Çeviri]*. (Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- MYD:** Gündüz, E. (2018). *Meylî Dîvânı Tahlili*. (Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- ND:** Bilkan, A. F. (1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı [Karşılaştırmalı Metin]*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- NCD:** Tarlan, A. N. (1963). *Necâtî Beg Dîvânı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- NFD:** Akkuş, M. (2018). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

- NVD:** Tulum, M., Tanyeri, M. A. (1977). *Nevî'î Dîvan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- ŞD:** Karavelioğlu, M. (2014). *Şem'î Dîvânı*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- ŞYD:** Kavruk, H. (2001). *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*. Ankara: MEB.
- TYD:** Çavuşoğlu, M. (1977). *Yahyâ Bey, Dîvan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası.
- UBD:** Arslan, Ö. (2013). *Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- USD:** İsen, M. (2020). *Usûlî Dîvânı*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- ÜAD:** Buyruk, İ. E. (2009). *Ümîdî Ahmet Dîvânı (İnceleme-Metin-Özel Adlar Dizini)*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

1.3. Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni

-1-

ŞARĖİ-İ EVİÇ

mef' ũlũ mefā' ĩlũ mefā' ĩlũ fe' ũlũn

- 1b** Āşufte idüp bendeñi bu ĥüsn ü leĥāfet
Sulĥānumadur dilde olan meyl-i maĥabbet
Esrār-ı dil-i şaklamaya ĥalmadı ĥāĥat
Sulĥānumadur dilde olan meyl-i maĥabbet
Düşmiş ereli pāyuña ĥünkim dil-i şeydā
Hechrũñle beni eyleme gel 'āleme rüsvā
Mihri felek olsa baĥamam ĥayrıya cānā
[Sulĥānumadur dilde olan meyl-i maĥabbet]
'İzzī gibi var mı saña bir 'āşık-ı şādık
Ėıl devlet-i ĥüsnũñle anı luĥfuña lāyık
Şevĥıyle olursam n'ola bu mışra' -ı nāĥık
Sulĥānumadur dilde olan meyl-i maĥabbet

-2-

[FEYZİ-İ KEFEVİ]⁶

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Gönder ey қаşı kemān t̄irüni şaḥn-ı cāna

Cān nişār eyleyelüm yolına dervīşāne

Ġarazuñ baña cefā itmeden öldürmek ise

Bu kuluñ lāyık olur mı ' aceb ol iḥsāna

La' lüne meyl idenüñ cānına қаşd eylersün

Gele luḡ eyle şehā yoқ yire girme қana

Ṭotalum cümle cihān mülkine sulṭān olduñ

' Āқıbet dest-i fenā irse gerek dāmāna

Ser-fürü itdüreyin dirseñ eger cānānı

Feyziyā kelle-i bī-devleti қо meydāna

-3-

UŞŪLİ⁷

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

2a Degme şāhuñ başı mı deger eşiklik taşına

Ol maқām-ı sidredür aña irişmez hep bülend

⁶ FKD (Eflatun, 2003: 539).

⁷ USD (İsen, 2020: 160).

-4-

[FİĠĀNĪ]⁸

meʿūlü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

Her gün güneş kapuñda yüzün toprağa sürer

Sen māha ol da bencileyin mübtelā gibi

-5-

[ṬAYYİB-ZĀDE EHLĪ]

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

Şalup ʿummāna dil fülkini itdüm var mı bir bād⁹

Muḥālif rüzgār olursa olsun herçi bād-ā-bād

-6-

[MAṬLAʿ]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Bir gümüşden ḳalʿ adur maḥbūs olupdur anda āb

Geldi zerrin ṭop ile fetḥ itdi anı āfitāb

-7-

Lİ-MUḤARRİRİHİ

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

⁸ FİD (Çaylı Cankurt, 2015: 83).

⁹ Mısrada vezin kusurludur.

Felek bir kaḥbedür anuñ hilâl altında қаşıdur

Şafak şanmañ görinen dâmeninde ay başıdur¹⁰

-8-

[MAṬLA‘]

mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ûlün

Nice diḳḳatde ‘ilmüñ mü-şikâfi

Çü altun gün görmez kûh-ı Qâfi

-9-

[TAŞLICALI YAḤYĀ]¹¹

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Her firâkuñ bir vişâli her belânuñ âhiri

Her cefânuñ bir vefâsı her ğamuñ pâyânı var

-10-

[İŞĤĀQ ÇELEBİ]¹²

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

2b Gün gibi ‘arz-ı cemâl itmez iseñ bize şabâḥ

Ey güneş yüzlü senüñle ne selâm u ne şabâḥ

-11-

[MAṬLA‘]

¹⁰ Mısrada vezin kusurludur.

¹¹ TYD (Çavuşoğlu, 1977: 317).

¹² İÇD (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989).

mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

İdüp nazır bu cönke adın didi bir 'ârif

Mecmû'atü'l-ma'ânî şandükatü'l-ma'ârif

-12-

[DEFTERDÂR-ZÂDE AHMED CEMÂLÎ]

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hüblar sevmekden ey dil ürkmîş idi cânumuz

Çün Muhammed şâhı gördük gevredi îmānumuz

-13-

['ĀLÎ]¹³

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Gider nev-reste dilberlerle seyr-i bâğa cânānum

Bir iki goncasuz kıpmaz yirinden verd-i handānum

-14-

KİT' A

fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Bir güzel haṭṭı hūb dānişmend

Deheni gonca vü beli ince

¹³ GAD (Aksoyak, 2018: 962).

Bağduğınca doyar müṭāla‘ aya

Bir güzeldür kitāb ḥükmince

-15-

‘ĀLĪ¹⁴

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

İllerüñ gönlin dirüp divşürmek için āl ile

Şīve-kārum geh bozar dülbendini geh tāzeler

-16-

HĀŞİMĪ

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Bir kıl oğlına burup şarma didüm şarığını

N’ola baş üzre dimişken yine burdı şardı

-17-

[BĀKĪ]¹⁵

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

İsterse n’ola ḥaste gönül yāra şarıлмақ

Mecrūḥ olıcaқ lāzım olur yara şarıлмақ

-18-

¹⁴ GAD (Aksoyak, 2018: 708).

¹⁵ BD: (Küçük, 1994: 185).

[BĀĶĪ]¹⁶

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Güzeller mihr-bān olmaz dimek yañlışdur ey Bāķī

Olur va'llāhi bi'llāhi hemān yalvarı görsünler

-19-

[MAṬLA']

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Şöyle girse gericek devlet ile manşib ele

Mālikāne mutaşarrıf olasın bir güzele

-20-

[MÜFRED]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ol қоçulası didi gel şarıvir dülbendümi

Didüm ey ser-tāc-ı 'ālem şarayın baş üstine

-21-

[MÜFRED]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Sükker-i pālūdedür la' l-i lebi dilberlerün

Dişlemek hācet degül anı hemān emmek gerek

---

¹⁶ BD (Küçük, 1994: 97).

-22-

[MAṬLA‘]

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Bir ul ođlı gūzele oldu gōnūl pervāne

orarum tāb-1 ruından bu dil āhir yana

-23-

[MĀNĪ]

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Ṭutıřdı ol ul ođlınuñ ru-1 pūr-tābına dūnyā

Ocadan bōyle yalıñ yūzlı odan olmadı peydā

-24-

[MESĪḤĪ]¹⁷

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Zūlfine degmek iūn virdi icāzet bize yār

‘Ömri ođ olsun anuñ kim biz āna degmez idük

-25-

[MAṬLA‘]

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

---

¹⁷ MED (Mengi, 2020: 203).

Haṭ-ber-āverde olan dilbere eyleñ raġbet

Ḳanda gitseñ yirilür bir ḳıl ile bī-zaḥmet

-26-

[MAṬLA‘]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Şabāḥdan ḥücreye biñ nāz ile ol sīm-ten geldi

Müşerref eyledi ġam-ḥāneyi bilmem neden geldi

-27-

[BĀḲĪ]¹⁸

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

3a Temennā ḳılsa **Bāḳī** sen şehüñ vaşlın n’ola Ḥaḳdan

Ne deñlüyse umar cāndur ṭatalum ki muḥāl olmış

-28-

[MÜFRED]

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

Bize virme bulanık ḳahve luṭf it

Eger iḥsānuñ olursa ṭurı vir

-29-

---

¹⁸ BD (Küçük, 1994: 171).

[MÜFRED]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Didüm ey sîm-ten dilber bilün ocmaa abil mi

Gülüp nâz ile ol meh-rû didi kim belki abeldür

-30-

[ UBEYDİ]¹⁹

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Sâde-pehlûya eger himmetün olursa senün²⁰

Girmesün aramuza boynuma al pîrehenün

-31-

[MAṬLA ]

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Sîneme çekdüm o nâzik bedenün sînesini

Dâg-ı  aşun bu gice tâzeledüm penbesini

-32-

[MAṬLA ]

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Âteş-i  aşa düşüp pûte-i amda erisem

omayam dâmenün ey sîm-ten elden er isem

¹⁹ UBD (Arslan, 2013: 550).

²⁰ Sâde-pehlûya eger himmetün olursa senün: Zulum ider mâni  olur ocmaa sen sîm-teni, UBD.

-33-

[NECĀTĪ]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Yatur dil-ḥasteler cānā ḳapuñda yaşdanur taşı

Teraḥḥum eyle ' uşşāḳuñ ḳatı yaşdıḳdadur başı

-34-

[MAṬLA']

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

Ol dil-nüvāz göñlümi zībā alur ele

Yok bir güzelde böylece ḥüsn-i mu' āmele

-35-

[MAṬLA']

mef' ūlū fā' ilātün mef' ūlū fā' ilātün

Vaḳt-i seḥer yaturdum gördüm o yāri geldi

Uyurdı ḳara baḥtum devlet uyarı geldi

-36-

[MÜFRED]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Şalup bāz-ı dili ol kebg-reftāri saña atdum

Ꞑuşı Ꞑuşı ile avlarlar dimişlerdür meşeldür bu

-37-

[İŞHÂK ÇELEBİ]²¹

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Görmeyelden iki ay oldu Ꞑaşuñ mihrâbın

Ol geçen vaqt namâzını Ꞑazâ eyleyelüm

-38-

[MATLA']

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün

Tenhâ bize ol serv ü şanavber nice gelsün

Ağyâr yine pâyine düşmiş giri Ꞑalsun

-39-

ꞐIT' A

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Ne Ꞑadar zaħmet ise sultānum

Sīne-ber-sīne olalum şoyına

Ꞑorusun ol Ꞑuzıcığı Yā Rab

Ki çağırduꞐca gelmeye Ꞑoyuna

---

²¹ İÇD (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1989: 236).

-40-

[NEV'İ]²²

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Qalb-i nā-dān olur hemīşe siyāh

Lāleveş gerçi yüzi aḥmer olur

Ger za'if olsa tañ mı dānişmend

'Arabiyyāt çünki lāğar olur

-41-

[MAṬLA']

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Ka'be-i kūyuña varmaḫda imiş zevḫ u şafa

Sa'y idüp biz giderük semtüni tıyduḫ cānā

-42-

[MÜFRED]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Yār çāh-ı zeḫanum 'aynı vefādur dir ise

Şaḫın ey 'āşık-ı üftāde inanma çeñedür

---

²² NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 570).

ÜMİDİ²³

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

3b Bülbül-i bî-nevâ idince nağam

Açılup oldu goncalar hurrem

Dürr-i dendân-ı yâra öykünicek

Diline düşdi sūsenüñ şebnem

Niye mâni' olur ki pîrehenüñ

Başıdan geçmedük ne var bilsem

Ter düşer dūd-ı âh-ı ' aşıkdan

Yâr gökde bulutdan alur nem

Mülk-i nazmuñ Ümîdî hüsrevisin

Hâme-i nâmuñ oldu saña ' alem

[RAHİMİ]²⁴

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Zâğa ' arz eyleme bülbül var iken gülşenüñi

²³ ÜAD (Buyruk, 2009: 325).

²⁴ BRD (Erdoğan, 2011: 441).

Hār u ḥasdan şaḫın ey tāze gülüm dāmenüñi

Tīrūñi göndericek sīneye ey ıaşı kemān

Ḥayr-maḫdem diyü bağrına çeker demrenüñi

Mihr [ü] māh ile felek kūyuñı ıuramaz ıolanur

Āstānuñda görem diyü ruḫ-ı rüşenüñi

-45-

ꞐIT' A

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Meger kim müstefīd oldı cebinüñ nūrını ḫāver

Anuñçün böyle ser-tā-ser münevver kıldı āfākı

Baña şuyın virüp şūfī saña engūrını virmiş

Ezelde rızkıñı taḫdīr idicek ḫalka rezzākı

Firāḫuñla gözi yaşlu ğamuñla bağrı başludur

Edir ke'sen ve nāvilhā elā yā eyyuhe's-sāķī

-46-

[^ç ĀLĪ]²⁵

²⁵ GAD (Aksoyak, 2018: 962).

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Gider ağıyar-ı nādān ile²⁶ seyr-i bāğa cānānum

Bir iki hārsuz opmaz yirinden verd-i andānum

-47-

[FARĪ]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

4a Penbe-i dāğ ile pür oldı ser-ā-ser bedenüm

Sīnem üstinde hele āzır ölürsem kefenüm

asret-i āb-ı lebūn tenesiyem saāve

Gel asanla üseyin ' aına ula dehenüm

Bizi ākten getürüp sīnemüze gil cānā

Mesiāsın gelicek cāna arīb ola tenüm

Her eher abrimūn üstinde hemān nem bulunur

Ağlarımı baa her gice mezār-ı emenüm

Nār-ı ' a ile yanupdur bu dil-i virānum

Sūhtedür anuñ için **Fari** derūn-ı sīnem

²⁶ ağıyar-ı nādān ile: nev-reste dilberlerle, *GAD*.

[ŞEM'İ]²⁷

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Alursa cānumı ğamzeñ n'ola ' ömrüm revān olsun

İçerse leblerüñ kanum efendi nūş-ı cān olsun

Nice başlar gider kanlar dökilür kimseler añmaz

Ṭarīķ-ı ' aşķdur dimezler bunda²⁸ kana kan olsun

Yoluñda oķ gibi ıođrı degülsem ey kemān-ebrū

Bükilsün derd ü miħnetle²⁹ elif ķaddüm kemān olsun³⁰

Peri-peyker melek-simā güzeller çoķdurur ammā

Görinmez gözüme sensüz gerek ħür-ı cinān olsun³¹

Oñulmaz derdümün dāğın yürü ' arz eyleme doķtor

Nice bir sinede Şem'İ bu göynükler nihān olsun

[ŞEM'İ]³²

²⁷ ŞD (Karavelioğlu, 2014: 202).

²⁸ dimezler bunda: bunda dimezler, ŞD.

²⁹ derd ü miħnetle: dāl-i zülfünden, ŞD.

³⁰ Bu beyt ŞD'de 6. beyttir.

³¹ Bu beyt ŞD'de 3. beyttir.

³² ŞD (Karavelioğlu, 2014: 228).

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Şol kadar nüş eylemiş dilber şarāb-ı nāzı kim

Şīvesinden tırılmaz bir dem ayağı üstine

-50-

[BĀĶĪ]³³

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

4b Kızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz

Mey-i nāb içse gözi mā' il olur kıana biraz

Çekemez kimse ayağum diyü lāf urma inen

Sākiyā elleşelüm gel berü meydāne biraz

Cāna kār eylesesün dārū-yı kıattāl-i ğamı

Mey-i gül-gün içelüm bāri hākīmāne biraz

Behremend eyler idi būs-ı lebūnden cānı

Dönmese tursa eger ' ahdine peymāne biraz

Nice bir dağdağ-a-i baḥş u cidāl ey **Bāķī**

Varalum ' ayş idelüm meclis-i rindāne biraz

³³ BD (Küçük, 1994: 166-167).

-51-

[YAḤYĀ]³⁴

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Dehān-ı teng-i yāri ğonca-i ğülzāre beñzetmem

Nihāl-i ser-bülendin serv-i hoş-reftāre beñzetmem

‘İzār-ı táb-dārın mihr-i raḥşāna idüp teşne

Girībānın o māhuñ maṭla‘-ı envāre beñzetmem

Dilā eşk-i revānum baḥr-i bī-pāyān ḥayāl itdüm

Bu çeşm-i ḥün-feşānum o ber deryā-bāre beñzetmem³⁵

Şehā çeşmünle bālāsında ḥāl-i ğayr-ı ĩsānı

Ḥoten āhūsı ile nāfe-i Tātāra beñzetmem

N’ola bāğ-ı cihānı ārzū eylersem ey **Yaḥyā**

Anı seyreyleyüp sırrumda küy-ı yāre beñzetmem

-52-

[BEḤİŞTĪ]³⁶

mef’ ulü mefā’ ilü mefā’ ilü fe’ ulün

³⁴ Taşlıcalı Yahya ve Şeyhülislam Yahya Divanlarında bulunmamaktadır.

³⁵ Mısrada vezin kusurludur.

³⁶ BHD (Aydemir, 2018: 407).

5a Çün tâze ruĥuñ reşk-i çemende güle düşdi

Aġlarken işitdi anı bülbül güle düşdi

Kâküllerüñe t̄alib olup gülşene vardum

Evvel naz̄arum t̄ali' i gör sünbüle düşdi

Hüsn-i güline t̄alib olaldan dil-i 'uşşâġ

'Älemlere ey ġonca dehen ġulgule düşdi

Bezm-i ezelüñ her kişi bir nesnesin aldı

Yaġmâda bizüm destümüze bülbüle düşdi

Bir 'âşık-ı maġrûm idi bezmüñde **Behişti**

La' l-i lebüñüñ mesti olaldan müle düşdi

-53-

[NEV' İ]³⁷

mef' ulü mefâ' ilün mef' ulü mefâ' ilün

Söz yoġ dehen-i yâre bir ġoġġa-i cevherdür

Yâġût leb[i] ammâ çoġ söz getürür yirdür

şirin t̄udaġın la' le inşâf mı beñzetmek

³⁷ NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 307).

Ol la' l-i muşaffādur bu rūḥ-ı muşavverdür

Ey dilber-i sīmīn-ber aç gögsüni görsünler

Qurş-ı meh-i bedr ile ol sine berāberdür

Sāḥir kaçınıñ dünyā āşufte vü meşḥūrı

Cādū gözüñe 'ālem meftūn [u] musaḥḥardur

Ḳocmağa meger bilin eylerdi meyāncılık

Bāzār bozan Nev'ī hep arada ḥançerdür

-54-

[MUḤİBBİ]³⁸

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

5b Halk içinde mu' teber bir nesne yoḡ devlet gibi

Olmaya devlet cihānda bir nefes şıḥḥat gibi

Salṭanat didükleri ancaḡ cihān ġavgāsıdur

Olmaya baḥt [u] sa' ādet dünyada vaḥdet [gibi]

Ḳo bu ' ayş [u] ' işreti çünkim fenādur ' āḡıbet

Yār-ı bāḡī ister [i]señ olmaya ṭā' at gibi

³⁸ MHD (Yavuz, 2014).

Olsa kumlar şağışınca ‘ömrüne hadd ü ‘aded

Gelmeye bu şīşe-i çarḥ içre bir sâ‘at gibi

Ger ḥuzūr itmek dilersen ey **Muḥibbī** fariğ ol

Olmaya vahdet maḳāmı gūşe-i ‘uzlet gibi

-55-

[ḤAYRETİ]³⁹

müfte‘ilün müfte‘ilün fâ‘ilün

Göz [gör]üben oldu gönül mübtelâ

Ey şanemâ nūr-ı Ḥudāsın Ḥudâ⁴⁰ (*Şalli ‘alâ seyyidinâ Muştafâ*)

-56-

[MAṬLA‘]

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Şehâ zencir-i zülfünde deli divâne bend ister

Uşanmış tatlu cânından aşılmağa kemend ister

-57-

[FİĠĀNİ]⁴¹

³⁹ HYD (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1981: 78).

⁴⁰ Ḥudâ: Ḥudāsın, mecmua.

⁴¹ FİD (Çaylı Cankurt, 2015: 39).

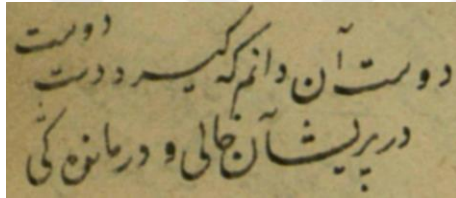
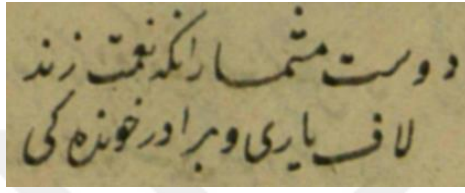
fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Merdüm-i dīde kenār itmege ol serv-ḳadi

Yitmiş iki dereden şu getürür āl eyler

-58-

BEYT

-59-

BEHIŞTĪ⁴²

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

6a Biñ cefā itsün gönül geçmez leb-i cānāndan

Degme bir derd ile ādem ayrulur mı cāndan

Ḥamdüli’llāh ḥāne-i dil guşşadan ḥālī degül

Himmetünle toptoludur ḥücremüz⁴³ yārāndan

⁴² BHD (Aydemir, 2018: 341).

⁴³ hücremüz: hecrümüz, *BHD*.

Pādişāhum gör neye döndüm nazār kıl hālūme

Ƙuluñam⁴⁴ ƙurtar beni luřf eyle bu efgāndan

Hār-ı ğamda ğonca gibi ğönlüm açmazdı şabā

İrmese ger⁴⁵ bŷy-ı teraħħum sen ğül-i ğandāndan

Sevdüğŷ kimdür dime n'eylerseñ eyle cāhile⁴⁶

Gizle billāhi **Behişti** rāzuñı nā-dāndan

-60-

‘UBEYDİ⁴⁷

fe‘ilātŷn mefā‘ilŷn fe‘ilŷn

Zāhidŷñ zikri cennet olmişdur

‘Āřıķuñ fikri vuşlat olmişdur

‘Āřķ şem‘ in delil idindŷñse

Bil ki Hāķdan hidāyet olmişdur

Kime ‘ayn-ı ‘inā ise řeřmŷñ

Baña ‘ayn-ı ‘ināyet olmişdur

---

⁴⁴ Ƙuluñam: Ƙulagum, *BHD*.

⁴⁵ ger: - . *BHD*.

⁴⁶ n'eylerseñ eyle cāhile: nā-ehle ma‘ lŷm olmasun, *BHD*.

⁴⁷ UBD (Arslan, 2013: 332).

İstikâmetde kâmetüñ ey serv

Ġâyet ile kıyâmet olmışdur

Ey ‘**Ubeydî** bu nazm-ı dil-cüyuñ

Selsebîl-i selâmet olmışdur

-61-

SELMÂN

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Ķadd-i bālâña eger öykünür ise ‘ar‘ar

Sen üşenme güzelüm bād anı silker şarşar

Pây-büsuñ aña el virmez idi ħammânda

Ķatı yüz pekligini eylemiyeydi mermer

Dağlar sînesine yaqdı ħamuñla nice dağ

Şanma âteş görinen her gice cānā yer yer

Meded öldürdi beni derd ile merrîħ-şıfat

Tiğ-i ser-tiz ile başlar kesici bir berber

Şi‘r ü inşâ ile **Selmân** ele girmez maqşūd

Dilberüñ vaşlına bir çâre dilerseñ zır zır

MÜFRED

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 6b Bir günāh iden kimesne biñ gün āh itmek gerek
Biñ günāh itdüm İlähî bir gün āhum yoq benüm

ḲABŪLĪ⁴⁸

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Yatur pīr-i muḡān evḡār olup desti ḡabāḡ ṡutmaz

Şu deñlü bāde-nūş olmiş ki el ditrer ayak ṡutmaz

Zeri bir sīm-ten maḡbūba ḡarc it yoḡsa ey h'āce

Sen anı rüz u şeb ḡoynuña ḡoysañ ısıcaḡ ṡutmaz⁴⁹

Semend-i ḡāṡırum 'aşḡa ṡutıldı dime sen zāhid

ḡar-ı nā-pāy-dār [u] nā-pesendi ḡod ulaḡ ṡutmaz⁵⁰

'Azāb ile içürdi dime zāhid pīr-i meyhāne⁵¹

Elünde ihtiyāruñ başuña kimse çomāḡ ṡutmaz⁵²

⁴⁸ KAD (Erdoğan, 2008: 597-598).

⁴⁹ Bu beyt KAD'da 3. beyttir.

⁵⁰ Bu beyt KAD'da 4. beyttir.

⁵¹ 'Azāb ile içürdi dime zāhid pīr-i meyhāne: 'Aşāyile içürdi dime şūfī pīr-i mey-ḡāne, KAD.

Ḳabūlī gevher-i kân-ı ma'ârif bî-revâc olmış

Dür-i nazm-ı kelâm-ı pāküme kimse kulak tutmaz

-64-

[NECĀTĪ]

mefā'îlün mefā'îlün fe'ülün

Cihānda bî-ğam olan ādem olmaz

Anuñçün bî-ğam olan ādem olmaz

-65-

ĀLĪ⁵³

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

7a Müdde'î āl[i]le ol şühı ki tenhāya çeker

Ḳorḳarın reng geçer bāde-i ḥamrāya çeker

İki dīvāneden alınmadı 'aşḳuñ yaḳası

Kūh-ken dağa çeker Ḳays ise şahrāya çeker

Dāmenüm seyl-i sirişk aldı yaḳam āteş-i āh

Biri eflāke biri lücce-i 'ummāna çeker⁵⁴

⁵² Bu beyt *KAD*'da 2. beyttir.

⁵³ *GAD* (Aksoyak, 2018: 692).

⁵⁴ Bu beyt, *GAD*'da 5. beyttir.

Nām ile ʿāleme bir velvele virdüñ ki seni
Kimi teshîre muḳayyed kimi esmāya çeker

Yine bir saht kemān aşdı ki ʿĀlî felege
Hâḳ bu kim az bulunur ancılayın yaya çeker⁵⁵

Hınḳ-i ṭabʿına bu vādîde viren meydānı
Öñdül almazsa eger şāʿiri daʿvāya çeker⁵⁶

-66-

İLĀHÎ

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Ehl-i devlet kişiyi pāye-i aʿlāya çeker
Sālîki mürşid-i rehʿarş-ı muʿallāya çeker

Arada ḳaldı gönül çekdügüm Allāh bilür
Nāle bālāya çeker gözyaşı deryāya çeker

Çünki maʿnā ṭoḡa cāndan ḥired anı bilür
Tıflı māder ṭoḡırur zaḥmetini dāye çeker

⁵⁵ Bu beyt, *GAD*'da 7. beyttir.

⁵⁶ Bu beyt, *GAD*'da 6. beyttir.

Mevlevîler gibi eflāk dönerler şeb u rûz

Şüfiyâ devr ü semâ' itdügi bālāya çeker

Biñ alay çekse ne ğam kâfir-i 'adā-yı tārîķ

Bir dilāver begümüz 'askeri alaya çeker

Pişkeş çekdi saña bu ğazeli fazl-ı İlāh

Her kişi tuhfesini kendüden a' lāya çeker

-67-

[BĀĶĪ]⁵⁷

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

7b Lebüni āl ile öpmiş ola mı peymāne

İçeyin ölmez isem kanını kana kana

Bezm-i meydür güzelüm kan ola şāyed arada

Çekmesün ğamzelerüñ hañçerini⁵⁸ mestāne⁵⁹

Rāzumı nāle ile 'āleme fāş eyledi dil⁶⁰

Bizi rüsvāy-ı cihān eyledi bir dīvāne⁶¹

⁵⁷ BD (Küçük, 1994: 267).

⁵⁸ ğamzelerüñ hañçerini: hañçerini ğamzelerüñ, *BD*.

⁵⁹ Bu beyt, *BD*'de 3. beyttir.

⁶⁰ eyledi dil: itdi gönül, *BD*.

⁶¹ Bu beyt, *BD*'de 4. beyttir.

‘Ayš [u] ‘iřret demidür çekme ğam-ı devrānı

Bākīyā gel berü sāġar çekelüm rindāne⁶²

-68-

ĶIT‘A

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Firķat öldürmez adamı ammā

Ne gözin açdurur ne ħod uyudur

‘Āřık olup firāķa düşmekden

Ölmek anuñ yanında yüz şuyudur

-69-

ĶIT‘A

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

N’eylesün yār oldıġıyçüñ biz de inřāf idelüm

Zerre-i nā-çizden ‘ār eylemez mi āfitāb

Sırruñı sırdaşuña dime ki sırruñ fāř olur

Sen seni fāř idicek ya saña kim ħaldař olur

-70-

---

⁶² Bu beyt, *BD*’de 5. beyttir.

[MİŞALİ]

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

8a Güllerüñ üstine düşince seher

Didi bülbül jāleye çi haber

Baқа āyine içre yaqısuña

Göre ' aşıkларуñ dağı ne çeker

Emdürür la' lini vefālar ider

Cān virür şimdi ' aşıқа dilber

Leb-i şirīnüñe şeker dir imiş

Ṭūṭi bilmez sözini қande gider

Zaḥmuña merhem urmadıysa nigār

Ġam yime ey **Miṣālī** ol da biter

-71-

[ҚADRİ]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Bāde-i gül-reng ile memlū olup meyḥāneler

Ṭurma ma' mūr olmada vīrānedür kāṣāneler

Halk-ı ʿālem şöyle mey-h̄ʿār oldı şeyh-i şūfiye

Ağız açdurmaz olupdur naʿre-i mestāneler

Devr-i şābıkda nice demler sürüpdür sākiyā

Şimdi gördi şanma bu devri hemān peymāneler

Büseler yağmur gibi yağdı miyān-ı meclise

Ṭolular açup mülāyim oldı hep cānāneler

Çok vefā itdi güzeller **Ḳadriye** mey içü[rü]p

Yā İlähî anları beş beş toğursun analar

-72-

[BĀḲĪ]⁶³

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

8b Eylesün laʿlini dermān dil-i bīmāra meded

Düstlar işte ben öldüm baña bir çāre meded

Güher-i cāmı yitürdük bizi ğam öldüriyor

Sākiyā gel bulıvir kınde ise ara meded⁶⁴

İhtirāz itmedüñüz aldılar elden cāmı

⁶³ BD (Küçük, 1994: 90-91).

⁶⁴ Bu beyt, *BD*'de 3. beyttir.

Vākıf itmeñ şaķınıñ kimseyi esrāra meded⁶⁵

Zaħm-ı sīnemden oķuñ pārelerin hep alma

Ṭursun Allāhı severseñ hele bir pāre meded⁶⁶

Gice tenhā işigi ħākine yüzler süreyin

Şaķınıñ kimse ħaber virmesün aġyāre meded

Mededüñ ħalmanı feryād u figān eyleyecek

Saña kimden ire ey **Bāķi**-i bī-ĉāre meded

-73-

[ḤAYĀLĪ]⁶⁷

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ey gönül mecnūn-ı ser-gerdāna beñzetedüm seni

Tekye-i sīnemde bir ħayrāna beñzetedüm seni

Gördüm eṭrāfını ṭutmışsın hilālün ey şafaķ

Zaħm-ı ' aşıķdan dökülmiş ħana beñzetedüm seni

Nūr-ı ħüsnüñle cihānı ey güneş ṭutduñ temām

⁶⁵ Bu beyt, *BD*'de 4. beyttir.

⁶⁶ Bu beyt, *BD*'de 2. beyttir.

⁶⁷ HD (Tarlan, 1945: 159).

Şems-i devlet sâye-i Raḥmāna beñzeldüm seni

‘Arşā irişsün külāhuñ gūşesi şimden girü

Ḥusrev-i Ğāzī-i Süleymāna beñzeldüm seni

Ka‘be ḥaḳkı pāyeñ olmışdur feşāhat minberi

Ben Ḥayālī Ḥazret-i Ḥassāna beñzeldüm seni⁶⁸

-74-

DERŪNĪ

mef‘ülü mefā‘ilün mef‘ülü mefā‘ilün

9a Ol dem ki fenā buldı şehr-i dil-i vīrānum
Hiç nesneye meyl itmez bu ḥāṭır-ı nā-şādum
Şimdi ğarazum bu kim añılmaya hiç adum
Ey bü’l-heves-i devlet maġlūb-ı mey-i ğaflet
Şimden girü dünyāyı al saña baġışladum

Taḥşīl-i murād için itdüm nice niyyetler
Çoġ sa‘y-i belīġ itdüm çekdüm nice zaḥmetler
Mir’āt-ı dile baġdum görindi ferāġatlar
Ey bü’l-heves-i devlet maġlūb-ı mey-i ğaflet
Şimden girü dünyāyı al saña baġışladum

⁶⁸ Bu beyt, *HD*’de 7. beyttir.

Dil-ḥaste **Derūnī**nüñ ʿ aşkıyla ğināsı var
Anuñ da benüm gibi bir özge hevāsı var
Bildüm bunu kim dehrüñ elbette fenāsı var
Ey bü ʿl-heves-i devlet maġlūb-ı mey-i ğaflet
Şimden girü dünyāyı al saña baġısladum

-75-

[ʿ ŪLVĪ]⁶⁹

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

9b Sevdüñ ey dil yine bir tāze gül-i raʿ nāyı
Arturursuñ nʿola bülbül gibi vāveylāyı
Mesken it künc-i ḥarābātı olup rüsvāyı
Def -i ğam kıлмаġ içün al elüñe şahbāyı
ʿAyş [u] nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdāyı
Saña ışmarlamadılar bu yalan dünyāyı

Kānīʿ -i firķat olup vuşlat-ı cānāndan geķ
Mā ʿil-i zillet olup devlet-i ʿ unvāndan geķ
ʿ Ārif-i vaḥdet olup keşret-i yārāndan geķ
Rāzi-ı kısmet olup ğayret-i akrāndan geķ
ʿAyş [u] nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdāyı

⁶⁹ DUD (Çetin, 1993: 168-169).

Saňa ıřmarlamadılar bu yalan dünyâyı

Zevk-i dünyâ ile şad olma ğam ancak ötesi

Dirhemüm yok diyü ğam çekme hem ancak ötesi

şeh-i ‘ âlem de olursañ elem ancak ötesi

‘ Âķıbet rāh-ı vücūdun ‘ adem ancak ötesi

‘ Ayş [u] nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdâyı

Saňa ıřmarlamadılar bu yalan dünyâyı

Def idem dirseñ eger kim dil-i şeydâ ğamını⁷⁰

Bâde iç bâde kıomaz kiřinüñ aşlâ ğamını

İbni vaķt ol be gönül añmaya ferdâ ğamını

‘ Âşık olan getürür mi dile dünyâ ğamını

‘ Ayş [u] nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdâyı

Saňa [ıřmarlamadılar bu yalan dünyâyı]

‘ **Ulviyâ** hırķa giyüp cismüñi ‘ uryān eyle

Dest-i şevk ile çeküp çāk-ı girībān eyle

Ber-ķarār ile gezüp ‘ âlemi seyrān eyle

Her gece kendüñi bir güşede mihmān eyle

‘ Ayş [u] nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdâyı

Saňa ıřmarlamadılar bu yalan dünyâyı

---

⁷⁰ Def idem dirseñ eger kim dil-i şeydâ ğamını: Çekmeyin dirseñ eger sen de bu dünyâ ğamını, *DUD*.

[BĀĶĪ]⁷¹

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

10a Lebüne dirlere ise ğonca-i ğulden terdür
Şaķın incinme begüm ğaylice rengin yirdür

Dehenün tütü-i Őekker-Őiken olsa ne 'aceb

Leb-i Őirin ü ğaķ-ı sebz [aňa] bāl ü perdür

Zülfine gerçi hemān sünbül-i ter hem-serdür

İkisinden de siyeh kāküli bālā-terdür

Ħalķa-i zülfi ğayāli ğözümüzden ğitmez

Ġüyyā çeşm-i 'alil üzre siyeh çenberdür

Dökilen ķanlara baķ dide-i ğiryānından

Düstüm Bāķiye raĥm eyleyecek demlerdür

[BĀĶĪ]⁷²

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

⁷¹ BD (Küçük, 1994: 123).

⁷² BD (Küçük, 1994: 166-167).

ızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz

Mey-i nāb içse gōzi mā' il olur ana biraz

ekemez kimse ayağum diyü lāf urma iñen

Sāiyā elleşelüm gel berü meydāne biraz

Cāna kār eylesesün dārū-yı attāl-i ğamı

Mey-i gül-gün içelüm bāri akīmāne biraz

Behremend eyler idi būs-ı lebüñden cānı

Dōnmese ursa eger ' ahdine peymāne biraz

Nice bir dağdağ-a-i baħş u cidāl ey **Bāı**

Varalum ' ayş idelüm meclis-i rindāne biraz

-78-

[HÜZÜRİ]⁷³

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

10b Saña hicrān belāsı hep bu arħ-ı bī-vefānuñdur

Şefā' at merħamet şefat Resül-i kibriyānuñdur

' Aā vü redd ü baħşış Hālık-ı kevn ü mekānuñdur

Dilā beyhūde şanma sen bu sözler nüktedānuñdur

---

⁷³ USD (İsen, 2020: 354).

Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kı1 vişāl-i yāre çün virmek Hudānuñdur

Firāqından şafā kesb eyle yāruñ olma bī-gāne
Derūnuñ derdini cānuñda şaqla açma nā-dāna
Çerāğ-1 sīneñi yandur getür şevk ile meydāna
Göñül rāh-1 maḥabbetden eger düşdüñse hicrāna

Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kı1 vişāl-i yāre çün virmek Hudānuñdur

Belā vādīsīnuñ Mecnūnı olma bī-ser ü bī-pā
Recāy1 kat' idüp hicrāndan itme kimseye şekvā
Olursañ cān ile ṭālib seni maḥrūm ide ḥāşā

Eger başuñda' aqluñ⁷⁴ var ise ey ' aşık-1 şeydā
Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kı1 vişāl-i yāre çün virmek Hudānuñdur

11a Ğam u hicrān beni öldürdi gördüm ğayrı yok tedbīr
Varup ağladum itdüm bir ' azīze ḥālūmi taqrīr
Firāq eyyāmınuñ hep sergüzeşt eyledüm⁷⁵ bir bir
Bu derde çāre olmaz mı didüm didi baña ol pīr
Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur

⁷⁴ başuñda' aqluñ: ' aqluñ başuñda, *USD*.

⁷⁵ sergüzeşt eyledüm: sergüzeştün söylerüm, *USD*.

Tevekkül kı1 vişāl-i yāre çün virmek Hūdānuñdur

Yüri ālūde-dāmān ol maḥabbet ḥāk-i rāhında

Beḳā yoḳdur bilürsin ‘ āḳıbet devlet külāhında

Hūzūrī aldanup ḳalma cihānuñ ‘ izz ü cāhında

Murāda irmek isterseñ bu ‘ ālem tekyegāhında

Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur

Tevekkül kı1 vişāl-i yāre çün virmek Hūdānuñdur

-79-

HÜDĀYĪ⁷⁶

mef‘ ūlū mefā‘ ilū mefā‘ ilū fe‘ ūlūn

Cānānumı yā Rab ḳoma dest-i ‘ adūda

Ḳurtar benüm imānumı şeyṭān elinden

-80-

[MAṬLA‘]

mef‘ ūlū mefā‘ ilū mefā‘ ilū fe‘ ūlūn

Yārum gice geldi yine yārum gice gitdi

Hīç bilmedüm ‘ ömrüm nice geldi nice gitdi

---

⁷⁶ HKD (Demiralay, 2007: 182).

-81-

[MAṬLAʿ]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Ğuşşadan dil çākçāk u sīne māl-ā-māl dāğ

Bir cüvāna mübtelāyam işidenlerden irāğ

-82-

[MAṬLAʿ]

meʿülü fāʿilātü mefāʿülü fāʿilün

Altunlarıyla eylemesün Ehremen ğurūr

Giydüği cāme kendünün iki behāsıdur

-83-

[BĀḲĪ]⁷⁷

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

11b Māh-rūlar çoğ velī bir ʿāşık-ı rüsvāyı ben

Yitmeye biñ pāre kılsam bu dil-i şeydāyı ben

Zülfünün sevdāsına düşdüm yitürdüm ʿaqlumı

Ḳande buldum bilmezem ol şūḥ-ı bī-pervāyı ben

Laʿl-i şīrīnün ümīdin itse gönlüm ʿāqıbet

⁷⁷ BD (Küçük, 1994: 242).

Pârelerdüm Kûh-ken gibi nice hârâyı ben⁷⁸

Hep senüñ 'çündür benüm dünyâ belâsın çekdigüm

Yoksa 'ömrüm varı sensüz n'eyleyüm dünyâyı ben

Âsitân-ı yârda mesken bulursam **Bâkiyâ**

Ûâfda seyr itdürem 'anqâya istignâyı ben

-84-

[AHMED]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Hâlümi i' lām ide dil-dâra kimsem yok mıdur

Diyeler derdüm benüm ol yâre kimsem yok mıdur

Nâr-ı hicrân ile her dem çekdügüm miñnetleri

Diye âh u zârımı hiç vara kimsem yok mıdur

Gelüben görmek diler men haste sen ol meh-liqâ

Ayağına düşüben yalvara kimsem yok mıdur

Ey ecel bi' llâhi gel luğf eyle girme qanuma

Ölmeden iriş diye ol yâre kimsem yok mıdur

---

⁷⁸ Bu beyt, *BD*'de 5. beyttir.

Ahmedüñ feryād [u] āh u zār u efgān itdügin

ıl teraum diye ol dil-dāre kimsem yo mıdur

-85-

[CELĀLĪ]

mef'ūlü fā' ilātün mef'ūlü fā' ilātün

12a Bu em-i dūr-feānum giryān olur alur mı

Seyl-i siriküm āir 'ummān olur alur mı

Artı arābe gōnlüm mānend-i mülk-i 'ālem

Ma' mūr olur mı yosa vīrān olur alur mı

Yıllardurur ki gōnlüm kendüye gelmemidūr

Bī-āre tā kıyāmet ayrān olur alur mı

Olmaz degüldür āir er-i uu-ı vechüñ

Te 'vīl-i sırr-ı ur 'ān pinhān olur alur mı

Olmadı dil **Celālī** āh-ı elemden azād

Bī-kes olan esīr-i zindān olur alur mı

-86-

[BELİĞİ]⁷⁹

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Dilümüz añlayamaz şūfī bizüm kāl ehli

Bī-zemān söyleşelüm var ise bir hāl ehli

Salṭanat faḫr ile faḫr itmedürür ‘ālemde

Ne bilür ḫadrin anuñ memleket [ü] māl ehli

Vazgel ‘aḫl ile sen yār olmazsın ey dil⁸⁰

Ehli var başḫa anuñ da behey abdāl ehli⁸¹

Cān cānān yolına virmede ihmāl itme

İremez menzil-i maḫşūda⁸² ihmāl ehli⁸³

Her dem āl ile **Belīg** öper o servūñ ayağın

Görmedüm ḫūn-ı sirişküm gibi bir āl ehli

-87-

[FEVRİ]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

12b Tañrı her şaḫşa temennā[-y1] dil ü cānın vire

⁷⁹ BED (Kaplan, 2019: 434).

⁸⁰ Bu mısranın vezni kusurludur.

⁸¹ Bu beyt, *BED*'de 4. beyttir.

⁸² maḫşūda: maḫşūdına, *BED*.

⁸³ Bu beyt, *BED*'de 5. beyttir.

Şeyh [u] şūfīye cinān [u] hūr [u] rızvānın vire

Kāfire İslām [u] ehl-i dīne ĩmānın vire

Mālike mülkin ğarībe künc-i vīrānın vire

İsterin Hāk haste-dil ‘uşşāka cānānın vire

Umarın derdin viren Allāh dermānın vire

Vākı‘ amda bu gice gördüm ki Qays-ı bāk-bāz

Topraĝa urmuş yüzün izhār idüp sūz-ı güdāz

Didüm ey ‘āşık nedür maqşūduñ eyle keşf-i rāz

Aĝlayup sūz ile didi tā idüp Hākka niyāz

İsterin Hāk haste-dil ‘uşşāka cānānın vire

Umarın derdin viren Allāh dermānın vire

Çün beni çarh itdi ol şīrīn-dehānumdan cüdā

Başum alup taĝa düşdüm kūh-kenveş mübtelā

Qarşudan gördüm gelüp bir Hızrveş pīr-i Hudā

Himmet it didüm didi el kaldırup idüp du‘ā

İsterin Hāk haste-dil ‘uşşāka cānānın vire

Umarın derdin viren Allāh dermānın vire

Hoş gelür derd-i maħabbet baña şıḥhat istemem

Qānī‘ im faqra revāc-ı qadr-i rif‘at istemem

Zillete incinmezem iqbāl-i devlet istemem

Rağbetüm dünyāya qalmadı sa' ādet istemem

İsterin Hāq haste-dil ' uşşāka cānānın vire

Umarın derdin viren Allāh dermānın vire

Derd-i hicrān **Fevri**yi şol deñlü itdi haste-dil

Ṭutdı nabzum gördü kim kendü ' ilāc itmek muḥāl

Kim gelüp gördükde ḥālümü ṭabīb-i ḥoş-ḥāl

Hāqqa tefvīz itdi ḥālin diyüp ol şirīn-maḳāl

İsterin Hāq haste-dil ' uşşāka cānānın vire

Umarın derdin viren Allāh dermānın vire

-88-

[TİĞİ]

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

13a Ne mümkindür ṭurup ol şāhdan yolda selām almak

Ne ḳābildür varup vaşl için ağızından peyām almak

Naşīb olmadı la' l-i yārdan zevḳ-i müdām almak

N'olaydı yār a' dā rağmına gül gibi cām almak

Egerçi ḥayli müşkildür kişi dünyāda kām almak

Bütün dünyā deger ammā ' adūdan intikām almak

Taḥammül ḳıl cefā vü cevrine a' dā-yı mezmūnuñ

Meşeldür bu ezelden yirde qalmaz āhı maḳlūmuñ

Alursın k̄inini şabr eyle ey dil c̄ân-ı mağmūmuñ
Bir adı Müntak̄īmdür H̄azret-i Q̄ahh̄âr [u] Q̄ayyūmuñ
Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almağ
Bütün dünyā deger ammā ‘ adūdan intik̄ām almağ

Şegāl-i h̄īle-cū şol dem ki başdı Zāl-ı devrānı
Düşürdi çāh-ı q̄ahra eyleyüp mekr ile dūstānı

Urup c̄ân-ı ‘ adūya āh ile bir t̄ir-i bürrānı
Bu ma‘ nāyı diyüp ol demde teslīm eylemiş c̄ānı
Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almağ
Bütün dünyā deger ammā ‘ adūdan intik̄ām almağ

Murādātı ne dem kim itdi q̄assām-ı ezel kısmet
Naşībi oldı erbāb-ı dilūñ ol dem ğam u miḥnet
İrişmez gerçi taq̄dīre tağayyür eyleyüp himmet
Zen-i dehre başılmaz merd olan dā’im çeker ğayret
Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almağ
Bütün dünyā deger ammā ‘ adūdan intik̄ām almağ

Beq̄ā yokdur cihān mülkinde gerçi cümle fānīdür
‘ Adūdan şoñra bir dem zindegānī cāvidānīdür
Olanlar düşmene ğālib cihānuñ Q̄ahramānıdur
Dimişler **Tiğiyā** anlar ki dehrūñ kām-rānıdur

Egerçi hayli müşkildür kişi dünyâda kām almak

Bütün dünyâ deger ammâ ‘adūdan intikām almak

-89-

[TAŞLICALI YAḤYĀ]⁸⁴

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

13b Mest-i lâ-ya‘kıl ider âdemi cām-ı Cem-i ‘aşk

Geçürür iki cihāndan kişiyi ‘ālem-i ‘aşk

Ey perī cevr ü cefāñ ile beni kōrķutma

Gōñül eglencesidür âdem olana ğam-ı ‘aşk

Māsivādan geçelüm cām-ı maḥabbet içelüm

Varalum menzil-i maķşūda olup hem-dem-i ‘aşk

Her kārınca dem urup bunda Süleymānlık ider

Ḥalka-i şoḥbetimüz oldı dilā ḥātem-i ‘aşk

Mürşid-i kāmīl ararsañ berü gel ey **Yaḥyā**

Olalum rāh-ı maḥabbetde bugün maḥbūb-ı ‘aşk

-90-

---

⁸⁴ TYD (Çavuşoğlu, 1977: 410).

[ŞEM'İ]⁸⁵

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

‘Ār idermiş beni öldürmege ol sīm-tenüm

Varayın yalvarayın boynuma taqup kefenüm

Hulle-i cennet olursa çekeyin çāk ideyin

Dem-i vuşlatda baña hā' il olur pīrehenüm⁸⁶

Tuymaya eger girsem mūr-ı za' ifūñ⁸⁷ gözine

Ey Süleymān-ı zamān şöyle hayāl oldı tenüm⁸⁸

Tek beni zūlf-i dil-āvīzūñe ber-dār eyle

Çekeyin pādişāhum kendü elümle resenüm⁸⁹

Şem'iyem gūşe-i meyḥāneyi virmem felege⁹⁰

Gülşen-i bāğ-ı cināndan baña yegdür vaṭanum

-91-

[CİNĀNĪ]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

⁸⁵ ŞD (Karavelioğlu, 2014: 198-199).

⁸⁶ Bu beyt, ŞD'de 3. beyttir.

⁸⁷ eger girsem mūr-ı za' ifūñ: girsem eger zerrece mūruñ, ŞD.

⁸⁸ Bu beyt, ŞD'de 4. beyttir.

⁸⁹ Bu beyt, ŞD'de 5. beyttir.

⁹⁰ gūşe-i meyḥāneyi virmem felege: künc-i ğamuñ virmezem ey meh felege, ŞD.

14a Gördükçe sen gül-i ra' nâ-yı nâzik-teni⁹¹

‘ Aqlum alur vâlih ü dîvâne eylersin beni⁹²

Açmayup mihr-i ruḥ-ı zîbâña çeşm-i rûşeni

Güşe-i firḳatde eylersem ‘ aceb mi meskeni

Görmemek yegdür görüp dîvâne olmaḳdan seni

‘ Âşîḳa ey mâh-rû ‘ arz eylemekdür ṭal‘ atüñ

‘ Aşḳ ile mecnûn-ı şeydâ eylemekdür niyyetüñ

Ḳat‘ idüp el-ḥâşıl-ı dilden recâ-yı vuşlatuñ

Ben anuñçün ihtiyâr itdüm belâ-yı firḳatüñ

Görmemek yegdür görüp dîvâne olmaḳdan seni

İstemezdüñ kûyuña varup ‘ azîmet ḳılmaḡa

Mûnis olmışdur ḥayâlünle ḳanâ‘ at ḳılmaḡa

Çâre yoḳdur gerçi vaşluñdan ferâḡat ḳılmaḡa

Revâdur⁹³ ḳaşd eylesem hecrünle ülfet ḳılmaḡa

Görmemek yegdür görüp dîvâne olmaḳdan seni

Pâyüñe cânân fedâ eyler gören reftârüñi

Şol ḳadar bî-hüş olur güş eyleyen güftârüñi

Bende ḳudret yoḳ temâşâ eylesem ruḥsârüñi

⁹¹ Mısrada vezin kusurludur.

⁹² Mecmuada bu mısranın altında ayrıca “Ġussam vallâhi dîvâne eyler seni beni” mısrası yer almaktadır.

⁹³ Mısrada vezin kusurludur.

Görmeyüp geçsem n'ola seyr itmeden dīdāruñı
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmağdan seni

Her kaçan görsem seni hem-dem olur a' dā ile
Eyleyüp terk-i vaṭan fikrin dil-i ḥod-rā ile
Dağılır ' aqlum **Cinānīveş** gider sevdā ile
Geçmeyüp kūyuñ yolında haftalar levā ile
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmağdan seni

-92-

[‘ULVĪ]⁹⁴

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

14b Dil-i bī-çāremi gözler benüm ol bī-amān gözler
İki şeh-bāzdur her biri murğ-ı nā-tüvān gözler

Tezerv-i cān zeneḥdānuñ diler dil bülbül[i] ḥaṭṭuñ

Biri seyr-i çemen gözler birisi āşiyān gözler

Fiğān u āhuma baqmaz kaçır bir laḥza ādemden

Gözüm āhū-yı vaḥşidür ki şayd olmaz yabān [gözler]⁹⁵

Tenūr-ı sīnemi ṭoldurdu kırş-ı dāğ ile ol meh

⁹⁴ DUD (Çetin, 1993: 267).

⁹⁵ Bu beyt, *DUD*'da 4. beyttir.

Anuñcün şabr ider dil cevre zîrâ haqq-ı nân gözler⁹⁶

Gelüp şehr-i vücûda şordı ‘Ulvi hâne-i kabrin

Diyâr-ı gurbete düşmiş misâfirdür mekân gözler

-93-

[BĀĶĪ]⁹⁷

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Dehen-i ğoncada ol la‘l-i şeker-bâr olmaz

Bülbül-i bâğda bu lezzet-i güftâr olmaz

Bulmadum cāna ğamuñ gibi muvâfiğ maḥrem

Çoğ olur yâr velî yâr-ı vefadâr olmaz

Nice nihân ideyin sînede dâğ-ı ‘aşkuñ

Gül gibi zâhir olan nesneye inkâr olmaz

İde gör var ise lütfuñ beni söyler şanma

Gencdür nağd-i vişâlün aña ikrâr olmaz

Şöyle nâz uyḥusına varmış o yâr ey **Bâķī**

Ki cihân ḥalkı fiğân eylese bîdâr olmaz

⁹⁶ Bu beyt, *DUD*’da 5. beyttir.

⁹⁷ BD (Küçük, 1994: 162).

[BĀĶĪ]⁹⁸

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

15a Dilâ bezm-i cihânda kimse âhir pây-dâr olmaz
Müdâm elden ayağı kıoma fırsat ber-ķarâr olmaz

Şaķın Mecnûnı şanmañ ehl-i ‘aşķuñ ihtiyâridur
Güzel sevmekde zîrâ hiç kimseye⁹⁹ ihtiyâr olmaz

Kenâr itsem diyen ol gevheri ķa‘r-ı yem-i ğamdan
Kenâra ķıkmasun hergiz ki gevher der-kenâr olmaz

Ne ķanlar aĝların hecrinde yâruñ derd-i firķatden
‘Aceb bir dem mi vardur ķeşm-i pür-ķûn eşķ-bâr olmaz

Ol âhûyı saña şayd ola şanma iltiyâmından
Öñünce ķaçar ammâ **Bâķiyâ** âhir şikâr olmaz

[ŞĀHİDĪ]

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

⁹⁸ BD (Küçük, 1994: 162).

⁹⁹ hiç kimseye: kimseye hiç: BD.

Ėam mı vardur baña kim yāri Őikār eylemişem

Gönlümi ĥalvet idüp ĥāne-i yār eylemişem

Seyr iderken Őanemi gülşen-i cān içre bulup

Gül ü reyĥān ü semen üzre kenār eylemişem

Ėār ‘ unŐur yoğ iken ŐeŐ cihete ŐıĖmazıdum

Bu da bir Őıvedürür ŐeŐümi Ėār eylemişem

ŐıĖmazam kevn ü mekāna dü cihāndan beriyem

Ben serir-i dil-i insānda ĥarār eylemişem

Őāhidı[y]em ki beĥā kiŐverinüñ serveriyem

Bu fenā içre fülān olmağa ‘ār eylemişem

-96-

[MEYLİ]¹⁰⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

15b Gönlümi al didüm ol dil-dāre ben

Didi Őutmazsın dilün¹⁰¹ bir pāre sen

Didüm ey meh-rū ĥarārum ĥalmadı

¹⁰⁰ MYD (Gündüz, 2018).

¹⁰¹ Őutmazsın dilün: dilün tut hele, MYD.

Derd-i ‘aşkuñla olup āvāre ben

Didi albũñ jeng-i am tũtmıř gibi

Var alaylat ‘aluñı bĩ-āre sen

Didũm itdũm aner-i hicrān ile

Sĩne-i mecrũhumı pũr yāre ben

Didi sĩnem merhem-i kāfũrdur

Gel şarıl **Meylĩ** aña bir pāre sen

-97-

[‘ULVĩ]¹⁰²

mefā‘ĩlũn mefā‘ĩlũn mefā‘ĩlũn mefā‘ĩlũn

Dil-i bĩ-āremi gũzler benũm ol bĩ-amān gũzler

İki şeh-bāzdur her biri mur-ı nā-tũvān gũzler

Tezerv-i cān zenedānuñ diler dil bũlbũl[i] atuñ

Biri seyr-i emen gũzler birisi āřiyān gũzler

Fiān u āhuma bamaz aar bir laza ādemden

Gũzũm āhũ-yı vařĩdũr ki şayd olmaz yabān gũzler¹⁰³

¹⁰² DUD (etin, 1993: 267).

Tenūr-ı s̄inemi oldurdu urş-ı dāğ ile ol meh

Anuñçün şabr ider dil cevre zirā ha-ı nān gōzler¹⁰⁴

Gelüp Őehr-i vūcūda Őordı ‘Ulvi hāne-i abrin

Diyār-ı ğurbete dūşmiş misāfirdūr mekān gōzler

-98-

[ŞUN‘İ]

fe ‘ilātün mefā‘ilün fe ‘ilün

- 16a Fitne-i ha-ı yāri mi diyeyin
Bend-i zūlf-i nigāri mı diyeyin
Ġamze-i Őivekārı mı diyeyin
HıŐm-ı çeşm-i nigāri mı diyeyin
Şiddet-i hecr-i yāri mi diyeyin
Miħnet-i rūzgārı mı diyeyin

Dildeki ıztırābı mı diyeyin
Tendeki tef ü tābı mı diyeyin
Eşğ-i çeşm-i pūr-ābı mı diyeyin
Hāl-i alb-i erāğı mı diyeyin
Şiddet-i hecr-i yāri mi diyeyin

¹⁰³ Bu beyt, *DUD*’da 4. beyttir.

¹⁰⁴ Bu beyt, *DUD*’da 5. beyttir.

Miḥnet-i rûzgârı mı diyeyin

Beden-i bî-mecâli mi diyeyin

Yâ ser-i pâ-y-mâli mi diyeyin

Ġam [u] endûh-ı bâlı mı diyeyin

Bilmezem angı hâlûmi diyeyin

Şiddet-i hecr-i yâri mi diyeyin

Miḥnet-i rûzgârı mı diyeyin

Cevr-i devr-i zamânı mı diyeyin

Ďarb-ı dest-i cihânı mı diyeyin

Bunca âh u fiġânı mı diyeyin

Telef-i nad-i cânı mı diyeyin

Şiddet-i hecr-i yâri mi diyeyin

Miḥnet-i rûzgârı mı diyeyin

Dilber-i bî-vefâyı mı diyeyin

Şun'î-i mübtelâyı mı diyeyin

Ġam [u] derd ü belâyı mı diyeyin

Cevr ü zûlm [ü] cefâyı mı diyeyin

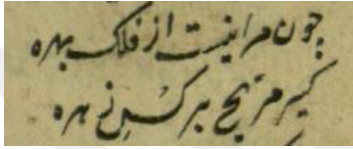
Şiddet-i hecr-i yâri mi diyeyin

Miḥnet-i rûzgârı mı diyeyin

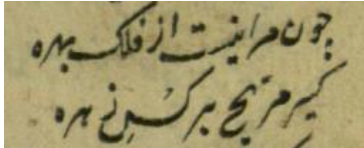
ŞĀNĪ BEG

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

- 16b İtdi devrān beni sezā qahra
Kıldı üftāde dilber-i şehre
Heer döndürdi eşkümi nehre
‘Acabā n’eyledüm ki bu dehre

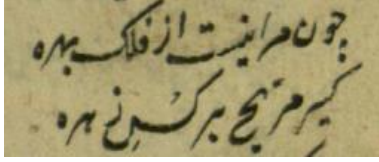

- Büzil ey naqş-ı buqalemun¹⁰⁵
Yıqıl ey girdiş-i zemāne-i dūn
Kevkeb-i bahtum eyleyüp odun
Eyledüñ zecr ü miḥnete maqrūn

- Gördi ḥalq-ı zemāne hep ḥāsīd
Raşadını çıkarmadı rāşīd
Oldı ‘ilmi müneccimūñ fāsīd
Didi bundan baña ne olur ‘āīd

¹⁰⁵ Mısradā vezin kusurludur.

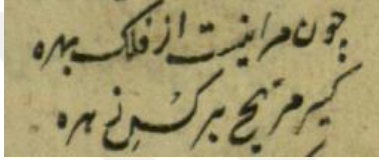

Bir gice tođdı necm-i gīsūdār

Ĥalkā kıldı nuĥūsetin izhār¹⁰⁶

Sefer-i ŗarĥdan olup bīzār

Didi bir ceng ĥün nīze-güzār

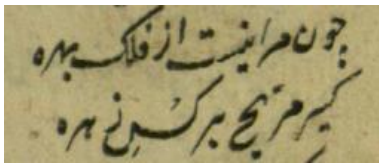

Ey olan ‘ilm-i encüme řālib

Neyi müş‘ir bu encüm-i řāķib

Ĥalk-ı ālem didi size kāzib

Pendümi güş kıl olup tā’ib

‘İlm-i reml içre ey olan māhir

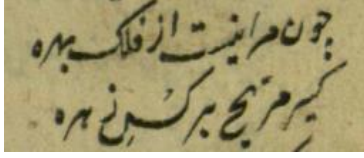
Ĥanĝı medfūnı eyledüñ zāhir

‘İlm-i encümle remlini āĥir

Terk idüp didi Zātī řā’ir¹⁰⁷

¹⁰⁶ Mecmuada mısradaki “ĥalkā” kelimesi mükerrer yazılmıştır.

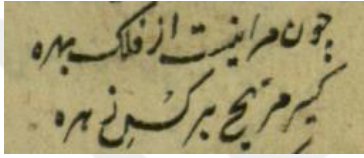

Eyledüğüñ ‘amel olsa heyhât

Ey sihir-sâz u ‘ilm-i nâr-ı necât

Çanğı sâ‘atdür es‘ad-ı sâ‘at

Yazduguñ nüshayı var âteşe at

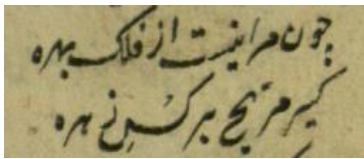

Dehr güldürmez ehl-i ‘irfânı

Sevmez ol şâ‘ir-i sühan-dânı

Uğradur bir felâkete anı

Şâd u kâm olmasam n’ola **Şânî**

-100-

[MESİHÎ]¹⁰⁸

mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün

17a Ne gizlersin saçuñ büymü bizden

¹⁰⁷ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁰⁸ MED (Mengi, 2020: 227).

Şehā umduğumuz bu mıydı sizden

Didüm bâda dehân-ı yâr için rāz

Haber ısmarladum aña ağızdan

Seni özler yürirken yollar üzre

Haber şorduk şabāya yoldan izden

Peşimāndur meger zūhdine şūfî

Ki kaldurmaz başın bucağda dizden

Raķibe bilmezüz n'itduk **Mesîhî**

Ki hiç ayrılmaz anuñ gözi bizden

-101-

[MUḤİBBÎ]

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Dime rāh-ı aşk içinde ey gönül yok ben gibi

Sür yüzün yire tevażu' ehli ol dāmen gibi

Şaķın aldanma eser bir gün muḥālif rūzgār

Kibr ü kîni terk kıl germe gögüs yelken gibi

Mezra‘-1 dilde maħabbet toħamını cem‘ ide gör

‘Ömrüni bād-1 ecel şavurmadan ħırmən gibi

Himmetüñ perriyle pervāz eylemezseñ tırveş

Menzile irmez ħalursın arada segzen gibi

Ey **Muħibbī** dār-1 dünyā kimseye ħılmaz vefā

Gösterür kendüni şol kim zīnetiyle zen gibi

-102-

[Nİ‘METİ]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Döküp naħd-i sirişki terk-i dünyā itmemüz vardur

Muħaşşal cümle māl u mülki ifnā itmemüz vardur

Şarāb-1 la‘ l-i nābuñ nüş idüp bezm-i maħabbetde

Lebüñ esrārını mestāne ifşā itmemüz vardur

Gerek dögsün gerek sögsün gerek dergāhdan sürsün

Vişāl-i yarı bir kerre temennā itmemüz vardur

Ġubār-1 ħāk-i āhuñla açup jeng-i ħam-1 ‘aczi

Göñül mir ’ātini şaf u mücellā itmemüz vardur

Recā itdükde vaşlın didi ol baqma baña şabr eyle¹⁰⁹

Seni ey **Ni‘meti** bir gün tesellā itmemüz vardur

-103-

[RAHİKİ]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

17b Leblerüñ üstinde gördüm hālünü didüm ‘aceb

Kān delmiş la‘l uğurlamağa girmiş bir ‘Arab

Bu ne hikmetdür lebüñde ey tabīb-i cān u dil

İmtizāc itmiş şarāb-ı nāb ile bir dāne hab

Qandasın ey la‘l-i cān-baḥşum meded öldüm yetiş

Hālet-i nez‘ a gelüpdür cān seni eyler taleb

Āh kim sen meh-liqāya irmeden irdi ecel

Şubḥ-ı ümmīdüm ṭulu‘ itmeksizin irişdi şeb

Ey **Rahiki** tab‘ uñ İshāka bedeldür sevdüğüm

Bir yire cem‘ eylemişsin şive-i eş‘arı hep

---

¹⁰⁹ Mısrada vezin kusurludur.

-104-

[ḤAYĀLĪ]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Gönlüme virdi ziyā nūrı cemāli Ḥalilün

Gözümün merdümüdür dāne-i ḥāli Ḥalilün

Meh-i nev gibi n'ola zerd ü nizār olsa tenüm

Ḳaddümi ḳıldı dü-tā ḳaşı hilāli Ḥalilün

Ḍarb-ı tīg ile tatar mülket-i Rūmı eñ şoñ

Leşker-i ḥāl[ü] ḥaṭı ḳopdı Celāli Ḥalilün

Kerbela ḥākine yüz sürmege meyl eyledi dil

Ka'beveş zülf ü ruḥı ḳıblem olalı Ḥalilün

Pāy-māl eyler idi leşker-i ğam mülk-i teni

Seyr-i pā olmasa ger dilde Ḥayāli Ḥalilün

-105-

[ḲIT' A]

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

18a Şubḥ-ı şādıḳ gibi tulu' ḳılup

Nūr-ı şer' -i Muḥammed-i ' Arabī

Pertev-i feyzi itdi    lemg r

Birbirinden ayırdı r z u Őebi

-106-

[F Z N ]

fe' il t n fe' il t n fe' il t n fe' il n

18b Va' de-i vaŐlı n' ola'  Őıka olsa n dir

Pek g zeld r  atı ol dilber-i seng n h t r

   lem-i devr-i  adeh g rmeyicek ey Ő k 

  Aql ile fehm olımaz zevke olurmuŐ d 'ir

  ti adum bu ki al y ri hele kendinden

G rse ger  b-ı hay t-ı kelim tum  ahir

D n   im n yolu a olsa ned r c n ile dil

Sen b t-i s m-teni sevmeyen olsun k fir

Ben m ancak  am ile mu' tekif-i k nc-i fir k

Y r ile seyr-i  emenlerde **F z n ** s 'ir

-107-

[FÜZÜNİ]

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

Tesellî-hâtır olmam görmeyince rûy-ı zîbâsın

Dirîğ ol bî-vefâdan almadum gönülüm tesellâsın

Ehâkşam vaşla hâkka şâhidümdür ol perî-sîmâ

Benümle ger raķîb eylerse istihķāk da' vâsın

N'ider serv-i güli şol kimse kim seyr eyler ol şūhuñ

Ruķ-ı alın cemâl-i bâ-kemâlin ķadd-i bâlâsın

Ten-i zerdüm ser-â-pâ dâğ-ı hūnînumla zeyn itdüm

Hazan faşında ben gūyâ ki ķıldum gül donanmasın

Ger ölseñ naķd-i eşküñ almadın bir buse virmezler

Füzünî hūblar ra' nâ bilür nuķre-i peydâsın

-108-

[NEV' İ]¹¹⁰

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

19a ' Aşķdur şem' -i ruķ-ı dilberi tábân idici

Mihrdür meş' ale-i mähı fūrüzân idici

¹¹⁰ NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 517).

Bağrumı h̄ūn idüp eşküm mey-i gül-gūn itdūñ

Yeter itdūñ bize bu rengi be hey an idici

Yūri ey va‘ de idüp Őoñra peŐimān olıcı

Yūri ey ‘ ahd [ū] peymānını yalan idici

Gül gibi kendūsi her h̄ār ile hem-Őoħbet olup

‘ ĀŐıuñ kārımı būlbūl gibi efġān idici

Kimdūrūr dirseñ o fettān-ı cihān ey Nev‘ Ī

Dūstın aġladıcı dūŐmeni ĥandān idici

-109-

[BAĤTĪ]¹¹¹

mefā‘ Īlūn mefā‘ Īlūn mefā‘ Īlūn mefā‘ Īlūn

Īlāhī cānibeyne ŐalmıŐam ben iki ser-dārı

Kerem ıl dūŐmene ahr eyle mañŐūr eyle anları

Biri Şol ār-yārı sevmeyen kāfirleri ırsun

Biri varsun helāk itsūn senūñ emrūñle kūffārı

---

¹¹¹ BAD (Kayaalp, 2019: 44).

Ḥabībūñ ḥurmetine ʿ asker-i İslāma nuşret vir

Kemāl-i luṭf u cūduñdan ol anlaruñ nigeḥ-dārı

Tevekkül eyleyüp dergāhuña çok yüz süregeldüm

Ḥabībūñ yüzi şuyına irişdür ʿ avnüñe Bārī

Yoğ iken var idüp çün **Aḥmedi** sultān iden sensin

Yine sensin viren maḥşudın ey ʿ ālemlerüñ varı

-110-

ḤĀLETİ¹¹²

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

19b Biz ki şol şuʿbede bār-ı felek-i devvāruz

Kimsenüñ ʿ aybına nāzır degülüz settāruz

Yā Laṭīf ismine meşgūl olalı ʿ ālemde

Şanma zāhid bizi sen maḥzar-ı Yā Ḳahhāruz

Sālikin bizden alur feyz-i meşām-ı cānı

Bizdedür bŷy-ı meʿāni-i Ḥudā ʿ aṭṭāruz¹¹³

Şanumuz ḥāk ile yeksān mütekebbir degülüz

¹¹² HGD (Altunel, 1988: 90).

¹¹³ Bu beyt, HGD'de 4. beyttir.

Bende-i h̄ālis-i fermān-beri Yā Cebbāruz¹¹⁴

Cümleten fenn-i ʔarīkat bize keşf olmışdur

Hāletī rāh-ı haḳīkatde bugün ğayyāruz

-111-

[ŞEHİDİ]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Bir yüzi gül serv-ḳad ra' nā güzeldür sevdüğüm

Dil-rübālar içre ğāyet bī-bedeldür sevdüğüm

Hüsününe mağrūr olup cevri eyleme ' uşşāḳa sen

İtdüğün bulur kişi dirler meşeldür sevdüğüm

Derd ü ḫasret ğuşşa vü ğam miḫnet ü zecr ü elem

' Āşīḳa ḳısmet olupdur rūzezelden sevdüğüm

Başum üzre yir iderse gül gibi şi' rün senün

Ruḫlaruñ vaşfında dınmış bir ğazeldür sevdüğüm

Būse-i la' lün diler şāhum **Şehīdī** derdmend

N'ola iḫsān eylesen ğāyet maḫaldür sevdüğüm

---

¹¹⁴ Bu beyt, *HGD*'de 3. beyttir.

‘ULVİ ÇELEBİ¹¹⁵

mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

20a Bir bî-kesem ki hâlüme maḥrem bulunmadı
Kanlu yaşum gibi baña hem-dem bulunmadı

Dāru’ş-şifā-yı ‘ālemi geşt eyledüm dirîğ
Ölmekden özge yarama merhem bulunmadı

Bir ‘āleme irişmiş idüñ ‘aşq-ı yār ile
Geldük cihāna girdük o ‘ālem bulunmadı

Demler geçer ki biñ yaşaruz her birinde lîk
Bezm-i ezelde sürdügümüz dem bulunmadı

Bir bezm-i bî-şafāya getürdi felek bizi
Bāde dükendi cām tehî Cem bulunmadı

Çarḫ inlemekde mihr ise yanup yaqılmada
‘Ālem elemde bir dil-i bî-ğam bulunmadı

¹¹⁵ Bu şiir Derzi-zāde Ulvî Dīvānında yoktur.

Mîr ü gedâ faḫîr ü ğanî hep esîr-i mâl

Hiç kimsede nişâne-i hâtem bulunmadı

Hâlûñ yanında almaya firdevsi ḫabbeye

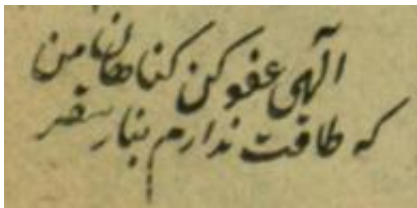
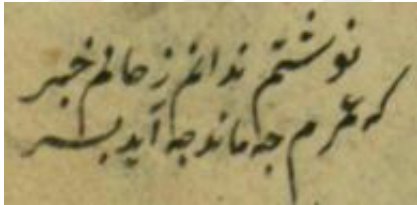
Âdem gibi cihânda bir âdem bulunmadı

‘Ulvî getürdi cânını tuḫfe ḫabûl kıl

‘Arz olmağa ḫuzûruña nesnem bulunmadı

-113-

ḲİT‘A

-114-

[ZUHÜRÎ]

mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ûlün

20b Cihân içinde ‘âşıklar n’olaydı

Maḥabbet ḥüsn ile bākī ḳalaydı

Seni bu ḥüsn ile görseydi Leylā

Düşüp şahrālara Mecnūn olaydı

N'olaydı düşde ḳoçarken nigārı

Uyanup kişi ḳoynında bulaydı

Varayın ḥücreñe dimiş o nigār

‘ Aceb ḥaṭ olınurdu vay geleydi

Ḳaçırmazdum **Zuhūrī** ben anı ger

Eteğine elüm bir kez gireydi

-115-

[BEHİŞTİ]¹¹⁶

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Oḳuñ atılmasun görüp dil-i mecrūḥumı ḳanda

Nice anuñ gibi aḡzı ḳızıl vardur bu meydānda

-116-

[NİHĀNİ]

---

¹¹⁶ BHD (Aydemir, 2018: 383).

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Ne Mecnūnam ne ḥod Ferhād u kūh-ı Bī-sütūnam ben

Göreldeñ zülfüñi ser-ḥalkā-i ehl-i cünūnam ben

Yedi deryāyı taḥrīk iderüm āh-ı derūnumla

Ferāğat gūşesinde gerçi bir ehl-i sükūnam ben

O māhuñ mihri şevkıyla giriftār olalı göñlüm

Belā-keş ' aşıkam dil-ḥasteyem gāyet zebūnam ben

Ten oldı lāle gibi pāre pāre tīg-ı hicrāndan

Belā deştinde şimdi bir şehīd-i ğarq-ı ḥūnam ben

Kitāb-ı bāb-ı ' aşk u derdi faşl-ı firqati gördüm

Nihānī ḥaḳ budur ḫālibler içre zū-fünūnam ben

-117-

MU' İDİ¹¹⁷

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

21a Düşmen olur istemez sevdüklerin meh-pāreler

N'eylesün¹¹⁸ ölsün mi seven āşüfte vü bī-çāreler

¹¹⁷ MUD (Tanrıbuyurdu, 2012: 165-166).

¹¹⁸ N'eylesün: N'itsün, *MUD*.

Gülşen-i ğamda kıvıl güller açılır yir yirin

S̄ine-i mecrūhuma urduķça ğamzeñ yaralar

Hatt̄ [u] h̄ālūñ ittifaķ itdi beni öldürmege

Cānuma ķasd eyledi bir nice yūzi ķaralar

Çāre yokdur kimse öpmez rüy-ı dil-dārı meger

Şaçları gibi ayağına düşüp yalvaralar

Cānını miskīn Mu'īdīnūñ yaķupdur nāz ile

Dil-rübālar şūhlar meh-pāreler   ayyāreler

-118-

[HAYRETİ]¹¹⁹

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

  Aşķa ķul olalı gönlüm hālāyıkdan kaçır¹²⁰

Merd olan nā-maħrem ile āşinālıķdan kaçır

Rište-i peyvende sūzen gibi göz dikmez göñül

Şanki   İsi-yi mücerreddür   alāyıkdan kaçır

Künc-i firķatde ğam-ı dilberden olmaz dil berī

¹¹⁹ HYD (Çavuşoğlu, Tanyeri, 1981: 115).

¹²⁰ Mısrada vezin kusurludur.

Kişi ğurbetde kaçan yâr-ı muvâfiğdan kaçar

‘ Āşık incinse cefâdan bil vefâdan dŭrdur

Yâr ‘ âşıkdan kaçan kaçsa yaraşıkdan kaçar

İttiğâd-ı ma‘ nevî kesb ideğör ey **Ĥayretî**

Şuretâ mağbŭb olan elbette ‘ âşıkdan kaçar

-119-

[BĀĶĪ]¹²¹

fe‘ilâtŭn fe‘ilâtŭn fe‘ilâtŭn fe‘ilŭn

21b Eyledi müjde-i gül dilleri şād u ĥurrem
Ġoncanuñ ğöñli açıldı güle düşdi şebnem

Dâne-i ĥâline bağ cennet-i ruğsârında

Nice şabr eylesŭn Allâhı severseñ âdem¹²²

Dil-i şŭrideye Ķıl pend ũ naşîğat geh ğâh

Nefesŭn gelsŭn eyâ şŭfi-i nâşîğ dem dem¹²³

‘ Ālemŭn n’eyleyeyin bāğ u bahârın sensŭz

¹²¹ BD (Küçük, 1994: 221).

¹²² Bu beyt, *BD*’de 4. beyttir.

¹²³ Bu beyt, *BD*’de 5. beyttir.

Baňa sen ruħlar-ı gülzār ile hořdur ‘ālem¹²⁴

Ābdār olsa n’ola meyve-i şi‘r-i **Bākī**

Urmadı buncılayın kimse bu bāğ içre alem

-120-

MEŐĖİ

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Mey-i ‘ařķı içelüm vāķıf-ı esrār olalum

Bār-ı ‘aķlı yaķalum rħ-ı sebk-bār olalum

Jeng-i ġamdan gönül āyinesini pāk idelüm

Mazħar-ı luşf-ı Ėudā lāyık-ı dīdār olalum

Künc-i vīrāneler içre olalum mest-i müdām

Nice bir hendese-i ‘aķl ile mi‘mār olalum

Ayaġuñ topraġını başumuza tāc idelüm

Virelm cān [u] seri zülfüne ber-dār olalum

Meőķiyā mülk-i fenānuñ elemin ekmeyelm

Bir iki cām içelüm ‘āleme ġnkār olalum

---

¹²⁴ Bu beyt, *BD*’de 2. beyttir.

-121-

BĀĶĪ¹²⁵

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

22a Ruḥuñ āteş ḥaṭ u ḥālūñ baḥūr-ı misk ü ' anberdür
Ḥam-ı zülf-i siyāhuñ ḥalka ḥalka dūd-ı micmerdür

Benüm dūd-ı kebūd-ı nār-ı āhum başdan aşmışdur

Senüñ zülf-i siyāhuñ ayaḡuñla baş berāberdür

Düşüp ol ḡadd-i bālādan döşenmiş ḡāk-i rāh üzre

Mu' anber zülf-i ḡüyā sāye-i serv ü şanavberdür

Göñül tiḡ-i müjeñden yüz çevürmez ey gözi āhū

O bir şemşir-i bürrāna varur şir-i dil-āverdür

Zer-i ḡāliš gibi rengin olup gitmekde eş' aruñ

Elünde ḡāme ey **Bāķi** meger kibrīt-i aḡmerdür

-122-

BĀĶĪ¹²⁶

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

¹²⁵ BD (Küçük, 1994: 95).

¹²⁶ BD (Küçük, 1994: 295).

‘Aşkuñuñ zaḥmeti ḥod cānuma raḥmetler idi

Dūstum cevr ü cefālar da ne zaḥmetler idi

Kāşki cāmı şaçuñ dārına ber-dār itseñ

Ḥākden ref̄ bī-çāreye rif̄ atler idi

Āşinā olmasun aḡyār ile dirdüm olduñ

Çekdigüm derd ü belālar hep o ḡayretler idi

Gelse ol şūḥ-ı cefā-pişe dil-i vīrānı

Tişe-i cevr ile bir pāre meremmetler idi

Ten-i **Bākī**yi ser-ā-pā kılıcuñ pārelese

Şöyle va’llāhi begüm cānına minnetler idi

-123-

[TAŞLICALI YAḤYĀ]¹²⁷

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

22b Ġanīdür ‘aşk ile gönlüm ne mālüm ne menālüm var

Ne vaşl-ı yāre ḥandānam ne hicrāndan melālüm var

Ne şaḡ olmak diler gönlüm ne ölmekden kaçır cānum

¹²⁷ TYD (Çavuşoğlu, 1977: 325).

Cihānda haste-i ‘aşk olalı bir hoşça hālüm var

Ben ol hayrān-ı ‘aşkam kim yitürdüm‘ aql u idrāki

Ne ‘alemden haberdāram ne kendümden hayālüm var¹²⁸

Ne seyr-i şöbet-i yārān ne meyl-i külbe-i aḥzān¹²⁹

Ne ta‘n-ı zāhid-i nā-dān ne ceng ü ne cidālüm var¹³⁰

Cihān fānīdür ey **Yahyā** Hüve’l-Ḥayyu Hüve’l-Bākī

Değişmem atlas-ı çarḥa benüm bir köhne şālüm var

-124-

[NECĀTĪ]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Zülf-i dilber tolamış ayak saña

Hay miskīn olmuş olacak saña

Āşinālık vire diyü ey fakīr

Nice yüzlerden görüdi Ḥaḳ saña

Ben saña Ḥaḳdan yaña ey bü’l-heves

¹²⁸ Bu beyt, *TYD*’de 4. beyttir.

¹²⁹ Ne seyr-i şöbet-i yārān ne meyl-i külbe-i aḥzān: Ne meyl-i külbe-i aḥzān ne seyr-i şöbet-i yārān, *TYD*.

¹³⁰ Bu beyt, *TYD*’de 3. beyttir.

Nice kerre dimedüm mi baq saña

Ey ‘azîzüm Yūsuf-ı bāzār-ı hüsñ

Kendüyi şatmaq diler aylaq saña

Irmaq itme serv-қaddüñ dūstum

Қanlu yaşum ideyin ırmaq saña

Gözedür şūfī cemālūñ göremez

Rüşen ider gözleri baqmaz saña

Kime şeydāsın **Necātī** dir [i]señ

Çaq saña ey gül-‘izārum çaq saña

-125-

[‘ULVĪ]¹³¹

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

23a Āh kim tīr-i cefā cānuma te’şīr itdi

Var ise ğamzelerüñ қatlüme tedbīr itdi

Aldı müjgānuñ oқu göñlümi toğrulıǵ ile

Dilde ey қаşı kemān anuñ içün bir itdi

¹³¹ Bu şiir, Derzi-zāde Ulvī Dīvānında bulunmamaktadır.

Hayra gir gel beni öldür meded ey yâr didüm

Hoş dimişken ne ‘aceb hayr işi te’hir itdi

Merhabâ eyledi cânân gözüme karşı dirîğ

Cânumı almağa ağıyar ile elbir itdi

‘Ulviyâ def‘-i ğam itdüm diyü endişeyi қо

Rây-ı tedbîr nedür anı ki taqdir itdi

-126-

[FİĠĀNĪ]¹³²

mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ulün

Bahâr oldı yine artdı cününüm

Bulandı taşdı seyl-âb-ı ‘uyünüm

Göreldeñ lâlenüñ bağrında dâğı¹³³

Ufatdum kâse-i şabrum sükütüm

Ŧağup sevsen kefen dir gerdenine

Ŧılıcuñ işte [vü] işte boynum¹³⁴

¹³² FİD (Çaylı Cankurt, 2015: 61).

¹³³ bağrında dâğı: destinde cāmı, FİD.

¹³⁴ Bu beyt, FİD’de 4. beyttir.

Baş açup kıpkızıl dīvāne oldum

Lebüñsüz ey yañağı lāle-gūnum¹³⁵

Urursam da' vā-ı merdi yiridür

Figānī Zāl-i gerdūn key zebūnum

-127-

[MOLLA HÜSREV]

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

23b Yeşiller giydüğüñce tūti-i gūyāya beñzersin

Siyeh-pūş olduğıñca Ka' be-i 'ulyāya beñzersin

Kaçan kim nāz ile aq sāde giyseñ ey melek-sīmā

Şadefden hāşıl olmuş bir dūr-i yektāya beñzersin

Libās-ı surh ile cānā yeşil ferāce giydükçe

Ṭarāvet gülşeninde gonca-i zībāya beñzersin

Giyüp egñüne mā'i cāmeler seyr-i çemen itseñ

Yem-i hażrāda Hızra gökde 'İsāya beñzersin

¹³⁵ Bu beyt, *FİD*'de 3. beyttir.

O gül-ruhsârı vaşf itdüñ ‘aceb rengin edâlarla

Sözün den **Hüsrevâ** sen bülbül-i şeydâya beñzersin

-128-

[BĀĶĪ]¹³⁶

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Her kaçan gönlüme fikr-i ‘arız-ı dilber düşer

Güyyâ mirâta ‘aks-i pertev-i hâver düşer

Ger ölürsem kâmeti reşkiyle ol servün beni

Bir yire defn eyleñüz kim sâye-i ‘ar‘ ar düşer

Ûñ mı ğam öldürse meydân-ı melâmetde beni

Bu bisât-ı ‘aşkdur anca dil-âverler düşer

Anuñ [i]çün varmazam ben kûyuña giryân olup

Hâk-i râhuñ korqaram cânâ gözüm den ter [düşer]

‘Arız u ruhsârıñı medh itse **Bâki** her kaçan

Şi‘ri ey gül-çehre anuñ böyle rengin-ter düşer

-129-

¹³⁶ BD (Küçük, 1994: 127-128).

[BĀKĪ]¹³⁷

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

24a Dem-i vaşluñ irişse çeşm-i ' aşıkdan bükā artar

Şular tıyğyān ider evvel bahār olduqça mā artar

Qıyās eyler mi Nıl-i Mışra ol Yūsuf-liqā yaşum

Anuñ miqyāsı yoqdur tırmaz ol mā dā'imā artar

Bu Nuh dolābı girdāb eyleyen seyl-āb-ı eşkümdür

Yaşum ser-çeşmesinden baḥş idersem mācerā artar

Şular çağlar tıyūr āvāzesinden kühsār inler

Bahār eyyāmıdur şimden girü şit ü şadā artar

Güzellik burcına bir mäh-ı nevdür ol hilāl-ebrū

Çerāğ-ı ḥüsnine gündən güne tırmaz ziyā artar

Dil-i derviş-i dil-rişüñ du' ā-yı şubḡāhından

Belālar eksilür cāh u celāl ü kibriyā artar

Tıyılmaz ḥ'ān-ı iḥsāna ḡanā' at gelmez insāna

Kerem gördükçe ey **Bākī** gedālardan recā artar

¹³⁷ BD (Küçük, 1994: 101-102).

-130-

ŞABRÎ EFENDÎ

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Şevk her dilde bulunmaz dil-i dānāda olur

Şeb-çerāğı aramañ cūyda deryāda olur

‘Aşk tursun ço mecāzî ise de gönlünde

Āb-ı engūr hūm içre tūrarak bāde olur

Gerçi kim ‘aql gider meykedeye varılacak

Hele bir pāre kişi kayddan āzāde olur

Çok zamāndur çıkalı hātır-ı virānumdan

Şimdi dīvāne gönül kūy-ı dil-ārāda [olur]

Nazm-ı Şabrîde n’ola jeng-i tekellūf yoğ ise

Böyle pākīze ğazel āyineveş sāde olur

-131-

BĀĶÎ¹³⁸

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

---

¹³⁸ BD (Küçük, 1994: 173).

24b Göñül dāğ-ı ğamuñla sīnede bir şem^ç uyandurmış

Çerāğ-ı ^ç aşka bir ğarrā kıızıl altını yandurmış

Göñüller nağdin almış yār girmiş halka-i zikre

Bir iki derdmend āvāreyi varmış tōlandurmış

Dimeñ Mecnūna gelmiş ^ç āķıbet Leylādan istiğnā

Belā-yı ^ç aşk o ser-gerdānı cānından uşandurmış

Bulup saķķā-yı hicrān teşne-dil şahrāda Mecnūnı

Ecel peymānesin şunmış hayāt ābına ķandurmış

Bugün **Bāķī**ye ol āfet vişālin va^ç deler itmiş

Yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış

-132-

[LA^çLĪ]

mef^çūlü fā^çilātü mefā^çīlü fā^çilün

Rūşen olursa şem^ç-i cemālūñle şāmumuz

Māh-ı sipihre ta^ç n ide meclisde cāmumuz

Ey h^çāce misk-i cenbūñi ^ç arz eyleme bize

Kim būy-ı zūlf-i yār ile pürdür meşāmumuz

Zâhir olurdu mâliki mülk-i fesâhatüñ

Ehl-i kemâl bezmine irse kelâmumuz

Biz ölicecek nişâne için qahr-ı tiriñe

Seng-i mezârumuz ola qâ'im maqâmumuz

La'î gönül kebûteri oldu şikeste-bâl

Eyâ kim ola irgüre yâre peyâmumuz

-133-

ḤAYÂLÎ¹³⁹

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

25a Dimeñ Mecnûna fenn-i aşkı tekmiñ itdi kâmidür

Benüm yanumda bilmez nesne ol dîvâne câhildür

Anuñçün qabs ider peykânuñı dil ey kemân-ebur

Ki ol bir kâfir-i bî-dîñ elinden geldi bir dildür

Gönül uşlu iseñ ol vâlih ü şeydâsı bir hûbuñ

Şu kim dîvânesidür bir perinüñ rind [ü] aqıldür

---

¹³⁹ HD (Tarlan, 1945).

Dögünsem n'ola taşlarla bugün ol Yūsuf-ı hüsniñ

Kefine kim direm kırsa terāzū-vār māildür

Hayālī rüze-i ğamda hilāle döndügi bu kim

Senüñ mäh cemālün görmedi ey mäh bir yıldur

-134-

[BĀĶĪ]¹⁴⁰

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlün

Kūhsārda olsa n'ola üftāde şanavber

Üftāde geçer sen boyı şimşāde şanavber

Dīvāne-şifat böyle niçün tağlara düşdi

Olmadı ise kıddüñe üftāde şanavber

Turmaz ayağın almağa kışd eyler anuñ āb

Serkeşlik ider var ise tenhāda şanavber

Reftār yolın göster eyā naħl-i hırāmān

Varsun o sehi kıddüñe istāde şanavber

Bāki o boyı serve hevādār geçermiş

---

¹⁴⁰ BD (Küçük, 1994: 146).

Allāh nice beñzer dil-i nā-şāde şanavber

-135-

[BĀĶĪ]¹⁴¹

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

25b Ğoncalar içre nihān eyleme gül-berg-i terüñ
Ya' ni seyr eyleyelüm sineñi çöz dügmelerüñ

Çandasın bize de gel ey āfet-i devrān görelüm¹⁴²

Nice bir öpe kuca görişe tavķ u kemerüñ¹⁴³

Revnaķ-ı hüsne hālel virmez o haķ-ı müşġin

Arturur belki şeb-i tār şu' ā' in ķamerüñ¹⁴⁴

Āşıķuñ kuħl-i cilā yāruñ ayaġı tozıdur¹⁴⁵

Var ise zerre ķadar sırr-ı ķazādan ķaberüñ¹⁴⁶

Şi' r-i Bākīye ķulaķ tıtmasa zāhid ne ' aceb

¹⁴¹ BD (Küçük, 1994: 197-198).

¹⁴² Mısrada vezin kusurludur.

¹⁴³ Bu beyt, *BD*'de 3. beyttir.

¹⁴⁴ Bu beyt, *BD*'de 2. beyttir.

¹⁴⁵ Bu mısra, *BD*'de 4. beytin ilk mısraıdır.

¹⁴⁶ Bu mısra, *BD*'de 5. beytin ikinci mısraıdır. Söz konusu beytlerin Divan'daki hali aşağıdaki gibidir:

Āşıķa kuħl-i cilā yāruñ ayaġı tozıdur
Hāsılı bendesiyüz ' ārif-i sāhib-nazarüñ

Zāhidā rind-i harābata ineñ ta' n itme
Var ise zerre ķadar sırr-ı ķazādan ķaberüñ

Söz güherdür ne bilür adrini nā-dān güherūn

-136-

[BEHİŞTİ]¹⁴⁷

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

Nice doynca görem sen gül-i nāzūk bedeni

Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm dikeni

Çıkmasun āhum odı ağızımı açdurma benüm

Yağmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni

Şerbet-i vaşluña irişmez ise ĥaste göñül

Döyemez cevruñe cānum seven ölsün mi seni

Dest-gīr ol beni sāyeñ gibi ayağda ĥoma

Böyle ĥāk iñende yoluña cān vireni¹⁴⁸

Düşmeyince ĥam-ı ' aŐkıña seni bilmedüm āh

Ne imişsin neye uğramış eyvāh beni¹⁴⁹

-137-

¹⁴⁷ BHD (Aydemir, 2018: 195-196).

¹⁴⁸ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁴⁹ Mısrada vezin kusurludur.

[REFİKİ]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

26a Ārzū-yı vaşl-ı dildār ile biz şādīdeyüz

Çekmezüz ğam yārdan aġyārdan ğam-dīdeyüz

Şanmañuz dehr içre herkesden bizi tālīdeyüz

Yārdan ħursend u a' dādan melāmet-dīdeyüz

Rāzıyuz gülden velīkin ħārdan rencīdeyüz

Çekmişüz ālāyiş-i ğamdan ayırduġ biz dili

Çün fenādur ' āķıbet gördük cihānuñ ħāşılı

Gūşe-i ' uzletde ' ālemden ferāġat ŧonını

Ĥāşılı çekdük girībāni ta' alluġdan eli

Serv gibi gūşe-i ' uzletde dāmen-çīdeyüz

ŧañ mı ger ŧoġsa sipihr-i ma' rifetde bedrümüz

Ma' rifet kesb itmede yoġdur cihānda ' özrümüz

Meclis-i ' irfānda şaff-ı ni' āldür şadrumuz

Süfli ŧab' olanlar idrāk eylemezler ħadrümüz

İrtifā'-yı şānumuz var ' ālem-i ' ulvīdeyüz

İsteyüp būs-ı dehān-ı yār şorduk sū-be-sū

Māverā-yı dehri geşt itdük ŧutılduk mū-be-mū

Yerde gökde bir ħaber yoġdur meger şimden girü

Aña kaldı kim dehānuñ yādına ey mäh-rū
Başumuz alup ‘adem iqlīmine ‘azm ideyüz

Gül gibi ol lāle ruḥ göñlüm açarken lāğ ile
Göñlüm açılmaz **Refīkī** şimdi seyr-i bāğ ile
Pul pul itdüm sīnemi ben dāğ-ı hecr urmağ ile
Biz ki zeyn olduk Maḳālī ḥalka ḥalka dāğ ile
Rūy-ı yarı görmege başdan ayağa dīdeyüz

-138-

‘ULVĪ¹⁵⁰

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

26b Gāh olur ḥaste göñül pister-i hicrānda yatur
Gāh dīvāne-şifat gūşe-i vīrānda yatur

Bir ḡarībem vaṭanumdan beni ayırdı felek
Dil-i bī-mārı göreñ her gice yabanda yatur

Dün gice şubḥa deg[in] ḡarḳ idi ḥūn-ı eşke
‘Acabā cism-i naḥīfüm bu gice ḳanda yatur

Gözlerüm kaldı şehā ḳāh-ı zeneḥdānuñda

¹⁵⁰ DUD (Çetin, 1993: 258).

Beñzer ol merdüm-i maḥbūsa ki zindānda yatur

Yaşdanur ‘Ulvī[yi] gördüm o şehūñ zānūsın

Bir gedādur şanasuñ mesned-i sulṭānda yatur

-139-

BĀĶĪ¹⁵¹

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Devlet el virse yüzün gördüğüm eyyām olsa

Merḥabā eylesem ol şūḥ ile bayrām olsa

Olıcaḳ yār gibi dilber-i şīrīn-ḥarekāt

Teni pālūde-i ter gözleri bādām olsa

Gül gibi bāde-i rengine ne ibrām gerek

Zāhidūñ ḳanın içerdüm eger ibrām olsa

Ḥasret-i ḳaddūñ ile ḳanlı elifler çeksem

Sīnede her biri serv-i gül-endām olsa¹⁵²

Bāḳiyā ‘ ays-ı bahār eyler idük meclisde

Sāḳī-i lāle-‘ izār u mey-i gül-fām olsa

¹⁵¹ BD (Küçük, 1994: 276-277).

¹⁵² Mısrada vezin kusurludur.

-140-

[BĀĶĪ]¹⁵³

meḥ'ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Yıllardurur senüñ yoluñda¹⁵⁴ pây-mâldür

Miskîn zülfüñ ayğa şalma vebâldür

Mağrūr olma pâdişehüm ħüsn-i şürete

Bir âfitâbdur ki seri' u' z-zevâldür

Ḳadd-i büleñ ü ḳâmet-i 'ar' ar-ḫırâm-ı yâr

Gülzâr-ı i' tidâlde bitmiş nihâldür

Mevzün ḳaddi büleñdüm mişâlidür¹⁵⁵

Nâzük miyânı ince ḫayâldür¹⁵⁶

Bâr-ı belâ-yı 'aşḳa heves itme **Bâḳiyâ**

Zirâ taḫammül itmeyesin ihtimâldür

-141-

[NECĀTĪ]

¹⁵³ BD (Küçük, 1994: 119).

¹⁵⁴ senüñ yoluñda: yoluñda senüñ, *BD*.

¹⁵⁵ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁵⁶ Mısrada vezin kusurludur.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

27a Halk-ı 'ālem bir yaña bî-çāre tenhā bir yaña

Cennet-i kūyuñ qomazam olsa dünyā bir yaña

Bulımadılar arayup şīve-i reftāruñı

Gitdi tūbā bir yaña serv-i dil-ārā bir yaña

'Aşka māni' olamaz zāhid kelām-ı hūşmend

Kimse qarşu tırılmaz ger aqsa deryā bir yaña

Māl-ı dünyā ile şerh eyler tecerrüd hālını

Yirde Qārun bir yaña gökde Mesihā bir yaña

Cānına oldı **Necātī**nün havāle 'aşk-ı yār

Ey ecel sen de gelüp itme taqāzā bir yaña

-142-

[BĀQĪ]¹⁵⁷

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Ehl-i tecrīd ki kūyuñda yiri hāk degül

Pāye-i qadri Mesihā gibi eflāk degül

¹⁵⁷ BD (Küçük, 1994: 211-212).

Pertev-i mihrũn ile buldı kemālin hũrũd

Ƙameri n'eyleyelũm āyinesi pāk degũl

Mey iũp virmedũn āyine-i idrāke cilā

Gider ey Şeyh-i riyā-pişe bu idrāk degũl¹⁵⁸

Almadı bũy-ı maħabbetden eşer Őunlar kim

ĖoncaveŐ dilleri hũn Őineleri āk degũl¹⁵⁹

BāƘiyā bāĖ-ı cihānda Ƙanı bir nāzũk-tab'c

Őinesi gũl gibi āzũrde-i hāŐāk degũl

-143-

[NEV'İ]¹⁶⁰

mefā'ĩlũn mefā'ĩlũn fe'ũlũn

27b Aħıbbā muntaŐır meclis mũheyyā

Seni gũzler ĥabāb-ı cām-ı Őahbā

Bizi lu' b ile çoğ ferdāya Őalduñ

Şağın vardur efendi rũz-ı ferdā

¹⁵⁸ Bu beyt, *BD*'de 4. beyttir.

¹⁵⁹ Bu beyt, *BD*'de 6. beyttir.

¹⁶⁰ NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 237).

Şehā bir özge ʿ ālemdür vişālūñ

Deger görmek yüzüñi gerçi dünyā

Ṭotalum jāleyi gökden inermiş

Senūñ pervinūñe olur mı hem-pā

Dehān-ı yār ile mihr-i ruḥıdur

Gözüme Nevʿ iyā pinhān ü peydā

-144-

[NEVʿ İ] ¹⁶¹

mefāʿ ilün feʿ ilātün mefāʿ ilün feʿ ilün

Vefāsı dehr-i denīnūñ cefāsına degmez

Beķāsı şehr-i vücūduñ fenāsına degmez

Devāsı derdine çarḥuñ ḥuzūri miḥnetine

Şafāsı rencine balı belāsına degmez

Sürürü ḥüznine zevķ-ı visāli firķatine

Neşāt u rāḥatı renc ü ʿ anāsına degmez

Ṭolu ṭolu içürür gerçi sāgar-ı ʿ aysı

---

¹⁶¹ NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 338).

Şoñında dest-i ecel merhabāsına degmez

Görüp naqş u nigārın¹⁶² ilenme ey Nev'î¹⁶³

Ki kubh-ı sîreti hüsn ü behāsına degmez

-145-

MÜFRED

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Hüsn-i yâri baña ta' lîm idicek h'âce-i 'aşk

Haft-ı ruhsârına geldükde didi tur orada

-146-

[NĀDİRĪ]¹⁶⁴

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

28a 'Āşıkuñ 'aşkına ol mäh-liqâdur bâ' is

Kâr-ı hayr işlemege nür-ı Hudâdur bâ' is

Dîdemüñ cüş-ı sirişkine hevâdur bâdı

Vâkı' â cünbüş-i deryâya şabâdur bâ' is

Mey ü ney olmayıcağ meclise gelmez revnağ

¹⁶² Görüp naqş u nigārın: Görüp bu naqş u nigârı, *NVD*.

¹⁶³ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁶⁴ GND (Küleççi, 1985: 231).

Hüsn-i bâğa şeref ol âb u hevâdur bâ' is

Dide-i cāna ziyā virdi ğubār-ı haṭ-ı yār

Başaruñ kuvvetine kuḥl-i cilâdur bâ' is

Şi' rüñi ḥalk pesend itdügine **Nādiriyā**

Pāk mazmūn ile pākize-edâdur bâ' is

-147-

[ḤAYĀLĪ]¹⁶⁵

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Kaṭre-i jāle ile lāleleri hāmūnuñ

Bağrınıñ başı gözinüñ yaşıdur Mecnūnuñ

-148-

[ḤAYĀLĪ]¹⁶⁶

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Sünbül-i bâğa naẓar kıl zülf-i Şirīn kendidür

Ḳanlu lāle dide-i Ferhād-ı miskīn kendidür

-149-

[SELĀMĪ]

---

¹⁶⁵ HD (Tarlan, 1945: 171).

¹⁶⁶ HD (Tarlan, 1945: 66).

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Gülzāra nergisi dime bī-ğam gelür gider

Ḥüzn-i ḥazān ile gözi pür-nem gelür gider

Dil-beste geldi bāğa perişān gider yine

Şanmañ çemende ğonca-i ḥurrem gelür gider

Sūsen meger ki bildi zebānuñ ziyānını

Söz söylemez çemenlere ebkem gelür gider

Zāhid cenān degül mi hele bir tefahḥuş it

Kūy-ı nigārdan nice ādem gelür gider

Mestāne geldi bezm-i cihāna **Selāmi** ger

Bir cām içerse gider ayağ Cem gelür gider

-150-

NEV'İ¹⁶⁷

mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

28b Cām-ı şafā gerekmez dünyā-yı dūn elinden

Merdāneler şikārı almaz zebūn elinden

¹⁶⁷ NVD (Tulum, Tanyeri, 1977: 451-452).

Ėam çekme cām-ı mergi yeksān şunar zemāne
Ol zehr-i Cem de çekmiş gerdūn-ı dūn [elinden]

Dil şafhasına baқdum eţrāfi cümle meşrūh
Bildüm bu nüsha çıkmış bir zū-fünūn elinden

Hālī degül gönülден hergiz o zūlf ü şāne
Kārum қatı müşevveş hāl-i derūn elinden¹⁶⁸

Ehl-i şafā dilinden bu şi‘ri didi Nev‘ī
Geh şükr geh şikāyet ‘aşq u cünūn elinden

-151-

[NEV‘Ī]¹⁶⁹

mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

Bir göz mi var ki ‘āşık-ı dīdāruñ olmaya

Bir dil mi қaldı zār u giriftāruñ olmaya

Dīvāne oldı her biri zencīre çekdi āb

Bir serv yok ki bende-i reftāruñ olmaya

Mirāt içinde gördi senūñ ‘aks-i rūyuñı

¹⁶⁸ Bu beyt, *NVD*’de 6. beyttir.

¹⁶⁹ *NVD* (Tulum, Tanyeri: 477).

Çeşmüñ iki gözüm nice bīmāruñ olmaya

Sen Yūsuf-ı cemāl ü gönül müşteri cenāb

Mümkin midür efendi hırīdāruñ olmaya

Nev'ī gibi mey-i hevesünle ḥabābveş

Bir ser mi ıaldı mest ü hevādāruñ olmaya

-152-

BĀQĪ¹⁷⁰

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

29a Ehl-i dil cānlara meyl it şeref ü ' izzet bul
Nazaruñ kānlara kı l gevher-i zī- kıymet bul

Gelme bī-nām u nişān ehl-i ḥarābāt içre

Yüri var şehr-i melāmetde biraz şöhret bul

Qoyalum sāğarı zāhid saña hem-reng olalum

Bize keyfiyyet-i şahbā gibi bir ḥālet bul

Meclis-i vā' iz oturmağ katı alçaqlıkdur

Şadr-ı meyḥāne-i ' irfāna yitiş rif' at bul

¹⁷⁰ BD (Küçük, 1994: 210).

Zâhid ol şıķlet ile uçmaĝa hâzırlanma

Çıķar ol cübbe vü destârı biraz hıffet bul

Bî-riyâ merd-i Hudâsın bilürüz ey şûfî

Ğarazuñ zaħmet-i Haķdur o ķadar raħmet bul

Mey içüp mest-i müdâm olsa ‘aceb mi **Bâķî**

Derd ü ĝamsuz ĝüzerân eyleye bir sâ‘at bul

-153-

[ĞAYÂLÎ]

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

Ğayâlinüñ ĝayâlini ĝayâl itmez müderrisler

Ğayâl olur ĝayâl iden **Ğayâlinüñ** ĝayâlini

-154-

[MAṬLA‘]

mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ûlün

Eger cân görmek isterseñ bedensüz

Yüri cânânı seyr it pîrehensüz

-155-

[ḤAYĀLĪ]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Ḥayālīnūñ ḥayālīni ḥayāl itmez müderrisler

Ḥayālīnūñ ḥayālīni ḥayāl iden ḥayālīdür

-156-

MÜFRED

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

29b Çeşm-i mestüñ beste gördüm ḥaste mi cānā didüm

Didi ādemler helāk eyler anuñçün bağladum

-157-

[NECĀTĪ]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

Gözüm ağlar o sīm-endāma karşı

Yetīm oğlan gibi bayrāma karşı

Yaşamı yırtarum açma yaқаñı

Қızıl gül gibi ben bed-nāma karşı

Göñül kāküllerüñden oldı ğam-ğīñ

Ġarīb ādem gibi aḥşāma karşı

Beni sen kışşa-h'ân itdün diyü dil

İder dildâr ile hengâme karşı

Raķīb ile idersin şoĥbet-i hâş

Necâtîyi sögersin 'âma karşı

-158-

[MU'İNİ]

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Ne müşkil kâr imiş firķat giriftâr olmasun kimse

Dil-ârâ senden ayrılup dil-âzâr olmasun kimse

İlâhî dildâr firķatde esîr oldum ĥalâş eyle¹⁷¹

Düşüp bencileyin derde daĥı zâr olmasun kimse

Hevâya uyuben gönlüm hevâ'î oldı ġâyetde

Ķuru sevdâ çeküp şâhum hevâ-dâr olmasun kimse

Eyâ bād-ı şabâ bizden var ol dergâha yüz sür kim

Beyân it ĥâlümü bir bir ĥaberdâr olmasun kimse

Mu'înî ġünkü yâruñdan zarûrî sen cüdâ düşdün

---

¹⁷¹ Mısrada vezin kusurludur.

Bārī ḥācēt dile Ḥaḫdan ki bī-yār olmasun kimse

-159-

EMRİ¹⁷²

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

30a ʿAyn-ı ʿömrüm benüm ol nergis-i bīmāra fedā

Mīmi hem dā'ire-i naḫş-ı fem-i yāre fedā

Rāhum olsun o kemān-ebrū-yı dildāra fedā

Dāl u lām u dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

Nūn-ı nāzuñ beni yā ḫaşuña hemtā kıldı

Elifi derd-i dili ʿarʿ ar-ı bālā kıldı

Noḫtalar dāğ zāsı ḫadüm rā kıldı¹⁷³

Dāl u lām u dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

Mīm-i mihrūñ dehenine n'ola ḫorsa barmāḫ

Hāsı gibi dilini göz göz olupdur ol çak

Şançdı rāsı daḫi bağruma bir egri bıçak

Dāl u lām u dil iki ṭurre-i ṭarrāra fedā

Hā-yı hecrūñ yine iki göz ile baḫdı baña

Cīmi bilüme kemer baḫladı noḫta pul aña

¹⁷² ED (Saraç, 2002: 6).

¹⁷³ Mısrada vezin kusurludur.

Râsı hem ey qaşıyâ oldı baña qadd-i dü-tâ

Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ

Elif-i **Emrî** senüñ kâmet-i dil-cûña fedâ

Mîm-i naqş-ı femüñe yâ vü rî ebrûña fedâ

İki noqta qalur ol da iki hindûña fedâ

Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ

-160-

[ŞADRÎ]

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

30b Cihānuñ mülk ü mālî t̄alib-i dūnyānuñ olsun hep

Ne mülk ü māl isterse bu dūnyā anuñ olsun hep

Şarābuñ devri döndi sākīyâ şimden girü ' âlem

Lebūñ esrārına düşsün senüñ hayrānuñ olsun [hep]

' Adūya mihr iderseñ ' aşıqā cevır it ki dūnyāda

Kimesne qalmasun şermende-i ihsānuñ olsun [hep]

Efendüm cānibinden tek hemān bir iltifāt olsun

Ne hıdmet var ise ben bende-i fermānuñ olsun [hep]

Neme yetmez sirişk-i h n-feŝ num baħr-i   aşk i re

Gerekmez d rr   gevh r **Ŗadriy **   umm nu  olsun hep

-161-

[NEC T ]

f 'il t n f 'il t n f 'il t n f 'il n

   kibet cevr ile c n almak  n oldu h  sa a

Ben de ge d m c n u dilden ey şanem y  h  sa a

Seyle vir p    lemi a ıtma her dem yaŝımı

D stum ħayr eylemez  hir bu  anlı şu sa a

 nkim aldu  b y-ı z lfin  tma vaŝlından  m d

Y ri ey b d-ı ŝab   lince yeter bu sa a

 aŝlaru  fikri ile d ndi hil le  amet m

Ger i c num  ılca gelmez ey kem n-ebr  sa a

Ol g zi mest neye uydu  **Nec ti** y ri var

Giceler t  ŝub a dek olsun ħar m uy u sa a

1.4. Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Mecmuanın MESTAP'a Göre Dökümü

Yp. No:	Mahlas	Matla' Beyti/Bendi	Maqta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1b	‘İzzî	Âşufte idüp bendeñi bu hüsn ü lefâfet Sultânumadur dilde olan meyl-i maħabbet Esrâr-ı dil-i şaķlamaya ķalmadı fâķat Sultânumadur dilde olan meyl-i maħabbet	‘İzzî gibi var mı saña bir ‘aşık-ı şādık Kıl devlet-i hüsnüñle amı lutfuña lâyık Şevķiyile olursam n’ola bu mışra‘ -ı nâtlık Sultânumadur dilde olan meyl-i maħabbet	Şarķı 3 Bend		--./---./---./- -	Başlık: Şarķı-i Evîç.
1b	Feyzî	Gönder ey kaşı kemân türüñi şahn-ı cāna Cān nişâr eyleyelüm yolına dervişâne	Ser-fürü idüreyin dirseñ eger cânāni Feyziyâ kelle-i bî-devleti ķo meydāna	Ėazel 5 Beyt		..-./..-./..- /..-	
2a	Uşulî	Degme şahuñ başı mı değer eşķlik taşına Ol maķām-ı sidredür aña irişmez hep bülend		Müfred		..-./..-./..- /..-	Mecmuada “Uşulî” başlığıyla kaydedilen bu tek beyt, şairin divanındaki 15. gazelin 3. beytidir.
2a	FiĖāñi	Her Ėün Ėüneş ķapuñda yüzün toprağa sürer Sen mâha ol da bencileyin mübtelâ gibi		Müfred		--./-./---./- .-	Mecmuada “Müfred” başlığıyla kayıtlı olan bu şiir, şairin divanındaki 100. gazelin 2. beytidir.
2a	Ṭayyib-zāde Ehli	Şalup ‘ummāna dil fülkini itdüm var mı bir bād Muħālif rüzĖâr olursa olsun herķi bād-ābād		Matla‘		..-./..-./..- /..-	Başlık: Müfred.
2a		Bir Ėümüşden ķal‘ adur maħbûs olupdur anda āb Geldi zerrin toþ ile fetħ itdi amı āftāb		Matla‘		..-./..-./..- /..-	

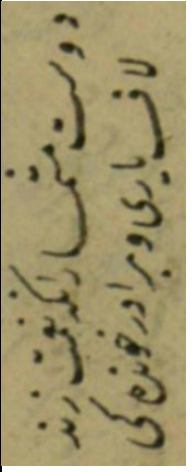
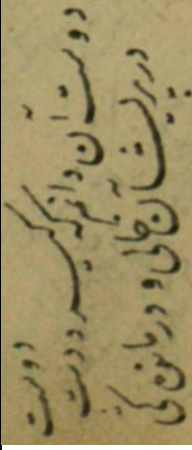
2a		Felek bir kaşbedür anuñ hilâl altında kaşıdır Şafak şammañ görinen dâmeninde ay başıdır		Matla ^ç		.---/.---/.--- /---	Başlık: Muhammarrıhi.	Li-
2a		Nice diğkate 'ilmüñ mü-şikâfi Çü altun gün görmez küh-i Kâfi		Matla ^ç		.---/.---/.---	Başlık: Müfred.	
2a	Taşlıcalı Yahyâ	Her firâkuñ bir vişâli her belânuñ âljiri Her cefânuñ bir vefâsı her gamuñ pâyânı var		Müfred		---/.---/.--- /---	Mecmuada tek beyt olan bu şiir, şairin divanındaki 58. gazelin 3. beytidir.	
2b	İşhâk Çelebi	Gün gibi 'arz-ı cemâl itmez iseñ bize şabâh Ey güneş yüzlü senüñle ne selâm u ne şabâh		Matla ^ç		..-/.---/.--- /..-	Mecmuada tek beyt olan şiir, İşhâk Çelebi Divanında 5 beyt gazeldir.	
2b		İdüp nazar bu cönke adın didi bir 'ârif Mecmü'atü'l- ma'ânî şandükatü'l- ma'ârif		Matla ^ç		--/.---/.--- -	Bu tek beytin ikinci mısraında mecmuanın ismi yer almaktadır.	
2b	Ahmed Cemâlî	Hübular sevmekden ey dil ürkmiş idi cânımız Çün Muhammed şâhi gördük gevredi imânımız		Matla ^ç		---/.---/.--- /---	Mecmuada tek beyt olan şiir, Gelibolulu 'Âlî Divanındaki 940. gazelin ilk beytidir.	
2b	Gelibolul u 'Âlî	Gider nev-reste dilberlerle scyr-i bāga cânānum Bir iki goncasuz kōpmaz yirinden verd-i hāndānum		Matla ^ç		.---/.---/.--- /---	Mecmuada tek beyt olan şiir, Gelibolulu 'Âlî Divanındaki 940. gazelin ilk beytidir.	
2b		Bir güzel hañtı hüb dānişmend Dehemi gonca vü beli ince	Bakduğınca doyar mütalâ'aya Bir güzeldür kitab hükmince	Kit'â		..-/.---/.---	Başlık: Kit'â.	
2b	Gelibolul u 'Âlî	İllerüñ gönlin dirüp divşürmek için âl ile Şive-kârum geh bozar dülbendimi geh tazelcer		Müfred		---/.---/.--- /---	Mecmuada " 'Âlî" başlığıyla kayıtlı olan bu tek beyt şiir, şairin divanındaki 416. gazelin 2. beytidir.	

2b	Hâşimî	Bir kıl oğluna burup şarma didüm şarığımı N'ola baş üzre dimişken yine burdı şardı İsterse n'ola hâste gönül yâra şarılmağ Mecrûh olıncağ lâzım olur yara şarılmağ			Matla ^ç	..-./..-./..- /..-	Başlık: Hâşimî.
2b	Bâkî				Matla ^ç	--./..-./..- -	Mecmuada tek beyt olan şiiir, Bâkî Divanında 5 beyt gazeldir.
2b	Bâkî		Güzeller mihr-bân olmaz dimek yañlıştır ey Bâkî Olur va'llâhi bi'llâhi hemân yalvarı görsünler		Müfred	..-./..-./..- /..-	Mecmuada tek beyt olan şiiir, Bâkî Divanında 5 beytlik gazelin makta beytidir.
2b		Şöyle girse gericek devlet ile manşib ele Mâlikâne mutaşarruf olasn bir güzele			Matla ^ç	..-./..-./..- /..-	
2b			Ol çoçulası didi gel şarvir dülbendümi Didüm ey ser-tâc-ı 'âlem şarayın baş üstine		Müfred	..-./..-./..- /..-	
2b			Sükker-i pâldüdüdür la' l-i lobi dilberlerüñ Dişlemek hâcet degül anı hemân emmek gerek		Müfred	..-./..-./..- /..-	
2b		Bir kıl oğlı güzele oldı gönül pervâne Korçarum tâb-ı ruhindan bu dil âhır yana			Matla ^ç	..-./..-./..- /..-	
2b	Mânî	Tutışdı ol kıl oğlunuñ ruñ-ı pür-tâbına dünyâ Ocağdan böyle yalñ yüzlü çoçğdan olmadı peydâ			Matla ^ç	..-./..-./..- /..-	
2b	Mesîhî	Zülfine degmek için virdi icâzet bize yâr 'Ömri çoğ olsun anuñ kim biz aña degmez idük			Müfred	..-./..-./..- /..-	Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, şairin divanındaki 135. gazelin 2. beytidir.
2b		Hât-ber-âverde olan dilbere eylen râğbet Kanda gitseñ yirilür bir kıl ile bi'-zahmet			Matla ^ç	..-./..-./..- /..-	

2b		Şabâh'dan hücreye biñ nâz ile ol sim-ten geldi Müşerref eyledi gam-haneyi bilmem neden geldi			Matla ^ç		...-/...-/...- /...-	
3a	Bâkî		Temennâ kılsa Bâkî sen şeytün vaşlın n'ola Hağdan Ne deñlüyse umar cândur tütalum ki muhâl olmış		Müfred		...-/...-/...- /...-	Mecmuada tek beyt olan bu şiir, Bâkî Divanındaki 215. gazelin makta beytidir.
3a			Bize virme bulanık çahve lutf it Eger işsânüñ olursa furı vir		Müfred		...-/...-/...- /...-	
3a			Didüm ey sim-ten dilber bitün köcmağa kâbil mi Gülüp nâz ile ol meh-rû didi kim belki akbeldür		Müfred		...-/...-/...- /...-	
3a	‘Ubeydî	Sâde-pehlüya eger himmetün olursa senün Girmesün aramuza boynuma al pîrehenün			Matla ^ç		...-/...-/...- /...-	
3a		Sîmene çekdüm o nâzik bedenün sînesini Dâğ-ı ‘aşkuñ bu gıce tazeledüm penbesini			Matla ^ç		...-/...-/...- /...-	
3a		‘Ateş-i ‘aşka düşüp püte-i gâmda erisem Kıyamam dâmenün ey sim-ten elden er isem			Matla ^ç		...-/...-/...- /...-	
3a	Necâtî	Yatur dil-ısteler cânâ kapuñda yaşıdanur taş Terahhüm eyle ‘uşşakuñ katı yaşdıkdadur başı			Matla ^ç		...-/...-/...- /...-	
3a		Ol dil-nivâz gönlümi zibâ alur ele Yoğ bir güzelde böylece hüsn-i mu‘âmele			Matla ^ç		--/...-/...-/...- /...-	
3a		Vağt-i seher yaturdum gördüm o yarı geldi Uyurdu kara bahtum devlet uyarı geldi			Matla ^ç		--/...-/...-/...- /...-	
3a			Şalup bâz-ı dili ol kebg-reflâri saña atdum Kuşı kuş ile avlarlar dimişlerdür meşeldür bu		Müfred		...-/...-/...- /...-	
3a	İşâk Çelebi	Görmeyelden iki ay oldı kaşuñ mihrâbın Ol geçen vağt namâzımı kazâ eyleyelüm			Müfred		...-/...-/...- /...-	Mecmuada tek beyt olan bu şiir, şairin

3a	Tenhâ bize ol serv ü şanavber nice gelsün Ağyâr yine pâyine düşmiş giri kılsun			Matla‘		--/./--/./--/./-- -	divanındaki gazelin 4. beytidir.	182.
3a	Ne kadar zahmet ise suflânım Sîne-ber-sîne olalum şoyına		Çorusun ol kuvcığı Yâ Rab Ki çağırduka gelmeye koyuna	Çıt‘ a		./--/./--/./--		
3a	Çalb-i nâ-dân olur hemişe siyâh Lâtevçş gerçi yüzi aħmer olur		Ger za‘ if olsa tañ mı dânişmend ‘ Arabiyât çünki lâğar olur	Çıt‘ a		./--/./--/./--	Nev‘î Divanında 3 beyttir.	
3a	Ka‘be-i kuyuña varmağda imiş zevk u şafa Sa‘ y idüp biz giderük semtünüñ iuyduğ cânâ			Matla‘		./--/./--/./-- /..		
3a			Yâr çâh-i zekânım ‘aynı vefâdur dir ise Şakım ey ‘âşık-ı üftâde inanma çeñdedür	Müfred		./--/./--/./-- /..		
3b	Bülbül-i bî-nevâ idince nağam Açtlup oldu göncalar hürrem		Mülk-i nazmıñ Ümîdî hüsrevisin Hâme-i nâmuñ oldu saña ‘alem	Çazel 5 Beyt		./--/./--/./--	Başlık: Ümîdî Rast. Ümîdî Divanında 6 beyttir.	
3b	Zâğa ‘arz eyleme bülbül var iken gülşenüñi Hâr u hasdan şakım ey taze gülüm dâmenüñi			Çazel 3 Beyt		./--/./--/./-- /..	Mecmuada mağta‘ sız 3 beyt ve “Çıt‘ a” başlığıyla kayıtlı olan bu şiir, Raħmî Divanında 5 beytlük gazeldir.	
3b	Meger kim müstefid oldu cebinüñ nürmü hâver Anuñün böyle ser-tâ-ser münevver kıldı âfâkı		Firâkuñla gözi yaşlu ğamuñla bağı başludur Edir ke ‘sen ve nâvilhâ elâ yâ eyyuhe’ s-sâkı	Çıt‘ a		./--/./--/./-- /..	Başlık: Çıt‘ a.	
3b	Gider ağyâr-ı nâdân ile scyr-i bâğa cânânım Bir iki hârsuz kıpmaz yirinden verd-i ğandânım			Matla‘		./--/./--/./-- /..	Başlık: Matla‘. Mecmuada tek beyt olan bu şiir, şairin divanındaki 940. gazelin matla beytidir.	
4a	Penbe-i dâğ ile pür oldu ser-â-ser bedenüm Sînem üstinde hele hâzır ölürsem kefenüm		Nâr-ı ‘aşk ile yanıpduz bu dil-i vîrânım Suñtedür anuñ için Faħrî derün-i sînem	Çazel 5 Beyt		./--/./--/./-- /..		
4a	Alursa cânımı ğamzeñ n’ola ‘ömrüm revân olsun İçerse leblerüñ kıanum efendi nûş-ı cân olsun		Oñulmaz dertümüñ dâğım yüri ‘arz eyleme doğtor	Çazel 5 Beyt		./--/./--/./-- /..	Şem‘î Divanında 7 beyttir.	

4a	Şem'î	Şol kadar nüş eylemiş dilber şarâb-ı nâzî kim Şivesinden tırılmaz bir dem ayağı üstüne	Nice bir sinede Şem'î bu göynükler nihân olsun	Müfred				Mecmuada "Müfred başlığıyla kayıtlı olan bu beyt, Şem'î Divanındaki 170. gazelin 2. beytidir.
4b	Bâkî	Kızarur bâdeden ol nergis-i mestâne biraz Mey-i nâb içse gözi mâ'îl olur çana biraz	Nice bir dağdağa-i balış u cüdâl ey Bâkî Varalum 'ayş idelüm meclis-i rindâne biraz	Ğazel 5 Beyt				
4b	Yahyâ	Dehân-ı teng-i yâri gönca-i gülzâre beñzetmem Nihâl-i ser-büendim serv-i hoş-refîâre beñzetmem	N'ola bâğ-i cihâni arzû eylersem ey Yahyâ Anı seyreyleyüp sîrrumda kuy-ı yâre beñzetmem	Ğazel 5 Beyt				Bu şiir Taşlıcalı Yahyâ ve Şeyhü'l- islâm Yahya Divanlarında bulunmamaktadır.
5a	Behiştî	Çün taze ruñuñ reşk-i çemende güle düşdi Ağlarken işitdi anı bülbül güle düşdi	Bir 'aşk-ı mahrûm idi bezmünde Behiştî La'li lebüñüñ mesti olaldan müle düşdi	Ğazel 5 Beyt				Başlık: Li- Muğarririhî.
5a	Nev'î	Söz yoğ dehen-i yâre bir hoşka-i cevherdür Yâküt teb[i] amma çok söz götürür yirdür	Kocmağa meger bilin eylerdi meyâncılık Bâzâr bozan Nev'î hep arada hañçerdür	Ğazel 5 Beyt				
5b	Muñibbî	Halk içinde mu'teber bir nesne yoğ devlet gibi Olmaya devlet cihânda bir nefes şîhhat gibi	Ger huñur itmek dilerseñ ey Muñibbî fâriğ ol Olmaya vahdet maķâmı güç-e-i 'uzlet gibi	Ğazel 5 Beyt				
5b	Hayretî	Göz [gör]üben oldu gönül mübtelâ Ey şanemâ nür-i Hudâsın Hudâ (<i>Şalli 'alâ seyyidînâ Muştafâ</i>)		Murabba' 1 Bend		Na't		Mecmuada "Müfred" başlıklı ve 3 misra şeklinde bulunan şiir, Hayretî Divanında 5 bend murabba'dır.
5b		Şehâ zencir-i zülfünde deli divâne bend ister Uşanmış tatlu cânından aşılmağa kemend ister		Matla'				

5b	Figānī	Merdüm-i dide kenâr itmge ol serv-kaği Yıtmış iki dereden şü getürür âl eyler			Müfred		..-./.-./.- /.-	Mecmuada "Müfred" başlığıyla kayıtlı olan şîir, Figānī Divanındaki 12. gazelin 2. beytidir.
5b								Bu şîirin dili Farsçadır.
6a	Behiştī	Bîñ cefâ itsün gönül geçmez leb-i cānāndan Degme bir derd ile âdem ayrulur mı cāndan	Sevdiğün kimdür dime n'eylersün eyle cāhile Gizle billāhi Behiştī rāzuñi nā-dāndan	Ġazel 5 Beyt	Ġazel 5 Beyt		..-./.-./.- /.-	Başlık: Behiştī.
6a	'Ubeydī	Zāhidün zikri cennet olmuşdur 'Aşıkun fikri vuşlat olmuşdur	Ey ' Ubeydī bu nazm-i dil-cüyün Selsebîl-i selâmet olmuşdur	Ġazel 5 Beyt	Ġazel 5 Beyt		..-./.-./.- /.-	Başlık: 'Ubeydī.
6b	Selmān	Ķad-i bālāna eger öykünür ise 'ar' ar Sen üşenme güzelüm bād anı silker şarşar	Şî'r ü inşâ ile Selmān ele girmez maşşud Dilberün vaşlma bir çäre dilerseñ zır zır Bir günâh iden kimesne biñ gün âh itmek gerek Biñ günâh itdüm ilāhī bir gün âhum yok benüm	Ġazel 5 Beyt	Ġazel 5 Beyt		..-./.-./.- /.-	Başlık: Selmān.
6b	Ķabūlī	Yatur pîr-i muġān evġār olup desti ĶabaĶ ũtmaz Şu deñlü bāde-nüş olmuş ki el ditrer ayak ũtmaz	Ķabūlī gevher-i kân-i ma'ârif bi-revâc olmuş Dür-i nazm-i kelâm-i pāküme kimse Ķulak ũtmaz	Ġazel 5 Beyt	Ġazel 5 Beyt		..-./.-./.- /.-	Başlık: Ķabūlī.
6b	Necātī	Cihānda bî-ġam olan âdem olmaz Anuñçün bî-ġam olan âdem olmaz		Matla'			..-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
7a	Gelibolul u 'Ālī	Müdde' i al[i]le ol şühi ki tenhāya çeker ĶorĶarın reng geçer bāde-i ħamrāya çeker	Yine bir saĶt kemān aşdı ki ' Ālī felege ĶaĶ bu kim az bulmur ancılayın yaya çeker	Ġazel 6 Beyt	Ġazel 6 Beyt		..-./.-./.- /.-	Başlık: 'Ālī. Gelibolulu 'Ālī Divanında 7 beyt olan gazel, mecmuada 6 beyttir ve mahlas beyti son

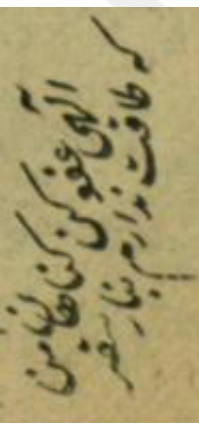
											önceki beytten mısradaki bulunmaktadır.
7a	İlâhî	Ehl-i devlet kişiyi pây-e-i a'laya çeker Sâlikî mürid-i reh 'arş-ı mu'allâyâ çeker	Pişkeş çekdi saña bu gâzeli fâz-ı ilâh Her kişi tuhfesini kendüden a'laya çeker	Ġazel 6 Beyt	..-/.-./..- /..-	Başlık: İlâhî.					
7b	Bâkî	Lebüñî âl ile öpmiş ola mı peymâne İçeyin ölmez isem kanımı kana kana	'Ayš [u] 'işret demidür çekme ğam-ı devrânı Bâkiya gel berü sağâr çekelüm rindâne	Ġazel 4 Beyt	..-/.-./..- /..-	Bâkî Divanında 5 beyttir.					
7b		Fırkat öldürmez adamı ammâ Ne gözün açdurur ne hod uyudur	'Aşık olup fırâka düşmekden Ölmek anuñ yanmda yüz şuyudur	Ġıf' a	..-/.-./..- /..-	Başlık: Ġıf' a.					
7b		N'eylesün yâr oldıgıyçüñ biz de inşâf idelüm Zerre-i nâ-çizden 'âr eylemez mi âftâb	Sırruñ sırdâşuña dime ki sırruñ fâş olur Sen seni fâş idicek ya saña kim hâldaş olur	Ġıf' a	..-/.-./..- /..-	Başlık: Ġıf' a.					
8a	Mişâli	Güllerüñ üstine düşünce seher Didi bülbül jâleye çi haber	Zahmuña merhem urmadyısa nigâr Ġam yime ey Mişâli ol da bitir	Ġazel 5 Beyt	..-/.-./..- /..-						
8a	Ġadri	Bâde-i gül-reng ile memlü olup meyhaneler Tırma ma' mür olmada vîranedür kaşaneler	Çok vefâ itdi güzeller Ġadriye mey içü[rü]p Yâ İlâhî anları beş beş toğursun analar	Ġazel 5 Beyt	..-/.-./..- /..-						
8b	Bâkî	Eylesün la' lîni dermân dil-i bîmâra meded Dustlar işte ben öldüm baña bir çäre meded	Mededüñ kâlmadı feryâd u fiġân eyleyecek Saña kimden ire ey Bâki -i bi-çäre meded	Ġazel 6 Beyt	..-/.-./..- /..-						
8b	Ġayâlî	Ey gönül mecnun-ı ser-gerdâna beñzetdüm seni Tekye-i sinemde bir hayrâna beñzetdüm seni	Ka' be hakkı pâyen olmuşdur feşâhat minberi Ben Ġayâlî Hazret-i Hassâna beñzetdüm seni	Ġazel 5 Beyt	..-/.-./..- /..-	Ġayâlî Divanında 7 beyttir.					
9a	Derüñî	Ol dem ki fenâ buldı şehir-i dil-i virânüm Hiç nesneye meyl itmez bu hâtır-ı nâ-şadum Şimdi ġarâzum bu kim añılmaya hiç adum Ey bü 'l-heves-i devlet maġlûb-ı mey-i ġaflet Şimden girü dünyâyı al saña baġışladum	Dil-ğaste Derüñüñ 'aşkıyla ġimâsi var Anuñ da benüm gibi bir özge hevâsi var Bildüm bunu kim dehrüñ elbette fenâsi var Ey bü 'l-heves-i devlet maġlûb-ı mey-i ġaflet Şimden girü dünyâyı al saña baġışladum	Muhammes 3 Bend	..-/.-./..- /..-	Başlık: Derüñî.					
9b	Derzi-zâde' Ulvî	Sevdiñ ey dil yine bir taze gül-i ra' nâyı Arturısuñ n'ola bülbül gibi vâveylâyı Mesken it künc-i ġarâbâtı olup rüsvâyı Def'-i ġam kılmaġ için al elüne şahbâyı 'Ayš [u] nüş eyle bugün anma ġam-ı ferdâyı Saña işmarlamadılar bu yalan dünyâyı	' Ulvîya ġırka giyüp cismüñi 'uryân eyle Dest-i şeyk ile çeküp çäk-i giribân eyle Ber-karâr ile gezüp 'âlemi seyran eyle Her gice kendüñi bir güşede mihmân eyle 'Ayš [u] nüş eyle bugün anma ġam-ı ferdâyı Saña işmarlamadılar bu yalan dünyâyı	Tesdis Bend	..-/.-./..- /..-						
10a	Bâkî	Lebüñe dirler ise ġonca-i gülden tertür Şaġın incimme begüm ġaylice rengin yirdür	Dökülen kanlara baġ dîde-i giryânımdan Düstüm Bâkiye rahm eyleyecek demlerdür	Ġazel 5 Beyt	..-/.-./..- /..-						
10a	Bâkî	Ġızarur bâdeden ol nergis-i mestâne biraz Mey-i nâb içse gözi mâ 'il olur kana biraz	Nice bir daġdaġa-i bahş u cidâl ey Bâki Varalum 'ayş idelüm meclis-i rindâne biraz	Ġazel 5 Beyt	..-/.-./..- /..-	4b'deki gazelle aynıdır.					

10b	Hüdüri	Saňa hicrân belâsi hep bu çarğ-ı bî-vefânuñdur Şefâ'at merhâmet şefkât Restü-i kibriyânuñdur 'Aâtâ vü redd ü baħşış Hâliħ-ı kevn ü mekânüñdur Dilâ beyhüde şanma sen bu sözler nüktedânuñdur Erenlerden ümidüñ kesme himmet evliyânuñdur Tevekkül kııl vişâl-i yâre çün virmek Hüdânuñdur	Yüri âlüde-dâmân ol maħabbet ħâk-i râhında Beķâ yoķdur bilürsin 'âķıbet devlet külahında Hüdüri aldanup ķalma cihânüñ 'izz ü câhında Murâda irmek isterseñ bu 'âlem tekyegâhında Erenlerden ümidüñ kesme himmet evliyânuñdur Tevekkül kııl vişâl-i yâre çün virmek Hüdânuñdur	Müseddes 5 Bend	---/---/--- /---	Mecmuada mahlasıyla olan Divanında yer almaktadır.	Hüdüri kayıtlı Uşüli
11a	Hüdüri- Kâdim	Cânânımı yâ Rab ķoma dest-i 'adüda Kırtar benüm imânımı şeyñan elinden		Müfred	---/---/--- -	Mecmuada "Hüdüri" başlığıyla tek beyt halinde bulunan şiiir, Hüdüri Divanındaki 148. gazelin 7. beytidir.	
11a		Yârum gice geldi yine yârum gice gitti Hiç bilmedüm 'ömrüm nice geldi nice gitti Ğuşşadan dil çâķçâķ u sine mal-â-mâl dâğ Bir cüvâna mübtelayam işidenlerden irâğ Altunlarıyla eylesesün Ehremen gurür Giydüği câme kendünüñ iki behâsıdır		Matla'	---/---/--- -		
11a		Mâh-rular çok velî bir 'âşık-ı rüsvâyı ben Yitmeye biñ päre kılsam bu dil-i şeydâyı ben Hâlümi i' lâm ide dil-dâra kimsem yoķ mıdır Diyeler derdüm benüm ol yâre kimsem yoķ mıdır	Asitân-ı yârdâ mesken bulursam Bâķiyâ Kâfda seyr itdirem 'ankâya istiğnâyı ben Aħmedüñ feryâd [u] âh u zâr u efgân itdüğün Kııl teraħķum diye ol dil-dâre kimsem yoķ mıdır	Matla'	---/---/--- /---	Başlık: Müfred.	
11a		Bu çeşm-i dür-feşânım giryân olur ķalur mı Seyl-i sirişķüm âħir 'ummân olur ķalur mı Dilümüñ anılayamaz şüfî bizüm ķâl ehli Bî-zemân söyleşelim var ise bir hâl ehli	Olmadı dil Celâli çâh-ı elemden azâd Bî-kes olan esir-i zindân olur ķalur mı	Matla'	---/---/--- -	Başlık: Müfred.	
11b	Bâķi	Tañrı her şaħşa temennâ[-y] dil ü câmin vire Şeyb [u] şüfiye cinân [u] ħür [u] rızvânın vire Kâfire İslâm [u] ehli-i dîne imânın vire Mâliķe mülķin ġaribe künc-i virânın vire	Her dem âl ile Belîğ öper o servüñ ayağın Görmedüm ħün-i sirişķüm gibi bir âl ehli	Ğazel 5 Beyt	---/---/--- /---	Bâķi Divanında 6 beyttir.	
11b	Aħmed		Derd-i hicrân Fevri yi şol deñiltü itdi ħaste-dil Tıtdı nabzüm gördü kim kendü 'ilâc itmek muħâl Kim gelüp gördükde ħâlümü tabib-i ħoş-ħâl	Ğazel 5 Beyt	---/---/--- /---		
12a	Celâli			Ğazel 5 Beyt	---/---/--- -		
12a	Belîği			Ğazel 5 Beyt	---/---/--- /---	Belîği Divançesinde 6 beyttir.	
12b	Fevri			Müseddes 5 Bend	---/---/--- /---		

13a	Tiğî	İsterin Hâk haste-dil ‘uşşâka cânânın vire Umarın derdin viren Allâh dermânın vire	Ne mümkündür turup ol şâhdan yolda selâm almak Ne kâbildür varup vaşl için ağzından peyâm almak Naşîb olmadı la‘l-i yârdan zevk-i müdâm almak N’olaydı yâr a‘dâ râğmına gül gibi câm almak Egerçi hayli müşkildür kişi dünyâda kâm almak Bütün dünyâ deger ammâ ‘adûdan intikâm almak	Hâkka tefvîz itdi hâlin diyüp ol şîrin-makâl İsterin Hâk haste-dil ‘uşşâka cânânın vire Umarın derdin viren Allâh dermânın vire	Beğâ yokdur cihân mülkinde gerçi cümle fânîdür ‘Adûdan sonra bir dem zindegâni cavidânîdür Olanlar düşmene gâlib cihânüñ ‘Kahramânîdür Dimişler Tiğyâ anlar ki dehrüñ kâm-râmîdür Egerçi hayli müşkildür kişi dünyâda kâm almak Bütün dünyâ deger ammâ ‘adûdan intikâm almak	Tesdîs Bend	5	---/---/--- /---	Tesdîs edilen matla‘ Nev‘î’ye aittir. Sayfada mürekkep boyası kimi dizelerin üzerini kapladığı için bu kısımların okunmasında “KAPLAN, Y. (2018). Divânı Meçhul Bir 16. Yüzyıl Şairi: Edimeli Tiğî ve Şiirleri. Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 7/ 16, s. 104-147” makalesinden yararlanarak şîir tamamlanmıştır.
13b	Taşlıcalı Yahyâ	Mest-i lâ-ya ‘kıl ider âdemi câm-ı Cem-i ‘aşk Geçürür iki cihândan kişiyi ‘âlem-i ‘aşk		Mürşid-i kâmil arasañ berü gel ey Yahyâ Olalum râh-ı maâbbetde bugün mañbûb-ı ‘aşk	Ğazel 5 Beyt	---/---/--- /---			
13b	Şem‘î	‘Âr idermiş beni öldürmege ol sim-tenüm Varayın yalvarayın boynuma taķup kefenüm		Şem‘î yem güç-e-i meyhâneyi virmem felege Gülşen-i bağ-ı cinândan baña yegdür vatanum	Ğazel 5 Beyt	---/---/--- /---			Şem‘î Divanında 8 beyttir.
14a	Cinânî	Gördükeçe sen gül-i ra‘nâ-yı nâzik-teni ‘Aķlum alur vâlih ü divâne eylersin beni Açmayup mihr-i ruķ-ı zibâña çeşm-i rüşeni Güşe-i firķatde eylersem ‘aceb mi meskeni		Her kaçan görsem seni hem-dem olur a‘dâ ile Eyleyüp terk-i vatan fikrin dil-i ļod-râ ile Dâğlur ‘aķlum Cinânî vesğider sevdâ ile	Muħammes 5 Bend	---/---/--- /---			

14b	Derzi-zâde ‘Ulvi	Görmemek yegdür görüp divâne olmağdan seni	Görmeyüp küyüñ yolında haftalar levâ ile Görmemek yegdür görüp divâne olmağdan seni	Çazel 5 Beyt	‘Ulvi Divanında 7 beyttir.
14b	Bâkî	Dil-i bî-çâremi gözler benüm ol bî-amân gözler İki şeh-bâzdur her biri murğ-ı nâ-tüvân gözler	Gelüp şehir-i vücûda şordı ‘Ulvi ħâne-i kabrin Diyâr-ı ħurbete düşmiş misâfirdür mekân gözler	Çazel 5 Beyt	
15a	Bâkî	Dehen-i ğoncada ol la’l-i şeker-bâr olmaz Bülbül-i bâğda bu lezzet-i güftâr olmaz	Şöyle nâz uyhusıma varmış o yâr ey Bâkî Kî cihân halkı figân eylese bîdâr olmaz	Çazel 5 Beyt	
15a	Şâhidî	Dilâ bezm-i cihânda kimse âġir pây-dâr olmaz Müdâm elden ayağı ħoma fırsat ber-ġarâr olmaz Ğam mı vardur baña kim yâri şikâr eylemişem Gönlümi ħalvet idüp ħâne-i yâr eylemişem	Ol âhüyî saña şayd ola şamma iltiyâmından Öñünce kaçar ammâ Bâkiyâ âġir şikâr olmaz Şâhidîylem ki beġâ kişverinüñ serveriyem Bu fenâ içre fülân olmağa ‘âr eylemişem	Çazel 5 Beyt	
15b	Meylî	Gönlümi al didüm ol dil-dâre ben Didî tutmazsın dilüñ bir pâre sen	Didi sinem merhem-i kâfurdur Gel şarıl Meylî ana bir pâre sen	Çazel 5 Beyt	
15b	Derzi-zâde ‘Ulvi	Dil-i bî-çâremi gözler benüm ol bî-amân gözler İki şeh-bâzdur her biri murğ-ı nâ-tüvân gözler	Gelüp şehir-i vücûda şordı ‘Ulvi ħâne-i kabrin Diyâr-ı ħurbete düşmiş misâfirdür mekân gözler	Çazel 5 Beyt	‘Ulvi Divanında 7 beyttir. 17b’deki gazelle aynıdır.
16a	Şun’î	Fitne-i ħaġı-yâri mi diyeyin Bend-i zülfi-i niġârı mı diyeyin Ğamze-i şivekârı mı diyeyin Ħışm-ı çeşm-i niġârı mı diyeyin Şiddet-i hecr-i yâri mi diyeyin Miġnet-i rüzġârı mı diyeyin	Dilber-i bî-vefâyı mı diyeyin Şun’î -i mübtelâyı mı diyeyin Ğam [u] derd ü belâyı mı diyeyin Cevr ü zulm [ü] cefâyı mı diyeyin Şiddet-i hecr-i yâri mi diyeyin Miġnet-i rüzġârı mı diyeyin	Müseddes 5 Bend	
16b	Şânî	İtdi devrân beni sezâ ħahra Ķıldı üftâde dilber-i şehre Hecr döndürdi eşkümi nehre ‘Acabâ n’eyledüm ki bu dehre	Dehr güldürmez ehl-i ‘irfânı Sevmey ol şâ‘ir-i süġhan-dâmı Uğradur bir felâkete anı Şâd u kâm olmasam n’ola Şânî	Müseddes 8 Bend	Başlık: Ez Güfteġâyı Şânî Beg.
17a	Mesîġî	Ne ġizlersin şaġun büyümü bizden Şehâ umduğumuz bu mydı sizden	Rakîbe bilmezüz n’irdük Mesîġî Kî ħiç ayrılmaz anuñ gözi bizden	Çazel 5 Beyt	
17a	Muġıbbî	Dime râh-i ‘aşġ içinde ey gönül yok beñ gibi	Ey Muġıbbî dâr-i dünyâ kimseye ħılmaz vefâ	Çazel 5 Beyt	Muġıbbî Divanında

20a					Kit'a			Başlık: Kıt'a. Bu şiiirin dili Farsçadır.
20b	Zuhürî	Cihân içinde 'aşıklar n' olaydı Ma'habbet hüsn ile bâkî kalaydı	Kitâb-ı bâb-ı 'aşk u derdi faş-ı fırkâtî gördüm Nihâmî hâk budur fâilîbler içre zû-fünûnam ben	Çaçırmazdum Zuhürî ben anı ger Eteğine elüm bir kez gireydi	Çâzel 5 Beyt		---/---/---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
20b	Behiştî	Okuñ atılmasun görüp dil-i mecrûhumi kanda Nice anuñ gibi ağzı kızıl vardır bu meydânda	Kitâb-ı bâb-ı 'aşk u derdi faş-ı fırkâtî gördüm Nihâmî hâk budur fâilîbler içre zû-fünûnam ben	Ma'habbet hüsn ile bâkî kalaydı	Ma'habbet hüsn ile bâkî kalaydı		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
20b	Nihâmî	Ne Mecnûnam ne hoş Ferhâd u küh-ı Bî-sütûnam ben Göreliden zülfiñi ser-ħalka-i ehl-i cünûnam ben	Kitâb-ı bâb-ı 'aşk u derdi faş-ı fırkâtî gördüm Nihâmî hâk budur fâilîbler içre zû-fünûnam ben	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
21a	Mu'idi	Düşmen olur istemez sevdukların meh-pâreler N'eylesün ölsün mi seven âşifte vü bi-çâreler	Cânnı miskîn Mu'idi nüñ yaqıpdur nâz ile Dil-rübâlar şühâr meh-pâreler 'ayvâreler	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
21a	Hayretî	'Aşka kul olalı gönülüm ħalâyıkdan kaçar Merd olan nâ-mahrem ile âşinâlıkdan kaçar	İttihâd-ı ma'nevî kesb idegör ey Hayretî Şuretâ mahbûb olan elbette 'âşıkdan kaçar	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
21b	Bâkî	Eyledi müjde-i gül dilleri şad u ħurrem Goncânüñ gönli açıldı güle düşdi şebnem	Âbdâr olsa n'ola meyve-i şîr-i Bâkî Urmadı buncılayın kimse bu bâğ içre kalem	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
21b	Meşķî	Mey-i 'aşkı içelüm vâkıf-ı esrâr olalum Bâr-ı 'aklı yaqalum ruh-ı sebük-bâr olalum	Meşķiyâ mülk-i fenânuñ elemin çekmeyelüm Bir-iki câm içelüm 'âleme ħünkâr olalum	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
22a	Bâkî	Ruħuñ âtes ħať u ħâlûñ baħûr-ı misk ü 'anberdür Ħam-ı zülfi-i siyâhuñ ħalka ħalka dâd-ı micmerdür	Zer-i ħâlîş gibi rengin olup gitmekte eş'aruñ Elüñde ħâme ey Bâkî meger kibrit-i ahmerdür	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
22a	Bâkî	'Aşķunuñ zahmeti hoş cânuma rahmetler idi Düstüm cevri cefâlar da ne zahmetler idi	Ten-i Bâkî yi ser-â-pâ kılıcun pârelese Şöyle va'llâhi begüm cânına minnetler idi	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.
22b	Taşlıcalı Yahyâ	Ganîdür 'aşķ ile gönülüm ne mâlüm ne menâlüm var Ne vaş-ı yâre ħandânam ne hicrândan melâlüm var	Cihân fânîdür ey Yahyâ Hüve'l-Ħayyu Hüve'l-Bâkî Degişmem atlas-ı çarħa benüm bir köhne şâlüm var	Çâzel 5 Beyt	Çâzel 5 Beyt		---/---/--- /---	Başlık: Müfred. Mecmuada tek beyt olan bu şiiir, Behiştî Divanında 5 beyt gazeldir.

22b	Necâti	Zülf-i dilber ıolamış ayak saña Hay miskîn olmuş olacağ saña	Kime şeydâsın Necâti dir [i]şen Çağ saña ey gül- ' izârum çağ saña	Çazel 7 Beyt	-. - / - . - - / - . - -	
23a	'Ulvi	Ah kim tîr-i cefâ cânuma te 'şîr itdi Var ise gânzelerün katlıme tedbir itdi	' Ulviyâ def- 'i gam itdüm diyü endişeyi ço Rây-i tedbir nedür anı ki tağdır itdi	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - -	Derzi-zâde Divanında bulunmamaktadır.
23a	Fiğânî	Bahâr oldı yine artdı cününüm Bulandı taşdı seyl-âb-ı ' uyunum	Urursam da 'vâ-i merdi yiridür Fiğânî Zâl-i gerdün key zebünüm	Çazel 5 Beyt	. - - - / . - - - / . - - -	
23b	Molla Hüstrev	Yeşiller giydüğünce iñi-i güyâya beñzersin Siyeh-puş olduğıunca Ka 'be-i 'ulyâya beñzersin	O gül-ruhsân vaşf itdüñ 'aceb rengin edâlarla Sözünden Hüstrevâ sen bülbül-i şeydâya beñzersin	Çazel 5 Beyt	. - - - / . - - - / . - - - / . - - -	
23b	Bâkî	Her kaçan gönlüme fikr-i 'ârız-ı dilber düşer Güviyâ mirâta 'aks-i pertev-i hâver düşer	'Arız u ruhsârünü medh ise Bâkî her kaçan Şî'ri ey gül-çehre anuñ böyle rengin-ter düşer	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - -	
24a	Bâkî	Dem-i vaşluñ irişse çeşm-i 'aşkdan büka artar Şular tuğyan ider evvel bahâr oldukça mâ artar	Toyılmaz h 'ân-ı ihsâna kanâ'at gelmez insâna Kerem gördükçe ey Bâkî gedâlardan recâ artar	Çazel 7 Beyt	. - - - / . - - - / . - - - / . - - -	
24a	Şabri	Şevk her dilde bulunmaz dil-i dânáda olur Şeb-çerâğı aramañ cüda deryâda olur	Nazm-ı Şabri de n'ola jeng-i tekellif yog ise Böyle pâkîze gazel âyineveş sâde olur	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - -	Başlık: Şabri Efendi Raḥmetul'lâh.
24b	Bâkî	Gönül dâğ-i ğamuñla sinede bir şem' uyandurmış Çerâğ-ı 'aşka bir ğarra kızıl altını yandurmış	Bugün Bâkî ye ol âfet vişâlin va' deler itmîş Yalanlar söylemiş miskini geçerkden inandurmuş	Çazel 5 Beyt	. - - - / . - - - / . - - - / . - - -	Başlık: Ez Gazelıyyât-ı Efendi Raḥmetul'lâhu Te'âlâ.
24b	La'î	Rüşen olursa şem' -i cemâlünle şamumuz Mâh-ı siphre ta' n ide meclide câmumuz	La'î gönül kebûteri oldı şikeste-bâl Eyâ kim ola irgüre yâre peyâmumuz	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - - / . - -	
25a	Hayâlî	Dimeñ Mecnûna fenn-i 'aşkı tekmil itdi kâמידür Benüm yanumda bilmez nesne ol divâne câhildür	Hayâlî rûze-i ğamda hilâle döndüğü bu kim Senüñ mâh cemâlün görmedi ey mâh bir yıldur	Çazel 5 Beyt	. - - - / . - - - / . - - - / . - - -	Başlık: Hayâlî.
25a	Bâkî	Kûhsârda olsa n'ola üftâde şanavber Üftâde geçer sen boyı şimşâde şanavber	Bâkî o boyı servce hevâdâr geçermiş Allâh nice beñzer dil-i nâ-şâde şanavber	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - - / . - -	
25b	Bâkî	Ġoncalar içre nihân eyleme gül-berg-i terün Ya'ni seyr eyleyelüm sineñi çöz dügmelerün	Şî'ri-i Bâkî ye kulağ tutmasa zâhid ne 'aceb Söz güherdür ne bilür kâdrini nâ-dân güherün	Çazel 5 Beyt	. - - / . - - / . - - / . - -	Bâkî Divanında 7 Beyttir.

25b	Behiştî	Nice doyunca görem sen gül-i nâzûk bedeni Kendü kirpiğüm olupdur baña gözüm dikeni	Düşmeyince gam-ı ‘aşkıña seni bilmedüm âh Ne imişsin neye uğramış evvâh beni	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	Mahlas olmayan ve Behiştî Divanında musammattlar bölümünde yer alan bu şiirin aslen İbn-i Kemal’e ait olduğu kanaatindeyiz.
26a	Refîkî	Ârzü-yı vaşl-ı dildâr ile biz şâdîdeyüz Çekmezüz gam yârdan ağıyardan gam-dîdeyüz Şanmañuz dehr içre herkesden bizi tâlîdeyüz Yârdan ħursend u a’ dâdan melâmet-dîdeyüz Râziyuz gülden velikim ħârdan rencîdeyüz	Gül gibi ol lâle ruğ gönlüm açarken lâğ ile Gönlüm açılmaz Refîkî şimdi seyr-i bağ ile Pul pul itdüm sinemi ben dağ-ı hecr urmağ ile Biz ki zeyn olduğ Mağkâlî ħalka ħalka dağ ile Rüy-ı yârî görmege başdan ayâğa dîdeyüz	Tahmîs Bend 5	..-./..-./..- /..	
26b	Derzi- zâde ‘Ulvi	GâĖ olur ħaste göñül pişter-i ħicrânda yatur GâĖ dîvâne-şîfat güşe-i virânda yatur	Yaşdanur ‘ Ulvi [y] gördüm o şeĖiñ zânûsin Bir gedâdur şanasuñ mesned-i sulîfânda yatur	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	Başlık: ‘Ulvi.
26b	Bâkî	Devlet el virse yüzün gördüğüm evvâm olsa MerĖabâ eylesem ol şûğ ile bayrâm olsa	Bâkıyâ ‘aşy-ı bahâr eyler idük meclisde Sâkı-i lâle-‘îzâr u mey-i gül-fâm olsa	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	Başlık: Ġazel-i Bâkî.
26b	Bâkî	Yıllardurur senüñ yoluñda pâ-y-mâldür Miskîn zülffüñ ayâğa şalma vebâldür	Bâr-i belâ-yı ‘aşka heves itme Bâkıyâ Zîrâ tağammül itmeyesin iğtimâldür	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	
27a	Necâtî	Ėalk-ı ‘âlem bir yaña bi-çâre tenhâ bir yaña Cennet-i küyüñ Ėomazam olsa dünyâ bir yaña	Cânna oldı Necâtî nün ħavâle ‘aşk-ı yâr Ey ecel sen de gelüp itme takâzâ bir yaña	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	Necâtî Divanında 9 beyttir.
27a	Bâkî	Ehl-i tecrid ki küyüñde yiri Ėâk degül Pâye-i Ėadri MesîĖâ gibi eflak degül	Bâkıyâ bağ-ı cihânda Ėanı bir nâzûk-tab‘ Sînesi gül gibi âziürde-i Ėaşâk degül	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	Bâkî Divanında 7 beyttir.
27b	Nev‘î	AĞıbbâ muntazır meclis müheyyâ Seni gözler Ėabâb-ı câm-ı şâhbâ	Değân-ı yâr ile mihr-i ruğıdur Gözüme Nev‘iyâ pinĖân ü peydâ	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	
27b	Nev‘î	Vefâsî dehr-i deninüñ cefâsına degmez BeĖâsî şehr-i vücüdüñ fenâsına degmez	Görüp nakş u nigârın ilenme ey Nev‘î Ki ĖubĖ-ı şireti Ėüsn ü behâsına degmez	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	
27b			Ėüsn-ı yârî baña ta’lîm idicek Ėâce-i ‘aşk ĖaĖt-ı ruğsârına geldükde didi Ėur orada	Müfred	..-./..-./..- /..	Başlık: Müfred
28a	Ėani- zâde Nâdirî	‘Aşkıñ ‘aşkıña ol mâĖ-îlĖâdur bâ‘îş Kâr-ı Ėayr işlemege nür-ı Ėudâdur bâ‘îş	Şî‘ rûni Ėalk pesend itdüğine Nâdiriyâ Pâk mazmûn ile pâkize-edâdur bâ‘îş	Ġazel 5 Beyt	..-./..-./..- /..	

28a	Hayālî	Kaatre-i jale ile laleleri hâmunuñ Bağrınıñ başı gözünüñ yaşdır Mecnûnunuñ		Matla ^ç		..-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
28a	Hayālî	Sünbül-i bâğa nazar kıl zülfi-î Şîrin kendidür Kınlı lüle dîde-i Ferhâd-ı miskin kendidür		Matla ^ç		.-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred. Hayālî Divanında 5 beytlik gazeldir.
28a	Selâmî	Gülzâra nergisi dime bi-ğam gelür gider Hüzn-i hâzân ile gözi pür-nem gelür gider	Mestâne geldi bezm-i cihâna Selâmî ger Bir câm içerse gider ayak Cem gelür gider	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	
28b	Nev'î	Câm-i şafâ gerekmez dünyâ-yı dün elinden Merdâneler şikârı almaz zebun elinden	Ehl-i şafâ dilinden bu şî'ri didi Nev'î Geh şükr geh şikâyet 'aşk u cünün elinden	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	Başlık: Nev'î. Nev'î Divanında 7 Beyttir.
28b	Nev'î	Bir göz mi var ki 'aşk-ı dîdârûn olmaya Bir dil mi kaldı zâr u giriftârûn olmaya	Nev'î gibi mey-i hevesünle habâbveş Bir ser mi kaldı mest ü hevâdârûn olmaya	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	
29a	Bâkî	Ehl-i dil cânlara meyl it şeref ü 'izzet bul Nazaruñ kânlara kıllı gevher-i zî-kıymet bul	Mey içüp mest-i müdâm olsa 'aceb mi Bâkî Derd ü ğamsuz güzêrân eyleye bir sâ'at bul	Çâzel 7 Beyt		.-./.-./.- /.-	Başlık: Ez Güfte-i Bâkî Efendi Seltemul'İlâh.
29a	Hayālî	Eger cân görmek isterseñ bedensüz Yürü cânâni seyr it pîrehensüz	Hayâliniñ hayâlini hayâl itmez müderrisler Hayâl olur hayâl iden Hayâliniñ hayâlini	Müfred		.-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
29a	Hayālî			Matla ^ç		.-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
29a	Hayālî		Hayâliniñ hayâlini hayâl itmez müderrisler Hayâliniñ hayâlini hayâl iden hayâlidür	Müfred		.-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
29b		Çeşm-i mestüñ beste gördüm haste mi cânâ didüm Didi âdemler helâk eyler anuñçün bağladum		Matla ^ç		.-./.-./.- /.-	Başlık: Müfred.
29b	Necâtî	Gözüm ağlar o sîm-endâma karşı Yetim oğlan gibi bayrâma karşı	Raķib ile idersin şöhbet-i hâş Necâtî yi sögersin 'âma karşı	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	
29b	Mu'îni	Ne müşkil kâr imiş fırkat giriftâr olmasun kimse Dil-ârâ senden ayrılıp dil-âzâr olmasun kimse	Mu'îni çünki yârũndan zârũri sen cüdâ düşdüñ Bârî hâcet dile Hâkdan ki bi-yâr olmasun kimse	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	
30a	Emrî	'Ayn-ı 'ömrüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ Mîmi hem dâ'ire-i naķş-ı fem-i yâre fedâ Râhûm olsun o kemân-ebri-yyi dildâra fedâ Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ	Elif-î Emrî senüñ kâmet-i dil-cüna fedâ Mîm-i naķş-ı femüñe yâ vü rî ebrûna fedâ İki noķta kalur ol da iki hindûna fedâ Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ	Murabba ^ç Bend		.-./.-./.- /.-	Başlık: Ez Güfte-i Emrî.
30b	Şadri	Cihânuñ mülk ü mâli tâlib-i dünyânuñ olsun hep	Neme yetmez sirişk-i hün-feşânum bahr-i	Çâzel 5 Beyt		.-./.-./.- /.-	

30b	Necâtî	Ne mülk ü mâl isterse bu dünyâ anuñ olsun hep ‘Âkıbet cevr ile cân almağ çün oldı hû saña Ben de geçdüm cân u dilden ey şanem yâ hû saña	‘aşk içre Gerekmez dîrr ü gevher Şadriyâ ‘ummiânüñ olsun hep Ol gözi mestâneye uyduñ Necâtî yürü var Giceler tâ şubha dek olsun harâm uyğu saña	Çâzel 5 Beyt	/.-.- -.-/-.-/-.-. /-.-	
-----	--------	--	---	--------------	-------------------------------	--

1.5. İBB Bel Yz K 0340 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni

-1-

[NĀBĪ]¹⁷⁴

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

4b E's-selām ey server-i evlād-ı âdem e's-selām

E's-selām ey bādī-i îcād-ı 'âlem e's-selām

E's-selām ey gevher-i yektâ-yı zât-ı aḳdesüñ

Zîver-i bālâ-yı ṭâḳ-ı 'arş-ı a'zam e's-selām

E's-selām ey ḳufl-ı genc-i raḥmet-i Ḥaḳ tâ ezel

Dest-i isti' dâduña olmış müselleme e's-selām

E's-selām ey intisâb-ı zât-ı pâküñle senüñ

Oldı böyle nev' -i insânî mükerrerem e's-selām

E's-selām ey ceddüñ olmağla Ḥalîle itdi Ḥaḳ

Âteş-i Nemrûdı bir gülzâr-ı ḥurrem e's-selām

E's-selām ey ḳurb-ı 'ahdüñ feyzinüñ te'sîridür

K'eyledi emvât-ı iḥyâ¹⁷⁵ ibn-i Meryem e's-selām

İşte geldi Nâbî-i dil-ḥaste ḥâk-i pâyuña

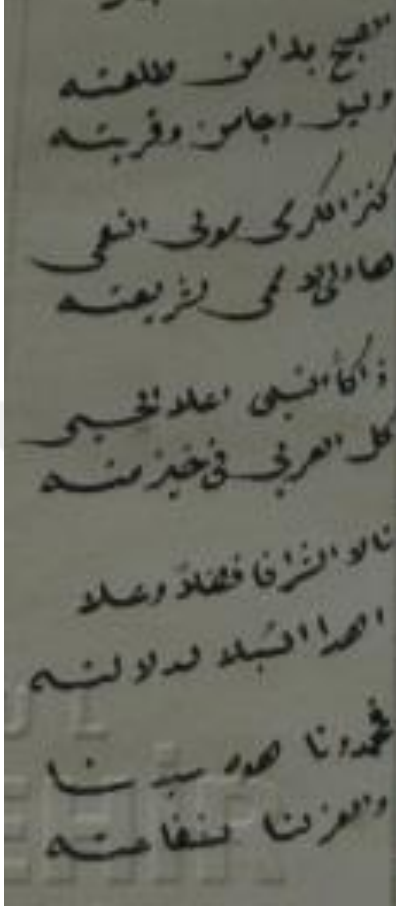
Eyle zaḥm-ı cürmine luṭfuñla merhem e's-selām

¹⁷⁴ ND (Bilkan, 1993: 776).

¹⁷⁵ emvât-ı iḥyâ: iḥyâ-yı emvât, ND.

-2-

[İMAM BUŞİRİ]

-3-

[YÛNUS EMRE]

8'li Hece Ölçüsü

- 5a Ey pâdişâh-ı lem-yezel
Ey kâdir [ü] hayy [u] ezel
Ey lütfu çok kahrı güzel
Lütfuñ da hoş kahrüñ da hoş

Gelse celâlünden cefâ

Yāhud cemālũnden vefā
İkisi de cāna şafā
Lũtũñ da hoş ahruñ da hoş

Aqladursañ zār[1] zārı
Eger virmez iseñ hũri
Lāyı görür iseñ nārı
Lũtũñ da hoş ahruñ da hoş

Hoşdur baña senden gelen
Ya gnca gl yāhud diken
Ya hil'ati yāhud kefen
Lũtũñ da hoş ahruñ da hoş

Gerek aqlat gerek gldr
Gerek dirgr gerek ldr
Derviş Ynus saña uldur
Lũtũñ da hoş ahruñ da hoş

-4-

[ĀGĀH]¹⁷⁶

mef'ũlũ mefā'ĩlũ mefā'ĩlũ fe'ũln

Her sīne ki sevdā-yı maħabbet var iinde
Tā haşra kıyās itme ki rāhat var iinde

Āhir dil-i mecrũhı harāb itdi gām-ı 'aş

¹⁷⁶ AGD (Akpınar, 2006: 501).

Vîrân olur ol hâne ki âfet var içinde¹⁷⁷

-5-

[FEYZÎ]

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Ṭarîḳ-i müstaḳîme reh-nümâsın Yâ Rasûlallâh

Eşer-i derd-i 'işyâna devâsın Yâ Rasûlallâh

Bu 'aşî ümmetüñ şermendesine rûz-ı maḥşerde

Şefâ' at kııl ḥabîb-i kibriyâsın Yâ Rasûlallâh

Vücûduñ cümleden evvel zuhûrât şüretâ âḥir

Budur ḥikmet mu'ahḥar mübtedâsın Yâ Rasûlallâh

Senüñ âyin-i pâküñ cümle ins ü cin ḳabûl eyler

Serîr-i salṭanatda pâdişahsın Yâ Rasûlallâh

Ne mümkin medḥüñi ḥaḳ üzre taḳrîr eylesin **Feyzî**

Ki sen bizzât memdûḥ-ı Ḥudâsın Yâ Rasûlallâh

-6-

[ÂGÂH]¹⁷⁸

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Seni de bend idecek zülf-i perişân bulunur

Şanma ey meh kişinüñ itdügi yanında ḳalur

¹⁷⁷ Bu şiir, Âgâh Divanı'nda 5 beytlik bir gazeldir.

¹⁷⁸ AGD (Akpınar, 2006: 253).

Mey ħarābātda mescidde ʿ ibādet yegdür
Raġbeti her kişinüñ kendi mekânında alur¹⁷⁹

-7-

[ĤAKI]

mef ulü mefā ilün mef ulü mefā ilün

5b Ėafletden uyan ey dil kim bād-1 şabā geldi

ʿ Aşķuñ yeli esdi bil kim cāna şafā geldi

Ey ʿ āşık-1 rūĥānī vey ʿ ārif-i raĥmānī

Tenhā gice bul anı kim cāna hüdā geldi

oy ĥ āb u ĥayālātı terk eyle muĥālātı

Bul ʿ aşķ ile ĥālātı kim şevķ-i liķā geldi

Keşret kederinden giķ vaĥdet meyini şāf iç

Sen şayma vücūduñ ĥiķ ol nūr-1 ziyā geldi

Ĥ āb içre olur ġamlar ʿ aşķ içre olur demler

Āġāĥ oluñ ādemler çün ʿ avn-i Ĥudā geldi

Ĥakı o bu aġyārı bul dilde o dildārı

Fevt eyleme esrārı kim vaķt-i nidā geldi

-8-

¹⁷⁹ Bu şiir, Āġāĥ Divanında 5 beytlik bir gazeldir.

HAĞKI

mef' ũlũ mefā' ilũ mefā' ilũ fe' ũlũn

Çũn gũndũz olursun nice aġyār ile ġāfil

Ėoy ġafleti dildārdan utan ġicelerde

Ėafletle uyumaġ ne revā ' abd-ı ġaġire

Ŗefġatle nidā eyleye Raġmān ġicelerde

Cũmle ġiceyi uyuma Ėayyũmı seversen

Tā ġayy olasın Ėayy ile ey cān ġicelerde

' ĖŖıġlar uyumaz ġice hem sen uyuma kim

Ėũnlũn ġũzine ġũrine cānān ġicelerde

Dil beyt-i Ėudādur anı pāk eyle sivādan

ĖaŖrına nũzũl eyler o sulţān ġicelerde

Az yi az uyı ġayret var fānĩ ol andan¹⁸⁰

Bul cān-ı beġā ol aña miġmān ġicelerde

Allāh iũn ol ġalġa muġārin ġice gũndũz

Ey **Ėaġkı** nihān ' aŖġ odına yan ġicelerde

-9-

[NĖBİ]¹⁸¹

¹⁸⁰ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁸¹ ND (Bilkan, 1993: 856-857).

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

6a Şağın terk-i edebden kūy-ı maḥbūb-ı Ḥudādur bu

Nazargāh-ı İlāhidür maḳām-ı Muştafādur bu

Ḥabīb-i kibriyānuñ ḥābgāhıdur fazīletde

Tefevvuḳ-kerde-i 'arş-ı cenāb-ı kibriyādur bu¹⁸²

Bu ḥākūñ pertevinden oldı deycūr-ı 'adem zā'il

'Amādan açdı mevcūdāt dü çeşme tütüyādur bu¹⁸³

Felekde mäh-ı nev bābü's-selāmuñ sīne-çākıdur¹⁸⁴

Bunuñ ḳandīlidür ḥūr maṭla' -ı nūr u ziyādur bu¹⁸⁵

Murā'āt-ı edeb şartıyla gir **Nābī** bu dergāha

Meṭāf-ı ḳudsiyāndur büsegāh-ı enbiyādur bu

-10-

[ĀGĀH]¹⁸⁶

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Cihān o şūḥ-ı sitem-kāra bī-nevā geçinür

Belā bu kim o daḥi 'ālem āşinā geçinür

Zamāne ḥūbları 'āşık istemez **Āgāh**

Sen biri birine zu' mınca mübtelā geçinür

¹⁸² Bu beyt, *ND*'de 3. beyttir.

¹⁸³ Bu beyt, *ND*'de 4. beyttir.

¹⁸⁴ sīne-çākıdur: cilvegāhıdur, *ND*.

¹⁸⁵ Bu beyt, *ND*'de 2. beyttir.

¹⁸⁶ AGD (Akpınar, 2006: 265).

-11-

NEF^c İ¹⁸⁷

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Maḥşer olmuş şahın-ı Kāğıthāne dūnyā bundadur

Cennete dönmiş güzellerle temāşā bundadur

Bu da bir gündür kıyāmetden nişānı āşikār

İşte gör ol āfitāb-ı 'ālem-ārā bundadur

Dilberüñ bālā-bülendi 'āşıkuñ üftādesi

Bir yire gelmiş bugün a' lā vü ednā bundadur

Añmasun şūfī daḥi keşretde vaḥdet 'ālemin

Yārı tenhā avlayan 'uşşāk-ı şeydā bundadur

Cümleden ol gūne sermestān-ı şāhib-ḥālden

Nef^c İ-i şūrīde-i bī-bāk [ü] rüsvā bundadur

-12-

[ĀGĀH]¹⁸⁸

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Egerçi şem^c ini pervāne ḥāne ḥāne arar

Bileydi şem^c de anı yana yana arar

¹⁸⁷ NFD (Akkuş, 2018: 252).

¹⁸⁸ AGD (Akpınar, 2006: 267).

Hazer ki āh u figānuñ gönül zamānı degül

O şüh ‘āşıkā cevr itmege bahāne arar¹⁸⁹

-13-

ES‘ AD PAŞA

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

6b Dil-rubāsın bī-vefāsın ey cefā-cū nev-civān
Bī-vefāsın ey cefā-cū nev-civān hālüm yaman
Ey cefā-cū nev-civān hālüm yaman senden amān
Nev-civān hālüm yaman senden amān şad el-amān

Muqtezā-yı t̄ālī‘ ümdür derd-i ‘aşkuñ zāriyam
T̄ālī‘ imdür derd-i ‘aşkuñ zāriyam bīmāriyam
Derd-i ‘aşkuñ zāriyam bīmāriyam ğam-h̄‘āriyam
Zāriyam bīmāriyam ğam-h̄‘āriyam kārüm figān

Tā ezelden mest-i ‘aşkam şanma sākī cām-ı Cem
Mest-i ‘aşkam şanma sākī cām-ı Cem nūş eylemem
Şanma sākī cām-ı Cem nūş eylemem hayretdeyüm
Cām-ı Cem nūş eylemem hayretdeyüm derdüm nihān

-14-

[EMİRİ]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Ey kemān-ebrū dimem ki t̄ir-i müjgānuñ döşür
Zahma bir yer qalması disem de peykānuñ döşür

¹⁸⁹ Bu şiir, Âgâh Divanında 6 beytlik bir gazeldir.

Sen temennā-yı vişāl itmekde ey dil maḳdem ol

Gāh girībānuñ o servi gāhi dāmānuñ döşür

Defter-i a‘ māl gör dār-ı sitemden fāriğ ol

Vaḳtdür ey dilber aḫşam oldı dükkānuñ döşür

Eyle derd yok bende ki şāyeste-i teḏbîr ola

Çekme zaḫmet ey ṭabīb ‘ acze dermānuñ döşür

Rū-be-rū yāre niyāz itdüm **Emîrî** söyledüm

Māni‘ -i manzārdur kākül-perişānuñ döşür

-15-

[ĀGĀH]¹⁹⁰

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘îlü fā‘ilün

Murğ-ı dil[i] o şūḫ[a] nişār itmek isterüz

‘Uşfūr ile hümāyı şikār itmek isterüz

Dildāra āh u nālemüz **Āgāh** geçmedi

Müflisleriz hevā ile kār itmek isterüz¹⁹¹

-16-

[NĀBĪ]¹⁹²

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

¹⁹⁰ AGD (Akpınar, 2006: 345).

¹⁹¹ Bu şiir, Āgāh Divanında 5 beytlik bir gazeldir.

¹⁹² ND (Bilkan, 1993: 818).

7a Yāre varsun peyk-i nālem āh u zārum söylesün

Āb-ı çeşmüm girye-i bî-ihtiyārum söylesün

Çāk çāk-i sīne virsün mevce-i gamdan haber

Zahm-ı hün-pāş-ı derūnum inkisārum söylesün

Ġonca gülsün gül açılsun cūy feryād eylesün

Sen tur ey bülbül biraz gülşende yārüm söylesün

Ārzū-yı vaşl ile şeb-zinde-dār olduklarum

Girye-i hasretle çeşmüm intizārum söylesün

Bende yoq kudret edāya harf-i şevki Nābiyā

Ĥāme-i rengīn-harīr-i inkisārum¹⁹³ söylesün

-17-

[ĀĠĀH]¹⁹⁴

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Zuhūr itmiş haṭ-ı müşgīn degül ṭarf-ı 'izārından

Görinür dūd-ı hāl-i 'anberūñ āteş kenārından

Unutdı Ġonca-i dil gerçi kim açılmağı ĀĠāh

Uşandum ben daḥi dehrūñ ḥazān-ı nev-bahārından¹⁹⁵

-18-

¹⁹³ inkisārum: bî-ķarārum, *ND*.

¹⁹⁴ AGD (Akpınar, 2006: 479).

¹⁹⁵ Bu şiir, ĀĠāh Divanında 6 beytlik bir gazeldir.

[YŪSUF ZĪYĀ PAŞA]¹⁹⁶

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Cezb ider ruhsār-ı verdin reng-i gūndan rengini

Arturur cān bŭlbŭli dem-be-dem āhengini¹⁹⁷

Gāh atar mŭjgānlaruñ bu sīne-i ' uryānuma

Yağdurur gāh sīneme hecrüñ melāmet sengini

Haste-i tīg-i tegāfüldür hayāta meyli yoķ

Ger řabībā cāme şunmaz ' āşıķa dil-tengini

Heçr ile dil ĥastedür içmez řarāb-ı erguvān

Bāde-i la' lin açar ancaķ bu gōñlüm zengini

Āh u nāleyle dilā ma' rŭf olan rŭsvā-yı ' aşķ

Gŭřına almaz eger zŭhre çalarsa çengini

-19-

MURABBA'

*mef' ūlŭ mefā' ilŭ mefā' ilŭ fe' ūlŭn*¹⁹⁸

İķbāl-i felek her kaçan eyler[se] teveccŭh

Bī-řŭbhe řurur beyz-i kebŭter veted ūzre

İdbāri daĥi iķbāli gibi ric' at iderse

Bevl eyler idi kelb-i nuĥŭset esed ūzre

¹⁹⁶ Mahlas bulunmayan bu gazel, Bilāl şanlı'nın hazırladıĥı "Osmanlı Dōneminin Diyarbakırlı Dīvān řā'irleri" isimli yŭksek lisans tezinde (2013:199) Yŭsuf Ziyā'ya ait gōsterilmiřtir.

¹⁹⁷ Mısrada vezin kusurludur.

¹⁹⁸ Kıt'anın 3. mısraında vezin kusurludur.

[ŞEYHÜ'L-İSLÂM YAḤYĀ]¹⁹⁹

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

7b Mey midür sākī midür mest-i şarābı iñleden
Sen misün yā ' aşk mıdur muṭrib rubābı iñleden

Aglamazdı tīg-ı miḥnet deldüğinden bağrımı
Āteş-i sūzān-ı ' aşkımdur kebābı iñleden

Mūrı kendüm ile ' ays eyler şikāyet eylemez
Ārzū-yı şehd ü şekkerdür zübābı iñleden

Seng-dillerde ṭayanmaz dil-rübānuñ cevrine²⁰⁰
Ġuşşa-i hicrān degül mi āsiyābı iñleden

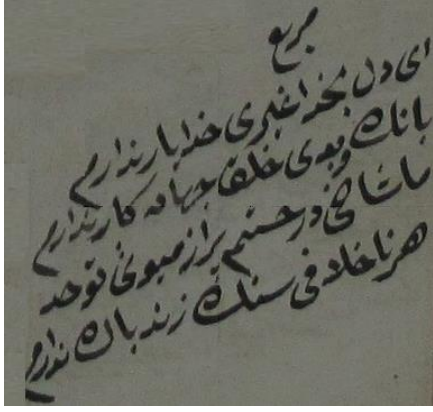
Bir gözi bīmārdan ey **Yaḥyā** sen hicrāndan
Beste-i ğamda²⁰¹ dil-i pür-izṭrābı iñleden

MURABBA'

¹⁹⁹ ŞYD (Kavruk, 2001: 295).

²⁰⁰ Seng-dillerde ṭayanmaz dil-rübānuñ cevrine: Seng-diller döymeye çarḥ-ı sitemger cevrine, ŞYD.

²⁰¹ Beste-i ğamda: Pister-i ğamda, ŞYD.

-22-

[ŞEVKÎ]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Söylese hayrân ider ol dişleri inci meni

Gülse güller açılır şād eyler ol meh-rū meni

Gelse bir şeb-hāneye vīrān-dil ma' mūr olur

Kendi luṭfiyle kılar sa nāzenīn arzū meni

Tıfl iken bend eylemiş kākül-i zencīr-bendine

Şimdilik itmiş esīr-i ḥalqa-i gīsū meni

Tīr-i müjgānuñ yeter bu cānuma kār eyledi

Yetişür şad-pāre kılduñ ey kemān-ebrū meni

Şevkiyā rāz-ı derūnum cümle derdüm āşikār

Bir gün eylerse felek yār ile rū-be-rū meni

-23-

ḤĀMĪ²⁰²

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

8a Tā-be-key ey şūḡ āteş gibi serkeşlik bize

Biz turāb oldıķca sen eylersin āteşlik bize

Gāhi luṭf it gāhi cevrenden ola āzād dil

Yoksa ey bī-raḥm olur ādet sitem-keşlik bize

Çarḡ ayırdı cennet-i kūy-ı dil-ārādan bizi

Ba' d-ezīn ṭāvusveş düşmez mūnaķķaşlık bize²⁰³

Ġoncaveş cem' iyyet-i ḡāṭırla biz meşhūrlarız

Sūnbūlāsā kākūlindendür müşevveşlik bize

Bir nefes ḡālī degüldür nāle-i āḡ [u] nemden²⁰⁴

Ādet olmışdur kebūter gibi demkeşlik bize²⁰⁵

Var [mı] ṭāķat çekmeye yārūñ kemān-ebrūlaruñ

Ḥāmī bundan böyle el virmez kemānkeşlik bize

-24-

[FITNAṬ]²⁰⁶

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Olmada diller rübūde ḡamze-i cādūsına

²⁰² HAD (Yılmaz, 2011: 244).

²⁰³ Bu beyt, *HAD*'da 8. beyttir.

²⁰⁴ Bir nefes ḡālī degüldür nāle-i āḡ [u] nemden: Dem-be-dem ḡālī degül dil nāle vü āḡ itmedüñ, *HAD*.

²⁰⁵ Bu beyt, *HAD*'da 6. beyttir.

²⁰⁶ FD (Çeçen, 1996: 365).

Deşt-i hüsnüñ şayd olurlar şîrler âhūsına

Şad-hezārān fitne meftūn bir nigāh-ı ğamzeye

Biñ dil-i Hārūt beste her ğam-ı ğīsūsına²⁰⁷

Reng-i ālūde-i kākül-i cānāna²⁰⁸ müşābih olmasa²⁰⁹

Kim baġar ğülzār-ı dehrüñ sünbül ü şeb-būsına²¹⁰

Çille-i saġtın çeker her dem kemān-ebrūlaruñ

Āferīn erbāb-ı ‘aşġuñ ħuvvet-i bāzūsına

Cism-i ħāk it ol sehī ħuluñ yolında **Fıtnaṭā**

Nā’il olmaġsa merāmuñ devlet-i pā-būsına

-25-

[ḤAFĪD]²¹¹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

8b Mest [ü] medhüş eyleyen sākī nigāhın bāde mi

Yoġsa zātī ħaste mi zālīm dü çeşmüñ bādemi

Kendümi ħıfz eylemek ħābil mi şeyṭānu’r-racīm

Cennet-i Firdevs-i a‘ lādan çıkardı Ādemi

Aldı ‘aġlum ṭābla perçem ğonca-fem bir kec-külāh

²⁰⁷ Bu beyt, *FD*’de 3. beyttir.

²⁰⁸ Reng-i ālūde-i kākül-i cānāna: Reng ü būda zūlf-i cānāna, *FD*.

²⁰⁹ Mısrada vezin kusurludur.

²¹⁰ Bu beyt, *FD*’de 2. beyttir.

²¹¹ HFD (Koç Açar, 2006: 280-281).

Bilmezem ki Mevlevî mi²¹² yoksa Kazî-zâde mi

Dil şarıldum diyü lâf eyler miyân-ı dilbere

Bilmezem ki 'âlem-i ru'yâda mı hülyâda mı

Nâ'il-i vaşlum olursın der baña o dil-firîb

Vaḳti ta'yîn eylemez dünyâda mı 'uḳbâda mı

Eyle mest-i hayret olmuşdur **Hafîdî** bilmezem

Uḡramış bir derde mi yoksa 'aceb üstâda mı

-26-

[BĀḲÎ]²¹³

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Heç-i la'liyle dem-â-dem göz yaşı mey-gün olur

Dîdelerden eşk-i ḥasret ḡamzeden²¹⁴ pür-ḥün olur

Ol melâḥat Mısrınuñ Yūsuf-cemâli sende kim

Seyl-i eşküm Nîlveş günden güne efzün olur

Âb-ı çeşmüm baḥr ider hāmūnı tuḡyân olsa da

Ser-te-ser âhum ṭoḳınsa ṭaḡlara hāmūn olur

Püte-i hicrân içinde sînemi çāk eyledüm²¹⁵

²¹² Bilmezem ki Mevlevî mi: Mevlevî mi bilmezem ol, *HFD*.

²¹³ BD (Küçük, 1994: 138-139).

²¹⁴ Dîdelerden eşk-i ḥasret ḡamzeden: Dîde dilden dil hadeng-i ḡussadan, *BD*.

²¹⁵ Püte-i hicrân içinde sînemi çāk eyledüm: Püte-i hicrân içinde sîm-tenler 'aşḳına, *BD*.

Pâdişâhum bu güzelliük şimden girü kânûn olur²¹⁶

Gâhı gâhı gûşe-i çeşm ile kılmazsan nazâr

Bâkî-i bî-çârenüñ aḥvâli dîger-gün olur

-27-

FİKRÎ

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

9a Açılısam ḡoncalarveş ḡalk içinde bî-edeb dirler

Mecâlisde sükût itsem şeḡaldür pür-ḡazab dirler

Tevâzû' eylesem a' lâ vü ednâya kıyâm itsem

Bu bir müstehzî âdemdür fûrû-mâye neseb dirler

Zarîfâne konuşmaḡa bir iki aşl-ı pāk bulsam

Şuları tefriḡ itmeḡe ne lâzım ki 'aceb dirler

Eger birḡac papaz bulsam konuşsam dâ'im anlarla

Belâsıdur anuñ çeḡsün ki buldı kelbi kelb dirler

Eger boynum büküp üstüm ḡavuşdursam giderken ben

Şunuñ şimdi şu ḡâliyle murâdı ne 'aceb dirler

Etekler der-miyân itsem gezerken sell-i seyf olsam

²¹⁶ Vezni kusurlu olan bu mısra, *BD*'de 5. beytin ikinci mısraıdır. Söz konusu beytler *BD*'de şu şekildedir:

Pûte-i hicrân içinde sîm-tenler 'aşḡına

Gerçi yanur yaḡılır 'aşḡ velî altûn olur

Ehl-i 'aşḡuñ nâlesin ney ḡâmetüñ çeng eyledüñ

Pâdişehsin itdügüñ şimden girü kânûn olur

Görenler hâlûme lâyıķ şuna beş yüz hatab dirler

Baňa maħrem olan maħbûb uzaķdan merħabâ itse

Ne yaķlaşdurdı maħbûbı şu fâsıķ payçe-yâb dirler

Şıla-i raħm içün yârüm gelürse yılda bir kerre

Bu Fikrile gice gündüz yanarlar leb-be-leb dirler

-28-

VĀHĪB

fâ' ilātün fâ' ilātün fâ' ilātün fâ' ilün

Fülk-i ' aşķuñ düşdi cānā baħr-i bī-pāyānuma

Bir eşer yoķ mı şabā semt-i dil-i cānānuma

Şır-ħ̄' arum tıfl iken ol āteş-i ruħsarı gör

Yaķdı dil ķundaķ biraķdı külbe-i aħzānuma

Leşker-i hat çıķdı meydāna bu dem devrān benüm

Şehsüvārum germe dizgin sürme at meydānuma

Ey cefā-cū pence-i cevri-i firāķından senüñ

İtdi tā çāk-ı girībānum benüm dāmānuma

Geç bu gerdāniyyeden²¹⁷ zāhid maķām-ı būselik

Gir uşul ile bu şeb bezm-i meh-i tābānuma

²¹⁷ gerdāniyye: gerdūniyye, mecmua.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

9b Hulle ber-düş-ı ğınāyam baķma hiĉ noķşānuma
Aτlasın virse felek almam ten-i ' uryānuma

Hire eşmüm pertevindendür²¹⁹ ey arĥ-ı deni²²⁰
Ger ğüni ĥurşid²²¹ ursun miĥnet-i tāvānuma

İstemem ĥodbīnligi āyīne-i İskenderi
Virselers āvīze itmeme ğüşe-i eyvānuma²²²

Ben o şāh-ı ser-bülendi' cāz-ğüy-ı ĥikmetem
Kim Felātün-ı İlāhī baş eger fermānuma²²³

Maķşadın cān ise τav' an eylerüm teslīm anı
Söyle şāhum girmesün ğamzeñ bir avuç anuma²²⁴

Oķusun yazsın **Lebīb** ehl-i hüner ķılsun nażar²²⁵
Ķayd olınsun bu ğazel mecmu' a-i ' irfānuma

²¹⁸ LD (Kurtoğlu, 2017: 346-347).

²¹⁹ pertevindendür: pertev-i minnetden, LD.

²²⁰ Mısrada vezin kusurludur.

²²¹ ĥurşid: ĥuşidin, LD.

²²² Bu beyt, LD'de 5. beyttir.

²²³ Bu beyt, LD'de 3. beyttir.

²²⁴ Bu beyt, LD'de 8. beyttir.

²²⁵ ķılsun nażar: takrız edip, LD.

NĀBĪ²²⁶

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Oldı cārī dildeki sevdā dehān-ı hāmeden

Añlanur hāl-i perişānum sevād-ı nāmeden

Cāy-gır olmuş hayāl-i dilberā bir gūne kim

Farq olunmaz dil muşavver meclis-i şeh-nāmeden

Bozdı rengin gāhı şebnem geh sirişk-i ' andelib

' Ākıbet çıkdı çemenden gonca gülgün cāmeden

Meyli var ' uşşāķınıñ kūyındaki gāvğāsına

Ĥande eyler āfitābum girye-i hengāmeden

Beste olmaz dil ĥaṭ [u]²²⁷ hāl-i noķtaya²²⁸

Olsa maĥlaş **Nābiyā** dest-i dil-i ĥod-kāmeden

-31-

[ĀGĀH]²²⁹

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

Şordı o perī luṭf iderek derd-i dilümden

Kimden ideyüm şekve didüm didi elümden

Mi' mār-ı keder-ĥāne-i aġyār iken ol şūĥ

²²⁶ ND (Bilkan, 1993: 801).

²²⁷ Beste olmaz dil ĥaṭ: Beste olmazdum ĥaṭ-ı eş' āra, ND.

²²⁸ Mısrada vezin kusurludur.

²²⁹ AGD (Akpınar, 2006: 477).

Dest-i sitem ü cevr ile yaqđı temelümden²³⁰

-32-

[ĀGĀH]²³¹

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

10a Hattı geldikde bize rām oldı
Ne yamān yirde gün aḥşām oldı

Bāğı hoş meyve-i 'ālemd e bize

Rızqumuz hep ṭama' -ı ḥām oldı

Çeşm-i mestin o mehin yād iderek

Ġonca-i dil gülşen-i bādem²³² oldı²³³

Nāmın almış didügin ehl-i vera'

Duḥter-i rez gibi bed-nām oldı

Yār ile bezmümüz Āgāh bu şeb

Öyle germ oldı ki ḥammām oldı

-33-

[ĀGĀH]²³⁴

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ṭurfe Mañşūram ki dārumdan gelür bŷy-ı şarāb

²³⁰ Bu şiir, *AGD*'de 7 beytlik bir gazeldir.

²³¹ *AGD* (Akpınar, 2006: 543).

²³² gülşen-i bādem: gül-i bādām, *AGD*.

²³³ Mısrada vezin kusurludur.

²³⁴ *AGD* (Akpınar, 2006: 209).

Naḥl-i tākem berg [ü] bārumdan gelür b̄y-1 şarāb

Ārzū-yı la‘ l-i meygūnuñ helāk itse beni

Tā ebed ḥāk-i mezārumdan gelür b̄y-1 şarāb

Ḥaşre teg eşk-i nedāmet şüst ü şū itse yine

Tevbe-i pür-inkisārumdan gelür b̄y-1 şarāb

Rind-i şūfī-meẓheb ü şeyḥ-i ḳalender-meşrebem

Delḳ-i pür-naḳş u nigārumdan gelür b̄y-1 şarāb

“Len terānī” na‘ re-i mestānedür gūş-1 dile

Ṭūr-ı ‘aşḳam kūhsārumdan gelür b̄y-1 şarāb

Şi‘ r-i pür-güftem²³⁵ Āgāh taḥrīr eylesem²³⁶

Ḥāme-i ‘anber-niṣārumdan gelür b̄y-1 şarāb

-34-

[LEBĪB]²³⁷

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

10b Ḥarf atarsın dā‘imā çeşm-i süḥan-güyā ile

Pek kıyarsın‘ aşıḳa zālīm bu istignā ile

Gülleri şerbetleyüp gülşende bī-hūş eyledin

Serv-i nāzum gezme ol gül şerbeti-büyā ile

²³⁵ keyfiyyetüm, AGD: تم وف س, mecmua.

²³⁶ Mısrada vezin kusurludur.

²³⁷ LBD (Kurtoğlu, 2017: 170).

Bāğda sünbülleri şaldın du‘ āya dā’ime
Şalınup gezdin o müşğīn perçem-i mūya ile

Dün raķīb ile gezerken çāk çāk oldum görüp
Böyle iblīsī senūñ gibi melek-sīmā ile

Nām alurdum ben şarılsam yāri sarsam sīneme
Bağlasam bāzuma heykel cünnetü’l-esmā ile

Şimdi ‘ālemde ğazel-gūluk müfīd olmaz **Lebīb**
‘Arz-ı hāl it şadr-ı vālāya hemān şekvā ile

-35-

DĪVĀN

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Ġonca-i verdi ğubāruñ üzre gördüm kākūli
Sanki bir gül üstine naķş eylemişler sünbūli

Cebhesi āyīne-i ħurşīde zeynler virir
Ĥūbyān-ı āleme şalmış nice kez veyl velī

Gözleri teşhīr ider ğamze[leri] ħançer çeker
Pāsbāndur künc-i ħüsnūñde o hāl-i fūlfūli

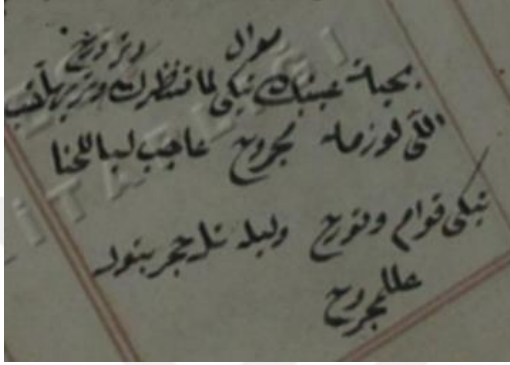
Bezme-i erbāb-ı ‘irfān olmuş o şūĥ-ı cihān
Meyl idinmiş nūş ider cām-ı şarāb-ı ğulgūli

Kūh-ı ğamda ŧimdilük Ferhāda dir ŧıdkī kav(i)l

Ḳanda rūŧen olıcaḲ bilmem bu baḫtum ḫāŧılı

-36-

[MEVÂL]

-37-

[ĀGĀH]²³⁸

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

11a Giryē furŧat virmez itsem rūy-ı raḫŧānuñ ḫayāl

Baŧḫa ḫālet el virür itdükce dāmānuñ ḫayāl

Reŧkden cismümde cān sīnemde dil pür-ıztırāb

Mübtelālardan kim itmiŧ tīr-i müjgānuñ ḫayāl

Ḫaŧre teg ḫākinde yir yir sünbül ü reyḫān çıkar

Eylesem bir kerre kākül²³⁹ anber-efŧānuñ ḫayāl

Ḫāḫırımnda riŧe dönmiŧdür nihāl-i kākülün

²³⁸ AGD (Akpınar, 2006: 425).

²³⁹ kākül-i: zülf-i, AGD.

İtmemek mümkün mi ya serv-i hırāmānuñ hayāl

Şi‘ri **Āgāh**ın n’ola şīrīn-firāk itse dili

Gāh ider la‘ lūñ gehi sīb-i zenehdānuñ hayāl

-38-

[NĀBĪ]²⁴⁰

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Cāy idinsem itmen istib‘ād-ı deyr-i miḥneti

‘Āşıkım bir kāfir-i ḥüsn-i Muḥammed ümmeti

Giceler ‘azm itdügüm ol yāre sāyem ḥavfidur

Bir ṭarīḳ ile ḳabūl itmez maḥabbet şirketi

Ben ki ceyb-i ḥırḳaya çekdüm seri şimden girü

Başına çalsun felek zıll-ı hümāyūn devleti

Mey tökülmiş cāma şunmuş ehl-i ‘irfān cümle mest

Ṭolı dögmüş tarlaya döndürdi devrān şoḫbeti

Kendi miḳdārınca herkes mübtelādur miḥnete

Kimseye virilmedi āsūde-ḫālūñ ḥücceti

Şimdi dehrin tāzesi kimseye itmez iltifāt

---

²⁴⁰ Büküm, M. (2015). Nâbî’nin Bilinmeyen Dört Şiiri. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 1/1, s. 7.

Ehl-i diller **Nābiyā** kimlerle itsün ülfeti

-39-

CÜVÂN

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

11b Mest-i medhūş oldu b̄yından cihān kāküllerüñ
Māhir olmuş dem-be-dem dökmekede an kāküllerüñ

Ehl-i derdi a' n iderdüm ikmet-i Yezdān beā
Başımı sevdāya şaldı nāgehan kāküllerüñ

Zerrece başumda ' aqlum almaa mümkün mi var
Gözlerümden bir nefes olsa nihan kāküllerüñ

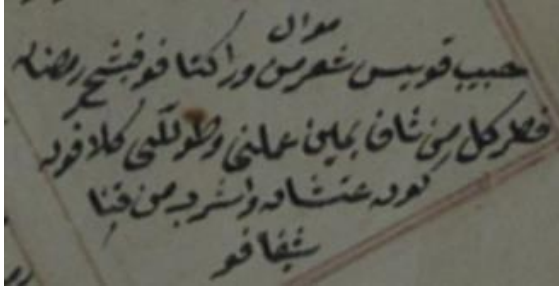
ün ider ' āşıqlaruñ manzūr ılan meh-rūyuña
atl ider cellād gibi virmez aman kāküllerüñ

Der **Cüvān** amze belā eşmüñ belā ebrü belā
Ya beni mecnün iden degül hemān kāküllerüñ

āllerin leşker gibi cem' eylemişdür başına
ālibā itmiş merām cān almaya kāküllerüñ

-40-

[MEVĀL]

-41-

[FUZŪLÎ]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Eyle ser-mestem ki idrāk itmezem dünyā nedür

Ben kimem sāķī olan kimdür mey ü şahbā nedür

Gerçi cānāndan dil-i şeydā içün kām isterem

Şorsa cānān bilmezem kām-ı dil-i şeydā nedür

Vaşldan 'āşık[lar]ı müstağni eyler bir vişāl

'Āşıkā mā' şuk yanında ya bu istiğnā nedür

Ĥikmet-i dünyā vü mā-fī-hā bilen 'ārif degül

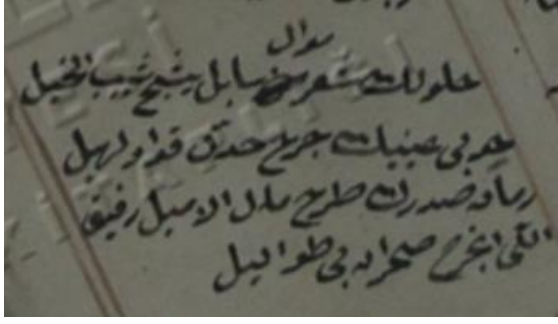
'Ārif oldur bilmeye dünyā vü mā-fī-hā nedür

Āh u feryāduñ **Fuzūlî** incidipdür 'ālemi

Ger belā-yı 'aşk ile hoşnūd isen gavgā nedür

-42-

[MEVĀL]

-43-

[BĀĪ] ²⁴¹

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

12a Läleler bezm-i çemende cām-ı ışret göstürür

Devletinden ĥusrev-i gül ı ayşa ruĥřat göstürür

ı İdgāha varalum dūlāb-ı dilber seyrine

Baĥalum āyīne-i devrān ne şuret göstürür ²⁴²

Mevsim-i gül ı id ile yāre muřāĥib dūřdiler

İki dilber birbirine dil maĥabbet göstürür ²⁴³

Ķaddīne ĥul olmaya gülşen düzilmiş ĥarřıya

Selviler ĥurmiř kemend sehminde ²⁴⁴ ĥāmet göstürür

Bī-sütün-ı ĥamda **Bāĥī** seng-i miĥnet kesmede

Öyle üstāz oldu kim Ferhāda şan ı at göstürür

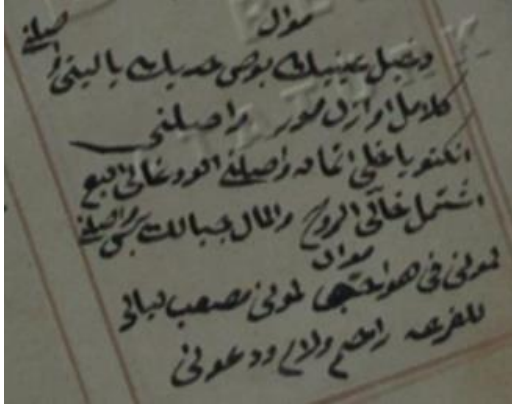
²⁴¹ BD (Küçük, 1994: 95-96).

²⁴² Bu beyt, *BD* 'de 3. beyttir.

²⁴³ Bu beyt, *BD* 'de 2. beyttir.

²⁴⁴ Selviler ĥurmiř kemend sehminde: Servler turmiş çemen sahnında, *BD*.

[MEVÂL]

[FUZÛLÎ]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Ey kemân-ebürü ŧehîd-i nâvek-i müjgânunam

Bulmuşam feyz-i naẓar senden senüñ hayrânunam

Kâkülün târına peyvend itmîŧem cân riŧtesin

Başın için bir teraħħum kı1 ki ser-gerdânunam

Câna meylün var ise ħükm eyle teslîm eyleyem

Pâdiŧâhsın ben senüñ bir bende-i fermânunam

Yılda bir ħurban keserler ħalk-ı 'âlem 'id için

Dem-be-dem sâ' at-be-sâ' at ben senüñ ħurbânunam

N'ola kılsan terk-i mey minnet kılan 'adûlara

N'eyleyem mey neŧ'esin ben kim senüñ hayrânunam

Şâneveş yüz nâvek-i ğam sancılıpdur cānuma

Tā esīr-i halka-i ğīsū-yı müşg-efşānunam

Ey **Fuzūlī** âteş-i âh ile yandurdın beni

Ġālibā şandın ki şem‘-i külbe-i aḫzānunam

-46-

ES‘ AD PAŞA

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

12b Kaysı yektā şanma dünyānuñ nice Mecnūnı var

Mülket-i ‘aşkuñ kemāl-i vüs‘at-i hāmūnı var

Vuşlata cānānı bezl-i cānı meşrūṭ eylemiş

Pādişāhım kişver-i ‘aşkuñ ‘aceb kânūnı var

Ḳadd-i dil-cūsın ḫaṭādır serve teşbih eylemek

Çünkü servin sâdece bir kâmet-i mevzūnı var

Sünbül-i ğīsū [vü] gül-rū ḫāli fülful bu gibi

Ġülsitān-ı ḫüsnüñ ezhār-ı günāgūnı var

Lāf [u] da‘vā-yı enāniyyet ne lāzım‘ākile

Herkesin ‘ālemde biñ māfevki biñ mādūnı var

Tā beni cevri [ü] cefā nāz [u] sürür-ı ḫüsn ile

El-ḫazer kim ‘āşık-ı zāruñ dil-i maḫzūnı var

Nāzeninler nazmımı ser zīb-i ‘ aq̄d eyler benim
Ṭab‘ imuñ muhliş nice böyle dūr-i meknūnı var

-47-

[ĀGĀH]²⁴⁵

mefā‘īlūn mefā‘īlūn fe‘ūlūn

Ġam-ı şām u seherden dād u feryād

Du‘ ā-yı bī-eşerden dād u feryād

Nesin gördük sitemden ġayrı yāruñ

O naḥl-i bī-şemerden dād u feryād

Ḥumāruñ def‘ i mümkin terk-i meyle

Sebebsüz derd-i serden dād u feryād

O şūḥa geçmez oldı gevher-i eşk

Siyeh-rū sīm ü zerden dād u feryād

Ḥased nā-dānlaruñ zevḳine Āgāh

Baḥa cevri-hünerden dād u feryād

-48-

[ḤĀMĪ]

mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlūn

13a Bir yār için ol la‘ l-i güher-bāre ne minnet

Bir buse için ġamze-i Tātāra ne minnet

²⁴⁵ AGD (Akpınar, 2006: 221).

Ağyāra kef-i hāceti keşf eyleme ey dil
Mevlā var iken baḥşış-i ağyāra ne minnet

Şāyān a‘ tā oldıgumuz luḫf-ı Hudādur
Ammā neğam-ı çarḫ-ı sitemkāre ne minnet

Biz kāle-i ‘ aşk[1] aluruz elde ucuzca
Bu mağlaḫa-fersāya bu bāzāra ne minnet

Hāmī gibi rüsvā-yı cihān bir daḫı var mı
Uşla[n]maz aña pend-i güvāreye ne minnet

-49-

[EMİRİ]

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

Firāk-ı ‘ arızuñla ḫün-ı dilden dīde nem çekmiş
Gice kan ağlamış tā şubḫa dek ḫayli sitem çekmiş

Ḥabābāsā benüm keyfiyyetüm ehl-i hevā añlar
Ki baḫr-i ‘ aşka ser-gerdān düşüp girdāb-ı ğam çekmiş

Dilā müjgānlaruñ cem‘ iyyet itmiş katl-i ‘ uşşāka
Niğāh-ı mest tīg almış ele ḫüsni o kim çekmiş

İşitmiş zaḫm-ı peykān ile feryād-ı dil-i zārı
Kazāyı gör ki bizden ol kemān-ebrū elem çekmiş

Seherden ğonca h n- l de g rd m b lb l-i z r 
EmiriveŖ meger s zi cigerden t ze dem  ekmiŖ

-50-

[MAṬLAʿ]

G l n viŖ lin isteyen h rdan ictin b itmez
Zaĥm-ı h rdan h vf iden r h-ı   aŖka gitmez

-51-

[YAḤY ]

m stef  il n m stef  il n m stef  il n m stef  il n

13b D ndi mur d  zre felek devr n biz md r bu gice
S ki  olandur s ġarı c n n biz md r bu gice

Bezm-i Ŗar b itmek gerek ref -i hi c b itmek gerek
C n  keb b itmek gerek mihm n biz md r bu gice

Geld n dil-i maĥz n ile  eŖmi p r itd n h n ile
C m-ı mey-i g lg n ile meyd n biz md r bu gice

Bu neŖve-i h y h y   o z hid y ri ġavġ y   o
Ey m dde i da  v y   o b rhan biz md r bu gice

Yaĥy  ne hoŖdur bezm m z g lz ra geld k Ŗanki biz
B lb lleri s yletmez z c n n biz md r bu gice

[ŞEYHÜ'L-İSLÂM YAHYÂ]²⁴⁶

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Bu tâb ile ruhsâre-i cânâna bakılmaz

Gözler kamaşur mihr-i dıraşsâna bakılmaz

Kuyın dileyen tîr-i belâdan hazer itmez

İkdâm olunur menzil-i ihvâna bakılmaz²⁴⁷

Bakup tırayuñ dir ruḥ-ı zîbâsına âdem

İnşâf odur ol hüsrev-i dîvâna bakılmaz²⁴⁸

Evrâk-ı bahârı görelüm şahn-ı çemende

Gül mevsimidür defter-i dîvâna bakılmaz²⁴⁹

Tenhâ gidelüm seyre dimiş emri o şâhın

Yahyâ burada hâtır-ı yârâna bakılmaz

NESİMİ

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

14a Dilberâ hüsnuñ haṭ-ı Qur'ân degüldür pes nedür

Şüretüñ ve's-şemsü ve'r-raḥmân degüldür pes nedür

²⁴⁶ ŞYD (Kavruk, 2001: 166).

²⁴⁷ Bu beyt, ŞYD'de 3. beyttir.

²⁴⁸ Bu beyt, ŞYD'de 4. beyttir.

²⁴⁹ Bu beyt, ŞYD'de 2. beyttir.

Tā cemālin bedrini gün gördi düşdi der zevāl
Zerrenüñ mihründe ser-gerdān degüldür pes nedür

Ger faḫīh münkirdür ādem vechine kılmaz sücūd
Ḥaḫdan ikrāh eyleyen şeyṭān degül[dür] pes nedür

Sırr-ı tevḫīdün rumūzın bilmeyen bilmez Ḥaḫı
Ehl-i Ḥaḫ ḫatında ol ḫayvān degüldür pes nedür

Ol muvaḫḫid kim Ḥaḫı yüzünde nürdī bī-gümān
Ebcedün ḫarfī āña bürhān degüldür pes nedür

Ey Nesīmī geç ḫamūdan ḫıl temennā vaşl-ı yār
Kim gedā-yı vaşl olan sultān degüldür pes nedür

-54-

NESİMİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Leyletü'l-ḫadrün sevād-ı zülf-i pür-tābındadır

Ve'd-ḫuḫānuñ āfitābı yüzi mehtābındadır

Ey ḫumārın ḫamzesinden fitne-i şatan

Ḫamzesi şol fitnedür kim fitnesi ḫ'ābındadır

Zül-ḫayāt oldı lebünden Ḥızr [u] ' İsā lā-yemūt

Gör bu ḫudret mu' cizi kim la' l-i sīr-ābındadır

Bu âlem sırrıyla Nesîmî ne dünyâ bendedür

Cümle sözlerüñ Haq üzere bendedür²⁵⁰

-55-

NESİMÎ

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

14b Şubh-dem dildarımı gördüm otâğından gelür
Eyle şandum bir melek firdevs bâğından gelür

Yâ meger nür-ı İlahîdür ' iyân oldı yaqîn
Ay ile gün tal' atı gül-gün yañağından gelür

Zülfüñüz Çin-i Hıttâdur Rûm urur müşk-i Hıttâ
Rû siyeh bilmez haţâ gör ki Hıttâ senden gelür

Çeşme-i hayvân hacîldür leblerüñden dâ'imâ
Âb-ı kevser şerbeti şirîn dudağından gelür

Qâmetüñ her serv kim gören şehâ ol cenende
Egilür secde kıllur dudak budakından gelür

Dilberâ sen hüsn ile men' eyleme ben ' aşığı
Qande kim bir gül yete bülbül ferâğından gelür

Ey Nesîmî rûh-perver geldi yârüñden saña
' İsanüñ enfâsıdur yârin dudağından gelür

---

²⁵⁰ Beyitte vezin kusurludur.

-56-

NESİMİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

‘Āşık-ı dīdār olanlar dünye mālından geçer
N’eylesün ol taht [u] tacı mülk ü mālından geçer

Ne ‘aceb sevdā imiş sevdā-yı zülfün ey şanem
Kim ki şol sevdāya düşdi kıl u kâlinden geçer

Hüsnünün keyfiyyetinden buldı ‘aşık tal‘ atı
Atlas-ı kemhâyı n’eyler belki şalından geçer

Dem-be-dem dilber yolında bu hayâli gönlümün
Güiyâ bir geçtdür ki âb-ı la‘ lünden geçer

Nice ‘izzet bulmasun ya hürmeti bād-ı şabâ
Her seher oldukça yârün zülf-i dälinden geçer

Ben haţâ kıldum sen ey şâh lütfunün pâyânı yok
Kul günâhla bizi çün sultân vebälinden geçer

Dünye hâlile mülk ü mālın kıl vaqâhat
Bende lev-m-i devlet anuñçün Nesimî bed-fi‘ âlinden geçer²⁵¹

-57-

---

²⁵¹ Beyitte vezin kusurludur.

NESİMİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

15a Çarh elinden göz yaşı çağlar gelür çağlar geçer

Bu 'aceb dünyā imiş çağlar gelür çağlar geçer

Müşkülüm budur benüm kim yārdan ayru düşmişem

Görmezem gül yüzini aylar gelür aylar geçer

Senden ayru kimseye meyl itmemek için gönül

Zülflerüñ ucından bağlar gelür bağlar geçer²⁵²

Gibi furgān²⁵³ iderüm [ben] her gice tā şubh-dem

Dilberüñ cevrin çeken inler gelür inler geçer

Bu Nesīmī kuluñı vaşlına sen şād eylegil²⁵⁴

İşigünde dem-be-dem ağlar gelür ağlar geçer

-58-

[NİYAZİ]²⁵⁵

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Gönül seccāde üzre cālis ol tesbīhsiz tırma

Namāz ehlinden özgeyle şaķın sen tırma oturma

'İbādet üzre ol dā'im iki 'ālemde 'izzet bul

²⁵² Beyitte vezin kusurludur.

²⁵³

²⁵⁴

²⁵⁵ Mecmuada şiirin başlığında Hāķķī mahlası kayıtlıdır.

Dem-â-dem al vücû‘ bul tâze cân bu nefsi yaturma

Yüzüñ sür yirlere gel buriyâ tek mescid içinde

Otur minber gibi dâ’im kafeste kuş gibi tırma

Müezzin na‘ mesin diñle tağılsın dilde teşvişüñ

Cehennem kapın açdurma ‘uyüb-ı nâsdan şorma

Cemâ‘ atle namâzı terk iden tölmiş kudüretler

Anuñ terkiyle luţf it bir kudüret sen de arturma

Haţib u vâ‘ izüñ ef‘ âl ü aqvâline ol tâbi‘

İmâmuñ gayrısına kendüñi zinhâr taşurma

Niyâzî tã‘ ati terk eylemek bu‘ d u foğulluğdur

Kerem kıl terk-i tã‘ atle şaşup da haqqı şaşurma

-59-

‘ÂŞIK ‘ÖMER

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 15b Ehl-i diller içre ‘irfânum diyen gelsün beri
‘İlm-i deryâ içre ‘ummânum diyen gelsün beri
Tâb‘-ı deryâlar gibi cüş [u] ħurüş itsün müdâm
Gevher-i ma‘ nâya ben kânum diyen gelsün beri

Şi‘ r-i mevzün isterüm ħilâfı istemem²⁵⁶

²⁵⁶ Mısrada vezin kusurludur.

Söz hemân yeksan gerekdür ihtilâfı istemem
Da‘ vâya ma‘ nâ gerek lâf [u] güzâfı istemem
Ben dağı bir merd-i meydânum diyen gelsün beri

Nutğını hem dürr-i meknûn ıtab‘ını deryâ idüp
Kendüni fenn-i ma‘ ârifde bugün hem-tâ idüp
Her ne yüzden şâ‘irin bahasını icrâ idüp
Hem rumûz-ı şâhib-iz‘ânım diyen gelsün beri

Fenn-i nazm içre bugün yektâ benüm ey zâhidâ
Şöyle bildüm ben seni kim ibtidâdan intihâ
İşde ben ‘Âşık ‘Ömer meydân-ı hünerde
Şöyle bir merd-i sühendânum diyen gelsün beri

-60-

‘ÂŞIK ‘ÖMER²⁵⁷

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Ol ıtabībüm itmedi derdüme dermân aqçesiz
Merhem idüp yâremi şarmadı bir ân aqçesiz
Bu zamânuñ dilberinde yoğ imiş aşlâ vefâ
Çok aradum bulmadum bir tâze yârân aqçesiz

Gice gündüz her zamân bu baır-i ‘aşkı boyladum
Sözümüñ taḥkîki budur ol sebebden söyledüm
Dirler idi güç imiş hem tecrîbe eyledüm²⁵⁸

²⁵⁷ Bu şiir, Âşık Ömer Divanında bulunmamaktadır.

²⁵⁸ Mısrada vezin kusurludur.

Teklîf itdüm gelmedi odaya yārān aķçesiz

İbtidādan ben seninüm didi ol ķaşı kemān

Anuñ için eyledüm bu sırrı aña ben ‘ıyān

Pāyine yüzler süreyin diye gördüm e’l-amān

Bir gicecik olmadı yanumda mihmān aķçesiz

Bilemedüm ‘āşık oldum ol vefāsız dilbere

Meyl idermiş ol daħı şūfī gibi sīm [ü] zere

Hep görenler didiler yazık bu ‘Āşık ‘Ömere

Baķmadı hiç yüzüme zülf-i perişānum aķçesiz²⁵⁹

-61-

‘ĀŞIK ‘ÖMER²⁶⁰

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 16a Bizi yoķdan var iden Mevlāyı ben bilmez miyüm
Hem Ebū Bekir ‘Ömer ‘Oşmānı ben bilmez miyüm
Evveli Ādem Şafīyu’llāh degül mi aşlumuz
Mezhebüm İmām A‘ zām Nu‘ mānı ben bilmez miyüm²⁶¹

Cümle nāsı bir avuç hākden yaratdı Yaradan

Hāzret-i İbrāhime gör āteşi gülzār iden

Hāķ Te‘ālā cümlemizi hāķ iden hep yāradan

Cümlenüñ ma‘būdı ol sultānı ben bilmez miyüm

²⁵⁹ Mısrada vezin kusurludur.

²⁶⁰ AÖD (Ergun, 1935 : 241).

²⁶¹ Mısrada vezin kusurludur.

Fahr-ı ʿālem Hāq resūlidür cihānuñ serveri
Hāzret-i Hāma degül mi ʿālemüñ gerçek eri
Hāzret-i ʿAlī degül mi erlerüñ şīr-i neri
Ol şīr-i Yezdān olan arslanı ben bilmez miyüm

İmām Hāsan Hüseyn Kerbelāda oldı şehīd²⁶²
Hacı Bektāşı eylerler ziyāret²⁶³ her māh [u] ʿīd²⁶⁴
ʿĀdeme cennetde aġu virüp oldı nā-ümīd
Cümle nāsı azdıran şeyṭānı ben bilmez miyüm

Dir ʿÖmer Mūsā Kelīmu'llāh gelürdi bī-ḥitāb
ʿĀlemi nūr-ı müzeyyen kıllur idi māh-tāb
Biri İncīl biri Tevrāt biri Zebūr dört kitāb
Hāzret-i Resūle inen Qur'ānı²⁶⁵ ben bilmez miyüm²⁶⁶

-62-

ʿĀŞIĞ ʿÖMER²⁶⁷

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Şu ʿle şalmış ʿāleme pür-nūr-ı ezherdür güneş
Ol yedi yıldız ki dirler cümleye serdür güneş
Her gedānuñ pāyüñe yüz sürdiğiçün dem-be-dem
Kādr ile rif at bulup eflāke hem-serdür güneş

²⁶² Mısrada vezin kusurludur.

²⁶³ eylerler ziyāret: ziyāret edeler, AÖD.

²⁶⁴ Mısrada vezin kusurludur.

²⁶⁵ Hāzret-i Resūle inen Qur'ānı: Hak Muhammede inen Furkanı, AÖD.

²⁶⁶ Mısrada vezin kusurludur.

²⁶⁷ AÖD (Ergun, 1935: 351).

Yılda bir kerre hemân devr eyler ol murğ-ı cinân

On iki burc hem yigirmi dört menâzil âşiyân

Aya ‘âşıkdur alup destine altun şem‘ dān

İştiyâkından gezer çarhı kalenderdür güneş

Eyledi şarğdan tülû‘ kıldı müzeyyen hāmeler

Heft iklîme tolanmağa bezendi nāmeler

Zerler leşkerini giymiş gümüş cāmeler²⁶⁸

‘Azme ğarb idüp gider sulţān-ı hāverdür güneş

Mihr [ü] māha gök yüzi çünkim olupdur cilveger

Şām olunca birisin cevlān ider biri seher

Lütf olunmışdur Hudānuñ feyzi yüzinden meger

Hāki altun itmede kimyāya ekberdür güneş

Burc-ı devletden tülû‘ eyler çārḫānı ser-te-ser²⁶⁹

İrgürür ‘ālemlere nūr-ı İlāhiden eser

Şām-ı zulmetden ḫalāş eyler cihānı ser-te-ser

Ḳadrini ‘Āşık ‘Ömer bilsin ne gevherdür güneş

-63-

‘ĀŞIK ‘ÖMER

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

16b Bir kolay şan‘ at şanup herkes buna kılmış heves

Ol sebebden bulmazuz bir şādık ‘âşık ²⁷⁰

²⁶⁸ Mısrada vezin kusurludur.

²⁶⁹ Mısrada vezin kusurludur.

²⁷⁰ Bu ve sonraki mısralarda vezin kusurludur.

Tā halk severler benüm ittibā' uma virmez kes
O ŧetr-i bī-pākı n'eyler ŧūretā ğāzī ceres

Çaķıl taşı güher olmaz ŧaķlasan ŧanduğ ile
Karğa ŧāvusa döner mi egreti kıuyruğ ile
Kendüni kılsa müzeyyen biñ kanād kıuyruğ ile
Uçmada ŧu murğ-ı ' anķāya döner mi kerkes²⁷¹

Toprağ üzre her ne ekseñ dāne aŧlına çeker
Dir nebī dünyāda kim darı dürer buğday eker
Arı kıuşı tūḡı olmaz yise biñ kanḡar ŧeker
Bülbül olmaz serçenüñ itseñ yerin altun kıafes

Gerçi el üstinde el ' arŧa çıkınca pāyedür
Ba' zılar elden ayaķdan bī-ħaber fer-māyedür
Sözi gevheri didikleri ' aŧıķa sermāyedür²⁷²
Olur olmaz yerde ħarc itme gider elden nefes

Nice cāhiller yanında mat olur bir kāmilüñ
Yaħŧi kim yanında pesdür her kelāmı cāhilüñ
Dört kitābı oķusañ kıalbine ŧığmaz cāhilüñ
Yitiŧür ' Āŧıķ ' Ömer sen bāri pesdür sözi kes

-64-

GEVHERİ

²⁷¹ Mısrada vezin kusurludur.

²⁷² Mısrada vezin kusurludur.

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Ne senüñ gibi baña bir dilber-i mümtāz bulunur²⁷³

Ne benüm gibi saña ‘ aşık-ı hem-rāz bulunur

Rūmdur güzeller bunda kıatı çokdur ammā²⁷⁴

Sen kıadar şivesi çok şūh-ı cihān az bulunur

Gel senüñle güzelüm ‘ azm-i gülistān idelüm

Bülbül[i] ağladalum ğoncayı ħandān idelüm

Bezm-i şāhāne kıurup şöħbet-i ‘ irfān idelüm

Yine āhengümüze bir iki dem-sāz bulunur

Ayağuñ tozına yüz sürmege ruħşat bulamam

Saña aħvālümü añ[lat]mağa fırsat bulamam

Lebüñi öpmege bir ğüşe-i ħalvet bulamam

Ķorķarum arada bir ğamze-i ğammāz bulunur

-65-

[YŪSUF] ZİYĀ PAŞA]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

17a Cām-ı endūh-ı felekden şimdi maĥmūrlardanuz

Ya‘ ni bezm-i dil-rubādan dūr [u] mehcūrlardanuz

Birbirin ta‘ kıīb idüp gelmekdedür seng-i kıazā

Her kıarıfdan ħātır-ı nā-şād-ı meksūrlardanuz

²⁷³ Mısrada vezin kusurludur.

²⁷⁴ Mısrada vezin kusurludur.

Ṭālī'üm taḥrīr idince ḥāme-i şun'î ḳader
Ġālibā ser defter-i hicrāna meşṭurlardanuz

Ser-fürū itmez iken dünyā içün a' lālara
Şimdi ednāya mümāşāt ile mecbūrlardanuz

Kim behā olsa n'ola kālā-yi şirīn ey **Ziyā**
Ḳadr-i eş'ār içre şimdi maḡdūrlardanuz²⁷⁵

Ben bu dehre n'eyledüm bilmem ne taḳşīr eyledüm
Kim yanında ḥāliyā me'yūs [u] maḳḥūrlardanuz
Devr-i nā-sāz-ı felekden çekdügüm Mevlā bilür
Gerçi biz iḳbāl ile 'ālemde meşḥūrlardanuz

-66-

'ĀŞIḲ 'ÖMER

11'li Hece Ölçüsü

İrmedūñ murāda irmedūñ ḥālā
Var mıdur evvelde irdügūñ gönül
Muḥaşşal rūḥ mıdur ser midür ḥālā
Dil midür dil-dāra virdigūñ gönül
Ma'lūm-ı ḥālūñdür 'ulūm-ı esrār
Mülk-i mu'ammāda olduñsa ser-dār
Kemāl-i 'ilm ile māhirligūñ var

²⁷⁵ Mısrada vezin kusurludur.

Odur haşma gögüs gerdüğün gönül

Diñle her kelāmum keremdür saña

Her dürr [ü] gevher [ü] iremdür saña

Kim ‘aşırda gelmedün elem saña

O demler ‘älemler sürdüğün gönül

‘Ömer müdām hevālarda degüldür

Ser-i rāhuñda semālarda degüldür

Kesildüm ol hevālarda degüldür

‘İlimdür ‘allāme gördüğün gönül

-67-

MÜSTEZÂD²⁷⁶

mef’ülü mefā’îlü mefā’îlü fe’ülün

17b Ey serv-i sehî sen gireli nâz ile bâğa

Ser çekmedi ‘ar‘ar

Çün ‘ālî nesebler özini şaldı ayağa

Çul oldı şanavber

Zülfün serinden sevdâ yeli esdi başuma²⁷⁷

Cân oldı mu‘athtar

Çanğı çiçegün kokuşdı degdi dimāğa

Reyhân mı’dı bilmem

²⁷⁶ AÖD (Ergun, 1935: 351).

²⁷⁷ Mısrada vezin kusurludur.

Ol la' l-i lebinden istedüm bir memlũ kãse²⁷⁸

Ser-ħoş mı'dı bilmem

Çeşmi beni öldürmege yapışdı bıçağa

Çekdi baña ħançer

Bir dâne içün gör nice kuş düşdi duzağa

Dãm oldu musahħar

Tağlarda biter yüzi kıara başı aşığa

Қaygılı mükedder

Dünyâda **Fuzũlĩ** gözi ger ağlaya gitse

Zülfũñ hevesinden

Raħmet yağışı toprağınıñ üstüne yağa

Қabr ola münevver

-68-

[ADLİ]

ĠAZEL-İ SULTAN SELİM²⁷⁹ TAĦMİS-İ SULTAN MAĦMŪD

fe' ilātũn fe' ilātũn fe' ilātũn fe' ilũn

- 19a Söylesem derd-i derũnum baña her cãn ağlar
Bãğ-ı cennetde olan ħũr ile ğılmãn ağlar
Zārımı eylese gũş bülbül-i ħandãn ağlar
Rũz [u] şeb derdũñ ile dĩdelerũm kıan ağlar
Vãkıf olan benũm esrãrĩma her ân ağlar

²⁷⁸ Mısrada vezin kusurludur.

²⁷⁹ Selĩm: Süleymãn, mecmua.

Oldı āvāre dil-i baht-ı siyah mesdūdum
Kemlögüm yoğ idi bir şahşa bilür ma‘būdum
‘Ākıbet cānuma kaçd itdi benüm maḥsūdum
Kimse fehm itmedi ḥayfā ki nedür maḥşūdum
Gice gündüz ne için dīdelerüm ḳan ağlar

İşte ben gitdüm eyā terk idüben cān u teni
İntikāmum ḳomıya Ḥāzret-i Allāhu Ğanī
Eyledüm Ḥaḳḳa ḥavāle baña kemlük ideni
Dāğ-ı sīnem göricek ḥūn ile ālūde beni
Raḥm idüp ḥālūme ezhār-ı gülistān ağlar

Gūşe-i ğamda figān eyler iken zār [u] ğarīb
Nice taḳduñ reseni gerdāna ey dest-i raḳīb
Şanki ḳopdı başuma rüz-ı ḳıyāmetde mehīb
Göricek derd-i dil-i zārımı raḥm itdi ṭabīb
Didi ey ḥaste-i hicrān saña dermān ağlar

Felegüñ çarḥı bu dem ‘aksine itdi devrān
Ḥāl-i derd-i dilümi nice kez itdüm beyān
Cāna kaçd itdi öñüm itmiş idüm çok iḥsān
Yine raḥm eylemez aşlā baña ol āfet-i cān
Böyle bī-mār görüp ḥālūme yārān ağlar

‘Adliyā āh idegör geldi firāḳ eyyāmı
Şerbet-i cām-ı şehādetden içüp gül-fāmı
Ḳalmadı ağlamaduḳ gūş iden ol ālāmı

Derd ile rüyına bağduğca senüñ **İlhāmī**
Gerçi ĥandān olur ammā cigeri şan ağlar

-69-

[SİLVANLI ‘ ĀŞIK]

11’li Hece Ölçüsü

20a Bād-1 řabā sen Mevlāyı seversin

‘ Arz-1 ĥālüm yāre didin ne didi

Cünün-1 ‘ aşđ olmış ‘ āşık-1 şeydā

Gözleri ĥumāra didin ne didi

Urup ĥançer ile şanlar şaçıcı

Ĥarāmī bağışlı cāna kıyıcı

Ezel ikrar virüp soñra dönüci

Bu şavl üzre yāre didin ne didi

Uğruya şomışam cān ile başı

Ĥabībüm ĥal eyle bu müşkül işi

Silvanlı ‘ Āşıkuñ soñn yağarışi

Gözleri ĥumāra didin ne didi

-70-

[KOŞMA]

11’li Hece Ölçüsü

Diyelüm ki mey içmişsin güzelüm

Reft olinmiş cemālinden o perde

Çoğ da varma Ĥüseyn neye be zālīm

Şadāmuzı incitmesün o perde

Emer iken ağ buğanın kınadı
Kanatmadum sen çıkardın kınadı
Kırpılıpdur ben ‘āşıkun kınadı
Ezel gibi kılmamışdur o perde

Ba‘zı ‘āşık bu sözümi zem añlar
Ben söylerüm nazlı yārüm zem añlar
Yār yār ile konuşdığı zamanlar
Emer şirin leblerinden o perde

-71-

[ŞİRİNİ]

11’li Hece Ölçüsü

20b Bād-ı şabā selām eyle o yāre
Gelür kendi gelsün ben gelebilmem
Yurdını terk eylesün bizüm diyāre
Gelür kendi gelsün ben gelebilmem

Tā ezelden ‘ādet böyle kırılmış
Ululardan kıānun böyle olınmış
Ben hasteyüm kendi tabīb bulunmuş
Gelür kendi gelsün ben gelebilmem

Şiriniyem dirüm yāre söz budur
Dimişem ve dirüm dünki söz budur

Yāre doğrı cevāb şuñ ki söz budur
Gelür kendi gelsün ben gelebilmem

-72-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Bu ğarīb göñlümüñ nesin şorarsın
Her dem yār elinden yaralı sīne
Dost merhem itmezse şāğalmaz yaram
Ölür de giderüm yaralı sīne

Sīnemde dögündür yāre var söyle
Ṭabīb başuñ içün yāre var söyle
Mevlāyı seversen yāre var söyle
Biñ nazār eylesün yaralı sīne

Sīnem şerḥ şerḥ olmuş yaraladığın
Yār kendi bilmez mi paraladığın
Kendi raḥm itmezse yaraladığın
Kim qarışur onuñ yaralısına

-73-

[ŞİRİNİ]

11'li Hece Ölçüsü

21a Bagzı güzellerde gör biraz olur
Nâ lâ dir gül ilen derdini bilmez
Gider gelür bir nā-merde yār olur

Niçün ben ‘ âşîkuñ qadrini bilmez

İnan olmaz o dilberüñ fendine

Ne diline ikrârına andına

Zann ider kim bir bayadur kendine

Birini bilür hep dördini bilmez

Şîrînüñ sevdügi zātı Gürcîdür

Dehānı şadefdür dişi incidür

Herkesin yarası kendin incüdür

Hiç kimse kimsenüñ derdini bilmez

-74-

[KOŞMA]

11’li Hece Ölçüsü

Üç maḥlûbum vardur ey güzel senden

Biri gerdân biri bu ḥaḥ biri sînedür

Üç ḥarf ile ismüñ ezber eyledüm

Biri dal biri ye biri sînedür

Dal ḥarfüñ oқudum bir sine baқmam

Ḥâşâ senden ğayrı birsine baқmam

Dünyâ güzel olsa birsine baқmam

Benüm ârzümānum bir sanadur

Fedâ olsun la’li yâḳut sana der

Ben o yâri görmiyeli senedür

Ancağ bu sefilũn göyni sanadur
Degül senden ğayrı birisinedür

-75-

[ĤATMĪ]

11'li Hece Ölçüsü

21b ʿ Ārife işāret nā-dāna kötek
Olağılmışdur süver aralığda
Bir raqīb birũn iki olmasun
Bed-ĥũyluğ idersen sen aralığda

Raqībler biriküp cümle cemʿ olmuş
Zemānede aşil-zāde kim qalmış
Eyledüm dīdelerüm qana dolmuş
Ayāğ düşmişüz biz aralığda

Ĥatmī dir yād ider yüz bilen yoğdur
Nānı yiyen çoğdur duz bilen yoğdur
Ses işiden çoğdur söz bilen yoğdur
Qaldur ʿ aşıq çalma saz aralığda

-76-

[ŞĪRĪNĪ]

11'li Hece Ölçüsü

İdrākın var ise fehm eyle düşün
Sen bu bezmin eşk ü zārı degülsin
Bir dağı olmuşsın mihekkde altun

Hâşıl muhliş şimden ‘arı degülsin

Dīdemden aqıtdın kanlı yaşı sen
Hiçbir gün atmazsın boşa daşı sen
Mühre şatan çerçilerün başı sen
Amma gevheride ħardār degülsin

Şīrīn tabīb em eyle sen ağırma
Didüm zālīm āteş şalma bağırma
Şād günümde cān virürdin uğırma
Kem günümüñ kafa-dārı degülsin

-77-

[KOŞMA]

11’li Hece Ölçüsü

22a Leylām senüñ o ħumār baqışın
Mest-i maĥmūr itdi o gözler beni
O ne göz süzişdür o ne baqışdur
Mecnün itmiş şimdi o gözler beni

Dudaqlaruñ la‘ l-i şīrīn cān dermānidur
Sevdüğüm her zaman iĥsān kānidur
La‘ lüñ şīrīn cān dermānidur
Kimse gözlemezse o gözler beni

Qaşuñ yadur kiprigün oğdur
Qara qaş qara göz herkesde çoğdur

Senüñ a' lā gözün kimsede yoğdur

Şimdi abdāl itmiş o gözler beni

-78-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Senden ayrıralı ey felek-simā

Uğramışum dürlü dürlü derde ben

Ne yir benüm mekānumdur ne semā

Ne gökdeyüm ne sākinüm yirde ben

İnan eyle ben 'āşıkun sözine

Ĥun bağrum yakma 'aşkın közine

Senden ġayı bir yoşmanun yüzine

'Ahdüm olsun bakmayayum bir de ben

Saña ma' lüm olsun ey lebi kıandüm

'Adular dir sevme severüm kendüm

Şanma ki vazgeldüm benüm efendüm

Ölürsem 'aşkınam ġurda ben

-79-

[ŞİRİNİ]

11'li Hece Ölçüsü

22b Biraz benüm ile muğabbet itse

Ezelki göz ile baksa da güzel

Ola ki dimişüm bir acı şoğbet

Mānī‘ yok başuma kaçsa da güzel

Hani senlen sürdigümüz hoş günler

Ara yirde itdigümüz yeminler

‘Ahdliyüm kavlüme koydum düğünler

Çekerüm sineme ağ şada güzel

Havâş tegi deryâlara hâ dalma

Seksen virüp toqzan virüp yüz alma

Güzel kısmı yüz virürse yüz alma

İster seni bir gün iḥşâda güzel

Şirīniyem bensüz yāri n’eylerüm

Kem cevābı boş ikrārı n’eylerüm

Çünkü semenderüm nārı n’eylerüm

Yanar mıyum beni yaqsa da güzel

-80-

TECNİS-İ CİGALI

11’li Hece Ölçüsü

Nazlı dilber müştākınım ben senüñ

Nice bir dirnekle ḥasretli qalam

Nic’olur ḥālüm

Ḥālüm neye varur giceler sensüz

Şubḥa dek yanarum lebleri balum

Gerdānı ḥālüm

H alleri d zilmif ağ gerd ni a
B -vefaluğ d fmez ağam Őanu a
G n l ister g hi varam yanu a
 ster m varayum  ameti d lum
Hiç yitmez el m

El m atsam dal el mde  z l r
Siyah h ller ağ gerd na d zil r
Bilmez misin benim bağrım ezil r
Her seni g rdikçe ey  anlı z lim
Budur ahv l m

-81-

TECN S-  CIGALI

11'li Hece  lç s 

23a H fa itd m sa a vird m g nl mi
Al beni  oynu a Őakla y dig r
Hey g l y zli y r
 aŐm  ara h ni g z n s zende
 orkarum beni ide k k l n ber-d r
H ka  Őik r

 Őik re gezme başı bel lı
Bir y zi g neŐd r biri el lı
H yli demd r sa a  ullar olalı
 apunda bekler m gel sineye Şar
Olağ  afa-d r

Ḳafa-dārılık kıymetini bilesin
Bilesin de gerek söze gelesin
Bir gün olur baña sāķī olasın
Dolduraḳ senüñ ile içek berāber
Gözleri ḥumār

Ḥumārdur gözleri bir kez süzende
Gīsūları al yanaḡa düzende
Feri bunu derdim dimiş yazanda
Dökilür başuma sere her ne var
Olmışam bızār

-82-

[ŞİRİNİ]

11'li Hece Ölçüsü

Dilerüm zü'l-celāl Bārī Ḥudādan
Mürd olanda raķīb tersine yatsın
Çünki beni yār bābından eyledi
Kendü de sinde tersine yatsın

Müdde'iler bugün bir şuda ḳaldı
Bir oldı sözleri bir şuda ḳaldı
Terledi güzel yār bir şuda ḳaldı
Ḳoymadı bir laḡza tersine yatsın

Yaḳılur meskeni yār yaḡsın biraz

Yardinsa bağrımı yar yağsın biraz
Şar s̄inen s̄ineme yār yağsın biraz
Terlesin memeler ter s̄ine yatsın

Sāk̄ī mey vir ser-mest olsun da hemān
Her ne ki olur bugūn olsun da hemān
Ş̄ir̄inī dir rađīb ōlsūn de hemān
İster egri diler tersine yatsın

-83-

[GEVHERĪ]

11'li Hece Ölçüsü

23b Aça yollum bu cefālar nice bir
Hiç ider mi bu cefāyı yār yāre
Rūşen eyle bu gōñlümi aça bir
Sen de bugūn bir 'āşıka yār yāre

Gice gündüz ismūñ dūşmez dilūmden
Būlbūl tegi cūdā dūşdüm gülūmden
Dögüşsüz ğavĝasuz kendi elūmden
Gōñlümüzi bend eylemiş yār yāre

Yār degūlüm ben bu 'aşka nōkerüm
Gözlerūmden āb-ı ḥasret dōkerüm
Bađr-i ğamuñ fırtunasın çekerüm
Korđarum ki yüz göstere yār yāre

Gevherī dir kimse bilmez derdimi

Felek aldı vaṭanımı yurdımı

Efendümden cüdā düşdüm gördi mi

ƆorƆarum ki dīdelerüm yār yāre

-84-

[**ŞİRİNİ**]

11'li Hece Ölçüsü

Dilüm dönmez teklīf idem yār seni

Bezm-i da' vāmuzı göre Yaradan

Böylesüne bilmez idüm ben seni

Anuñ için and içerdüm yaradan

Yaralıyum yāre gösder yaramı

Kendi vurmış kendü görsin yara mı

Hiç kimseler şağaldamaz yaramı

Meger ona ' ilāc ide yaradan

Şirini dir benüm sözüm yāredür

Sīnem üzre Ɔatl işler yāredür

Benüm yaram şağalanmaz yaradur

Meger ona ' ilāc ide yaradan

-85-

[**KOŞMA**]

11'li Hece Ölçüsü

24a Bugün başs eylemiş gül ile lāle

Gül de dir ki bāğ [u] bāğ-bān benümdür

Senüñ neyin vardur ey misk-i lāle

Açılan ğonca-i ħandan benümdür

Lāle dir ki ben lāleyüm gerçekli

Dört yanumda dürli elvān çekçekli

Ben ol ħekimüm ki Lokmān köçekli

Her ne derde dermān disen benümdür

Gül de dir ki ben resülün teriyüm

Ezelī yok idüm andan beriyüm

Çiçekler içinde ben sevgüliyüm

Her seħer ötişen şeydā benümdür

Lāledir ki ben laleyüm besteyüm

Peyğamberün dizi üzre desdeyüm

İmām A'zām ħapusınuñ üstüyüm

Gökden inen yaşıl Furħān benümdür

Nemi dir ki gelsin bugün dosd olağ

Şoyın libāsları ħırħa-pūş olağ

Ķoyun a' dāveti dil-i rast olağ

İkiñüze degül noğşan benümdür

-86-

[MANŞUR]

11'li Hece Ölçüsü

Degme benüm ğamlı yaslı gön̄lüme

Ĝafletden incinür s̄ine yandurur

O yārũñ sevdāsı ola bende var

Serümden tũtuşur s̄ine yandurur

Ķaşlaruñ çatupsın öyle büzmeğe

Şimdi gön̄ül virdin öyle yüzmeğe

Sunalar gelmişdür göle yüzmeğe

Yanacağdum alur s̄ine yandurur

Nuzeri **Manşur** dir dağı nem ħaldı

Söküldi fermānum dağı nem ħaldı

Güzeller içinde dağı nem ħaldı

Āğir bu derd beni s̄ine yandurur

-87-

[CÜVĀN]

11'li Hece Ölçüsü

- 24b** Servi boylum saña meftũn olalı
Ağam senden ne gün gördüm ne kemāl
Hemān ceğd it pāk ideğör lisānuñ
Ne kem söyle kāmillerden ne kemāl
- Bir nazār ħıl Ceyħun Furat Murāda
İsimlerde gön̄ül mā'ıl Murāda
Sen ki beni ħasret itdin murāda
Sen de ben tek ne ferağ bul ne kemāl

Bir gün olur dilde beni yār ana
İnşāf virsün Hāḡ baḡrımı yarana
Cān telef it **Cūvān** ʿārif yārāna
Cāhillerde ne hūner var ne kemāl

-88-

[MANŞUR]

11'li Hece Ölçüsü

Bāḡ-bān oldum bir bāḡ dikedüm biçerdüm
Yüz şecer yitürdüm o daḡı bile
Yeni ʿaşḡın urulmuşam gezerüm
Daşırum sīnemde o daḡı bile

Bire bire güzel didügin olsun
Şād günüñ sīnemde gördügin olsun
Kem sözüñ sīnemde kör dügin olsun
Baḡlıyum gezerüm o daḡı bile

Nuzeri **Manşur** dir biri düşerse
ʿArz-ı hāl virmek yiri düşerse
ʿAhdüm olsun raḡīb beri düşerse
Öz elümle çekem o daḡı bile

-89-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

25a Ğonca-i ruĥlaruñ ğül açılınca

Dalda duran ĥârı mest ider

Nâz ile böyle şalınup geçince

Servi ĥaddin o çınarı mest ider

Perçemüñ telini boynuma taĥsan

Vücûdum ĥâl idüp aşĥ ile yaĥsan

Geçerken nâz ile yüzüme baĥsan

Nim nigâhın dil efkârı mest ider

Ben aşıĥdan pinhân itme yüziñ

Doldurma baĥruma bu nâr-ı söziñ

Mest-i cefâ eyle ğel süzme göziñ

Bu ciddi bî-ĥarârı mest ider

-90-

[ŞİRİNİ]

11'li Hece Ölçüsü

Elâ ğözli dilber âfitâb yüzüñ

Levin levin döner ne dilberlenür

Vücûduñ şadefdür cemâlüñ ğüneş

Âyine ğerdânuñ ne mermerlenür

Elif midür ĥaddüñ dal mıdur bilmem

Ķandîl buĥâhında ĥâl midür bilmem

Âb-ı kevşer midür bal mıdur bilmem

Emdikce leblerüñ ne sükkerlenür

Āfitāb cemālũñ ŧems ile ŧeref
ŧavķı virdi māh [u] mih(i)rden ŧeref
Lem-yezel yaratmıŧ dehānuñ ŧadef
Dendān dıŧlerũñ ne gevherlenür

Ben **ŧirini** bu derd ile ķalmasun
Bir bũse vir ħasret ile ölmesün
ŧekā mıdur ŧormak ˆ ayıb olmasun
O gül yanaķlarũñ ne aķmerlenür

-91-

[CEDİDİ]

11'li Hece Ölçüsü

25b ˆ Andelibüm güller ķoy fiġān itsün
Ġonca-fem ħ ˆ ābından tek uyandursun
Nā-dān ŧabīb yaralarum ŧarmadan
Ġamzesiyle baġrum tek o yandursun

Yārũñ ħũb ismine aman didiler
Ben ˆ āŧıķ murāduñ aman didiler
ˆ Arz-ı ħāl virmesi aman didiler
ˆ Adũlar yanından tek uyandursun

Zaķm-ı hicir alduķca yaķa nār
Teŧne dilüm lebin emse yaķa nār
Revā mıdur ben **Cedidi** yaķa nār

İl odı yaqmasun tek o yandursun

-92-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Şimden girü ey mäh yüzli efendüm

Vaţanum olupdur yâr diyâr diyâr

Her seherde gülşen içre ağlarum

Ümîdüm var bil yâr diyâr diyâr

Tabîb baqmaz sîne sızlar o yaram

Oñmaz qalundur yine o yaram

Ŧıg oluben qara baqrum oyaram

Sen de bir yandur oy yâr diyâr diyâr

Bülbülñ arzusu gülñ budağı

Yiter urduñ sinem üzre bu dağı

Şöhret için dolanurum bu dağı

Arayup Leylâsın yâr diyâr diyâr

-93-

TECNİS

11'li Hece Ölçüsü

26a Bir mevâlî hattât hattı yârında

Eyle bälüni qurar yâsîne

Ħı hattındur cim cemâlündür

Ħarf içinde dişin beñzer ya sine

Seher oldu yâr köşkine yer hey
Murğ-ı zâr ol yâr köşkine per hey
Cân kuşnuñ konacağı yiri hey
Ya zenaḥdur ya buḥaḥdur ya sîne

Ḥasret ile canda kıldı yüz yara
tegi gider oldum yüz yere
Beni yırtık mûy perişân yüz yara
Amânetdür gidiyoruz ya sine

-94-

[CÜVÂN]

11'li Hece Ölçüsü

27a Naşil idem deli gönül urılmış
Ḥumâr gözüñ kara kalem kaşın yâr
Sevdâm coşdı yaman aşka şarıldum
Cânum kurbân on üç on dört yaşın yâr

Şalınanda serden aqlum alursın
Bu kavlı üzre tâ ḥaşre teg kalursın
Şâdıḳâne bilsem benüm olursın
Gör ki nice dolanurum başın yâr

Mâr kâkülüñ çal boynuma dolaşdur
Ḥasretliyüm murâdımâ irişdür
Bir bûse vir beni burdan şavuşdur

Ahşam oldu şimdi gelür paşan yâr

Şor nedenüm diñle hâzır cevâbı

Ĥünî bağrum yiter itdüñ kebâbı

Ĥağ ‘ aşkına kıl bu ‘ azım şevâbı

Ben **Cüvânı** bir şeb şardur döşin yâr

-95-

[CÜVÂN]

11’li Hece Ölçüsü

Ĥumâr gözlüm niçün urdın sîneme

Böyle zâlim bir şâğalmaz yara sen

Hiç Allâhdan korkmadın mı bî-mürüvvet

Şaldın beni bu şiddetli nâra sen

Biraz nâ-merd bozmağ ister aramı

Bir boğazda hâlin olmuş harâmî

Loğmân gelse şâğaldamaz yaramı

Ĥılabilsen bu derdime çâre sen

Gizli sırrum yâd illere bildürme

Gel bu eli üsdimize güldürme

Ĥağ ‘ aşkına başka bir el urdurma

Öz el ile siyah zülfüñ dara sen

Ya hürîdür ya şevk olmuş melekden

Ĥayr görmedüm ben çekdigüm emekden

Hiç boş yere cemre bilme felekden

Zāti Cūvān sen bir bahtı karasın

-96-

[CÜVĀN]

11'li Hece Ölçüsü

27b Yiter yandın gönül firqat odına
Hangi bir cān hālāş olmuş ölümden
Bilmez misin bu yalancı dünyādur
İnsān olan göz açamaz zulümden

Zālīm felek niçün yārum alasin
Beni böyle daşdan daşa çalasin
Herkes şarsın geyündüğü belāsin
Ya inşāf mı ben ayırlam gülümden

Mümkin degül hiç ecelden kaçılmaz
Ya nice idem cān şīrīndür geçilmez
Bir bāğ dikküm didüm belki açılmaz
Bāğ açıldı şikār uçdı elümden

Bir Cūvānum hāsret kaldum yārıma
Kim kaldı kim irişsin çağrıma
Gice gündüz yalvarurum Tañrıma
Hiç mi du'ā kabūl olmaz dilümden

-97-

[GÜMRĀHĪ]

11'li Hece Ölçüsü

Havalanma deli gönül şād olsun
Ölen gelmez giden gelür dimişler
Gider oldum bu diyār-ı ğurbete
Ölen gelmez giden gelür dimişler

Gözüm ağlar dīdem yaşı nemlidür
Degme baña benüm gönüm ğamlıdur
Ölüm varsa o da Hāḫḫuñ emridür
Ölen gelmez giden gelür dimişler

Gözüm ağlar dīdem yaşı şağalar
Vālidemden desdur aldum ağalar
İşüm disem aḥbāblarum ağalar
Ölen gelmez giden gelür dimişler

Gümrāhī dir ben ayruldum şılādan
Her dilegüm dilemişem Hudādan
Esirgesün her bir dürlü kazādan
Ölen gelmez giden gelür dimişler

-98-

[NAZĪFĪ]

11'li Hece Ölçüsü

- 28a ʿAndelibüm gül cemālūñ sevdigüm
ʿAşḫum artar her baḫduḫca ru `yān yār

Eyle zālimdür bir nefsdan qorqarum
Şalma böyle kāküllerüñ rü yan yār

Bülbül gülüñ her ay görir senede
Gün de geçdi ay da geçdi sene de
Bir buseye qābil olduq senede
Onı bile hasret ile qoyan yār

Āhir felek alacaqdur bu cānum
Ġamda degüldür görseñ de bu cānum
Nazîfî dir qurbān olsun bu cānum
Öksemin olur beli inen boyan yār

-99-

[CÜVĀN]

11'li Hece Ölçüsü

Hey ağalar ben gülümden ayrıldum
Her bir günüm biñ derd ile şavuşur
Her düşünüp fikr-i hayāl idüñce
Tā cigerden qara bağrum tütüşür

Var gönülin bir sultānı bir şāhı
Oldun tek vazgel menüm bi'llāhi
Gice gündüz çağırurdum Allāhı
Elbet bir gün imdādıma yitişür

Rüz ile şeb ' aşkuñ ile ben hūnî

Tâ cigerden çıkar ‘aşkuñ tütünü
‘Aceb Allâh gösterir mi ol günü
Ben Cüvân da hasretine kavışur

-100-

[FEYZÎ]

11’li Hece Ölçüsü

28b Tabîb yitiş yaralarum azgundur

Dost yarası merhem ile şağalmaz

Nükde sözüñ cigerime işledi

Çeker zaıımı merhem tutmaz bāğ almaz

‘Aqıl irmez dehr-i dūnun işi ne

Tedbîr ider herkes kendi işine

Zâlim felek gelür urur başına

Hemân ölmez hem yarası şağalmaz

Feyzî kuluñ ‘aşk baırine dalmışdur

Kâmillerden dürr-i gevher almışdur

Şimdi fülki şusuz çöle şalmışdur

Hem-râhları lisân bilmez söz almaz

-101-

[NAZMÎ]

11’li Hece Ölçüsü

Benüm âşinâm hüblar içre bir dâne

Ruıları gül yoşmalaruñ düzgünü

Bir bakışla beni itdün dīvāne
Aldı ʿaqlum gözlerinüñ süzgünü

Dil-teşnedür leblerinüñ kıandına
ʿAqlır irmez o dilberün kıandına
Gevher taqmış sīnesinüñ bendine
Mecnün eyler dügmelerün çözüni

H̄abda gördüm çok başına dolaşdum
Sīnesini şaram diyü şavaşdum
O yār ile zāti bir kez görüşdüm
Ağyarına minnet eyler yüz günü

Raķıblere iltifātuñ her demi
Nazmī kıuluñ çeker derdi efgānı
Māh yüzine dökmiş siyāh perçemi
Deli gönül şimdi oldu üzünü

-102-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

29a Hey ağalar benüm yüz biñ derdimi
Ayrı kıoydum düşdüm sevdā çöline
Yaman sevdā geldi serüm büridi
Şaldı beni baħr-i ʿaşkıñ engine

Yengi ʿaşkıñ bir cüvāna urılmış

Şırma kākül ıaralanmış örilmış
Naşıl idem deli gōñül urılmış
O yořmanuñ gerdānında benegine

Dünyā ıomaz ne kimseye ne bihān
Ġavvāř olup düşdüm ‘ aşka nāgehān
Şām [u] Mıřrı Ćin [ü] Maçin Iřfahan
Behā yıtmez hātemüñ şanegine

Ķara ıaşlar humār gözler a‘ lālar
Ķorıum budur serden ‘ aılum alalar
Elvān çiçek melül güller lāleler
Hasret çerker yanağında benegine

-103-

[KOşMA]

11’li Hece Ölçüsü

Humār gözlüm firāk alup gōñlümi
Hasret ile āh u zārın şalanda
Sen göreli felek burdı boynumu
Gözüm ađlar bir mektūbuñ gelende

Ķarlı tağlar dumanından yüklenür
Āh itdükce cāhil ‘ ömrüm sökilür
Ķatre ıatre dīdem yaşı dökilür
Nāme yazıp derdli ıalem çalanda

Firâkından sevdâ serüm bürimiş
Âh itdükce câhil ‘ömrüm çürimiş
O çağ bildüm bu iqbâlüm kör imiş
Felek beni senden cüdâ şalanda

Qısmet kalkar bizüm ile gelürsen
Haq kerîmdür her murâdın alursan
Melül gönlüm bir gün ferâh bulursan
Nazlı yârdan hayır haber alanda

-104-

[CÜVÂN]

11’li Hece Ölçüsü

29b Bâd-1 şabâ bizüm ile gidersen
Bu çekdigüm hâlüm ‘arz it yârime
Bir cânım var âhir qurbân yolına
Humâr gözlüm kâkülleri mârıma

Vaşf-1 hâlüm kime idem beyânda
Benüm âşinâm bilmem qalmış ne yanda
Biñ derd ile baş yaşduğa koyanda
Tâ cigerden âteş şalduñ bağırama

Bir **Cüvânum** derd çekerüm bî-şamar
Bu sevdâ ‘aqlum aldı târ-mâr
Her ne kadar cânım yaqsam yiri var
Bilürem ki o da yanar uğrıma

-105-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Dād ağalar bu diyâr-ı ğurbete
Bu belâlı başum alur giderüm
Mevlâ yazmış ayrılığı kısmete
Yaza durmam kışum alur giderüm

Ṭaşı bâġ-bân derme gülüñ verdini
Derdüm çoġdur kime diyem derdimi
Tâ ezelden ben çekmişem derdini
Bî-murâdum başum alur giderüm

Ayrılık şânıdur öpsem gözlerüñ
Câna kâr eyledi şîrîñ sözlerüñ
Ḥasretliyüm at boynuma ħollaruñ
Gözüm ağlar yaşum alur giderüm

-106-

[CÜVÂN]

11'li Hece Ölçüsü

Ḥumâr gözlüm ya boşanan düşer mi
Birden bire benüm terkim kılasın
Uyup biraz nâ-ħalefüñ sözine
Revâ mıdur beni gözden şalasın

Heçr odıyla ara bağrum kebābdur
Zulm eyleme zāti hālüm harābdur
Ben dirdüm bir mürüvvetli Őebābdur
Ne bileydüm böyle zulüm belāsın

Umarum ki dūŐ gelesin uęrım
Nā-ħaę yire āteŐ Şaldın bağrım
Ben dirdüm cān virirsın uğrım
Ne bileydüm böyle Şon söz olasın

Sevdān dūŐdüm gezer oldum dīvāne
Yalvarduğca sen mübtelā dīvāne
Gice gündüz an ağlatdın **Cüvāna**
Yitişmez mi Allāhından bulasın

-107-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

30a Göz yaşumla nāme yazdum saņa yār
Oğı bir gör ağ mı yoğsa ara mı
Yeter yetmez ħaberini baņa yār
VuŐül bulup gel ellere vara mı

Gelen yoğdur seni kimden Őorayum
Elüm yitmez saņa nāme vireyüm
Çoğ ārzüm var bir de yüzüñ göreylim
Görebilmem dağlar almış aramı

Felek beni helāk itdi zulümden
Bülbül gibi cüdā düşdüm gülümden
Bu ayrılık pek çetindür ölümünden
Ayrılmışam bulabilmem çāremi

-108-

[CÜVĀN]

11'li Hece Ölçüsü

Ḥumār gözlüm her an yüzini görsem
Ma' mūr iken ḥālüm döner vīrāne
Gel söz añla ' inād olma şebābum
Bel bağlama olur olmaz yārāna

Birdenbire her bir suna terk olmaz
Māh cemāla uygun cemāl bulunmaz
Ya nice idem yirin yurdın alınmaz
Şıla çeksem Mışır Bağdād Īrana

Ṭabur kırmış buğāğınuñ bengine
Yiter şaldın beni ' aşkuñ bengine
Çok zamāndur işim gider ingine
Zālīm felek ne şer şatdın Cüvāna

-109-

[CİHĀNĪ]

11'li Hece Ölçüsü

30b Bir yoşmaya gönül virdüm ağalar
Gerdânında bir mücessem beñi var
Yanağında sulţân-ı gönül açılmış
Mevc urupdur lâlelerden zengi var

Yaylalarda seyr eyledüm ulusı
Hiç olur mı bî-vefānuñ hülüsü
Ben olmuşam o yořmanuñ delisi
‘Ālem bulur bu serümde dengi var

Cihānī dir ‘ömrüm geçdi zâr ile
Şad raķibi koy çeksünler zâr ile
Dahi gördüm o hercāyi yâr ile
Benüm için tâze civān beñgi var

-110-

[CÜVĀN]

11’li Hece Ölçüsü

Dād ağalar bugün gördüm bir toyğun
Misk-i ‘anber kāküllerin daradur
Hışma gelmiş çerbin itmiş gücenmiş
Dīvān kırmış ‘āşıkларуñ aradur

Göz göz olmuş baķ sinemde yaraya
Haķdan bulsin kemlik şalan araya
Beni şalan bu belālī sevdāya
Humār gözli bir kaşları qaradur

Şadıķ bildüm destün aldum destüme

Çoķ ‘ adular ağız açdı üsdime

Bir **Cüvānum** ne düşmişler kaçdıma

Bilmezler ki zāti bahtı qaradur

-111-

[NAZİFİ]

11’li Hece Ölçüsü

31a ‘ Andelibüm gül cemālün sevdigüm

‘ Aşķum artar her baķduķca ru ‘yān yār

Eyle zālimdür bir nefsden korķarum

Şalma böyle kāküllerün rü yan yār

Bülbül gülün her ay görir senede

Gün de geçdi ay da geçdi sene de

Bir büseye ķābil olduķ senede

Onı bile ḥasret ile ķoyan yār

Āḥir felek alacaķdur bu cānum

Ġamda degüldür görsen de bu cānum

Nazīfī dir ķurbān olsun bu cānum

Öksemin olur beli inen boyan yār

-112-

[FEYZİ]

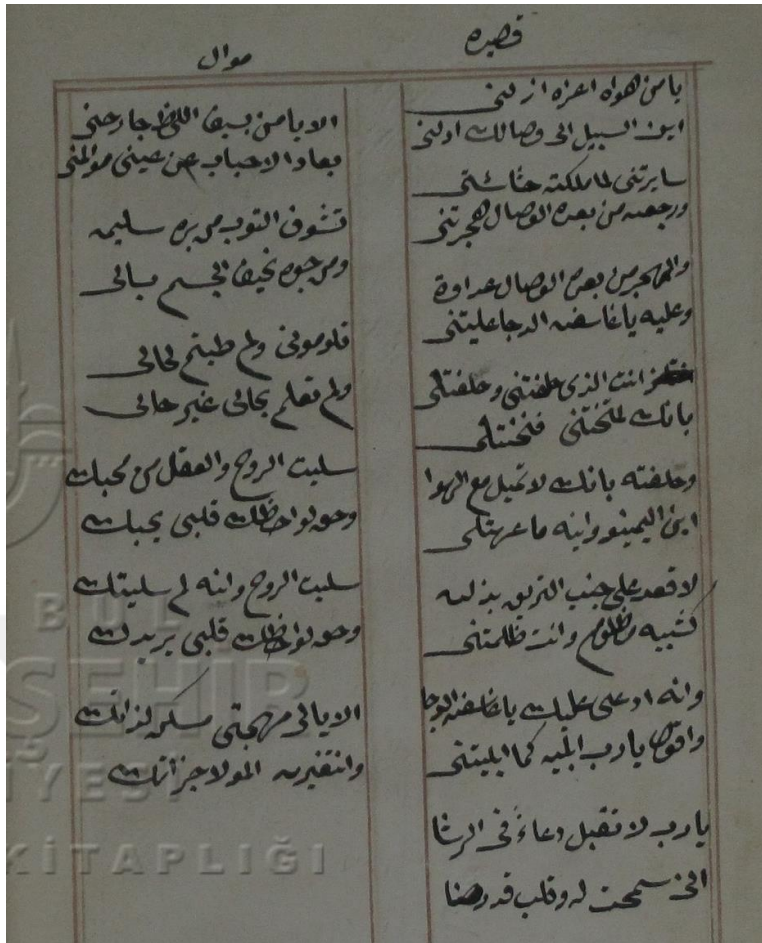
11’li Hece Ölçüsü

Ṭabīb yitiş yaralarum azgundur
Dost yarası merhem ile şağalmaz
Nükde sözin cigerime işledi
Çeker zaħmı merhem ıtıtmaz bāğ almaz

‘Aķıl irmez dehr-i dūnun işi ne
Tedbīr ider herkes kendi işine
Zālīm felek gelür urur başına
Hemān ölmez hem yarası şağalmaz

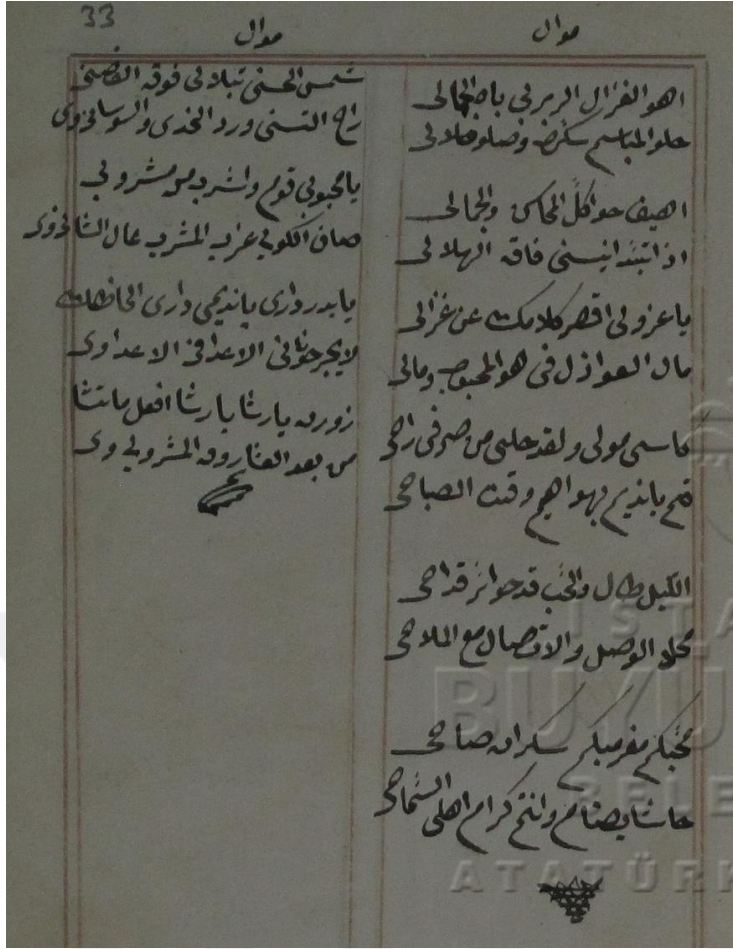
Feyzī ķuluñ ‘aşķ baħrine dalmışdur
Kāmillerden dürr-i gevher almışdur
Şimdi fülki şuşuz çöle şalmışdur
Hem-rāhları lisān bilmez söz almaz

-113 KASİDE / 114 MEVĀL-

32b

-115 MEVĀL / 116 MEVĀL-

33a

-117-

ŞARKI

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

35a Ey ğamzesi fettān ğam-ı ğisūsı kemendüm

Ol yoşma kıyāfet geliş endāmı begendüm

Aldı bu revişler beni ey şāh-ı levendüm

Çurbānuñ olam kıyma meded kānı efendüm

Hün eyledi baĝrum ol gözleri āhū²⁸⁰

Bi'llāhi yeter cānuma kār itdi nedür bu

Şimden girü ey ƣalbi yalan saña da yā hū

²⁸⁰ Mısrada vezin kusurludur.

[Ḳurbānuñ olam kıyma meded k̄anı efendüm]²⁸¹

Nūrı nice bir d̄idelerüm an ile olsun
Ḳasretle gön̄ül gülşeninüñ gülleri şolsun
Hercāyi güzel sevmeyeyüm tevbeler olsun
Aldı bu revişler beni ey şāh-ı levendüm
Ḳurbānuñ olam kıyma meded k̄anı efendüm

-118-

[TÜRĖÜ]

13'ü Hece Ölçüsü

Benekden bir yoşma sevdüm nazlıdur nazlı
‘Āşıkına cev̄r idüpdür bir āhū gözli
Cevri çodur ramı yodur pür-nükte sözli
Eyle mūy-ı ruları gül ayrānum saña
Ben bu illerden gidersem yazular saña

Tabla perçem al yanalar öldürir beni
Ben inkār itmem efendüm severüm seni
Urıña oydum efendüm ser ile cānı
[Ben bu illerden gidersem yazular saña]²⁸²

Siyah ebrūlaruñ beñzer t̄ir ü kemāna
O yoşmanuñ aşdı vardur bu ş̄ir̄in cāna

---

²⁸¹ Eyzan, mecmua.

²⁸² Eyzan, mecmua

‘Aşıkınam ey efendüm geldüm amāna
[Ben bu illerden gidersem yazuqlar saña]

Tābla perçem al yanakda şağ ile şollu
Hasretinden kan aqlarum bu sāil oğlı
Adını diyebilmezem falanuñ oğlı
Eyle bir mūy-ı ruqları gül hayrānum saña
Ben bu çöllerde qalursam yazıqlar saña

-119-

[KAYIKÇI KUL MUSTAFĀ]

11’li Hece Ölçüsü

35b Kıyāmet haşre tek beklerüm seni
Göçmeden gönlümüñ kevrānı²⁸³ tez gel
Āhu tek çöllerde aqlatma beni
Bu ğarib gönlümüñ mihmānı sen gel

Uçdı gönül kuşu havā eyledi
Bülbül mekānında yuva eyledi
Ayrılıq dellālı nidā eyledi
[Bu ğarib gönlümüñ mihmānı sen gel]²⁸⁴

Bülbülüñ mekānı çalı bucağı
Dilberüñ mekānı yoşma kucağı
Ben ölürsem kör olur babam ocağı

²⁸³ kervānı: kevrānı, mecmua.

²⁸⁴ Eyzan, mecmua

[Bu ğarib gönlümüñ mihmānı sen gel]

Mustafam çağırır kalmadı tākāt

Beni mecnūn eylemiş gözleri āfet

Melek nesli misin ey servi kāmēt

[Bu ğarib gönlümüñ mihmānı sen gel]

-120-

[TÜRKÜ]

8'li Hece Ölçüsü

Meyl eyledüm meylüm saña

Bilmem ne hāl oldu baña

Uzun boylı bir fidana

Ꞑıyma begüm amān amān āh nigārum

Çünkü ben tebdīl tağyīrem

Ne kudāyam ne de merām

Öldürürsen bir esirem

Ꞑıyma begüm amān amān āh nigārum

Açılsın ğonca dehānuñ

Bülbül tegi var fiğānum

Cāna cevır itme cānānum

Ꞑıyma begüm amān amān āh nigārum

-121-

[ĀŞIK ʿÖMER]²⁸⁵

8'li Hece Ölçüsü

Yüri hey hâlları fülful
Dişi dürdür şacı sünbül
Dolaşsın boyuma kâkül
Kemend olsun da seyreyle

Yüri hey kıadd-i nevrete
Kâküller deste be deste
Güher yolında bir haste
Levend olsun da seyreyle

ʿÖmer dir ki nedür hâlin
Büküldi kıaddi dil-dârũ
Ne kıanlar döker o zâlim
Menend olsun da seyreyle

-122-

[FEYZİ]

mef ʿülü mefâ ʿilü mefâ ʿilü fe ʿülün

36a Gel benüm külbe-i efgânuma ey serv-i revânım²⁸⁶

Cevr itme yeter bende-i maḥzûnı unutma

Kıan ağlamadan kıalmadı tâb-ı tüvânım

Cevr itme yeter bende-i maḥzûnı unutma

²⁸⁵ Āşık Ömer Divanında bulunmamaktadır.

²⁸⁶ Mısrada vezin kusurludur.

Ben āh iderüm gūşe-i ğamda tek ü tenhā
Sen aġyār ile gül açıl ey ğonca-i ra‘ nā
Ķalbinde senüñ merĥametüñ yoĥ mıdur aşlā
Cevr itme yeter bende-i maĥzūnı unutma

Bir nice zamandır tāze fidansın²⁸⁷
Feyzī belādan amanlar ler[z]ānsın
Alma āhum sevdücegüm tāze fidansın
Cevr itme yeter bende-i maĥzūnı unutma

-123-

[FEHMĪ]

11’li Hece Ölçüsü

Girdi bir maĥbūb-ı ra‘ nā oyuna
Cān ŧayanmaz cilvesine ĥuyına
Mā’il oldum yaĥaladum rüyına
Sīm bilekler nāzik eller
Aġ gerdān üzre düzülmiş o siyah ĥāllar amān

Senüñ üftādelerüñ olmiş nā-ĥār
Şırmalı fermānlar sinān açar
Şimdi aġyār ile ŧanumdan iĥer
[Aġ gerdān üzre düzülmiş o siyah ĥāllar amān]²⁸⁸

Sīm bilekler görünmez kızıl ŧandan

²⁸⁷ Mısrada vezin kusurludur.

²⁸⁸ Eyzan, mecmua

Çözilür dügmelerün pîrehenden
Fehmî-i bî-çāreyi itdin cāndan
Sîm bilekler nāzik eller
Ağ gerdān üzre düzülmiş o siyah hāllar aman

-124-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

36b Bir dilber isterüm on altısında
Doldura bādeyi içelüm oğlan
Kadifeden yaşdıķ dîbādan yorğan
İçine gire yatalum oğlan oğlan oğlan

Bir hammām isterüm ma' mūr yapısı
Anahtarı ğayr-ı meskūn kapısı amān amān
Taşları yāķutla mercān hepüsi
İçine girelüm çimelüm oğlan oğlan oğlan

Çifte çifte kürkler üstinde kaput
Nice kıl olmayum herbiri maħbūb amān amān
Parmağında hātem üstinde yāķut
İsmimüz üstine yazalum oğlan oğlan

Gel sen ile varaķ bāb-ı elbūba
Nice kıl olmayum böyle maħbūba
Sā' atde üç kere girer üslūba
Etrāfi ne hoşdur gezelüm oğlan

[TÜRKÜ]

10'lu Hece Ölçüsü

Hüsnünde var iken ol mäh-tābuñ

Qaldur utanma cānum nikābın

Aşlı nedendür bilmem hicābuñ

[Çalsın da muṭrib çeng [ü] rebābı]²⁸⁹

Seyr eyle ʿavinüm gel āftābı

Cibinde var iken yegirmi beşlük

Bozdur şarrāfa kalsun bir üçlük

Her zaman ele girmez bu gençlük

[Çalsın da muṭrib çeng [ü] rebābı]

[Seyr eyle ʿavinüm gel āftābı]²⁹⁰

Al pullı sulṭān ne hūb yaraşmış

Sīm şırma gīsū tā belden aşmış

ʿUşşāka şordum hayretde şaşmış

Çalsın da muṭrib çeng [ü] rebābı

Seyr eyle ʿavinüm gel āftābı

Hüsnünde var iken beñler sāde

Kesme entāri aṭlās libāde

Beyaz al ile gül-gūnı bāde

---

²⁸⁹ Eyzan, mecmua

²⁹⁰ Eyzan, mecmua

[Çalsın da muṭrib çeng [ü] rebâbı]

[Seyr eyle ‘avinüm gel âftâbı]²⁹¹

-126-

[TÜRKÜ]

8’li Hece Ölçüsü

37a Gül yüzli bir şūḫ-ı cihān

‘Aşḫ ile dil oldu nihān

Māh-tāba gel zevḫ idelüm

Şem‘ -i rüyın derde dermān

Hüsni güzel şevḫ-i cihān

Yandum elinden el-amān

Ey māh-ı burc-ı leṭāfet

Benim ile itmez ülfet

Bir nim-nigāhla efendüm

Getürür gönlüme ḫālet

[Hüsni güzel şevḫ-i cihān]

[Yandum elinden el-amān]²⁹²

Farḫ olunmaz birbirinden

Sükker aḫar leblerinden

Bir gicecik meclis oldum

Yandı ciger dillerinden

[Hüsni güzel şevḫ-i cihān]

---

²⁹¹ Eyzān, mecmua

²⁹² Eyzān, mecmua

[Yandum elinden el-amān]²⁹³

-127-

[HĀFİZ]

8'li Hece Ölçüsü

Dost olur hoş yār iken

Ġaflet gelür bî-dār iken

Sende bu hūbluḡ var iken

Ey serv-ḡadd [ü] ḡonca-fem

Saban gibi üftādenem

Sensüz cihānı n'eylerüm

Bu cism-i cānı n'eylerüm

Zāt-ı zamānı n'eylerüm

[Ey servi-ḡadd [ü] ḡonca-fem]

[Saban gibi üftādenem]²⁹⁴

Hāfız ḡulun bî-ḡāredür

Bî-ḡāreler āvāredür

Sīnem üzre ṡad-pāredür

Ey serv-ḡadd [ü] ḡonca-fem

Saban gibi üftādenem

-128-

[HĀCİ MEHMED NŪRĪ]

---

²⁹³ Eyzān, mecmua

²⁹⁴ Eyzān, mecmua

fâ'ilatün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

‘Āşıkuñ derd-i dili bî-çārelenmek yolıdur
Hānçer-i ḥasretle bağrum pārelenmek yolıdur
Gūşe-i ğam-ḥānede ğam-ḥārelenmek yolıdur
Ṭa‘n-ı düşmen ile bizden aralanmak yolıdur
Dest-i cevr ile şu nāmem pārelenmek yolıdur

Bade-i ‘aşkuñla ğahi mest-i şūḥ-bārum mıdın
Nāzenīnüm tā ezelden sen benüm yārüm midin
Mekteb içre tıfl iken cāna sebak-dārum mıdın
[Ṭa‘n-ı düşmen ile bizden aralanmak yolıdur]
[Dest-i cevr ile şu nāmem pārelenmek yolıdur]²⁹⁵

Gel kerem kıl söyle lütf it sevdüğüm n’oldı baña
Çarḥ-ı gerdün bir yaña derd-i firākuñ bir yaña
Bilmezem ben n’eyledüm n’itdüm ‘aceb cānum saña
[Ṭa‘n-ı düşmen ile bizden aralanmak yolıdur]
[Dest-i cevr ile şu nāmem pārelenmek yolıdur]²⁹⁶

Hānesinde ṭulū‘ iden olınur nūr mıdur²⁹⁷
Dāmenine yapışanlar bencileyin kıl mıdur
Cennet-i a‘lādan şoñra nāra yanmaḡ yol mıdur
[Ṭa‘n-ı düşmen ile bizden aralanmak yolıdur]
[Dest-i cevr ile şu nāmem pārelenmek yolıdur]²⁹⁸

Leylā-yı zūlfūñ döküp ‘uşşāḡı mecnūn eyleme

²⁹⁵ Eyzan, mecmua

²⁹⁶ Eyzan, mecmua

²⁹⁷ Mısrada vezin ve kafiye kusurludur.

²⁹⁸ Eyzan, mecmua

Gel gözüm **Nūri** kılın cev̄ ile maḥzūn eyleme

Dilberā başuñ için kan ile k̄anun eyleme

[Ṭa' n-ı düşmen ile bizden aralanmak yolıdır]

[Dest-i cev̄ ile şu nāmem pārelenmek yolıdır]²⁹⁹

-129-

[KOŞMA]

14'lü Hece Ölçüsü

37b Vaḳt olsa bahār ne hoş olur bülbül şadāsı

Bir güldür anuñ ḥaṭrın alan bāg-bān ' aşāsı

Şor bir ḥālını ' andelibin dilden cevābı

Aḥşam ki didār yoḳdur seḥer vaḳtın būsesi

Gör bir ne çeker pervāneler şem' üñ elinden

Yanmaz hele baḳ şubḥa degin ḥalkın çerāsı

' Āşık mā' şuḳa kılsa kerem ' azm-i keremden

Bir bu kenār olma ile var mı ḥaṭāsı

Ehl-i dil olan rindāne baḳ bir naḳar eyle

Baḳ gör ne güzel revnaḳ virür cihāna a' dāsı

-130-

[KĀTİBOĞLU]

Aldı ' aḳlum bir baḳışla gözleri āfet

Serimi sevdāya şaldı mecnūn itdi serv-i k̄āmet

---

²⁹⁹ Eyzan, mecmua

Eylerüm senden Hüdāya nazlum şikāyet
Āhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü
Āşıkınam kerem eyle benüm āşinām altun küpeli

Bir güzeldür vaşfa gelmez tāze fidāndur
Dehānında durmaz söyler ʿaşk elinden her dem zebāndur
Ben saña gönül vireli hayli zamāndur
[Āhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü]
[Āşıkınam kerem eyle benüm āşinām altun küpeli]³⁰⁰

Qıl terahhūm ʿāşıkunam cān [u] gönülden
Ġarīb gönlüm eglencesi māʾilünem tā ezelden
Sevmişem vazgelmem senden çıkısa cān tenden
[Āhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü]
[Āşıkınam kerem eyle benüm āşinām altun küpeli]³⁰¹

Senüñ elinden gideyüm ben kime dāda
Def -i gam için içelüm yār elinden bir dolu bāde
Kātiboğlı mübtelāndur saña dünyāda
Āhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü
ʿĀşıkınam kerem eyle benüm āşinām altun küpeli

-131-

[TÜRKÜ]

8'li Hece Ölçüsü

---

³⁰⁰ Eyzan, mecmua

³⁰¹ Eyzan, mecmua

38a Bir melek sîmâ hey nâzenîn
Şemse beñzer gül cemalûñ
Şırma tellidür kâkülûñ
Güzelsin yoğdur bahâne
Gelmemiş mişlûñ cihâne
Sevdüm seni yağma beni gel gel aman

‘Uşşâkına biñ nâz ider

Gönlüm bana mümtâz ider

Ben yanarum ol hazz ider

[Güzelsin yoğdur bahâne]

[Gelmemiş mişlûñ cihâne]

[Sevdüm seni yağma beni gel gel aman]³⁰²

Çuluñ saña olsun hayrân

‘Adûlaruñ virmez amân

İnşafa gel hâlüm yaman

[Güzelsin yoğdur bahâne]

[Gelmemiş mişlûñ cihâne]

[Sevdüm seni yağma beni gel gel aman]³⁰³

Bağ şu kaşuñ çarasına

Sürme çekmiş arasına

Düşdi gönül çâresine

Güzelsin yoğdur bahâne

---

³⁰² Eyzan, mecmua

³⁰³ Eyzan, mecmua

Gelmemiş mişlũñ cihâne

Sevdüm seni yakma beni gel gel aman

-132-

[TÜRKÜ]

11'li Hece Ölçüsü

Kārvān olup develerũñ güdeyüm

Seni alam ğarīb ile gideyüm

Gitdi bezirgānum gelmez n'ideyüm

Emāna gel kanlı zālīm emāna

Ben mā'ilem o qaşları kemāna yār yār

Yüri senũñ dügmeler[ũñ] açamam

Gerdānında hālũñ çoqdur seçemem

Ya nice gönül virdüm geçemem

[Emāna gel kanlı zālīm emāna]

[Ben mā'ilem o qaşları kemāna yār yār]³⁰⁴

Coşkun şular ılıt ılıt aqıyor

Āşıkларуñ saf saf olmiş baqıyor

Bār-ı hasret cigerümi yaqıyor

Emāna gel kanlı zālīm emāna

Ben mā'ilem o qaşları kemāna

-133-

[TÜRKÜ]

---

³⁰⁴ Eyzan, mecmua

8'li Hece Ölçüsü

38b Gel benüm kākül kemendüm
Boyı boyuma menendüm
Sen benüm kendi efendüm
Ben es̄ir-i zūlf-i yāram
Ben es̄ir-i kākül-i māram

Bu ne menzil bu ne sürmek
Bu ne kumrı bu ne ötmek
Bana Leyli medh̄in etmek
[Ben es̄ir-i zūlf-i yāram]
[Ben es̄ir-i kākül-i māram]

Ne çemen ne sāye-i gül
Ne nehār ne b̄y-yi s̄ünbül
Bana medh̄in itme b̄lbül
[Ben es̄ir-i zūlf-i yāram]
[Ben es̄ir-i kākül-i māram]

-134-

[FITNAT] ³⁰⁵

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulür ³⁰⁶

Dil-i b̄-çāre[ye] raḥm eyle şāhum
Āsumāna çıkdı vāy āh ile zārum
Nedür bunda benüm cürm [ü] günāhum

³⁰⁵ FD (Çeçen, 1996: 398-399).

³⁰⁶ Manzumenin mısralarında vezin birliği bulunmamaktadır.

[Meded ey pâdişâh-ı kişver-i nâz
Gel efendüm geçme benden berÿ berÿ eylerüm niyâz]

Teğâfÿl eyleme aĥvâlÿmi bil
Bu ġarĭb göñlÿmÿñ dermânını bil
Aġlama sızlama bĭ-ġâre bÿlbÿl
[Meded ey pâdişâh-ı kişver-i nâz
Gel efendüm geçme benden berÿ berÿ eylerüm niyâz]

Yiter cevır eyleme ben mübtelâya
Taĥammÿl ġalmadı cevre cefâya
Şikâyet eyledÿm şâh Mustafâya
[Meded ey pâdişâh-ı kişver-i nâz
Gel efendüm geçme benden berÿ berÿ eylerüm niyâz]

-135-

[TÛRKÛ]

11'li Hece Ölçüsü

Çifte ġalataflar almaya düzer
Her gelÿp geçdikce baġrımı ezer
Gündüz varmazam il ' âlem sezer
[Eyle bir yoşmanuñ dĭvânesiyem]
[Bir ġaşı ġaranuñ ben kölesiyem]

Dervişler elinde vardur ' aşası
Aldı beni o yoşmanuñ tasası
Öpmek ġuçmaġ bilmez ġanlar ġuşası

[Eyle bir yoşmanuñ dīvānesiyem]

[Bir qaşı qaranuñ ben kölesiyem]

Cevāhir hānçerüñ daqmış miyāna

‘ Āřık gerek bu cilveye dayana

Seher vaqtı uyqusından uyana

[Eyle bir yoşmanuñ dīvānesiyem]

[Bir qaşı qaranuñ ben kölesiyem]

Her seher her seher gelür geçersin

Qanımı qadehe koyup içersin

Ne cāndan seversin ne vazgeçersin

[Eyle bir yoşmanuñ dīvānesiyem]

[Bir qaşı qaranuñ ben kölesiyem]

-136-

[FEHMĪ]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

39a Düşmişem sevdā-yı ‘ aşqa olmışam dīvānesi
Pākize bir dilbere anuñ nigāh-ı ğamzesi
Rüz [u] şeb āh [u] fiġān itsem ‘ aceb midür baña
El irişmez vaşlına göñül dine dīvānesi

‘ Andelibem sevdüğüm bir ğonca-i femdür bugün

Gözlerüm yaşı revān oldıqca şebnemdür bugün

Zümre-i hūblar içinde yār müsellemdür bugün

Tıfl iken sükker ile perverd itmiş anası

Dil ola mesrūr ola dil-dārını yād eylese
Bezm-i güle rām olup ‘āşıkını şād eylese
Bir buse virse beni bu ğamdan azād eylese
Fehmi-i bī-çārenüñ kerbin giderse yanesi

-137-

[NİYAZİ]

8’li Hece Ölçüsü

Didüm hey kaşları kara kara
Didi şāh-ı belām söyle
Didüm bu derdüme çāre çāre
Didi ehl-i hālüm söyle

Didüm derd geçmez kader kader
Didi ki maḥabbet budur
Didüm gerdānında nedür nedür
Didi hoşsa hālüm söyle

Didüm **Niyāzī** bu ğamda
Didi ki dīdeler nemde
Didüm bir gice seninle
Didi ki mihmānum söyle

-138-

[TÜRKÜ]

8’li Hece Ölçüsü

Mā'ilem bir ŧīve-kāre
‘Aŧı ile dūŧmiŧem nāra
Bulamadam derde çāre
Gice giyme penbe hāre
Sīnem oldu pāre pāre

Ayağında dībā ŧalvār
Yanağında çifte hāl var
Kiy efendüm çifte beldar
[Gice giyme penbe hāre]
[Sīnem oldu pāre pāre]

Saņa allar pek yaraŧur
Bağmaya gözler kamaŧur
Ağlas dībā iriŧür
[Gice giyme penbe hāre]
[Sīnem oldu pāre pāre]

Baŧındaki elmas toğdur
‘Aŧıkuñ derūnumda çođdur
Bilür ŧa‘ bānuñ çoğdur
Gice giyme penbe hāre
Sīnem oldu pāre pāre

-139-

[TÜR KÜ]

8’li Hece Ölçüsü

39b Sen gelmezsen ben varayum
Gürce dilin öğrenüyüm
Ya ben kime yalvarayum
Āh elinden bilmem dilinden şarsam belinden
Dilber tez gel benüm ‘ömrüm benüm cānum
Gözüm Behrāy

Servi gibi şalınursun
Nerden baqsam görünürsün
Her ne dirsem alınursun
[Āh elinden bilmem dilinden şarsam belinden]
[Dilber tez gel benüm ‘ömrüm benüm cānum]

Āfet gibi yağma nāra
Cān tayanmaz şive-kāre
Mübtelānum nedür çāre
Āh elinden bilmem dilinden [şarsam belinden]
[Dilber tez gel benüm ‘ömrüm benüm cānum]

-140-

ŞARĖİ-İ SEGĀH

Şol nühüfte ğamzelerün
Onı kim recā
Āh āh ider mi amān
Onı kim recā
Nīm nigāh ile āşinālıq

Neden eḳfā [neden eḳfā]³⁰⁷

Ḳaṭre-i çeşmüm yaşı

‘ Adedi bahā [‘ adedi bahā]

Şol māh-ı felek meb‘ āşı

Bana merḥabā

Şol metā‘ -ı ḥüsnüñ ḳumāşı

Şatılur ola eyzan

Gece gündüz nevcivanda

O leblerle nār-ı ğamda

Şol raḳible çemre

Çalabileyüm şafā

-141-

ŞARḲI

mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün

Bugün şādam ki yār ağlar benümçün

Çemende murğ-ı zār ağlar benümçün

Güler yüz görmedüm bir dem cihānda

Felek leyl ü nehār ağlar benümçün

Beni āşüfte ḳıldı bir gül-endām

Gülistānda ḥazān ağlar benüm’çün

Ṭabībe söyledüm zār-ı derūnum

Ṭabībüm zārı zār ağlar benümçün

---

³⁰⁷ Eyzan, mecmua.

Benümçün ya nice an alamasun
O Őu-ı Őıve-kr alar benümçün
Degül gkde melekler yerde insn
Zemn ü sumn alar benümçün

-142-

 ŐI  MER

filtn filtn filtn filn

40a Yedi ilm r kŐeden by gedlar aruŐur
h itdkce gzm yaşı derylara arıŐur³⁰⁸
d-i Őerf gnlerinde an idenler barışur
albine ilhm bıra Y Rabbi yrm sylesn
Rabben bu  aş elinden fatm oldu all
 Alum aldı anlı zlim lebleri b-ı zll
Bin bu ismn Őhbisen udret işi z'l-cell
albine ilhm bıra Y Rabbi yrm sylesn

Ey elif metl dilber ey melek Őimlı yr
Őalasın seni aadan ol an Perverdigr
Bir dilbere meyl virdm  alum oldu tr-mr³⁰⁹
albine ilhm bıra Y Rabbi yrm sylesn

Sevdgm  askerin almış gelr geer kŐkne³¹⁰

³⁰⁸ Mısrada vezin kusurludur.

³⁰⁹ Mısrada vezin kusurludur.

³¹⁰ Mısrada vezin kusurludur.

Nice cānlar boyanmışdur ‘ anberine müşkine³¹¹

Dir ki ‘Ömer ol Muḥammed Mustafānuñ ‘ aşkına

Ḳalbine ilhām bıraḳ Yā Rabbi yārüm söylesün

-143-

‘ ĀŞIK ‘ ÖMER

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün³¹²

Ey gönül ‘ âlemde rāḫat ḳalmadı

Merḫamet kimden umarsın ehl-i sünnet ḳalmadı

Uyan bu ḥ`āb-ı ḡafletden aç gözün zāhid

Zulme ḫarāb olmaduḳ bir vilāyet ḳalmadı

Kizbile ḡıybet itmek ḫalḳa müyesser olup

Zemm [ü] bühtān eylemekdür işleri hem rüz [u] şeb

Evkāt-ı ḫamse ḳılmazlar terk-i şalāt oldılar hep

Anuñ için yer yüzinde hiç bereket ḳalmadı

Bir hevā-yı nefse düşdüm hem diyār-ı ḡurbete

Yārıma yārānıma aḳrānıma ḫasret ḳoduñ

Yaḳdı yandurdı vücūdum āh-ı firḳat āteşi

Virmesün ḳul başına böyle dār-ı āteşi

Ayrılık ala miḫnet āteşi

Nāzenīnim gözleri mestāneye ḫasret ḳodı

Açılurdu ayrığum yār ile bugün gibi

³¹¹ Mısrada vezin kusurludur.

³¹² Manzumede vezin birlikteliği yoktur. Pek çok mısrada vezin kusurludur.

Şabaħdan feryād iderdim ‘ aşk ile bülbül gibi
Kimlerüñ apısına boynum egem sünbül gibi
Bir ‘ adālet şāhibi sulţānuma asret odı

-144-

‘ ĀŞIK ‘ ÖMER

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

40b Pādişāhum bu fenādan göçmege şübhen mi var
Melekü’l-mevt şerbetini içmege şübhen mi var
‘ Azrā’ il çökince şol gögüsün üstine³¹³
Gözlerinden anlı yaşlar dökmege şübhen mi var
āmet-i tekbīr ile abrüñe varsan gerek
Eger ayır eger şerri ‘ amelüñ görseñ gerek
Rabbüñ kimdür diyende cevābuñ virseñ gerek³¹⁴
Bir aaçdan ata binüp göçmege şübhen mi var
İsrāfīl şūrı urınca Yā a diyüp alkşan
anı vaanum diyüp dōrt yanuña başan
Nice biñ yıl şol turāba yaşlanup yatsan
Ol beyāz tenin topraa sürmege şübhen mi var
Evliyālar gölgeletüp ‘ arş u kürseñ nūrına
Cümle millet cem‘ olurlar yārın maşer yerine³¹⁵
Atalar kāfirleri şol cehennem nārına³¹⁶

³¹³ Mısrada vezin kusurludur.

³¹⁴ Mısrada vezin kusurludur.

³¹⁵ Mısrada vezin kusurludur.

Dir ‘Ömer biñ bir ayağda tırmağa şübhen mi var

-145-

[TÜRKÜ]

8’li Hece Ölçüsü

41a Geldi kondı gül bañri
Doldur vir içelüm zehri
Ne yamandur gönül қаһri
Efendüm tez gelsen baña
Hünkārum қul olam saña

Ne yanarsın ‘abā ile
Örtsem seni dībā ile
Gel şarılaқ şafā ile
[Efendüm tez gelsen baña]
[Hünkārum қul olam saña]

Ne halle giriftār oldum
‘Aşkınla şaraldum şoldum
Çoқ aradum seni buldum
[Efendüm tez gelsen baña
Hünkārum қul olam saña]

Elif қaddüm hālāl oldı
Yār gözime hayāl oldı
Bilmem bana ne hāl oldı

---

³¹⁶ Mısrada vezin kusurludur.

[Efendüm tez gelsen baña]

[Hünkârüm kıl olam saña]

Elif kıaddüm kemân oldı

Dağlar başı duman oldı

Benüm hâlüm yaman oldı

[Efendüm tez gelsen baña]

[Hünkârüm kıl olam saña]

Çok yalvardum recâm geçmez

Ağlamakdan dîdem seçmez

‘Aşkuñ çokdur cân vazgeçmez

Efendüm tez gelsen baña

Hünkârüm kıl olam saña

-146-

ŞARFI

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Aldı ‘aqlum bir melek sîmâ güzel

Şavk-ı dilden yanma tül-ı emele

Çeşm ü ruğlar dil yanar yaklaş meded

Bu mişilli dilberün şavkı güzel

Gül-cemâlün mâh-ı tâbân bî-bedel

Vâşf-ı kânam perçemün şamur gibi

Sîm gümüşden dügmeler billur gibi

Bir karış gerdân beyaz kâfur gibi

[Bu mişilli dilberüñ şavķı güzel]
[Gül-cemālüñ mäh-ı tábān bī-bedel]

Hüsnine tuğrā çekilmiş қаşlaruñ
Aldı ‘aqlum o humār baķışlaruñ
‘Āşıķa cevır eylemek[dür] işlerüñ
Bu mişilli dilberüñ şavķı güzel
Gül-cemālüñ mäh-ı tábān bī-bedel

-147-

[TÜRKÜ]

11’li Hece Ölçüsü

41b Müştāk oldum efendüm dilber saña
Minnet midür efendüm cevrum baña
Yeter nāz itdüñ sen baña

Yār amān amān amān amān itme cefā
Diler senden efendüm gönül beķā

Dehān içre efendüm incü dişler
Oķ yay gibi efendüm hilāl қаşlar
Nedür sende efendüm bu revişler
[Yār amān amān amān amān itme cefā]
[Diler senden efendüm gönül beķā]

Maħmürlanmış efendüm humār gözler
Şeker gibi efendüm şirīn sözler
Nedür sende efendüm şu nazlar

Yār amān amān amān amān itme cefā
Diler senden efendüm gönül beķā

-148-

[NŪRĪ]

14'lü Hece Ölçüsü

Oyunar yürek terennüm çeng [ü] çengāneden
Raķş-āver olur şavķıla dil geçmez dehāneden
Def -i ğam-ı ħumārı şafā çün şabāh için
Sāķiyā bāķī yok mı şerāb-ı şebāneden

Bend-i miyān çözildi güşād oldu dügmeler
Luţf eyle sen de pīrehene çāk miyāneden
Bezm-i fitende bir nāzenīn dehre nāz emdür
Ter tazelük tā dün gice şan doğmış anadan

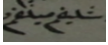
Gir Nūrī kıoynuma ğarazuñ per ü bāl dise
Çok yavrılar uçarmış pejmürde lāneden

-149-

[TŪRKŪ]

8'li Hece Ölçüsü

42a Vardum gitdüm gelesine
Perçem töksem denesine
Ben mā'ilem cilvesine

 dudı dillüm meşrefe beñzer

Ağlama nāzlum kömür gözlüm mārda mārım

نازل فيسوم لا يردك كور yār geliyorum

صورتنا صوبنا مت كورينا mecnūninan yār geliyorum

Evlerinūñ öñi duvar

Bunda darılacaq ne var

Şarılırsın hādde mi var

Eyżan

Qışlanuñ eṭrāfi erik

Ṭurmaya ṭaldı dölek

Eşkerleri büyük

Eyżan

Evlerinūñ öñi ceviz

Cevizüñ dalları yavuz

Ağköyüñ altında havuz

Eyżan

Evlerinūñ öñi mezar

Çıkmış mezarlıqda gezer

Qınalı eller ölçer çizer

Eyżan

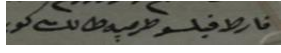
Evlerinūñ öñi dere

Gelür gögsin gere gere

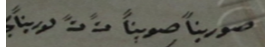
Başındaki fese göre

دودی ديلوم مشرفة بنيزer dudı dillüm meşrefe beñzer

Ağlama nāzlum kömür gözlüm mārda mārım

yār geliyorum

mecnūninan yār geliyorum

Evlerinūñ öñi kıuyı

Қuyıdan çekерлер şuyı

Eski zempārenūñ kıuyı

Eyżan

-150-

[MU‘İNOĞLU]

mef‘ūlū mefā‘īlū mefā‘īlū fe‘ūlūn

43a Ey bād-ı şabā sūnbül-i reyḫānuma degme

‘Aqlum dağılur kākül-i perīşānuma degme³¹⁷

Derdinle derūnum ṭül-ı âteşler olupdur³¹⁸

Sīnemde yanan âteş-i sūzānuma degme

Ey zāğ-ı siyāh ebsem olup benden ırağ ol

Cebr-i yedidür gonca-i ḫandānuma degme

Virmem saña çek benden elin ey melek-i mevt

Ben yār ile baḫs eyledüm cānuma degme³¹⁹

Ağlatma **Mu‘inoğlını** kem baқыp ḫarından

³¹⁷ Mısrada vezin kusurludur.

³¹⁸ Mısrada vezin kusurludur.

³¹⁹ Beyitte vezin kusurludur.

Bağrum delinür Yūsuf-ı Ken'ānuma degme

-151-

[ĠAZEL]

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

Ādem baķamaz dilbere rindāneliginden

Bir hūri-şıfat lem' ā ve elem' āneliginden

Bir nim nigāhıla kılasın ' ālemi vīrāneliginden

Ĥaķ şaķlasın ' ālem-i vīrāneliginden³²⁰

Bir kerre hele böyle ter ü tāze tūrurken

Bir zenneye bel bağladı divāneliginden

Ġurbet idemez dilbereden kaṭ' -i ' alāķa

Zirā severüm ben anı ṭıflāneliginden

-152-

[NAĤİFİ]

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

Cānā seni bir mihr-i vefā şāḥibi şandum

Bilmezlik ile dil virüp āteşlere yandum

Cānsa ġarażın mihr [ü] vefādan senüñ olsun

Miḥnet-i hicrūñ ile cānumdan uşandum

³²⁰ Mısrada vezin kusurludur.

Ben bilmez idüm n'etdigini miḥnet-i 'aşķuñ
Der-ḥ'ābda idüm eyvāh daḥı Şimdi uyandum³²¹

Ėarķ-ı 'araķ-ı Őerm olup o ruḥları g¼lden
DāĖ-ı dal ile lāle-Şifat ķana boyandum

¼mmid-i vaşla **Nahif** gibi Őeydā³²²
Ol va' de-i ferdālara gerķekden inandum

-153-

[ĖAZEL]

mef' ūl¼ mefā' il¼ mefā' il¼ fe' ūl¼n

Müşkül Ėam imiş 'aŐķı beyān eylemek olmaz
Müşkül bu ki hep sırrı nihān eylemek olmaz

Bir āh ile g¼lende raķib¼ñ Őehrini yaķdın
Ammā n'idey¼m yoķ yere ķan eylemek olmaz

AĞzum ne ararsın beni mestāne mi Şandın
Ser virmek olur sırrı beyān eylemek olmaz

-154-

[KEMĀLİ]

mef' ūl¼ mefā' il¼ mefā' il¼ fe' ūl¼n

43b Ey ķaŐı kemān tır-i m¼jen cānuma Ėeķdi

³²¹ Mısrada vezin kusurludur.

³²² Mısrada vezin kusurludur.

Peykânlarınuñ her biri bir yanuma geçdi

Bu kec nigāha şabr u taḥammül nice olsun

Evvel baqışın s̄ine-i s̄üzānuma geçdi

Būs eyler iken la' lini şarkıntılığ idem

Kākül-i siyāh ḥalkası gerdānuma geçdi

Kāfur mıdur çeşmi siyāh gözleri āhū

Bir baqma ile d̄inüme imānuma geçdi

Beş beyt ile da' vā-yı şalātuma **Kemālī**

Biñ böyle ğazel defter-i divānuma geçdi

-155-

[CEDİDİ]

44a Hāreden meh-pāreden dildārdan ayrılmış

Ḥüb-sāde şir̄in-edā güftāreden ayrılmış

Āh-ı ḥasret derd-i miḥnet bunca firḫat bende kim

Rūy-ı gül-günları mūy-ı gülzārdan ayrılmış

Dilde ğam d̄ide nem serde elem her dem-be-dem

Ḳıl kerem ḥüsñüñ görem vaşlın irem baş bir ḳadem

Derdliyem sermetliyem ḥasretliyem bilmem n'idem

Kendi ḥüb-edāsı hoş reftāreden ayrılmış

Ey dilā bu ne mana 'uşşāḳ-ı bezmem rence ol

Az kıala ‘ālem-i kıalem ele hūbān ile çekmiř řala
Kıaşı kıara gözler elā ya n’eylesün ben mübtelā
Ben **Cedīd** derdüm meziddür çāreden ayrılmış

-156-

[ŞARKI]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Gel gönül bel bağlama bu tālib-i dünyālara
Bu fenā bāķī degül ednā degül a‘lālara
Mālı mülki terk idüp ism-i laķifi belle sen
Dervişāne hırķa giy meylün bıraķ esmālara

On iki maķāmı tekmil añlasın zāhidi
İsfahan kürd-i ‘acem ammā hüseysin tāhiri
Hoş řabā gerden-řafī ol çārgāhı māhurı
Pes saña hey dile gör terlelli ya lalara

Merħabālar merħabāsı indiler çend ü hezār
Ol vaķitden bellüdür bizlere olmiş yādigār
Ĥasreti Ĥasretine kıoymasun [o] perverdigār
Evvelī Ĥāk āħiri Ĥāk kıarışur mevtālara

-157-

[FEYZİ]

8’li Hece Ölçüsü

44b Felek mesrūr idersin sen
Yine maħzün idersin sen

Beni mecnûn idersin sen
Nedür intikâmuñ bende

Şarılsın çillere çulden
Kararsın tellerüñ birden
Ne isdersin bu fâkırdan
Olupdur kullara bende

Mekânımı cebel itdin
Âbumıza milh katdın
Geçmez aqçalara şatdın
Hür iken eyledin bende

‘Âşık olan sever biri
İkisinden yokdur yiri
Feyzî vir bir cânı seri
Olup bir çapuda bende

-158-

[ŞARKI]

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

45a Ey gâziler yol görindi yine ğarîb serüme
Tağlar taşlar dayanamaz benüm âh u zâruma
Ve bi'l-lâhi kâ‘il olmam künc başından ölmeye
Kıl selâmet gör güzelüm bir yana sen bir de ben

Dün gice dostuñ yanında yaşduğum yer taş idi

Döşegüm çalı tikenı gıne göynüm hoş ıdı
Ben yaluñız degül ıdüm dost baña yoldâş ıdı
[Kıl selâmet gör güzelüm bır yana sen bır de ben]

-159-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Gelen yokdur seni kimden şoram
Yâr elüm tutmaz sana nâme yazam
Yâr çok ârzüm var bır de yüzüñ görem
Yıkılası tağlar var

Gıne fırâk aldı gönülümü
Hâsret ile âh u zâruñ kalandâ
Senden ayrılalı felek burdı boynumu
Gözüm ağlar bır mektûbuñ gelende

-160-

[ŞARKI]

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

46b Yıne nüş-ı mey itmiş rüy-ı dilber âl âl olmuş
Bakılmaz 'arız-ı pür-tâbına mihr-i cemâl olmuş
Tamâm itmiş debistân-ı hüs(ü)nde ders-i maḥbûbı
O tıfl-ı nâz-perverdüm 'aceb şîrîn-maḥâl olmuş

-161-

[MAṬLA']

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Bu edālar bu revişler bize degdi bilürüz

Güli ta' rife ne hācet ne çiçeksün bilürüz

-162-

[MAṬLA']

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ey dirigā ' aşık oldum kaşı gözi qaraya

İki gönül bir olunca kimse girmez araya

-163-

[MAṬLA']

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Bir acā 'ib derde düşdüm derdimün dermānı yok

' Aqlumı bir zālīm aldı dīni var ĩmānı yok

-164-

[BAĞDATLI RŪḤĪ]³²³

mef' ūlü mefā' ilü mefā' ilü fe' ūlün

47a Şanmañ bizi kim şire-i engür ile mestüz

Biz mest-i harābātī degül bezm-i elestüz

Ter-dāmen olanlar bizi ālūde şanurlar

A' lā ile a' lālanuruz pest ile pestüz³²⁴

³²³ BGD (Erten, 2018: 111-112).

³²⁴ Bu şiir, BGD'de terkib-i bend'dir.

-165-

[MAṬLA‘]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Şecā‘ at resmini şanmañ ki ancağ hün-feşānluğdur

Sipāhīler içinde hīle hem bir pehlevānluğdur

-166-

[LUṬFĪ]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Eger çeşm-i nazargāhuñ alursa ‘ālem ey Luṭfī

Hezārān hikmeti beyti cihānuñ zir ü bālāda

-167-

[MÜFRED]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Eger merd-i sühendān isen ey kilk belāğatda

Yeter merd dürr-i nā-süfitem zarīfe çok kelām olmaz

-168-

[NAẒM]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Yāruñ olsun ey ‘azīz[üm] Ḳul hüva’llāhü eḡad

Dar yerde dest-girüñ olsun Allāhü’ş-şamed

Lem yelid yāruñ velem yūled saña püşt [ü] penāh

Lem yekün olsun refīḡuñ mūnisūñ küfven eḡad

-169-

[MAṬLAʿ]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Şanmañuz miñnet-i ğam bülbüle gülden geldi

Ḳafese girdi belā başına dilden geldi

-170-

[MAṬLAʿ]

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

Ne mümkindür çıķa dilden ḥayāl-i naķş-ı sulṭānum

Meger sevdā-yı ʿaşķuñla ölem tenden çıķa cānum

-171-

[MAṬLAʿ]

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

Gelüp mektüb-ı merğübın şafā baḥş eyledi cānā

Sürürumdan serüm tācı irişdi ʿarş-ı Raḥmāna

-172-

[NAẒM]

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

47b Gülistān-ı cinān olsun efendüm ḳaşr-ı eyvānuñ

Hemīşe ḥāk-i yār olsun şehā ḳapunda düşmānuñ

Açulsun ğonca-i taḥtun bu gülşende ʿÖmer ʿādil

Ġamın def eylesün Mevlā feraḥla geçe devrānuñ

-173-

[MATLA‘]

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Efendüm hoş şafā geldün kabül eyle bu haţāyı

Te‘āl’allah niyet itsün saña firdevs-i a‘lāyı

-174-

[NAZM]

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

Eyā mektüb götür bizden selāmi

Takrīr eyle içindeki kelāmi³²⁵

‘Acab hasret kıyāmete qala mı

Veya burda görüşmeklik ola mı

-175-

BEYT

7’li Hece Ölçüsü

Bu hasretün eyyāmi

Her günü bir yıl gibi

Bārī Hudām ayırdı

Hzret-i Yūsuf gibi

Umaram Hudādan kavuştura

Hzret-i Ya‘küb gibi

-176-

---

³²⁵ Mısrada vezin kusurludur.

[ĠARĪB]

11'li Hece Ölçüsü

48a Ġurbet ilde baş yaşduġa gelende
Ġāyet yamān olur işi ġarībūñ
Gelen olmaz giden olmaz yanına
Tayana topraġı daşı ġarībūñ

Ġurbet ilde yiten Ġarīb kim baqsun
Anam yoġdur gelsün göz yaşı döksün
Ġarındaş yoġdur mezarım daş diksün
Bir çalıdır mezar daşı ġarībūñ

-177-

[ĠARĪB]

11'li Hece Ölçüsü

49b Ġurbet ilde baş yaşduġa gelende
Ġāyetde yamān olur işi ġarībūñ
Gelen olmaz giden olmaz yanına
Tayana topraġı daşı ġarībūñ

-178-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Gelen olmaz seni kimden şoram
Yār elüm tutmaz sana nāme yazam
Yār çoġ ārzūm var bir de yüzün görem
Görebilmem ara yirde

Yıkılası dağlar var

-179-

[MAṬLAʿ]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

50a Yâ İlâhî kimse bu derde giriftâr olmasun
İrişün şimdiden şoñra derde dermân bulmasun

-180-

[KOŞMA]

11'li Hece Ölçüsü

Bir haber almadım ilden ilümden
Kurtulmadı ğamdan derdden belâdan
Gözlerüm bir haber gele şıladan
Ṭoğrı haber getüren yok gelen yok

Umarum ki Ḥudâdan düşegelsin
Uğruma nâ-ħağ yire ateş şaldun
Bağruma ben şanardum baş virürsün
Onmadan baş almadum il sözini

-181-

[KAYIKÇI KUL MUSTAFA]

11'li Hece Ölçüsü

Bülbülin yatağı çalı bucağı
Güzelin yatağı yigit kucağı
Ben ölürsem kör qalır babam ocağı

Yārūm ey yārūm

-182-

11'li Hece Ölçüsü

- 51a Şu benüm 'aqlım bağlandı
Çıķayum gideyüm dağlar başına
Zekri men ideyüm kendü başuma
Hāl gelince bir yigidüñ başına
Lāle ağlar sünbül ağlar gül ağlar

-183-

[MAṬLA']

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 52a Ne reftārında ol şūhī ne güftārındadır hikmet
Nezāketle güşād-ı bend-i şalvārındadır hikmet

-184-

[NAẒM]

Cānum beni al yanına seyre giderken
Nezāket ile reftār idüp dīde süzerken

Bezm-i meclīs olup yārūm bāde süzerken
Yār beli ķoçma müyesser olurdu bāde süzerken

-185-

[ENDERUNLU VĀŞIF]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Derūnum inlesün her demde dem-sâz-ı rebâb olsun
Bu kânūn-ı maḥabbetdür dem-â-dem pîç ü tâb olsun
Gerek mızrâb-ı ğamla nağme-senc-i ıztırâb olsun
Dimem dil vaşl-ı yâr ile cihânda kâm-yâb olsun
Yıkıldı ḥâṭırum şimden girü 'âlem ḥarâb olsun

Bu eşnâda eger 'îd olsa da ben nûş-ı câm itmem
Serüm beyhûde sevdâya şalup mest-i müdâm itmem

52b Bu keyfiyyetle ibrâm-ı vişâle fikr-i ḥâm itmem
Ben ol mest-i ğurûra ba' d-ezîn 'arz-ı merâm itmem
Yıkıldı ḥâṭırum şimden girü 'âlem ḥarâb olsun

Beni şol maḥzûn eylemiş kim vâdî-i hicrân
Ne deñlü bî-mecâl itmiş ki nâlem ü elem ü ḥayrân
Yine ol bî-vefâdan istemem ben zerrece dermân
Ger âbâd olmak istersem derūnum eylesün vîrân
[Yıkıldı ḥâṭırum şimden girü 'âlem ḥarâb olsun]

Niyâzum geçmedi dildâra taşa eyledi te'sîr
Hemân şimden girü neylerse itsün itmesün te'ḥîr
Eger isterse derūnum eylesün tekdîr
Ḳabûl itmez benüm vîrâne göñlüm ğayrı hîç ta' mîr
[Yıkıldı ḥâṭırum şimden girü 'âlem ḥarâb olsun]

-186-

[MAṬLA']

53a Eger meyl virir iseñ ğayra gedâya

Senden Őikāyet iderim yārın Hudāya

-187-

[‘ ĀŐIŐ ‘ ÖMER]³²⁶

11’li Hece Ölçüsü

Yār elinden kime kılam Őikāyet

Beni vaṭanumdan ayırduñ felek

Ne gözde uyķu var ne tende rāḥat

Şabr u qarārumdan ayırduñ felek

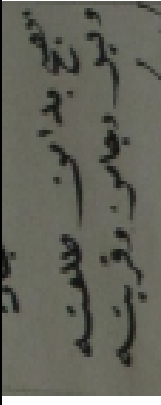

Gözüm kan büridi dönmem ölümde

Gül yüzli yārumdan ayırduñ felek

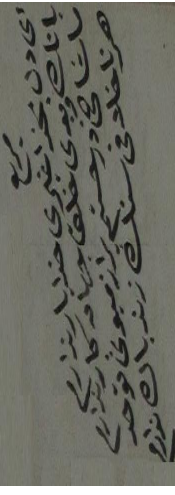
³²⁶ AÖD (Ergun, 1935: 44)

1.6. İBB Bel Yz K 0340 Numaralı Mecmuanın MESTAP'a Göre Dökümü

Yp. No:	Mahlas	Maṭla‘Beyti/Bendi	Maḫṭa‘Beyti/Bendi	Nazım Şekli	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
4b	Nâbî	E’s-selâm ey server-i evlâd-ı âdem e’s-selâm E’s-selâm ey bâdî-i icâd-ı ‘âlem e’s-selâm		İşte geldi Nâbî-i dil-ḫaste ḫâk-i pâyuña Eyle zaḫm-ı cürmîne lütfiñle merhem e’s-selâm	Ġazel 7 Beyt	---/---/---/---/---/---/---	Başlık: Medḫiye-i Ravza-i Muḫahhara. Başlık: Münâcât. Şiirin dili Arapçadır.
4b	İmâm Buşîrî			Ġaşıde 5 Beyt	Münâcât		Başlık: Münâcât. Şiirin dili Arapçadır.
5a	Yûnus Emre	Ey pâdişâh-ı lem-yezel Ey kâdir [ü] ḫayy [u] ezel Ey lütfü çok ḫahrı güzel Lütfiñ da ḫoş ḫahrıñ da ḫoş	Gerek aĝlat gerek güldür Gerek dirgür gerek öldür Dervîş Yûnus saña ḫuldur Lütfiñ da ḫoş ḫahrıñ da ḫoş	İlâhî	Münâcât	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Münâcât.
5a	Āĝâh	Her sîme ki sevdâ-yı maḫabbet var içinde Tâ ḫaşra ḫıyâs itme ki râhat var içinde		Ġazel 2 Beyt		---/---/---/---/---	Mecmuada “Murabba‘” başlığıyla kayıtlı olan ve makta beyti bulunmayan şiir, Āĝâh Divanında 5 beyt gazeldir.
5a	Feyzî	Ṭarîḫ-i müstakîme reh-nümâsın Yâ Rasûlallâh Eşer-i derd-i ‘iştâyâna devâsın Yâ Rasûlallâh	Ne mümkün medḫüñi ḫâk üzre takrîr eylesim Feyzî Ki sen bizzât memdûḫ-ı Ḥudâsın Yâ Rasûlallâh	5 Beyt Ġazel	Münâcât	---/---/---/---/---	Başlık: Münâcât.
5a	Āĝâh	Seni de bend idecek zülf-i perîşân bulunur Şanma ey meh kişîñiñ itdiĝi yanında ḫalür		Ġazel 2 Beyt		---/---/---/---/---	Mecmuada “Murabba‘” başlığıyla kayıtlı olup matla ve makta beyti bulunmayan şiir, Āĝâh Divanında 5

5b	İbrahim Hakkı	Ġafletden uyan ey dil kim bād-ı şabā geldi ‘ Aşkūñ yeli esdi bil kim cāna şafā geldi	Hakkı ço bu aġyārı bul dilde o dildārı Fevt eyleme esrārı kim vaqt-ı nidā geldi	Ġazel 6 Beyt				beyt gazeldir.
5b	İbrahim Hakkı	Çün gündüz olursun nice aġyār ile ġāfil Koy ġāflerī dildārden utan gicelerde	Allāh için ol halka muġārın gice gündüz Ey Hakkı nihān ‘aşk odına yan gicelerde	Ġazel 7 Beyt				Başlık: Nazm. Başlık: Hakkı
6a	Nābī	Şakım terk-i edebden küy-i maḡbūb-ı Ġudādur bu Nazārgāh-ı Ġihādūr maġām-ı Muştāfadur bu	Murā‘āt-ı edeb şartıyla gir Nābī bu dergāha Metāf-ı ġudsiyāndur büsegāh-ı enbiyādur bu	Ġazel 5 Beyt	Na‘t			Başlık: Medḡ-ı Resül.
6a	Ġgāh	Cihān o şūḡ-ı sitem-kāra bī-nevā geçinür Belā bu kim o daḡı ‘ālem āşinā geçinür	Zamāne ḡūbları ‘aşık istemez Ġgāh Sen biri birine zu‘ mnca mübtelā geçinür	Ġazel 2 Beyt				Mecmuada “Murabba‘” başlığıyla kayıtlı olan şiir, Ġgāh Divanında 5 beyt gazeldir.
6a	Nef‘ī	Maḡşer olmuş şahın-ı Kāġıḡhāne dūnyā bundadur Cennete dönmiş güzelliklele temāşā bundadur	Cümleden ol güne sermestān-ı şāḡīb- hālden Nef‘ī -i şūrīde-i bī-bāk [ü] rüsvä bundadur	Ġazel 5 Beyt				Başlık: Nef‘ī.
6a	Ġgāh	Egerçi şem‘ini pervāne ḡāne ḡāne arar Bileydi şem‘de anı yana yana arar		Ġazel 2 Beyt				Mecmuada “Murabba‘” başlığıyla kayıtlı olan ve makta beyti bulunmayan şiir, Ġgāh Divanında 6 beyt gazeldir.
6b	Es‘ad Paşa	Dil-rubāsın bī-vefāsın ey cefā-cü nev-civān Bī-vefāsın ey cefā-cü nev-civān ḡālüm yaman Ey efā-cü nev-civān ḡālüm yaman senden amān Nev-civān ḡālüm yaman senden amān şad el- amān	Tā ezelden mest-i ‘aşkam şamma sāķī cām-ı Cem Mest-i ‘aşkam şamma sāķī cām-ı Cem nüş eylemem Şamma sāķī cām-ı Cem nüş eylemem ḡayretdeyüm Cām-ı Cem nüş eylemem ḡayretdeyüm dertüm nihān	Murabba‘ 3 Bend				Mecmuada “Es‘ad Paşa” başlığıyla kayıtlı olan ve Es‘ad Paşa Divanında gazeller arasında yer alan bu şiir, şekil özellikleri

6b	Emîrî	Ey kemân-ebürü dimem ki tür-i müjgânüñ döşür Zahma bir yer kalmadı disem de peykânüñ döşür	Rü-be-rü yâre niyâz itdüm Emîrî söyledüm Mâni' -i manzârdur kâkül-perişânüñ döşür	Ġazel 5 Beyt				-.--/-.---/-.---/-.---	bakımından murabbadır. Başlık: Dîvân.
6b	Āgâh	Murğ-ı dil[i] o şub[a] nişâr itmek isterüz ' Uşfür ile hümâyı şikâr itmek isterüz	Dildâra âh u nâlemüz Āgâh geçmedi Müflisleriz hevâ ile kâr itmek isterüz	Ġazel 2 Beyt				--/-.---/-.---/-.---	Mecmuada "Murabba'" başlığıyla kayıtlı olan şiir, Āgâh Divânında 5 beyt gazeldir.
7a	Nâbî	Yâre varsun peyk-i nâlem âh u zârüm söylesün Āb-ı çeşnüm giryec-i bî-ihtiyârüm söylesün	Bende yok kudret edâya harf-i şevki Nâbiyâ Hâme-i rengin-harîr-i inkisârüm söylesün	Ġazel 5 Beyt				--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân.
7a	Āgâh	Zuhür itmiş hañ-i müşgin degül ħarf-i ' izârından Görüntür düd-i ħâl-i ' anberün âteş kenârından	Unutdı gonca-i dil gerçi kim açılmağı Āgâh Uşandum ben dañi dehrün ħazân-ı nev- bahârından	Ġazel 2 Beyt				---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada "Murabba'" başlığıyla kayıtlı olan şiir, Āgâh Divânında 6 beyt gazeldir.
7a	Gürücü Yûsuf Ziyâ Paşa	Cezb ider ruşsâr-ı verdin reng-i gündan rengini Arturur cân bülbüli dem-be-dem âhengini	Āh u nâleyte dilâ ma' rûf olan rüsvâ-yı 'aşk Güşina almaz eger zühre çalarsa çengini	Ġazel 5 Beyt				--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân. Şiirde mahlas bulunmamaktadır.
7a		İkbâl-i felek her kaçan ceyler[se] tevecçüh Bî-şübhe turur beyz-i kebüter veted üzre İdbârı dañi ikbâli gibi ric' at iderse Bevl eyler idi kelb-i nuhüset esed üzre	Murabba' 1 Bend					--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Murabba'
7b	Şeyhü'l- islâm Yahyâ	Mey midür sâķi midür mest-i şarâbî inileden Sen misün yâ 'aşk midür muñrib rubâbî inileden	Bir gözi bîmârdan ey Yahyâ sen hicrândan Beste-i ğamda dil-i pür-izîtrâbî inileden	Ġazel 5 Beyt				--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân.

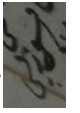
7b									Başlık: Murabbaç
7b	Şevkî	Söylese hayrân ider ol dişleri inci meni Gülse güller açılır şad eyler ol meh-rü meni	Şevkiyâ râz-ı derûnum cümle derdüm âşikâr Bir gün eylerse felek yâr ile rû-be-rû meni	Ġazel 5 Beyt					Başlık: Dîvân.
8a	Hâmi-i Amîdî	Tâ-be-key ey şulh âteş gibi serkeşlik bize Biz turâb oldıkca sen eylersin âteşlik bize	Var [m] îfâkat çekmeye yârûn kemân- ebrûlaruñ Hâmi bundan böyle el virmez kemânkeşlik bize	Ġazel 6 Beyt					Başlık: Dîvân-ı Hâmi. Hâmi Divanında 11 beyttir.
8a	Fitnañ Hanım	Olmada diller rübüde gâmze-i câdûsına Deşt-i hüsnüñ şayd olurlar şirler âhûsına	Cism-i hâk it ol sehî kuluñ yolında Fitnañâ Nâ'îl olmağsa merâmüñ devlet-i pâ- bûsına	Ġazel 5 Beyt					Başlık: Dîvân.
8b	Hâfid	Mest-i medhûş eyleyen sâkî nigâhın bâde mi Yoğsa zâtı hâste mi zâlim dü çeşmüñ bâdemi	Eyle mest-i hayret olmuşdur Hâfidî bilmezem Uğramış bir derde mi yoksa 'aceb üstâda mı	Ġazel 6 Beyt					Başlık: Dîvân.
8b	Bâkî	Heer-i la'ilye dem-â-dem göz yaşı mey-gün olur Düdelerden eşk-i îhasret gâmzeden pür-hün olur	Gâhî gâhî güşe-i çeşm ile kılmazsan naazar Bâkî -i bi-çârenüñ ahvâli diğere-gün olur	Ġazel 5 Beyt					Başlık: Dîvân. Bâkî Divanında 6 beyttir.
9a	Fikrî	Açılsam gönecarveş halk içinde bi-edebe dirler Mecâlisde sükut itsem şekâldür pür-gâzâb dirler	Şîla-i rahm için yârüm gelürse yıldı bir kerre Bu Fikrile gice gündüz yanarlar leb-be- leb dirler	Ġazel 8 Beyt					Başlık: Fikrî.
9a	Vâhib	Fülk-i 'aşkuñ düşdi cânâ bañır-i bi-pâyânuma Bir eşer yoğ mı şabâ semt-i dil-i cânânuma	Geç bu gerdâniyyeden zâhid mağâm-ı buselik Gir uşul ile bu şeb bezm-i meh-i tâbânuma	Ġazel 5 Beyt					Başlık: Dîvân. Şürde mahlas bulunmamaktadır.
9b	Lebib	Hulle ber-düş-ı ğınâyam bağma hiç noğşânuma Ağlasım virse felek almam ten-i 'uryânuma	Oğusun yazsın Lebib ehl-i hüner kılsun naazar	Ġazel 6 Beyt					Başlık: Ġazel-i Lebib. Lebib

9b	Nâbî	Oldı cârî dildeki sevdâ dehân-ı lâmeden Añlanur hâl-i perîşânım sevâd-ı nâmeden	Kayd olınsun bu gâzel mecmu' a-i 'ırfânıma Beste olmaz dil hâş [u] hâl-i noğtaya Olisa mağlaş Nâbiyâ dest-i dil-i hüd- kâmeden	Ġazel 5 Beyt			Divanında 9 beyttir. Başlık: Dîvân-ı Nâbî
9b	Āgâh	Şordı o perî luft iderek derd-i dilümden Kimden ideyüm şekve didüm didi elümden		Ġazel 2 Beyt			Mecmuada "Murabba'" başlığıyla kayıtlı olan ve makta beyti bulunmayan şiiir, Āgâh Divanında 7 beyt gazeldir.
10a	Āgâh	Ĥatı geldikde bize râm oldı Ne yamân yirde gün aışâm oldı	Yâr ile bezmümüz Āgâh bu şeb Öyle germ oldı ki hâmmâm oldı	Ġazel 5 Beyt			Başlık: Dîvân.
10a	Āgâh	Ṭurfe Mansûram ki dârumdan gelür büy-ı şarâb Nahl-i tākem berg [ü] bârımdan gelür büy-ı şarâb	Şi' r-i pür-güftem Āgâh tahîr eylesem Ĥâme-i ' anber-nişarımdan gelür büy-ı şarâb	Ġazel 6 Beyt			Başlık: Dîvân.
10b	Lebîb	Ĥarf atarsın dâ'imâ çeşm-i sülhân-güyâ ile Pek kıyarsın ' aşka zâlim bu istiğnâ ile	Şimdi ' âlemde gâzel-gülük müfîd olmaz Lebîb ' Arz-ı hâl it şadı-ı vâlâya hemân şekvâ ile	Ķaşıde 6 Beyt			Başlık: Dîvân. Lebîb Divanında 73 beyttir.
10b		Gonce-i verdi ğubârıñ üzre gördüm kâküli Sanki bir gül üstine naqş eylemişler sünbüli	Küh-ı ğamda şimdilik Ferhâda dir şidki kav(i)l Ķanda rüşen olıcağ bilmem bu bahtım hâşılı	Ġazel 5 Beyt			Başlık: Dîvân. Şiirde mahlas bulunmamaktadır.
11a	Āgâh	Ġirye fırsat virmez itsem rüy-ı raşşanıñ ĥayâl Başka hâlet el virür itdükce dâmanıñ ĥayâl	Şi' r-i Āgâh ın n'ola şîrin-fırâk itse dili Ġâh ider la' lûñ gehi sib-i zeneĥdânuñ ĥayâl	Ġazel 5 Beyt			Başlık: Dîvân.
11a	Nâbî	Cây idinsem itmen istib' ad-ı deyr-i miñneti ' Aşkıñ bir kâfir-i ĥüsn-i Muĥammed ümmeti	Şimdi dehrin tâzesi kimseyle itmez iltifât Ehl-i diller Nâbiyâ kimlerle itün ülfeti	Ġazel 6 Beyt			Mecmuada "Dîvân" başlığıyla kayıtlı olan gâzel, Nâbî Divanında bulunmamaktadır.

11b	Cüvân	Mesti-i medhûş oldu bûyından cihân kâküllerüñ Mâhir olmuş dem-be-dem dökmeğe kan kâküllerüñ	Der Cüvân gâmze belâ çeşmüñ belâ ebrü belâ Ya beni mecnûn iden degül hemân kâküllerüñ	Ġazel 6 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân-ı Cüvân. 6 beyt olan gazelde mahlas beyti, 5. beytte yer almaktadır.
11b	Fuzûlî	Eyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür Ben kimem sâkı olan kimdür mey ü şabbâ nedür	Ah u feryâduñ Fuzûlî incidipdür ‘âlemi Ger belâ-yı ‘aşk ile hoşnuñ isen gavğa nedür	Ġazel 5 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân.
12a	Bâkî	Lâleler bezm-i çemende câm-i ‘işret göstürür Devletinden hüsrev-i gül ‘ayşa ruşsat göstürür	Bî-sütün-i ğamda Bâkî seng-i miñnet kesmede Öyle üstâz oldu kim Fernâda şan‘at göstürür	Ġazel 5 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân. Bâkî Divanında 6 beyttir.
12a	Fuzûlî	Ey kemân-ebürü şehîd-i nâvek-i müjânunam Bulmuşam feyz-i nâzar senden senüñ hayrânunam	Ey Fuzûlî âteş-i âh ile yandurdın beni Gâlibâ şandın ki şem‘-i külbe-i ahzânunam	Ġazel 7 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân.
12b	Es‘ad Paşa	Ķaysı yektâ şamma dünyânuñ nice Mecnûnı var Mülket-i ‘aşkuñ kemâl-i vüs‘at-i hâmunı var	Nâzeninler nazmunı ser zîb-i ‘âkd eyler benim Tab‘ımuñ muhlis nice böyle düür-i meknûnı var	Ġazel 7 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân-ı Es‘ad Paşa. Es‘ad Paşa Divançesinde 6 beyttir.
12b	Āĝâh	Ġam-ı şâm u seherden dâd u feryâd Du‘â-yı bî-eserden dâd u feryâd	Hâsed nâ-dânlaruñ zevkine Āĝâh Baña cevri-i hünerden dâd u feryâd	Ġazel 5 Beyt		---/-.---/-.---	Başlık: Dîvân.
13a	Hâmî	Bir yâr için ol la‘l-i güher-bâre ne minnet Bir büse için gâmze-i Tâtâra ne minnet	Hâmî gibi rüsvâ-yı cihân bir dahı var mı Uşla [n]maz aña pend-i güvâreye ne minnet	Ġazel 5 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Başlık: Ġazel.
13a	Emîrî	Fırâķ-i ‘arîzuñla hün-i dilden dide nem çekmiş Gice kan ağlamış tâ şubha dek hayli sitem çekmiş	Seherden gonca hün-âlûde gördüm bülbül-i zârı Emîrî veş meger sözi cigerden tâze dem çekmiş	Ġazel 5 Beyt		---/-.---/-.---/-.---	Başlık: Ġazel.
13a		Gülüñ vişâlin isteyen hârdan icinâb itmez Zahm-ı hârdan hâv f iden râh-ı ‘aşka gitmez		Maṭla‘			Başlık: Beyt.
13b	Yahyâ	Döndü murâd üzre felek devrân bizümdür bu gice Sâķi űolandur sâĝarı cânân bizümdür bu gice	Yahyâ ne hoşdur bezmümüz gülzâra geldük şanki biz Bülbülleri söyletmezüz cânân bizümdür bu gice	Ġazel 5 Beyt		--/-.---/-.---/-.---	Mecmuada “Ġazel” başlığıyla kayıtlı olan bu şiir, Şeyhü’l-İslâm

13b	Şeyhü'l-islâm Yahyâ	Bu tâb ile ruhsâre-i cânâna bakılmaz Gözler kamaşur mihr-i drahşâna bakılmaz	Tenhâ gidelüm seyre dimiş emri o şâhın Yahyâ burada hâtur-ı yârâna bakılmaz	Ġazel 5 Beyt	--/---/---/---/---	Yahyâ ve Taşlıcalı Yahyâ Divanlarında bulunmamaktadır. Başlık: Ġazel.
14a	Nesîmî	Dilberâ hüsünüñ hat-ı Kur`ân degüldür pes nedür Şüretüñ ve`ş-şemsü ve`r-rahmân degüldür pes nedür	Ey Nesîmî geç kamûdan kıl temennâ vaş-ı yâr Kim gedâ-yı vaş olan sulţân degüldür pes nedür	Ġazel 6 Beyt	--/---/---/---/---	Başlık: Nesîmî.
14a	Nesîmî	Leyletü'l-ıqadrüñ sevâd-ı zülfi-pür-tâbındadır Ve`d-duhâñuñ âftâbı yüzi mehtâbındadır	Bu âlem sirriyla Nesîmî ne dünyâ bendedür Cümle sözlerüñ Hağ üzere bendedür	Ġazel 4 Beyt	--/---/---/---/---	Başlık: Nesîmî. Nesîmî Divanında 12 beyttir.
14b	Nesîmî	Şubh-dem dildârımı gördüm otâğından gelür Eyle şandım bir melek firdevs bağından gelür	Ey Nesîmî ruh-perver geldi yâründen saña `İsânüñ enfâsıdur yârin dudâğından gelür	Ġazel 7 Beyt	--/---/---/---/---	Başlık: Nesîmî. Seyyid Nesîmî Divanında yoktur.
14b	Nesîmî	`Aşık-ı didâr olanlar dünyâ mâlından geçer N`eylesün ol taht [u] tâcı mülk ü mâlından geçer	Dünye hâliyle mülk ü mâlın kıl vakâhat Bende levmi-i devlet anuñçün Nesîmî bed-fi`âlinden geçer	Ġazel 7 Beyt	--/---/---/---/---	Başlık: Nesîmî. Seyyid Nesîmî Divanında yoktur.
15a	Nesîmî	Çarh elinden göz yaşı çağlar gelür çağlar geçer Bu `aceb dünyâ imiş çağlar gelür çağlar geçer	Bu Nesîmî kuluñı vaşlma sen şâd eylegil İşgüñde dem-be-dem ağlar gelür ağlar geçer	Ġazel 5 Beyt	--/---/---/---/---	Başlık: Nesîmî.
15a	Niyâzi-i Mısrî	Gönül seccâde üzre câlis ol tesbîhsiz tırma Namâz ehlinden özgeyle şaşkın sen tırma oturma	Niyâzi tâ`ati terk eylemek bu`d u foğulluğdur Kerem kıl terk-i tâ`atle şaşup da hağkı şaşurma	Ġazel 7 Beyt	---/---/---/---/---	Başlık: Hağkı.
15b	`Aşık `Ömer	Ehl-i düller içre `irfanüm diyen gelsün beri `İlm-i deryâ içre `ummânüm diyen gelsün beri Tab`-ı deryâlar gibi cüş [u] huruş itsün müdâm Gevher-i ma`nâya ben kânüm diyen gelsün beri	Fenn-i nazm içre bugün yekta benüm ey zâhidâ Şöyle bildüm ben seni kim ibtidâdan intihâ İşde ben ` <b>Aşık</b> `Ömer meydân-ı hünerde	Şarkı 4 Bend	--/---/---/---/---	Başlık: `Aşık `Ömer.

15b	‘Aşık ‘Ömer	Ol t̄abībūm itmedi derdüme dermān aķçesiz Merhem idüp yāremi şarmadı bir ān aķçesiz Bu zamānuñ dilberinde yođ imiş aşlā vefa Çoķ aradum bulmadum bir t̄āze yārān aķçesiz	Şöyle bir merd-i sühendānum diyen gelsün beri Bilemedüm ‘aşık oldum ol vefāsiz dilbere Meyl idermiş ol dahı şüfī gibi sim [ü] zere Hep görenler didiler yazık bu ‘ Aşık ‘ Ömerc Bakmadı hiç yüzüme zülf-i perişanum aķçesiz	Şarkı 4 Bend	--/-/--/-/--/-	Başlık: ‘Aşık ‘Ömer. ‘Aşık ‘Ömer Divanında yoktur.
16a	‘Aşık ‘Ömer	Bizi yoķdan var iden Mevlāyı ben bilmez miyüm Hem Ebü Bekir ‘Ömer ‘Oşmāni ben bilmez miyüm Evveli Ādem Şafıyu’llāh degül mi aşlumuz Mezhebüm İmām A ‘zam Nu ‘māni ben bilmez miyüm	Dir ‘ Ömer Mūsā Kelīmu’llāh gelürdi bī- h̄itāb ‘Alemler nūr-ı müzeyyen kıtur idi māh-tāb Biri İncil biri Tivrāt biri Zebür dört kitāb Hzret-i Resüle inen Kur’āni ben bilmez miyüm	Murabba 5 Bend	--/-/--/-/--/-	Başlık: ‘Aşık ‘Ömer.
16a	‘Aşık ‘Ömer	Şu’le şalmış ‘āleme pür-nür-ı ezherdür güneş Ol yedi yıldız ki dirler cümleye serdür güneş Her gedānuñ pāyüne yüz sürdiğün dem-be-dem Kadr ile rif at bulup eflāke hem-serdür güneş	Burc-ı devletden t̄ülü‘ eyler çārḫāni ser- te-ser İrgürür ‘ālemlere nūr-ı ilāhiden eser Şām-ı zulmetden ḫalāş eyler cihāmi ser- te-ser Kadrini ‘ Aşık ‘ Ömer bilsin ne gevherdür güneş	Murabba 5 Bend	--/-/--/-/--/-	Başlık: ‘Aşık ‘Ömer.
16b	‘Aşık ‘Ömer	Bir kolay şan’at şanup herkes buna kılmış heves Ol sebebden bulmazuz bir şadıķ ‘aşık Tā ḫalķ severler benüm ittibā‘uma virmez kes O şetr-i bi-pāki n’eyler şuretā gāzī ceres	Nice cāhiller yanında mat olur bir kāmiliñ Yaḫşi kim yanında pesdür her kelāmi cāhiliñ Dört kitābi okusañ ḫalbine şıgmaz cāhiliñ Yitişür ‘ Aşık ‘ Ömer sen bāri pesdür sözi kes	Şarkı 5 Bend	--/-/--/-/--/-	Başlık: ‘Aşık ‘Ömer. ‘Aşık ‘Ömer Divanında yoktur.

	‘Aşk	‘Arz-ı hâlim yâre didin ne didi Cünün-ı ‘aşk olmuş ‘aşk-ı şeydâ Gözleri humâra didim ne didi	Tabîüm hal eyle bu müşkül işi Silvanlı ‘ Âşkuñ şon yaqarışı Gözleri humâra didim ne didi	Koşma		Öçüsü	Başlık: Tecnis.
20a		Diyelim ki mey içmişim güzelim Reft olmış cemâlinde o perde Çok da varma Hüseyin neye be zâlim Şadâmuzu incitmesün o perde	Ba’zı ‘aşkı bu sözümi zem anlâr Ben söylerüm nazlı yârüm zem anlâr Yâr yâr ile konuşdığı zamanlar Emir şirin leblerinden o perde	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
20b	Şirîmî	Bâd-ı şabâ selâm eyle o yâre Gelür kendi gelsün ben gelebilmem Yurdımı terk eylesün bizüm diyâre Gelür kendi gelsün ben gelebilmem	Şirîniyem dirüm yâre söz budur Dimişem ve dirüm dünki söz budur Yâre doğru cevâb şun ki söz budur Gelür kendi gelsün ben gelebilmem	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
20b		Bu garîb gönülümün nesin sorarsın Her dem yâr elinden yaralı sine Dost merhem itmezse şâğalmaz yaram Ölür de giderüm yaralı sine	Sinem şerh şerh olmuş yaraladığın Yâr kendi bilmez mi paraladığın Kendi rahm itmezse yaraladığın Kim karışur onuñ yarasına	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
21a	Şirîmî	Bagrı güzellerde gör biraz olur Nâ lâ dir gül ilen derdini bilmez Gider gelür bir nâ-merde yâr olur Niçün ben ‘aşkuñ kâdrini bilmez	Şirîniñ sevduğı zâtı Gürcüdür Dehâni şadefdür dişi incidür Herkesin yarası kendin incüdür Hiç kimse kimseniñ derdini bilmez	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
21a		Üç maflubum vardur ey güzel senden Biri gerdân biri bu haş biri sinedir Üç harf ile ismün ezber eyledüm Biri dal biri ye biri sinedir	Fedâ olsun la’li yâkut sana der Ben o yârı görmiyeli senedir Ancağ bu seflün göyni sanadır Degül senden gayrı birisinedür	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
21b	Hatmî	‘Ârifî işaret nâ-dâna kötek Olağılmışdur süver aralıkda Bir raķib birün iki olmasun Bed-huyuluğ idersen sen aralıkda	Hatmî dir yâd ider yüz bilen yokdur Nâni yiyen çokdur duz bilen yokdur Ses işiden çokdur söz bilen yokdur Kaldur ‘aşkı çalma saz aralıkda	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
21b	Şirîmî	İdrâkım var ise fehm eyle düşün Sen bu bezmin eşk ü zârı degülsin Bir dahı olmışın mihekkde altun Hâşl muhliş simden ‘arı degülsin	Şirin tabib em eyle sen ağrıma Didüm zâlim âteş şalma bağrıma Şâd günümde cân virürdin uğrıma Kem günümüñ kafa-dârı degülsin	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.
22a		Leylâm senün o humâr baķışın Mest-i maħmür itdi o gözler beni O ne göz süzişdür o ne baķışdur	Kaşun yaydur kipriğün oğdur Kara kaş kara göz herkesde çokdur Senün a’lâ gözüñ kimsede yokdur	Koşma		11’li Hece Öçüsü	Başlık: Tecnis.

24a	Manşur	Gül de dir ki bāg [u] bāg-bān benümdür Senüñ neyin vardur ey misk-i lāle Açılan gonca-i hāndan benümdür Degme benüm gamlı yaşlı gönüme Gafletden incinür sine yandurur O yārüñ sevdāsı ola bende var Serümden tutuşur sine yandurur	Şoyn libāsları hırka-puş olağ Koyun a' dāveti dil-i rast olağ İkinüze degül noğşan benümdür Nuzeri Manşur dir dağı nem qaldı Söküldi fermānum dağı nem qaldı Güzeller içinde dağı nem qaldı Ağır bu derd beni sine yandurur	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
24b	Cüvān	Servi boylum saña meftün olalı Ağam senden ne gün gördüm ne kemāl Hemān ceħd it pāk idegör lisānuñ Ne kem söyle kāmillerden ne kemāl Bāg-bān oldum bir bāg dikküm biçerdüm Yüz şecer yitürdüm o dağı bile Yeni ' aşkın urulmuşam gezerüm Daşrum sinemde o dağı bile	Bir gün olur dilde beni yār ana İnşāf vırsün Hāk bağrumı yarana Cān telef it Cüvān ' arif yārāna Cāhillerde ne hūner var ne kemāl Nuzeri Manşur dir biri düşerse ' Arz-ı hāl virmek yiri düşerse ' Ahdüm olsun rakıb beri düşerse Öz elümle çekem o dağı bile	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
24b	Manşur	Gonca-i ruhlaruñ gül açılınca Dalda duran hārı mest ider Nāz ile böyle şalmup geçince Servi kaddin o çman mest ider	Nuzeri Manşur dir biri düşerse ' Arz-ı hāl virmek yiri düşerse ' Ahdüm olsun rakıb beri düşerse Öz elümle çekem o dağı bile	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
25a	Şirini	Eilā gözli dilber āftrāb yüzüñ Levin levin döner ne dilberlenür Vücedüñ şadefdür cemālün güneş Āyine gerdānuñ ne mermerlenür ' Andelibüm güller koy fiğān itsün Gonca-fem h' ābundan tek uyandursun Nā-dān řabīb yaralarum şarmadan Gamzesiyle bağrum tek o yandursun Şimden girü ey mäh yüzli efendüm Vatanum olupdur yār diyār diyār Her seħerde gülşen içre ağlarum Ümüdüñ var bil yār diyār diyār	Ben ' aşıkdan pinhān itme yüzüñ Doldurma bağruma bu nār-ı söziñ Mest-i cefa eyle gel süzme göziñ Bu ciddi bī-kārāni mest ider Ben Şirini bu derd ile qalmasun Bir büse vir hāset ile ölmesün Şekā midur şormak ' ayıb olmasun O gül yanaqlaruñ ne ahmerlenür Zahm-ı hicir alduķca yaķa nār Teşne diltüm lebin ense yaķa nār Revā midur ben Cedidi yaķa nār İl odu yaķmasun tek o yandursun Bülbülüñ arzusu gülüñ budadı Yiter urduñ sinem üzre bu dağı Şöhret için dolanurum bu dağı Arayup Leylāsim yār diyār diyār Hāset ile canda kıldı yüz yara tegi gider oldum yüz yere Beni yırtıķ müy perişān yüz yara	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
25b	Cedidi	' Andelibüm güller koy fiğān itsün Gonca-fem h' ābundan tek uyandursun Nā-dān řabīb yaralarum şarmadan Gamzesiyle bağrum tek o yandursun Şimden girü ey mäh yüzli efendüm Vatanum olupdur yār diyār diyār Her seħerde gülşen içre ağlarum Ümüdüñ var bil yār diyār diyār	Zahm-ı hicir alduķca yaķa nār Teşne diltüm lebin ense yaķa nār Revā midur ben Cedidi yaķa nār İl odu yaķmasun tek o yandursun Bülbülüñ arzusu gülüñ budadı Yiter urduñ sinem üzre bu dağı Şöhret için dolanurum bu dağı Arayup Leylāsim yār diyār diyār Hāset ile canda kıldı yüz yara tegi gider oldum yüz yere Beni yırtıķ müy perişān yüz yara	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
25b		Şimden girü ey mäh yüzli efendüm Vatanum olupdur yār diyār diyār Her seħerde gülşen içre ağlarum Ümüdüñ var bil yār diyār diyār	Zahm-ı hicir alduķca yaķa nār Teşne diltüm lebin ense yaķa nār Revā midur ben Cedidi yaķa nār İl odu yaķmasun tek o yandursun Bülbülüñ arzusu gülüñ budadı Yiter urduñ sinem üzre bu dağı Şöhret için dolanurum bu dağı Arayup Leylāsim yār diyār diyār Hāset ile canda kıldı yüz yara tegi gider oldum yüz yere Beni yırtıķ müy perişān yüz yara	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							
26a		Bir mevālī hāttāť hāttı yārında Eyle bālümü toyuñ kuar ya sine Hı hāttımdur cim cemālündür 	Hāset ile canda kıldı yüz yara tegi gider oldum yüz yere Beni yırtıķ müy perişān yüz yara	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Tecnis.							

27a	Cüvân	Harf içinde dişim beñzer ya sine Naşl idem deli gönül urılmış Humâr gözün kara kalem kaşın yâr Sevdâm coşdı yaman ‘aşka şarıldım Cânım kurbân on üç on dört yaşın yâr	Amânetdür gıdıyoruz ya sine Şor nedenüm dinle hâzir cevâbı Hünî bağrum yiter itdün kebâbı Hağa ‘aşkına kıl bu ‘azim şevâbı Ben Cüvân bir şeb şardur döşin yâr	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
27a	Cüvân	Humâr gözüm niçün urdin sineme Böyle zâlim bir şağalmaz yara sen Hiç Allâhdan korkımadın mı bî-mürüvvet Şaldın beni bu şiddetli nâra sen	Ya hürürdür ya şevk olmuş melekten Hayr görmedüm ben çekdiğüm emekden Hiç boş yere cemre bilme felekden Zâti Cüvân sen bir bahtı karasın	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
27b	Cüvân	Yiter yandın gönül fırkat odına Hangi bir cân hâlâş olmuş ölümünden Bilmez misin bu yalancı dünyâdur İnsân olan göz açamaz zulümünden	Bir Cüvân um hasret kaldım yârma Kim kaldı kim irişsin çağırma Gice gündüz yalvarurum Tanırma Hiç mi du‘â kabûl olmaz dilümünden	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
27b	Gümrahî	Havalanma deli gönül şâd olsun Ölen gelmez giden gelür dimişler Gider oldum bu diyâr-ı gurbete Ölen gelmez giden gelür dimişler	Gümrahî dir ben ayrıldum şilâdan Her dilegüm dilemişem Hudâdan Esirgesün her bir dürlü kazâdan Ölen gelmez giden gelür dimişler	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
28a	Nazîfî	‘Andelibüm gül cemâlün sevdiğüm ‘Aşkum artar her bağıduka ru‘yan yâr Eyle zâlimdür bir nefsen korçarum Şalma böyle kâküllerün rûyan yâr	Âhîr felek alacaktır bu cânım Gâmda degüldür görsen de bu cânım Nazîfî dir kurbân olsun bu cânım Öksemün olur beli inen boyan yâr	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
28a	Cüvân	Hey ağalar ben gülümünden ayrıldım Her bir günüm biñ derd ile şavuşur Her düşünüp fikr-i hayâl idünce Tâ cigerden kara bağrum tutuşur	Rûz ile şeb ‘aşkuñ ile ben hünî Tâ cigerden çıkar ‘aşkuñ tütünü ‘Aceb Allâh gösterir mi ol günü Ben Cüvân da hasretime kavuşur	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
28b	Feyzî	Tabîb yitiş yaralarum azğundur Dost yarası merhem ile şağalmaz Nükde sözün cigerime işledi Çeker zağımı merhem tutmaz bağ almaz	Feyzî kuluñ ‘aşk bahrine dalmışdır Kâmillerden dürr-i gevher almışdır Şimdi fülki şuşuz çöle şalmışdır Hem-râhları lisan bilmez söz almaz	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
28b	Nazmî	Benüm aşınam lûblar içre bir dâne Ruhları gül yoşmalaruñ düzgünü Bir bakışla beni itdün dîvâne Aldı ‘aqlum gözlerimüñ süzgünü	Rakîblere iltifâtuñ her demi Nazmî kuluñ çeker derdi efgâni Mâh yüzine dökmiş siyâh perçemi Deli gönül şimdi oldu üzgünü	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec.
29a		Hey ağalar benüm yüz biñ dardımı	Kara kaşlar humâr gözler a‘lâlar	Koşma	11’li Hece	Başlık: Mâyec.

			Ayrı koydum düşdüm sevda çöline Yaman sevda geldi serüm bürüdi Şaldı beni baħır-i aşkuñ engine	Çoķum budur serden ‘aķlum alalar Eivān çiçek melūl güller lāleler Hāşret çeker yanağında benegine	Koşma		Ölçüsü	Başlık: Māyc.
29a		Humār gözlüm firāk alup gönlümü Hāşret ile āh u zārın kalandā Sen görelī felek burdı boynumu Gözüm ağlar bir mektūbuñ gelende	Kısmet kalker bizüm ile gelürsen Hāķ kerimdir her murādım alursan Melūl gönlüm bir gün ferāh bulursan Nazlı yārdan hāyır hāber alanda	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
29b	Cüvān	Bād-ı şabā bizüm ile gidersen Bu çekdiğüm hālüm ‘arz it yārime Bir cānum var āhir kurbān yolına Humār gözlüm kākūlleri mārma	Bir Cüvānum derd çekerüm bi-şamar Bu sevda ‘aķlum aldı tār-mār Her ne kadar cānum yaķsam yiri var Bilürüm ki o da yanar uğrma	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
29b		Dād ağalar bu diyār-ı ğurbete Bu belālī başum alur giderüm Mevlā yazmış ayrınlığı kismete Yaza durmam kışum alur giderüm	Ayrınlık şandır öpsem gözlerüñ Cāna kār eyledi şirin sözlerüñ Hāşretliyüm at boynuma kollaruñ Gözüm ağlar yaşum alur giderüm	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
29b	Cüvān	Humār gözlüm ya boşanan düşer mi Birden bire benüm tertim kılasın Uyup biraz nā-halefuñ sözine Revā midur beni gözden şalasın	Sevdān düşdüm gezer oldum dīvāne Yalvarduķca sen mübtelā dīvāne Gıce gündüz kan ağlatdın Cüvāna Yitişmez mi Allāhundan bulasın	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
30a		Göz yaşumla nāme yazdum saña yār Okı bir gör aķ mı yoķsa kara mı Yeter yetmez hāberini baña yār Vuşul bulup gel ellere vara mı	Felek beni helāk itdi zulümden Bübül gibi cüdā düşdüm gülümden Bu ayrınlık pek çetindir ölümden Ayrılmışam bulabilmem çāremi	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
30a	Cüvān	Humār gözlüm her an yüzini görsem Ma‘mur iken hālüm döner vīrāne Gel söz ānla ‘inād olma şebābum Bel bağlama olur olmaz yārāna	Tabur kırılmış buğāğınuñ bengine Yiter şaldım beni ‘aşkuñ bengine Çoķ zamandır işim gider ingine Zālīm felek ne şer şatdım Cüvāna	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
30b	Cihānī	Bir yoşmaya göñül virdüm ağalar Gerdānında bir müessesem beñi var Yanağında sultān-ı göñül açılmış Mevc urupdur lālelerden zengī var	Cihānī dir ‘ömürüm geçdi zār ile Şad raķibi koy çeksinler zār ile Dahi gördüm o hereāyi yār ile Benüm için taze civān beñi var	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	
30b	Cüvān	Dād ağalar bugün gördüm bir toyğun Misk-i ‘anber kākūllerin daradur Hışma gelmiş çerbin itmiş gücennmiş	Şādık bildüm destüñ aldum destüme Çoķ adūlar ağız açdı üsdüme Bir Cüvānum ne düşmüşler kaçdıma	Koşma		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Māyc.	

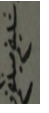
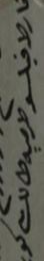
31a	Nazîfî	Dîvân kırmış ‘âşıklañın aradur ‘Andelibüm gül cemâlün sevdiğüm ‘Aşkum artar her bağıduka ru ‘yan yâr Eyle zâlimdür bir nefsen korqarum Şalma böyle kâküllerün rû yan yâr	Bilmezler ki zâti bahtı karadur Âhîr felek alacaqdur bu cânüm Gâmda degüldür görsen de bu cânüm Nazîfî dir kırbân olsın bu cânüm Öksem in olur beli inen boyan yâr	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Mâyec. 28a’daki şiir ile aymıdır.
31a	Feyzî	Tabîb yitiş yaralarum azgundur Dost yarası merhem ile şağalmaz Nükde sözün cigirime işledi Çeker zağm-ı merhem tıtmaz bağ almaz	Feyzî kuluñ ‘aşk bahrine dalmışdur Kâmillerden dürr-i gevher almışdur Şimdi fülki şuşuz çöle şalmışdur Hem-râhları lisan bilmez söz almaz	Koşma		Başlık: Mâyec. 28b’deki şiir ile aymıdır.
32b				Kaşide		Bu şiirin dili Arapçadır.
35a		Ey gâmezsi fettân gam-ı gîsüsü kemendüm Ol yoşma kıyâfet geliş endâmı begendüm Aldı bu revişler beni ey şâh-ı levendüm Kırbânıñ olam kıyma meded kâni efendüm	Nür nice bir didelerüm kan ile folsun Hâsretle gönül gülşeninün gülleri şolsun Hercâyî güzel sevmeycüyüm tevbeler olsun Aldı bu revişler beni ey şâh-ı levendüm Kırbânıñ olam kıyma meded kâni efendüm	Şarıkı	--./--./--./--./--	Başlık: Şarıkı.
35a		Benekden bir yoşma sevdim nazlıdır nazlı ‘Aşıkna cevri idüpdür bir âhü gözli Cevri çoqdur rahmı yoqdur pür-nükte sözlü Eyle müy-ı ruhları gül hayranum saña Ben bu illerden gidersem yazuklar saña	Tâbla perçem al yanağda şâğ ile sollu Hâsretinden kan ağlarum bu sâil oğlı Adımı diyebilmezem falanüñ oğlı Eyle bir müy-ı ruhları gül hayranum saña Ben bu çöllerde kalırsam yazuklar saña	Türkü	13’lü Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı.
35b	Kayılcı Kul Mustafâ	Kıyâmet haşre tek beklertüm seni Göçmeden gönlümün kevrâmı tez gel Âhu tek çöllerde ağlatma beni Bu garîb gönlümün mihmâmı sen gel	Mustafam çağırır kalmadı fakat Beni mecnun eylemiş gözleri âfet Melek nesli misin ey servi kâmet [Bu garîb gönlümün mihmâmı sen gel]	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı.
35b		Meyl eyledüm meylüm saña Bilmem ne hâl oldı baña Uzun boyılı bir fidana Kıyma begüm amân amân âh nigârüm	Açılısın gönca delâhanüñ Bülbül teği var figânüm Câna cevri itme cânânüm Kıyma begüm amân amân âh nigârüm	Şarıkı	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı.
35b	‘Aşık	Yüri hey lûlları fülül	‘Ömer dir ki nedir hâlin	Semâ’î	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı.

	‘Ömer	Dişi dürtür saç sünbül Dolaşım boyuma kâkül Kemend olsun da seyreyle	Büktüldi kıddi dil-dârûñ Ne kanlar döker o zâlim Menend olsun da seyreyle				‘Aşık ‘Ömer Divanında bulunmamaktadır.
36a	Feyzî	Gel benim kübe-i efgânuma ey serv-i revânım Cevr itme yeter bende-i mañzûmî unutmâ Çan ağlamadan kılmadı tâb-i tûvânım Cevr itme yeter bende-i mañzûmî unutmâ	Bir nice zamandır taze fidansın Feyzî belâdan amanlar ler[z]ânsın Alma âhum sevdiçeğüm taze fidansın Cevr itme yeter bende-i mañzûmî unutmâ	Şarıkı	--./.--./.--./.--	Başlık: Şarıkı-i Şabâ.	
36a	Fehmî	Girdi bir mañbûb-ı ra’ nâ oyuna Cân îayanmaz cilvesine huyına Mâ’îl oldum yaçaladum rüyına Şim bilekler nâzik eller Ağ gerdân üzre düzülmiş o siyah hâllar amân	Şim bilekler görünmez kızıl kıandan Çözülür düğmelerün pîrehenden Fehmî -i bî-çâreyi itdin cândan Şim bilekler nâzik eller Ağ gerdân üzre düzülmiş o siyah hâllar amân	Türkü	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı-i Rast.	
36b		Bir dilber isterüm on altısında Doldura bâdeyi içelim oğlan Kâdifeden yaşdık dîbâdan yorğan İçine gire yatalum oğlan oğlan oğlan	Gel senle varağ bâb-ı elbâba Nice kul olmayum böyle mañbûba Sâ’atde üç kere girer üslûba Eîrâfî ne hoşdur gezeltüm oğlan	Koşma	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı-i Hüseynî.	
36b		Hüsünüde var iken ol mâh-tâbuñ Kaldur utanma cânım nikâbın Aşlı nedendür bilimem hicâbuñ [Çalsım da muñrib çeng [ü] rebâbı] Seyr eyle ‘avinüm gel âftâbı	Hüsünüde var iken beñler sâde Kesme entâri atlaş libâde Beyaz al ile gül-güm bâde [Çalsın da muñrib çeng [ü] rebâbı] [Seyr eyle ‘avinüm gel âftâbı]	Türkü	10’lu Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı-i Mâhur.	
37a		Gül yüzlü bir şüh-ı cihân ‘Aşık ile dil oldı nihân Mâh-tâba gel zevk idelim Şem’-i rüyın derde dermân Hüsni güzel şevk-i cihân Yandım elinden el-amân	Fark olmaz birbirinden Sükker akar leblerinden Bir giccek meclis oldum Yandı ciğer dillerinden [Hüsni güzel şevk-i cihân] [Yandım elinden el-amân]	Şarıkı	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı-i Segâh u ‘Azâm.	
37a	Hâfız	Dost olur hoş yâr iken Gâflet gelür bî-dâr iken Sende bu hûbluk var iken Ey serv-kadd [ü] gönca-fem	Hâfız kulum bî-çâredür Bî-çâreler âvâredür Şinem üzre şad-pâredür Ey serv-kadd [ü] gönca-fem	Türkü	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarıkı-i Şabâ.	

37a	Beyzâde Hacı Mehmed Nûri Efendi	Saban gibi üftâdenem ‘ Aşıkun derd-i dili bî-çârelenmek yoludur Hâncer-i hasretle bağrum pârelenmek yoludur Güşe-i gam-hânedê gam-î-ârelenmek yoludur Ta‘n-i düşmen ile bizden aralanmak yoludur Dest-i cevri ile şu nâmem pârelenmek yoludur	Saban gibi üftâdenem Leylâ-yı zülfiñ döküp ‘uşşâkı mecnûn eyleme Gel gözüm Nûri kulım cevri ile mahzûn eyleme Dilberâ başuñ için kan ile kânun eyleme [Ta‘n-i düşmen ile bizden aralanmak yoludur] [Dest-i cevri ile şu nâmem pârelenmek yoludur]	Şarkı	--/--/--/--/--/--	Başlık: Şarkı-i Bayâtî.
37b		Vaqt olsa bahâr ne hoş olur bülbül şadâsı Bir güdür anuñ hatrın alan bâg-bân şadâsı Şor bir hâlini ‘andelibin dilden cevâbı Aşşam ki didâr yoqdur seçer vaqtın büsesi	Ehl-i dil olan rindâne bak bir nâzar eyle Bak gör ne güzel revnaq virür cihâna a‘dâsı	Koşma		Başlık: Şarkı-i Tâhir Büselik.
37b	Kâtıboğlu	Aldı ‘aqlum bir bakışta gözleri âfet Serimi sevdaya şaldı mecnûn itdi serv-i kâmet Eylertüm senden Hudâyâ nazlum şikâyet Âhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü Âşkınam kerem eyle benüm aşınâm altun küpeli	Senüñ elinden gideyüm ben kimse dâde Def-i gam için içelim yâr elinden bir dolu bade Kâtıboğlu mübtelândur saña dünyâda Âhum alma bana kıyma benüm nazlum ağam gel berü ‘ Aşkınam kerem eyle benüm aşınâm altun küpeli	Türkü		Başlık: Şarkı- i‘ Acem ‘ Aşırân.
38a		Bir melek simâ hey nâzenin Şense beñzer gül cemalün Şırma tellidür kakülün Güzelisin yoqdur bahâne Gelmemiş mişlün cihâne Sevdüm seni yakma beni gel gel aman	Bak şu kaşuñ karasına Sürme çekmiş arasına Düşdi gönül çâresine Güzelisin yoqdur bahâne Gelmemiş mişlün cihâne Sevdüm seni yakma beni gel gel aman	Şarkı	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı-i Rast.
38a		Kârvân olup develertün güdeyüm Seni alam garîb ile gideyüm Gıtdi bezirganum gelmez n’ideyüm Emâna gel kanlı zâlim emâna Ben mâ’ilem o kaşları kemâna yâr yâr	Coşkun şular tıgıt tıgıt akıyor ‘ Aşıklatruñ şaf şaf olmuş bakıyor Bâr-i hasret cigertümi yakıyor Emâna gel kanlı zâlim emâna Ben mâ’ilem o kaşları kemâna	Türkü	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı.

38b		Gel benim kâkül kemendüm Boyu boyuma menendüm Sen benim kendi efendüm Ben esir-i zülf-i yâram Ben esir-i kâkül-i mâram	Ne çemen ne sâye-i gül Ne nehâr ne buy-ı sünbül Bana medhın itme bülbül [Ben esir-i zülf-i yâram] [Ben esir-i kâkül-i mâram]	Türkü	8'li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı-i ‘Arazbâr.
38b	Fıtna Hanım	Dil-i bi-çâre[ye] rahm eyle şâhum Âsumâna çıktı vâh âh ile zârüm Nedir bunda benim cürm [ü] günâhum [Meded ey pâdişâh-ı kışver-i nâz Gel efendüm geçme benden berüy berüy eylerüm niyâz]	Yiter cevr eyleme ben mübtelâya Tahammül kalmadı çevre cefaya Şikâyet eyledüm şâh Mustafâya [Meded ey pâdişâh-ı kışver-i nâz Gel efendüm geçme benden berüy berüy eylerüm niyâz]	Şarkı	...-/...-/...- ...-/...-/...-	Başlık: Şarkı-i ‘Arazbâr.
38b		Çifte kalataflar almaya düzer Her gelüp geçdikce bağrımı ezer Gündüz varmazam il ‘âlem sezer [Eyle bir yoşmanuñ divânesiyem] [Bir kaşı karanuñ ben kölesiyem]	Her seher her seher gelür geçersin Kanımu kadehe koyup içersin Ne cândan seversin ne vazgeçersin [Eyle bir yoşmanuñ divânesiyem] [Bir kaşı karanuñ ben kölesiyem]	Türkü	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı-i Şabâ.
39a	Fehmî	Düşmişem sevda-yı ‘aşka olmuşam divânesi Pâkize bir dilbere anuñ nigâh-ı gamzesi Rûz [u] şeb âh [u] fiğân itsem ‘aceb midür baña El irişmez vaşlma gönül dine divânesi	Dil ola mesrur ola dil-dârımı yâd eylese Bezmi-i güle râm olup ‘aşkımu şâd eylese Bir buse vîrse beni bu gamdan azâd eylese Fehmi-i bi-çârenüñ kerbin giderse yanesi	Şarkı	-...-/...-/...-/-...-/-...-	Başlık: Şarkı.
39a	Niyâzî	Didüm hey kaşları kara çara Didi şâh-ı belâm söyle Didüm bu derdüme çâre çâre Didi ehl-i hâlüm söyle	Didüm Niyâzî bu gamda Didi ki dideler nemde Didüm bir gice seninle Didi ki mihmânüm söyle	Koşma	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı-i Hüseynî.
39a		Mâ’ilem bir şive-kâre ‘Aşk ile düşmüşem nâra Bulamadum derde çâre Gice giyme penbe hâre Sinem oldı pâre pâre	Başındaki elmas içkür ‘Aşkuñ derununda çokdur Bilür şa’bânüñ çokdur Gice giyme penbe hâre Sinem oldı pâre pâre	Türkü	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı-i Rast.
39b		Sen gelmezsen ben varayum	Âfet gibi yakma nâra	Türkü	8’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarkı.

		Gürcü dilin ögreneyüm Ya ben kime yalvarayum Âh elinden bilmem dilinden şarsam belinden Dilber tez gel benim 'ömrüm benim cânım	Cân ıyaynmaz şive-käre Mübtelânım nedür çäre Âh elinden bilmem dilinden					
39b		Şol nü hüfte gamzelerün Onı kim recâ Âh âh ider mi amân Onı kim recâ	Gece gündüz nevcivanda O leblerle nâr-ı gamda Şol rakıble çemre Çalabileyüm şafâ				Başlık: Şarkı-i Segâh.	
39b		Bugün şâdam ki yâr ağlar benimçün Çemende murğ-ı zâr ağlar benimçün Güler yüz görmedüm bir dem cihânda Felek leyl ü nehâr ağlar benimçün	Benümçün ya nice kıan ağlamasun O şüh-ı şive-kâr ağlar benimçün Degül gökde melekter yerde insân Zemin ü âsumân ağlar benimçün	Şarkı			Başlık: Şarkı-i 'Acem Bayâtı.	
40a	'Aşık 'Ömer	Yedi iklîm çâr köşeden bây gedâlar çağruşur Âh idükce gözüm yaşı deryâlara karışur 'İd-i şerîf günlerinde kıan idenler barışur Kâlbine ilhâm bırak Yâ Rabbi yârüm söylesün	Sevdüğüm 'askerin almış gelür geçür köşküne Nice cânlar boyanmışdır 'anberine müşkine Dir ki 'Ömer ol Muḥammed Mustafanun 'aşkına Kâlbine ilhâm bırak Yâ Rabbi yârüm söylesün	Şarkı			Başlık: 'Aşık 'Ömer.	
40a	'Aşık 'Ömer	Ey gönül 'âlemde râhâet kâlmadı Merḥamet kimden umarsın ehl-i sünnet kâlmadı Uyan bu û'âb-ı ğafletden aç gözün zâhid Zulimle îharâb olmaduk bir vilâyet kâlmadı	Açılırdı ayrığım yâr ile bugün gibi Şabaḥdan feryâd iderdim 'aşk ile bülbül gibi Kimlerün kıapusına boynum egem sünbül gibi Bir 'adâlet şâhîbi sulḫanuma ḥaşret kıodı	Şarkı			Başlık: 'Aşık 'Ömer.	
40b	'Aşık 'Ömer	Pâdişâhum bu fenâdan göçmege şübhen mi var Melekü'l-mevt şerbetini içmege şübhen mi var 'Azrâ'il çökince şol göğüsün üstine Gözlerinden kanlı yaşlar dökmege şübhen mi var	Evliyâlar gölgeletüp 'arş u kürsün nürna Cümle millet cem' olurlar yârın maḥşer yerine Atalar kâfirleri şol cehennem nârına Dir 'Ömer biñ bir ayakda turmağa şübhen mi var	Şarkı			Başlık: 'Aşık 'Ömer.	
41a		Geldi kıondı gül bahri	Çok yalvardum recâm geçmez	Türkü			Başlık: Şarkı-i 8'li Hece Ölçüsü	

		Doldur vir içelüm zehri Ne yamandır göñül kahrını Efendüm tez gelsen baña Hünkürüm kıl olam saña	Ağlamakdan didem seçmez ‘Aşkñ çokdur cân vazgeçmez Efendüm tez gelsen baña Hünkürüm kıl olam saña					Şabā.
41a		Aldı ‘aqlum bir melek simā güzel Şavq-ı dilden yanma tül-i emele Çeşm-i ruñlar dil yanar yaklaş meded Bu mişilli dilberñ şavkı güzel Gül-cemālñ mäh-i tābān bī-bedel	Hüsnine tuğrā çekilmiş kaşlarñ Aldı ‘aqlum o hümār bakışlarñ ‘Aşka cevr eylemek[dür] işlerñ Bu mişilli dilberñ şavkı güzel Gül-cemālñ mäh-i tābān bī-bedel	Şarķı	--/-/--/-/-	Başlık: Şarķı-i Maķām-ı Hicāz.		
41b		Müşāķ oldum efendüm dilber saña Minnet midür efendüm cevrüm baña Yeter nāz idüñ sen baña Yār amān amān amān itme cefā Diler senden efendüm göñül beķā	Maħmürlanmış efendüm hümār gözler Şeker gibi efendüm şirīn sözler Nedür sende efendüm şu nazlar Yār amān amān amān itme cefā Diler senden efendüm göñül beķā	Türkü	11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Şarķı-i Maķām-ı Bayātı.		
41b	Nürī	Oyunar yürek terennüm çeng [ü] çengāneden Rakş-āver olur şavķla dil geçmez dehāneden Def -i ğam-ı hümārı şafā çün şabāh için Sākıyā bākı yok mı şerāb-ı şebāneden	Gir Nürī koynuma ğarazñ per ü bāl ise Çok yavrılar uçarmış pejmürde lāneden	Türkü		Başlık: Şarķı-i Bayātı.		
42a		Vardum ğitdüm gelesine Perçem töksem dencesine Ben mā’ilem civesine dudı dillüm meşrefe beñzer Ağlama nāzlum kömür gözlüm mārda mārım yār geliyorum mecnüninan yār geliyorum	Evlerinñ öñi kuyı Kuyıdan çekerler şuyı Eski zempārenñ huyı Eyzan	Türkü	8’li Hece Ölçüsü			
43a	Mu’inoğl ı	Ey bād-ı şabā sünbül-i reyhānuma degme ‘Aqlum dağlur kākül-i perişānuma degme	Ağlatma Mu’inoğl kim bakup hārandan Bağrum delinür Yūsuf-ı Ken’anuma	Ġazel	--/-/--/-/--/-	Başlık: Eviç.		

43a		Âdem bakamaz dilbere rindâneliğinden Bir hürî-şifât lem'â ve elem'âneliğinden		değme	Ğazel				Ğurbet idemez dilbereden kağ'-i 'alâka Zîrâ severüm ben anı tıflâneliğinden	Ğazel	--./---./---./---	Başlık: Eviç.
43a	Nahîf	Cânâ seni bir mihr-i vefâ şâhîbi şandum Bilmezlik ile dil virüp âteşlere yandum		Ümmid-i vaşla Nahîf gibi şeydâ Ol vâ'de-i ferdâlara geçekden inandum	Ğazel 5 Beyt				Ümmid-i vaşla Nahîf gibi şeydâ Ol vâ'de-i ferdâlara geçekden inandum	Ğazel 5 Beyt	--./---./---./---	Başlık: Eviç.
43a		Müşkül ğam imiş 'aşkı beyân eylemek olmaz Müşkül bu ki hep sırrı nihân eylemek olmaz		Ağzım ne ararsın beni mestâne mi şandım Ser virmek olur sırrı beyân eylemek olmaz	Ğazel 3 Beyt				Ağzım ne ararsın beni mestâne mi şandım Ser virmek olur sırrı beyân eylemek olmaz	Ğazel 3 Beyt	--./---./---./---	Başlık: Eviç.
43b	Kemâli	Ey kaşî kemân tîr-i müjen cânuma geçdi Peykânlarını her biri bir yanuma geçdi		Beş beyt ile da'vâ-yı şalâtuma Kemâli Bîñ böyle ğazel defter-i divânuma geçdi	Ğazel 5 Beyt				Beş beyt ile da'vâ-yı şalâtuma Kemâli Bîñ böyle ğazel defter-i divânuma geçdi	Ğazel 5 Beyt	--./---./---./---	Başlık: Şarkı-i Eviç.
44a	Cedîdî	Hâreden meh-pâreden dildârdan ayrılmış Hüb-sâde şîrin-edâ güftâreden ayrılmış Âh-i hâşret derd-i miñnet bunca fırkat bende kim Râvî -i gül-günları müy-i gül-zârdan ayrılmış		Ey dilâ bu ne mana 'uşşâk bezmem rence ol Az kâla 'âlem-i kâlem ele hübân ile çekmiş şala Kaşî çara gözler elâ ya n'eylesün ben mübtelâ Ben Cedîd derdüm meziddür çâreden ayrılmış	Şarkı				Ey dilâ bu ne mana 'uşşâk bezmem rence ol Az kâla 'âlem-i kâlem ele hübân ile çekmiş şala Kaşî çara gözler elâ ya n'eylesün ben mübtelâ Ben Cedîd derdüm meziddür çâreden ayrılmış	Şarkı		Başlık: İlahî.
44a		Gel gönül bel bağlama bu tâlib-i dünyâlara Bu fenâ bâkî degül ednâ degül a'lâlara Mâlî mülki terk idüp ism-i latîfi belle sen Derişâne hırka giy meylün birağ esmâlara		Merhâbâlar merhâbâsı indiler çend ü hezâr Ol vâkıtden bellüdüz bizlere olmuş yâdigâr Hâşreti hâşretine kıymasun [o] perverdigâr Evveli hâk âhiri hâk karışur mu mevtalara	Şarkı				Merhâbâlar merhâbâsı indiler çend ü hezâr Ol vâkıtden bellüdüz bizlere olmuş yâdigâr Hâşreti hâşretine kıymasun [o] perverdigâr Evveli hâk âhiri hâk karışur mu mevtalara	Şarkı	--./---./---./---	Başlık: İlahî.
44b	Feyzî	Felek mesrûr idersin sen Yine mañzûn idersin sen Beni mecnûn idersin sen Nedir intikâmuñ bende		'Aşık olan sever biri İkisinden yokdur yiri Feyzî vir bir cânı seri Olup bir çapuda bende	Semâ'î				'Aşık olan sever biri İkisinden yokdur yiri Feyzî vir bir cânı seri Olup bir çapuda bende	Semâ'î	8'li Hece Ölçüsü	Başlık: İlahî.
45a		Ey ğâzîler yol göründi yine ğarîb serüme Tağlar taşlar dayanamaz benüm âh u zâruma Ve bi'l-lâhi kâ'îl olmam künc başından ölmeye		Dün gıcc dostuñ yanında yaşduğum yer taş idi Döşegüm çalı tikenî gine göynüm hoş idi	Şarkı				Dün gıcc dostuñ yanında yaşduğum yer taş idi Döşegüm çalı tikenî gine göynüm hoş idi	Şarkı	--./---./---./---	

			Ben yalūñız degül idüm dost baña yoldāş idi [Kıl selāmet gör güzelüm bir yana sen bir de ben]						
45a		Gelen yokdur seni kimden şoram Yār elüm tütmez sana nāme yazam Yār çok arzūm var bir de yüzün görem Yıķılası ũaęlar var	Gine firāk aldı gönlümü Ħasret ile āh u zārūñ ķalanda Senden ayrınlalı felek burdı boynumı Gözüm aęlar bir mektūbuñ gelende	Koşma			11'li Hece Ölçüsü	Başlık: Ħumār Gözlüm.	
46b		Yine nūs-i mey itmiş rüy-i dilber āl āl olmuş Baķılmaz 'arız-ı pūr-tābma mihr-i cemāl olmuş Tamām itmiş debistān-ı Ħüs(ü)nde ders-i maĦbūbı O tıfl-ı nāz-perverdüm 'aceb şirīn-maķāl olmuş		Şarkı			....-./...-./...-./...-.		
46b		Bu edālar bu revişler bize degdi bilürüz Güli ta' rife ne Ħācet ne çiçeksün bilürüz		Maṭla'		...-./...-./...-./...-.	Başlık: Müfred.		
46b		Ey dirigā 'aşık oldum kaşı gözi ķarayā İki göñül bir olınca kimse girmez araya		Maṭla'		--./...-./...-./...-.	Başlık: Müfred.		
46b		Bir acā 'ib derde düşdüm derdimün dermāni yok 'Aķlumu bir zālüm aldı dīni var imāni yok		Maṭla'		--./...-./...-./...-.	Mecmuada 'Murabba'ı başlığıyla kayıtlı olan şir, Bağdatlı Rūhī Divanında Terķīb-i Benddir.		
47a	Baędatlı Rūhī	Şecā'at resmini şanmañ ki ancak Ħün- feşānlukđur Sipāñler içinde Ħile hem bir peĦlevānlukđur		Maṭla'		....-./...-./...-./...-.	Başlık: Beyt.		
47a	Lutfi		Eger çeşm-i nazargāhuñ alursa 'ālem ey Lutfi Hezarān Ħikmeti beyti cihānuñ zir [ü] bālāda	Müfred		....-./...-./...-./...-.	Başlık: Beyt.		
47a		Eger merd-i süñdān isen ey kılķ belāęatda		Müfred		....-./...-./...-./...-.	Başlık: Beyt.		

		Yeter merd dürr-i nâ-süfitem zarife çok kelâm olmaz						
47a		Yârûn olsun ey ‘aziz[üm] Kûl hüva’llâhü ehad Dar yerde dest-girûn olsun Allâhü’ş-şamed		Nazım	Lem yelid yârûn velem yüled saña püşt [ü] penâh Lem yekün olsun refîkûn münisüñ küfven ehad		-.--/-.--/-.--/-.--	
47a		Şannañuz miñnet-i gam bülbüle gülden geldi Kâfese girdi belâ başma diiden geldi		Maṭla‘			..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47a		Ne mümkindür çıka dilden hayâi-i nakş-i sulṭânüm Meğer sevdâ-yı ‘aşkuñla ölem tenden çıka cânüm		Maṭla‘			..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47a		Gelüp mektüb-i merğübün şafa bahş eyledi cânâ Sürürümdan serüm tâci irişdi ‘arş-ı Rahmâna		Maṭla‘			..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47b		Gülîstân-ı cinân olsun efendüm kaşr-ı eyvânüñ Hemîşe hâk-i yâr olsun şehâ kapunda düşmânüñ		Nazım	Açulsun gonca-i tahtun bu gülşende ‘Ömer ‘âdil Gamın def eylesün Mevlâ ferahla geçe devrânüñ		..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47b		Efendüm hoş şafa geldün kabül eyle bu hatâyı Te‘âl’allah niyet itsün saña firdevs-i a‘lâyı		Maṭla‘			..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47b		Eyâ mektüb götür bizden selâmi Takrîr eyle içindeki kelâmı		Nazım	‘Aceb ḥaşret kıyamete kala mı Veya burda görîşmeklik ola mı		..--/..--/..--/..--	Başlık: Beyt.
47b		Bu ḥaşretüñ eyyâmi Her günü bir yıl gibi Bâri Hüdâm ayırdı Ḥazret-i Yüsuf gibi Umaram Hüdâdan kavuştura Ḥazret-i Ya‘kub gibi					7’li Hece Ölçüsü	Başlık: Beyt.
48a	Ġarîb	Ġurbet ilde baş yaşduğa gelende Ġâyet yamân olur işi Ġarîbüñ		Koşma	Ġurbet ilde yiten Ġarîb kim başsun Anam yokdur gelstin göz yaşı döksün		11’li Hece Ölçüsü	Başlık: Beyt-i Ġarîb.

49b	Ġarīb	Gelen olmaz giden olmaz yanına Tayana ıpracağı daşı Ġarībün	Ġarındaş yoċdur mezarım daş dıksün Bir çalldır mezar daşı Ġarībün	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	
49b		Ġurbet ilde baş yaşıduċa gelende Ġäyetde yaman olur işi Ġarībün Gelen olmaz giden olmaz yanına Tayana ıpracağı daşı Ġarībün Gelen olmaz seni kimden soram Yâr elüm tutmaz sana nâme yazam Yâr çok arzüm var bir de yüzün görem Görebilmem ara yirde Yıķılası daċlar var		Koşma	11'li Hece Ölçüsü	
50a		Yâ İlähî kimse bu derde giriftâr olmasun İrişün şimdiden şöıra derde dermân bulmasun		Maṭla'	--/--/--/--/--/--/--	
50a		Bir haber almadım ilden ilümden Ġurtulmadı ģamdan derdden belâdan Gözlerüm bir haber gele şıladan Tıċrı haber getüren yok gelen yok	Umarum ki Ġudâdan düşegelsin Uğruma nâ-haķ yire ateş şaldıñ Baċruma ben şanardum baş virürsün Onmaktan baş almadum il sözünü	Koşma	11'li Hece Ölçüsü	
50a	Kayıķçı Kul Mustafa	Bülbülin yataċı çalı bucaċı Güzelin yataċı yigit kucaċı Ben ölürsen kör alır babam ocaċı Yârüm ey yârüm		Koşma	11'li Hece Ölçüsü	
51a		Şu benüm 'aķlım baċladı Çıķayum gideyüm daċlar başma Zekri men ideyüm kendü başuma Ġâl gelince bir yigidiñ başına Lâle aċlar sünbül aċlar gül aċlar			11'li Hece Ölçüsü	
52a		Ne refârında ol şüċi ne güfârındadır ģikmet Nezâketle güşâd-ı bend-i şalvârındadır ģikmet		Maṭla'	----/--/--/--/--/--	
52a		Cânüm beni al yanına seyre giderken Nezâket ile refiâr idiüp dide süzerken	Bezmi-i meclis olup yârüm bâde süzerken Yâr beli koçma müyesser olurdu bâde	Naẓm		

52a	Enderunlu Vaşif	Derünüm inlesün her demde dem-sâz-ı rebâb olsun Bu kânün-ı maḥabbetdür dem-â-dem piç ü tâb olsun Gerek mızrâb-ı ğamla nağme-senc-i izîrâb olsun Dimem dil vaşl-ı yâr ile cihânda kâm-yâb olsun Yıkıldı ḥâṭrum şimden girü ‘âlem ḥarâb olsun	süzerken Niyâzum geçmedi dildâra taşa eyledi te’şir Hemân şimden girü neylerse itsün itmesün te’şir Eger isterse derünüm eylesün tekdir Qabül itmez benüm virâne gönltüm ğayrı hiç ta’mir [Yıkıldı ḥâṭrum şimden girü ‘âlem ḥarâb olsun]	Muḥammes	---	---	---
53a		Eger meyl virir iseñ ğayra gedâya Senden şikâyet iderim yârın Ḥudâya	Maṭla‘				
53a	‘Aşık ‘Ömer	Yâr elinden kime kılam şikâyet Beni vatanumdan ayırdıñ felek Ne gözde uyku var ne tende râḥat Şabr u qarârundan ayırdıñ felek		Koşma	11’li Hece Ölçüsü		

SONUÇ

Çalışmanın konusu Milli Kütüphane 06 Hk 3661 ve İBB Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0340 numaralı şiir mecmualarının transkripsiyonlu metni ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifidir.

Yapılan incelemeler sonucu her iki mecmuada da derleyicinin kimliği ve derlenme tarihine dair bilgiye rastlanmamıştır. Fakat mecmularada şiirleri tespit edilen şairlerin yaşadığı yüzyıllardan hareketle 06 Hk 3661 yer numaralı mecmuanın 17. yüzyıl veya sonrasında; Bel Yz K 0340 numaralı mecmuanın da 19. yüzyıl veya sonrasında tertip edildiğini söylemek mümkündür. Zira 06 Hk 3661'de şiirleri bulunan şairlerin ekserisi 16. yüzyılda yaşamış olup en geç dönem şiir 17. yüzyıla aittir. Bel Yz K 0340'da hem 13 Safer 1265 (8 Ocak 1849) tarihli bir doğum kaydı hem de en son 19. yüzyılda eser veren şairlerin şiirlerinden örnekler mevcuttur.

Mecmualar imla özelliği açısından mukayese edildiğinde İBB Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0340'ın Milli Kütüphane 06 Hk 3661'e göre daha fazla yazım yanlışı ihtiva ettiği görülmüştür. Bel Yz K 0340'da örneğin; terkiplerde gösterilmemesi gereken izafet kesrelerinin gösterilmesi en dikkat çekici yazım yanlışlarının başında gelir. Bu gibi hatalar aslına uygun olarak düzenlenmiş, bu düzenlemeler metnin çevirisi bölümündeki dipnotlarda belirtilmiştir.

Mecmualar, yazıldıkları dönemin edebi zevklerini direkt yansıtan eseler olması hasebiyle incelediğimiz mecmualarda derlendikleri dönemin edebi zevkini takip edebiliriz. Söz konusu mecmualardan, 06 Hk 3661'deki şiirlerin 85'ini gazeller teşkil etmektedir. Toplam 161 şiirin 49 adedinde “*fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün*” kalıbı kullanılmıştır. Bel Yz K 3661'de bulunan 187 şiirin 56'sını koşmalar, 53'ünü ise gazeller kapsamaktadır. Hece vezinli şiirlerin de yer aldığı mecmuada en fazla kullanılan aruz vezni 47 defa ile “*fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*”dür. İki mecmuada tespit edilen toplam 114 şair içinde en çok şiire sahip şair ise Bâkî'dir.

İncelemeye alınan mecmualardaki şiirler, yer aldıkları divanlarla karşılaştırılmış olup farklılıkları ortaya konmuştur. Yapılan incelemeler sonucu 06 Hk 3661 numaralı mecmuada; *Yahyâ mahlasıyla kayıtlı bir gazel (4b)*, *Muhibbî'ye ait bir gazel (17a)*, *Ulvî-ye ait iki gazel (20a, 23a)* ve Bel Yz K 0340'da; yine *Yahyâ mahlaslı bir gazel (13b)*, *Nâbî-ye ait gösterilen bir gazel (11a)*, *Nesîmî'ye ait iki gazel (14b, 14b)*, *Âşık Ömer'e ait iki şarkı*

ve bir semâî (15b, 16b, 35b) olmak üzere toplam 11 şiire, şairlerin incelenen divanlarında rastlanmamıştır. Çalışmamızın bu yönleriyle Türk Dili ve Edebiyatı sahasına fayda sağlamasını umut ediyoruz.

KAYNAKLAR

- Açar, B. G. (2012). *Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Türkçe Divanı ve İncelemesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akkuş, M. (2018). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Akpınar, Ş. (2006). *Âgâh Dîvânı ve İncelemesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Aksoyak, İ. H. (2018). *Gelibolulu Mustafa Âlî Divanı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Alıcı, L. (2004). Tezkirelere Göre Kahraman Maraşlı Divan Şairleri. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 1/2, 56-63.
- Altunel, İ. (1988). *Hâlet-i Gülşenî [Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni]*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Arslan, Ö. (2013). *Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayan, H. (1973). Kul Nesîmî'ye Âit Olduğu Sanılan Şiirler. *Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 6, 21-33.
- Aydemir, Y. (2018). *Ramazan Behiştî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Babaarslan, G. (2018). *Koç Üniversitesi El Yazmaları Koleksiyonunda Bulunan İlahi Mecmuasının (Mecmû'a-i İlâhiyyât) Transkripsiyonlu Metni ve Mestap'a Göre Tasnifi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ahi Evran Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Bilkan, A. F. (1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı [Karşılaştırmalı Metin]*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Buyruk, İ. E. (2009). *Ümidî Ahmet Dîvânı (İnceleme-Metin-Özel Adlar Dizini)*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büküm, M. (2015). Nâbî'nin Bilinmeyen Dört Şiiri. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 1/1, 1-9.
- Çavdar, O. Y. (2017). Fransa Millî Kütüphanesindeki Cönklerde Âşık Ömer Adına Kayıtlı Şiirler. *SEFAD*, 37, 387-406.
- Çavuşoğlu, M. (1977). *Yahyâ Bey, Dîvan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası.

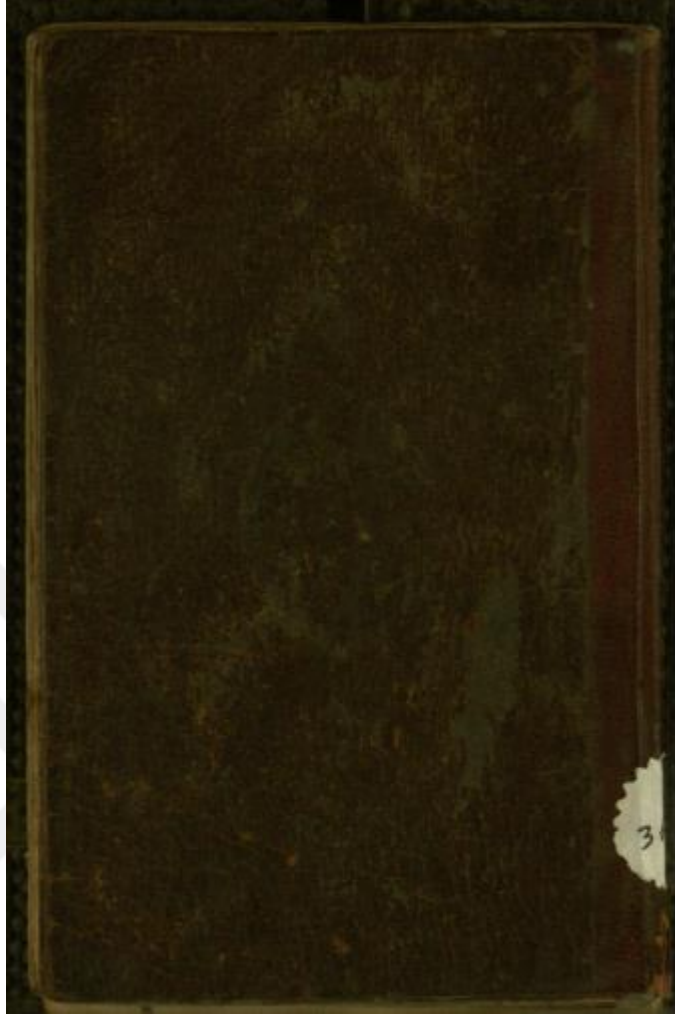
- Çavuşoğlu, M. Tanyeri, M. A. (1989). *Üsküblü İshâk Çelebi, Dîvan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Prof. Dr. Nâzım Terzioğlu Basım Atölyesi.
- Çavuşoğlu, M., Tanyeri, M. A. (1981). *Hayretî, Dîvan, [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Çaylı Cankurt, G. (2015). *Figânî Divanı Gramatikal İndeksi*. (Yüksek Lisans Tezi): Adnan Menderes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Çeçen, H. (1996). *Fitnat Hanım [Hayatı, Sanatı ve Divanı İnceleme-Metin]*. İnönü Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Çetin, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî [Hayatı-Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni]*. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Çiftçi, Ö. (1996). *Fatîn DAVUD Hâtimetü'l-Eş'âr (Fatîn Tezkiresi)*. İnönü Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Demir, E. (2019). *Mecmûa-i Eş'âr Milli Kütüphane 06 Mil YZ A 9854 (İnceleme-Metin-Sözlük)*. (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Demiralay, M. (2007). *Hüdâyî-i Kadîm (16.yy) ve Dîvânı [İnceleme-Tenkidli Metin]*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Demirel, Ş. (2017). *Dîvân ve Şehr-engîz-i Bursa*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Devellioğlu, F. (2012). *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın.
- Doğan, A., Babaarslan, G. (2020). DTCF Kütüphanesi Mustafa Con A 647 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası ve Mestap'a Göre Tasnifi. *SOBİDER Sosyal Bilimler Dergisi* (49), 750-785., Doi: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.48383>
- Doğan, A., Gül İlhan, H. (2021). İBB Atatürk Kitaplığı Bel Yz K 0007 Numaralı Şiir Mecmuasının Nazireler Kısmı The Nazire Poems of Poetry Collection Registered in Number Bel Yz K 0007 of IBB Ataturk Library. *Aydın Türklük Bilgisi Dergisi*, 7 (1), 59-110., Doi: 10.17932/IAU.TURKLUK.2015.011/turkluk_v07i1003
- Doğan, A. (2017). Bağdatlı Zihni'nin Yusuf u Züleyha Mesnevisinde Oğluna Nasihatleri. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 3 (4), 28-41.
- Eflatun, M. (2003). *Feyzî-i Kefevî Dîvânı: Tahlil-Metin*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Erdem, S. (2004). XV. ve XVI. Yüzyılda Yaşamış Manısalı Divan Şairleri. *Türkbilig*, 8, 74-107.
- Erdoğan, M. (2008). *Kabũlũ İbrahim Efendi, Hayatı, Edebũ Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*. (Doktora Tezi). Gazi Őniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitũsũ, Ankara.
- Erdoğan, M. (2011). *Bursalı Rahmũ ve Dũvānı*. İstanbul: Dergāh.
- Ergun, S. N. (1935). *Āřık Ömer Hayatı ve Şiirleri*. Semih Lũtfi Matbaa ve Kitabevi.
- Esen, A. (2019). *Onsekizinci Yũzyılda Derlenmiş Karışık Bir Mecmua*. (Yũksek Lisans Tezi). Boğaziçi Őniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitũsũ, İstanbul.
- Erten, S. R. (2018). *Kayseri Raşit Efendi Eski Eserler Kũtũphanesi'ndeki Bağdatlı Rũhũ Dũvānı Nũshası (Metin-İnceleme)*. (Yũksek Lisans Tezi). Yozgat Bozok Őniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitũsũ, Yozgat.
- Gũndũz, E. (2018). *Meylũ Dũvānı Tahlili*. (Yũksek Lisans Tezi). Giresun Őniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitũsũ, Giresun.
- Gũrbũz, M. (2013). Mecmuaların Tũketim Biçimleri Őzerine Kimi Tespitler. *Gazi Őniversitesi Tũrkiyat Dergisi*, 12, 67-74.
- İçli, A. (2017). Nigũnũ, Mecmuası ve Şiirlerinden Örnekler. *Tũrkiyat Araştırmaları Enstitũsũ Dergisi [TAED]*, 58, 129-157.
- İçli, A. (2017). İzakũ ve Şiirleri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 19, 169-192.
- İçli, A. (2018). Kāsimũ Mecmuası'nın İçerik Analizi. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 40, 468-499.
- İsen, M. (2020). *Usũlũ Dũvānı*. İstanbul: Tũrkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Kaplan, Y. (2010). Nihānũ (İbrahim Çelebi) ve Gazelleri. *Turkish Studies*, 5/4, 1271-1303.
- Kaplan, Y. (2018). Bāki'nin Basılı Divanlarında Yer Almayan Şiirleri ve Divanının Bir Nũshası Őzerine Bazı Notlar. *International Journal of Language Academy*, 6/2, 223-253.
- Kaplan, Y. (2018). Dũvānı Meçhul Bir 16. Yũzyıl Şairi: Edirneli Tũđ ve Şiirleri. *Uluslararası Tũrk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 7/16, 104-147.
- Kaplan, Y. (2019). Belũđ ve Dũvānçesi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 22, 359-448.
- Kara, A. (2019). *Dũnũ-Tasavvũfũ Şiirler Mecmuası (İBB Kũtũphanesi Atatũrk Kitaplığı NO:000351) İnceleme-Metin-Dizin*. (Doktora Tezi). Dicle Őniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitũsũ, Diyarbakır.

- Karakaş, M. (2017). *Urfa'da Tasavvuf İzleri*. ŞURKAV.
- Karavelioğlu, M. (2014). *Şem'i Dîvânı*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Kavruk, H. (2001). *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*. Ankara: MEB.
- Kaya, H. (2011). 18. Yüzyıl Şairi Âsaf'ın Nazireleri. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 24, 179-253.
- Kayaalp, İ. (2019). *Bahtî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Kılıç, A. (2012). Mecmua Tasnifine Dair. *Turkuaz*, 75-96.
- Koç Açar, G. (2006). *Hafîd Dîvânı [İnceleme-Transkripsiyonlu Metin]*. Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Koçak, Ş. (2019). *Erzurumlu İbrahim Hakkı Dîvânı'nın Tahlili*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Köksal, M. F. (2016). *Yâ Kebîkeç-Mecmualar Arasında*, İstanbul: Kesit.
- Köksal, M. F. (2020). Berlin Devlet Kütüphanesi'nde XVI. Yüzyılda Derlenmiş Kıymetli Bir Mecmua: "Mecmû'a-i Nezâyir". *Kültürk Türk Dili ve Araştırmaları Dergisi*, 1, 49-71.
- Kurtoğlu, O. (2017): *Lebîb Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Kut, G. (2002). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Cilt 4*. İstanbul: Dergâh.
- Küçük, S. (1994). *Bâkî Dîvânı [Tenkitli Basım]*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Külekiçi, N. (1985). *Ganî-zâde Nâdirî [Hayâtı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesi'nin Tenkidli Metni]*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi/Fen-Edebiyat Fakültesi, Erzurum.
- Mengi, M. (2020). *Mesîhî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Menteş, S. (2019). *İBB Atatürk Kitaplığı OE_YZ_0561 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Oğraş, R. (2001). *Esad Mehmed Efendi ve Bağçe-i Safâ-Endüz'u [İnceleme-Metin]*. Burdur: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.

- Özdemir, M. (2020). Seyyid Nesîmî Dîvânî'nın Kayda Değer Bir Nüshası ve Şairin Neşredilmemiş Türkçe Şiirleri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 24, 439-504.
- Sami, Ş. (2006). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Çağrı.
- Saraç, A. Y. (2002). *Emrî Divanı*. İstanbul: Eren.
- Savatlı, T. (2021). *Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06.Mil.YZ.A.7521 Numaralı Mecmua-i Eş'ar*. (Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- SungurhanEyduran, A. (2008). *Beyânî Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Sungurluoğlu, İ. (1959). *Harput Yollarında*. İstanbul: İşaret.
- Şanlı, B. (2013). *Osmanlı Dönemi Diyarbakırlı Dîvân Şâ'irleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Şenödeyici, Ö., Akdağ, A. (2016). *Osmanlı Edebî Metinlerini Anlama Kılavuzu*. İstanbul: Kesit.
- Tanrıbuyurdu, G. (2012). *Mu'îdî, Dîvân [Metin-Çeviri]*. (Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Tanyıldız, A. (2015). Tahran'da Bulunan Türkçe Bir Şiir Mecmuâsı ve Neşredilmemiş Bazı Şiirler. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 1/2, 39-87.
- Tarlan, A. N. (1945). *Hayâlî Bey Divanı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Tarlan, A. N. (1963). *Necâtî Beg Dîvânı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Tulum, M., Tanyeri, M. A. (1977). *Nevî'î Divan [Tenkidli Basım]*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Uzun, M. (2003). Mecmua. *Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi*. (28, 265-268). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Yavuz, O. (2014). *Muhibbî Dîvânı [Kendi Hattıyla]*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Yılmaz, K. H. (2011). *Hâmî Ahmed (Diyarbakır) Dîvânı [İnceleme-Metin]*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zülfe, Ö. (2009). Rahîkî ve Şiirleri. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 21, 171-198.

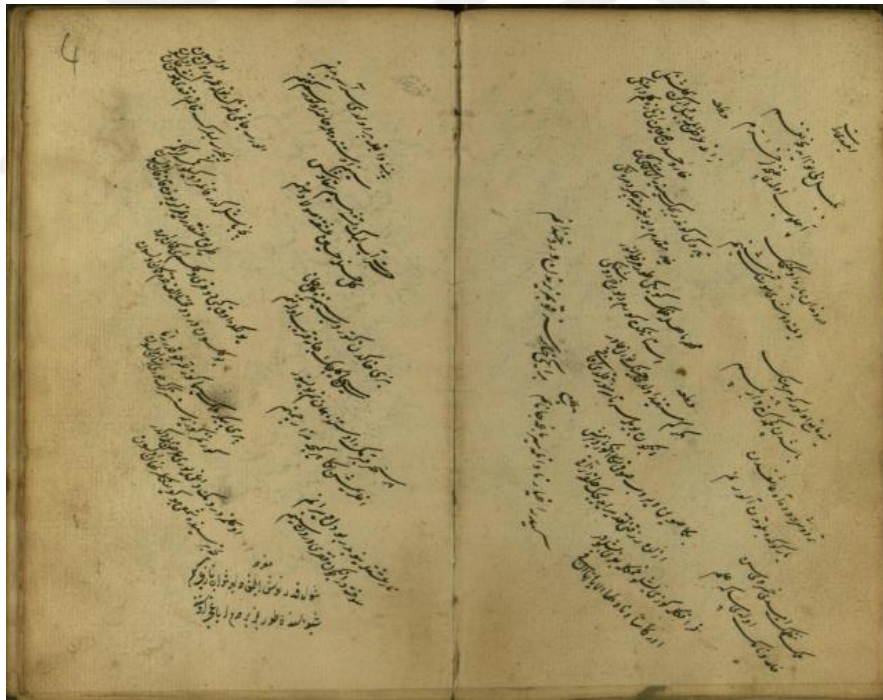
EKLER

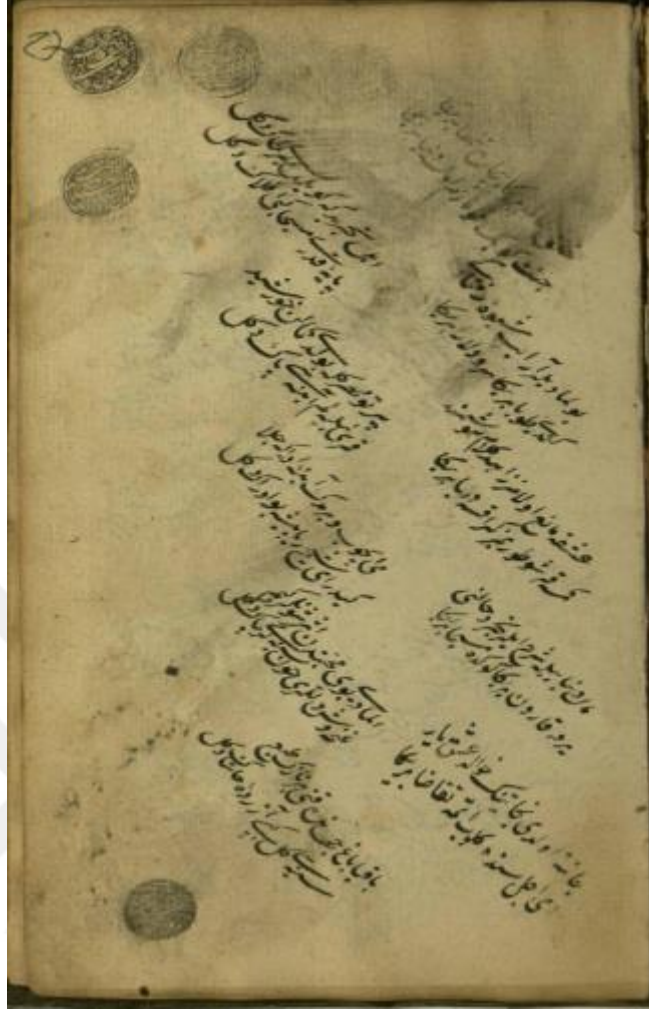
Fotoğraf 1. 06 Hk 3661 numaralı mecmuanın kapağı.

Fotoğraf 2. 06 Hk 3611 numaralı mecmuanın zahriyyesi.

Fotoğraf 3. 06 Hk 3661 numaralı mecmuanın metin kısmından bir görünüm.

Fotoğraf 4. 06 Hk 3661 numaralı mecmuanın 27a sayfasında bulunan 3 farklı mühür.

Fotoğraf 5. Bel Yz K 0340 numaralı mecmuanın zahriyyesi.

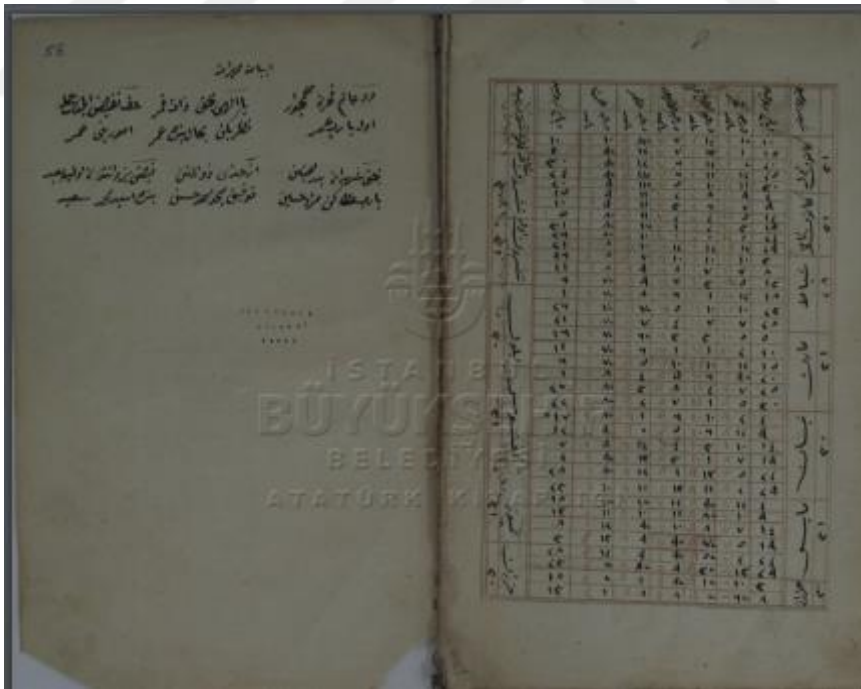

Fotoğraf 6. Bel Yz K 0340 numaralı mecmuanın içinden bir görünüm.

Fotoğraf 7. Bel Yz K 0340 numaralı mecmuanın içinden bir görünüm.

Fotoğraf 8. Bel Yz K 0340 numaralı mecmuanın son sayfası.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı: Hüseyin ODABAŞI

Eğitim Bilgileri

Lisans: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. 2014-2018.

Lisans: Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü. 2019-

Formasyon Eğitimi: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Formasyon Eğitimi. 2017-2018.

Yüksek Lisans: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans. 2019-

Yayınlar

Odabaşı, H. (2021). Akar, Metin (2020). Mektuplarla Yunus Emre, Konya: Palet Yayınları, 176 s.. *Uluslararası Yunus Emre Sosyal Bilimler Dergisi*. 3. 94-95.

Odabaşı, H. (2022). Milli Kütüphane 06 Hk 3661 Numaralı Şiir Mecmuası, 6. *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi Bildirileri*, 659-664. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi.